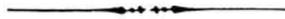

مجموعه

قوانین موضوعه و مصوبات

دوره چهاردهم قانونگذاری

۲۱ اسفندماه ۱۳۲۲ - ۲۱ اسفندماه ۱۳۲۴

مقدمه

مجموعه قوانین دوره چهاردهم چاپ و تقدیم

خواستاران میگردد

اولا

مجموعه مصوبات این مجموعه برشش قسمت بشرح زیر تقسیم شده است:

قسمت اول - قوانین (مصوباتی که جنبه همگانی داشته و عموم مشمول مقررات آن میباشند).

قسمت دوم - عهدنامه‌ها و مقالات که شامل دو قانون زیر است:

۱ - قانون تصویب منشور ملل متحد که در سانفرانسیسکو بامضاء

رسیده است.

۲ - قانون اجازه مشارکت دولت ایران در مقررات کنفرانس منعقد

در برتون وودز مربوط بتأسیس صندوق و بانک بین‌المللی.

قسمت سوم - کنتراتها.

قسمت چهارم - بودجه‌ها و مصوبات مالی.

قسمت پنجم - تصمیمات.

قسمت ششم - آئین‌نامه‌ها.

ثانیاً

علاوه بر نکاتی که در موقع چاپ قوانین ادوار گذشته در تنظیم فهرست‌ها رعایت می‌شده در این مجموعه فهرست دیگری نیز علاوه شده بدین ترتیب :

۱- فهرست تقسیمی بترتیب تقسیمات ششگانه که آن نیز بر دو قسمت است :

الف - فهرست کلی که در ابتدای این مجموعه درج و محل هر يك از قسمت‌های ششگانه را بطور کلی تعیین میکند .

ب - فهرست جزئی که برای هر يك از قسمت‌های ششگانه تنظیم و شامل فهرست کلیه قوانین آن قسمت می‌باشد و این فهرست در ابتدای قسمت‌های مربوطه قرار داده شده است .

۲- فهرست تاریخی که در آخر این مجموعه قرار دارد و شامل کلیه مصوبات دوره چهاردهم بترتیب تاریخ تصویب می‌باشد .

۳- فهرست موضوعی که در مجموعه‌های ادوار گذشته نبوده است و آن فهرست موضوعات مختلفه ایست که در ضمن يك قانون تصویب شده و مورد احتیاج مبرم است .

مثال :

قانون اجازه پرداخت حقوق و هزینه‌های کشور بابت دو ماهه امرداد و

شهریور ۱۳۲۴ که در ضمن این قانون علاوه بر تصویب اجازه پرداخت دو دوازدهم

نامبرده شش موضوع مختلف بشرح زیر تصویب شده است :

- ۱- اجازه پرداخت اضافه اعتباریکه در بودجه سال ۱۳۲۴ کل کشور برای وزارت بهداری ووزارت فرهنگ منظور شده است .
  - ۲- اجازه پرداخت رقم اعتبار پیشنهادی در بودجه سال ۱۳۲۴ برای مصرف اداره های ساختمان وبنگاه مستقل آبیاری .
  - ۳- ممنوعیت دولت از پرداخت حقوق مستخدمین بیگانه که بدون تصویب مستقیم مجلس شورایملى استخدام شده اند .
  - ۴- تعیین شرایط انعقاد کنگره‌های پزشکی در ایران اعم از کنگره‌های ملی یا بین‌المللی .
  - ۵- اجازه احتساب سالهای خدمت گذشته کمک آموزگاران و آموزگاران و دبیران مشمول ماده ۱۵ قانون تعلیمات عمومی جزو خدمت رسمی آنان .
  - ۶- اجازه اخذ صدی سه اضافه بر قیمت دولتی برای مدت یکسال از فروش قسمتی از اجناس انحصاری دولت بنفع شهرداریها .
- البته تعیین تاریخ تصویب هر يك از این موضوعات ششگانه اگر مورد احتیاج واقع شود بسهولت میسر نخواهد بود مگر اینکه تمام متن قوانین و فرد فرد مواد و تبصره های دوره چهاردهم را از مدنظر بگذرانند تا موضوع منظور را بیابند ولی با این فهرست موضوعی تأمین منظور و رفع محذور می‌گردد .

فهرست

قوانین موضوعه و مصوبات
دوره چهاردهم قانونگذاری
(فهرست تقسیمی)

فهرست تقسیمی قوانین و مصوبات دوره چهاردهم قانونگذاری

صفحه		شرح	شماره
تا	از		ردیف
۳۰	۱	قسمت اول - قوانین	۱
۱۹۲	۳۱	قسمت دوم - عهدنامه‌ها	۲
۱۹۶	۱۹۳	قسمت سوم - کتراتها	۳
۲۹۸	۱۹۷	قسمت چهارم - بودجه‌ها و اعتبارات	۴
۳۲۸	۲۹۹	قسمت پنجم - تصمیمات	۵
۳۵۰	۳۲۹	قسمت ششم - آئین‌نامه‌ها	۶

فہرست

قسمت اول = قوانین

از صفحہ ۱ تا صفحہ ۳۰

- ۱- قوانین اقتصادی و مالی
- ۲- قوانین مربوط بہ بہداری
- ۳- قوانین مربوط بہ ارتش
- ۴- قوانین استخدانی

فهرست : قسمت اول - قوانین

شماره ردیف	عنوان قانون	صفحه	
		از	تا
	۱- قوانین اقتصادی و مالی		
۱	قانون اجازه استرداد کتیبه های طلاخط علیرضا عباسی به آستانه قدس رضوی.	۱	-
۲	قانون اصلاح ماده ۱۲ قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۲ راجع بحقوق پایه های يك دبیری و آموزگاری.	۲	-
۳	قانون اجازه واگذاری قسمتی از اراضی امیرآباد جهت گورستان اتباع ممالک متحده امریکای شمالی.	۲	۳
۴	قانون حدود اختیارات کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی در مورد رسیدگی ببودجه های سال ۱۳۲۳ کل کشور.	۳	۴
۵	قانون ممنوعیت دولت از مذاکره و عقد قرارداد راجع به امتیاز نفت با خارجیها.	۴	۵
۶	قانون الغاء اختیارات اقتصادی آقای دکتر میلیمپور رئیس کل دارائی.	۵	۶
۷	قانون اصلاح قانون مالیات بر درآمد.	۶	۹
۸	قانون اجازه استقراض پنج میلیون ریال از بانک ملی ایران برای کمک به حریق زدگان قزوین.	۱۰	-
۹	قانون اجازه پرداخت آخرین حقوق مستخدمین کشوری و لشکری که از فروردین ۲۴ بیعد در راه انجام وظیفه کشته شده یا میشوند بوراث قانونی آنها و برقراری چند فقره مستمری.	۱۱	۱۲

فهرست: قسمت اول - قوانین

صفحه		عنوان قانون	شماره ردیف
تا	از		
		<u>۲- قوانین مربوط به بهداری</u>	
		قانون اجازه اجرای قوانین و آئین نامه های مربوط به بهداری که قبل از تأسیس وزارت بهداری بعهدۀ وزارت کشور بوده است بوزارت بهداری .	۱۰
۱۲	-	قانون اجازه اجرای لایحه قانونی سازمان وزارت بهداری پس از تصویب کمیسیون بهداری مجلس .	۱۱
۱۳	۱۲	قانون سازمان وزارت بهداری (مصوب کمیسیون بهداری).	۱۲
		<u>۳- قوانین مربوط به ارتش</u>	
۲۹	۲۶	قانون اصلاح قانون نظام وظیفه .	۱۳
		<u>۴- قوانین استخدامی</u>	
		قانون راجع به تهیه قانون استخدام مهندسين .	۱۴
۳۰	-		

قسمت اول

قوانین

قانون

اجازة استرداد كتيبه‌های طلا خط علیرضا عباسی به آستانة قدس رضوی

مصوب ۲۱ خردادماه ۱۳۲۳

ماده ۱ واحده - مجلس شورای ملی بهیئت نظارت اندوخته اسکناس اجازه میدهد کتیبه‌های خط علیرضا عباسی متعلق به آستان قدس رضوی را که جزء پشتوانة اسکناس منظور شده در قبال دریافت معادل آن طلا به آستانة قدس رضوی منتقل نماید.

تبصره - بهیئت نظارت اندوخته اسکناس اجازه داده میشود :

۱- اشیاء و پارچه‌های طلائی را که جنبه تاریخی و صنعتی داشته و فعلاً جزء پشتوانة اسکناس است در قبال دریافت طلا هموزن آنها بموزة ایران باستان واگذار نماید .

۲ - شمشهای خرد و ناجور و مختلف العیار و همچنین مسکوکات طلای معیوب خارجی و داخلی را در قبال دریافت شمش طلای مرغوب که از حیث طلای خالص معادل آن شمشها و مسکوکات باشد ببانك ملی ایران واگذار نماید .

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه بیست و یکم خردادماه یک هزار و

سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

اصلاح ماده ۱۲ قانون متمم بودجه ۱۳۲۲ راجع بحقوق پایه‌های يك دبیری و آموزگاری

مصوب ۲۵ خردادماه ۱۳۲۳

ماده واحده - وزارت فرهنگ میتواند از تاریخ تصویب قانون آموزش اجباری تا وقتی که اعتبار اجرای اشل حقوقی ماده (۱۲) قانون مزبور را تأمین ننموده است حقوق پایه‌های يك دبیری و آموزگاری را بقرار ماهی ۱۶۲۰ ریال و ۸۰۰ ریال و حقوق سایر پایه‌های دبیری و آموزگاری را بمیزان مقرر قبل از تصویب قانون آموزش اجباری پردازد .

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه بیست و پنجم خردادماه یکهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

اجازه واگذاری مقداری از اراضی قریه امیرآباد جهت گورستان اتباع ممالک متحده امریکای شمالی

مصوب ۲۵ خردادماه ۱۳۲۳

ماده واحده - وزارت دارائی مجاز است معادل ۲/۸۳ هکتار از اراضی قریه امیرآباد واقع در حومه تهران را بانضمام مقدار کافی حق شرب از قنات امیرآباد که برای درختکاری آن زمین کافی باشد بمنظور تأسیس گورستان برای اتباع ممالک متحده

امریکای شمالی برایگان بدولت امریک بنمایندهگی سفارت کبرای آن دولت در تهران واگذار نماید .

وزارت دارائی ترتیب افراز قریه امیرآباد یا تملک دودانگک سهمی مشاع از اراضی وقتات مذکور در بالا را که متعلق باشخاص ثالث میباشد باموافقت مالکین و بقیمت عادلہ باتصویب هیئت وزیران خواهد داد .

این قانون که مشتمل بریک ماده است در جلسه بیست و پنجم خرداد ماه یکهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

حدود اختیارات کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی در مورد رسیدگی

ببودجه های سال ۱۳۲۳ کل کشور

مصوب ۲۲ مردادماه ۱۳۲۳

ماده واحده - الف - مجلس شورای ملی اجازه میدهد که تا موقع تصویب قطعی بودجه سال ۱۳۲۳ در آمدهای پیش بینی شده دولت در بودجه تقدیمی برای سال مزبور وصول شود .

ب - اعتبارات اضافی که در بودجه ۱۳۲۳ پیش بینی شده و تأخیر تصویب آنها ممکن است مضر با اصلاحات کشور باشد کمیسیون بودجه گزارش آنرا در حدود اعتبارات پیشنهادی دولت طی لایحه مخصوص بمجلس خواهد داد و پس از تصویب مجلس قابل پرداخت است .

ج - بکمیسیون بودجه اجازه داده میشود که در بودجه های تفصیلی پیشنهاد

شده از طرف دولت جرح و تعدیل‌های لازم را بنماید و بودجه هر وزارتخانه را تحت یک ماده بضمیمه صورت جزء برای تصویب بمجلس شورای ملی تقدیم نماید و پس از تصویب تمام بودجه‌های تفصیلی بودجه کل کشور را که شامل درآمد و هزینه مملکتی باشد تنظیم و بتصویب مجلس شورای ملی برساند .

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه بیست و دوم امر دوماه یک هزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

ممنوعیت دولت از مذاکره و عقد قرارداد راجع به امتیاز نفت با خارجیها

مصوب ۱۱ آذرماه ۱۳۲۳

ماده اول - هیچ نخست‌وزیر و وزیر و اشخاصی که کفالت از مقام آنها و یا معاونت میکنند نمیتوانند راجع به امتیاز نفت با هیچیک از نمایندگان رسمی و غیررسمی دول مجاور و غیر مجاور و یا نمایندگان شرکتهای نفت و هر کس غیر از اینها مذاکراتی که صورت رسمی و اثر قانونی دارد بکنند و یا اینکه قراردادی امضاء نمایند .

ماده دوم - نخست‌وزیر و وزیران میتوانند برای فروش نفت و طرزی که دولت ایران معادن نفت خود را استخراج و اداره میکند مذاکره نمایند و از جریان مذاکرات باید مجلس شورای ملی را مستحضر نمایند .

ماده سوم - متخلفین از ماده اول بحبس مجرد از سه تا هشت سال و انفصال دائم از خدمات دولتی محکوم خواهند شد .

این قانون که مشتمل بر سه ماده است در جلسه یازدهم آذرماه یکهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

قانون

الغاء اختیارات اقتصادی آقای دکتر میلیسپو رئیس کل دارائی

مصوب ۱۸ دی ماه ۱۳۲۳

ماده واحده - قانون اختیارات دکتر میلیسپو مصوب ۱۳ اردیبهشت ۱۳۲۲ باستثناء ماده ۷ آنکه شامل کلیه حقوق بگیران از صندوق دولت خواهد بود از تاریخ تصویب این قانون نسخ و هیئت دولت مکلف است ادارات و بنگاههایی که در نتیجه قانون مزبور ایجاد شده یا تحت اختیار رئیس کل دارائی درآمده است تحت نظر و مسئولیت خود گرفته در ظرف یک ماه قسمتهایی را که مقتضی بداند منحل و یا با اعتبارات و بودجه و دارائی آنها بوزارتخانه های دیگر منتقل و یا بصورت وزارت اقتصاد یا اداره مستقلی در آورد . هیئت دولت مجاز است کلیه آئیننامههایی که تاکنون از طرف دکتر میلیسپو صادر گردیده کلاً یا بعضاً ابقاء یا جرح و تعدیل و یا الغاء نماید .

تبصره ۱ - دولت مکلف است بلادرنگ و سائلی در اختیار دیوان محاسبات بگذارد که بکلیه حسابهای دستگاههای اقتصادی کشور از سوم شهریور ۱۳۲۰ تا تاریخ تصویب قانون الغاء اختیارات رسیدگی نماید و پس از سه ماه گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم دارد .

تبصره ۲ - دولت باید از استخدام جدید خودداری نماید و در صورت ضرورت باید بطور مسابقه و با رعایت مواد ۴ و ۷۳ قانون استخدام کشوری عمل نماید .

تبصره ۳ - دولت مکلف است هر چه زودتر شورای عالی اقتصادی را که طرح آن در سابق ریخته شده با اصلاحاتی که لازم بداند تشکیل دهد و از تاریخ تصویب این قانون تا انقضای سه ماه نقشه اقتصادی علمی متناسب با احتیاجات فوری کشور تنظیم و بمجلس شورای ملی تقدیم دارد و بخصوص برای منع فرار سرمایه از ایران و تشکیل صادرات و تشویق صرف آن در راه تولید ثروت اقدامات لازم بعمل آورد .

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه هیجدهم دیمه یک هزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

قانون

اصلاح قانون مالیات بر درآمد

مصوب ۲۲ آذر ماه ۱۳۲۴

ماده واحده - برای اجرای سریع و عادلانه مقررات قانون مالیات بر درآمد مصوبه ۱۹ آبان ۱۳۲۲ بکمیسیونهای مقرر در ماده ۱۹ قانون مزبور اختیار داده میشود که اختلافات بین وزارت دارائی و مؤدی را در خصوص تشخیص و تعیین میزان مالیات ۱۳۲۳ و ۱۳۲۴ مؤدیان را از طریق جلب توافق طرفین حل و فصل نمایند. لیکن در صورتیکه جلب توافق در ظرف پانزده روز از تاریخ طرح اختلاف در کمیسیون ممکن نشود کمیسیون در باب اختلاف رسیدگی و میتواند میزان اختلاف را جرح و تعدیل نموده و در ظرف پانزده روز رأی صادر خواهد نمود هر یک از طرفین اختلاف میتوانند بر رأی کمیسیون اعتراض نمایند به این اعتراض کمیسیون دیگری که آن نیز بر طبق ماده ۱۹ قانون مزبور تشکیل خواهد گردید و مرکب از اشخاص دیگری خواهد بود در مرحله تجدید نظر بهمان مدتی که برای رسیدگی

بدوی تعیین شده رسیدگی کرده رأی خواهد داد این رأی برای طرفین قطعی و غیر قابل اعتراض خواهد بود .

مبلغ مالیاتی که تأدیة آن بموجب توافق مقرر در این قانون معین و بعهده مؤدی گذاشته می شود نبایستی از میزان مالیاتی که بموجب بند ۱ و ۲ و ۳ تبصره ۴ این قانون مقرر شده است کمتر باشد .

تبصره ۱ - وزیر دارائی یا قائم مقام آن حق دارند نسبت بتوافق یا آراء صادره از کمیسیون نهان سبت بمواردیکه میزان مالیات آن برطبق تشخیص وزارت دارائی از پانصد هزار ریال بیشتر است در ظرف یکماه از تاریخ ابلاغ اعتراض نمایند. رسیدگی به این اعتراض در مرحله نهائی بدیوان دادرسی دارائی محول میشود و نیز مؤدی پس از تأدیة مالیات مقرر می تواند بدیوان دادرسی دارائی شکایت نماید .

تبصره ۲ - ریاست کمیسیونهای مقرر در ماده ۱۹ قانون ۱۹ آبان ۱۳۲۲ در نقاطی که دادگستری دائر است به تعیین رئیس دادگستری و اگر دادگستری نباشد با مأمور اول وزارت کشور و اگر مأمور اول وزارت کشور نباشد با مأمور هر یک از ادارات دیگر دولت که در آنجا دائر باشد خواهد بود .

تبصره ۳ - وزارت دارائی مکلف است نظر خود را نسبت به اظهارنامه های مالیاتی سال ۱۳۲۳ و ۱۳۲۴ که هر مؤدی باید تسلیم نماید منتهی تا آخر شهریور ۱۳۲۵ تعیین نموده بمؤدی اعلام دارد تا در صورت وجود اختلاف برای رفع آن برطبق مقررات این قانون عمل شود .

مؤدیانی که مالیات بر درآمد هر یک از سنوات ۱۳۲۳-۱۳۲۴ را پرداخت نموده اند و میزان حقیقی آن از پنجهزار ریال تجاوز نمیکند مورد اعتراض واقع نمی شوند .

تبصره ۴ - مؤدیانی که با وزارت دارائی اختلاف دارند می توانند مالیات خود را

از بابت هر يك از دوسال ۱۳۲۳ و ۱۳۲۴ بترتیب ذیل پرداخته حساب آنرا تا آخر اسفند ۲۴ تسویه نمایند وزارت دارائی مكلف است بدون مباحثه آنرا بپذیرد :

۱- در صورتیکه مالیات از بابت درآمد املاك مزروعی باشد تسویه مالیات جنسی و نقدی آن بقرار ذیل بعمل آید :

از بابت مالیات جنسی معادل جنسی که از بابت مالیات ارضی همان ملك در سال ۱۳۱۳ بر اساس جزو جمع پرداخته شده است یا باختیار مؤدی معادل قیمت آن جنس بنرخ دولتی در روز تأدیة و از بابت مالیات نقدی دو برابر مالیات نقدی که از بابت مالیات ارضی همان ملك در سال ۱۳۱۳ پرداخته شده است .

در صورتیکه مؤدی بخواهد مالیات خود را جنساً بپردازد تحویل جنس در محل ملك بعمل خواهد آمد .

۲- در صورتیکه مالیات از بابت سایر انواع در آمد باشد معادل سه برابر مبلغی که همان شخص از بابت مالیات بر درآمد خود در سال ۱۳۲۱ پرداخته است مشروط بر اینکه این مبلغ از ده هزار ریال بیشتر نباشد و معادل سه برابر مبلغی که همان شخص از بابت مالیات بر درآمد خود در سال ۱۳۲۰ یا ۱۳۲۱ یا ۱۳۲۲ (هر کدام بیشتر بوده است) پرداخته است در صورتیکه این مبلغ از ده هزار ریال بیشتر باشد .

۳- مأخذ مالیات خالصجاتی که بعد از سال ۱۳۱۳ فروخته شده است صدی ده حد متوسط عایداتی خواهد بود که در سه سال اخیر قبل از معامله عاید دولت شده است .

تبصره ۵ - از تاریخ تصویب این قانون دیوان دادرسی دارائی جز در مورد مذکور تبصره یک این قانون دیگر به اختلافات وزارت دارائی و مؤدی در خصوص تشخیص و تعیین میزان مالیات بر درآمد سال ۱۳۲۳ و ۱۳۲۴ رسیدگی نخواهد کرد .

اختلافاتی که تا تاریخ تصویب این قانون رأی قطعی نسبت بآنها صادر نشده باشد مشمول این تبصره خواهد بود .

تبصره ۶ - کسانی که بموجب قانون ۱۹ آبان ۱۳۲۲ مکلف بدادن اظهارنامه می باشند در صورتیکه معلوم شود بموجب قانون مزبور مالیاتی به آنها تعلق نمیگیرد از پرداخت جریمه ای که بموجب ماده ۱۶ قانون ۱۹ آبان ۱۳۲۲ برای تسلیم نکردن اظهارنامه مقرر شده است معاف خواهند بود .

و نیز کسانی که میزان مالیات آنها بر طبق این قانون بموجب توافق یا بموجب رأی کمیسیون و یا بموجب تبصره ۴ این قانون معین شده باشد از پرداخت جرائم مقرر در ماده ۱۶ قانون ۱۹ آبان ۱۳۲۲ معاف خواهند بود .

تبصره ۷ - تامیزان دودرصد از مبلغی که از تاریخ تصویب این قانون تا روز آخر اسفند ۱۳۲۴ از طریق جلب توافق از طرف مؤدیان نقداً بصندوق دولت پرداخت می شود بتشخیص وزارت دارائی بین آن دسته از امورین دارائی و آن عده از اعضاء کمیسیون ها که اقدامات آنها در امر تشخیص یا توافق یا وصول مبالغ مزبور مستقیماً مؤثر بوده است بعنوان پاداش بترتیبی که بموجب تصویب نامه هیئت وزیران تعیین می شود توزیع خواهد گردید .

تبصره ۸ - هیجده درصد معافیت مذکور در بند الف ماده ۱۰ قانون مالیات بر درآمد مصوب ۱۹ آبان ۱۳۲۲ شامل سرمایه شرکتهای سهامی است که تا آخر اسفند ماه ۱۳۲۱ داشته اند و نسبت بسهم اضافی همان شرکتهای از آن تاریخ ببعد فقط تا صدی شش معاف است .

این قانون که مشتمل بر یک ماده و هشت تبصره است در جلسه بیست و دوم آذرماه یک هزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است.
رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

قانون

اجازه استقراض پنج میلیون ریال از بانک ملی ایران برای کمک بحریق زدگان قزوین

مصوب ۱۳ دی ماه ۱۳۲۴

ماده ۱ واحده - بوزارت دارائی اجازه داده میشود مبلغ پنج میلیون ریالی را که برای مدت پنج سال بانک ملی ایران ببانک رهنی ایران وام خواهد داد ضمانت نماید - این وام بوسیله بانک رهنی ایران و باموافقت کمیسیون مرکب از فرماندار و رئیس بانک ملی و نماینده بانک رهنی و رئیس انجمن شهر قزوین بصورت وام میان پیشه‌وران و صاحبان دکاکین حریق زده شهر قزوین تقسیم خواهد شد .

میزان هر وام متناسب مایحتاج حرفه‌ای هر یک از آنها و نیز به نسبت تکمیل ساختمان از قرار صدی شش در سال معین و با اخذ سند ثبتی و گرفتن وثیقه یا ضامن پرداخت خواهد شد - کلیه وامهائی که بموجب این قانون داده میشود حداکثر در طرف پنج سال اصلاً و فرعاً بوسیله بانک رهنی ایران وصول و ببانک ملی ایران مسترد خواهد گردید .

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه سیزدهم دیماه یک هزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

قانون

اجازه پرداخت آخرین حقوق مستخدمین کشوری و لشگری که از

فروردین ۲۴ بعد در راه انجام وظیفه کشته شده یا میشوند بورااث

قانونی آنها و برقراری چند فقره مستمری

مصوب ۲۳ دیماه ۱۳۲۴

ماده واحده - بوزارت دارائی اجازه داده میشود :

اولا - آخرین حقوق مستخدمین لشگری و کشوری که در راه انجام وظیفه

و خدمت بدولت از فروردین ۱۳۲۴ بعد کشته شده یا میشوند بورااث قانونی آنها پرداخت نماید .

تشخیص اینکه در راه انجام وظیفه مقتول شده اند و تعیین وراثت قانونی و سهم و

مدت پرداخت نسبت بهر يك از آنها بموجب تصویب نامه هیئت وزیران خواهد بود .

ثانیا - وزارت دارائی مجاز است مطابق دوثلث آخرین حقوق مرحوم

دکتر عبدالله حامدی و مرحوم جواد آزادی و مرحوم ابوالقاسم نراقی و مرحوم

دکتر ابوالقاسم شامبیاتی و مرحوم کمال هدایت (فهیم الدوله) و مرحوم حسین

اتابکی و مرحوم احمد مقیمی را از تاریخ تصویب این قانون طبق قانون مستمریها

بورثه قانونی آنها بپردازد .

تبصره ۱ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود که بمود خدمت مرحوم

محمد تقی حجتی کارمند پایه شش وزارت راه را از لحاظ بازنشستگی جزء مدت

خدمت او محسوب دارد .

قسمت اول-قوانین قانون اجازه اجرای قوانین و آئین نامه های بهداری بوزارت بهداری ۱۲

تبصره ۲ - سرگرد مافی که قبل از فروردین ۲۴ در رضائیه کشته شده نیز مشمول این قانون خواهد بود .

این قانون که مشتمل بر یک ماده و دو تبصره است در جلسه بیست و سوم دیمه یک هزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است .
رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

اجازه اجرای قوانین و آئین نامه های مربوط به بهداری که قبل از تأسیس وزارت بهداری بعهدۀ وزارت کشور بوده است بوزارت بهداری

مصوب ۸ بهمن ماه ۱۳۲۳

ماده واحده - در مورد کلیه قوانین مربوط بامور بهداری که قبل از تأسیس وزارت بهداری وزارت کشور مأمور اجراء و تنظیم آئین نامه های مربوط بآن بوده است از تاریخ تصویب این قانون وزارت بهداری قائم مقام وزارت کشور خواهد بود .

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه هشتم بهمن ماه یک هزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

اجازه اجرای لایحه قانونی سازمان وزارت بهداری پس از تصویب

کمیسیون بهداری مجلس

مصوب ۸ بهمن ماه ۱۳۲۳

ماده واحده - وزارت بهداری مجاز است لایحه قانونی سازمان بهداری را

که بمجلس شورای ملی پیشنهاد کرده است پس از تصویب کمیسیون بهداشتی مجلس شورای ملی برای مدت دو سال بعنوان آزمایش بموقع اجرا بگذارد و نیز مجاز است نواقصی را که ممکن است در ظرف مدت مزبور در عمل مشاهده شود ضمن لوایح تکمیلی باتصویب کمیسیون مزبور مرتفع نماید و پس از انقضای دو سال لایحه قطعی سازمان بهداشتی را برای تصویب بمجلس شورای ملی تقدیم دارد . لایحه مزبور پس از شور اول طبع و بین نمایندگان توزیع خواهد شد که نظریات خود را در ظرف ده روز از تاریخ توزیع بکمیسیون اعلام دارند و پس از شور دوم لایحه مزبور لازم الاجراء خواهد بود .

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه هشتم بهمن ماه یک هزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

سازمان وزارت بهداشتی

مصوب کمیسیون بهداشتی ۲۲ آذرماه ۱۳۲۴

فصل اول

ماده اول - سازمان مرکزی وزارت بهداشتی بشرح زیر است :

- ۱ - حوزه وزارتت .
- ۲ - شورای عالی بهداشت .
- ۳ - بنگاه پاستور .
- ۴ - اداره کل امور اداری .
- ۵ - اداره کل بازرسی .

۶ - اداره کل فنی .

ماده دوم - حوزه وزارتی مشتمل است بر وزیر بهداشتی و معاون وزارت بهداشتی و دفتر وزارتی بضمیمه دارالترجمه .

ماده سوم - وظائف وزیر بهداشتی :

وزیر بهداشتی مسئول تأمین بهداشت عمومی کشور بوده و نظارت در تمام کارهای مربوطه ب بهداشت عمومی داشته و هر اقدامی که برای حفظ و وقایه سلامت عمومی مقتضی بداند بعمل خواهد آورد و مسئولیت نهائی بعهده وزیر بهداشتی است و اختیارات کامل در هر نوع از امور بهداشتی خواهد داشت در موقع احتیاج میتواند اختیارات لازمه بصاحبمنصبان و مدیران کل وزارت بهداشتی برای حسن جریان امور تفویض نماید .

ماده چهارم - وظایف معاون وزارت بهداشتی :

معاون وزارت بهداشتی در تحت نظر وزیر بهداشتی بنحوی که وزیر دستور میدهد در طرح و نقشه های لازم و تنظیم امور بوزیر بهداشتی مساعدت خواهد کرد و در غیاب وزیر امور وزارتخانه را بجریان خواهد گذاشت .

ماده پنجم - وظایف دفتر وزارتی :

وظایف دفتر وزارتی و دارالترجمه را وزیر بهداشتی بر حسب آئین نامه معین خواهد کرد .

ماده ششم - وظایف شورای عالی بهداشت :

شورای عالی بهداشت مشاوره در امور مهمه مربوطه ب بهداشت کشور خواهد نمود . ریاست شورای عالی بهداشت همیشه با وزیر بهداشتی و در غیاب او با معاون وزارت بهداشتی است آئین نامه شورای عالی بهداشت از طرف وزارت بهداشتی تهیه و پس از تصویب کمیسیون بهداشتی مجلس شورای ملی بموقع اجرا گذارده خواهد شد .

ماده هفتم - بنگاه پاستور طبق مقررات تحت نظر و دستور وزارت بهداشتی

انجام وظیفه خواهد نمود و آئین نامه های مربوطه بآن پس از تصویب کمیسیون بهداشتی مجلس شورای ملی بموقع اجرا گذارده خواهد شد .

ماده هشتم - اختیارات ادارات کل مرکزی :

ادارات کل مرکزی عبارت از سه اداره کل است که هر يك تحت نظر يك مدير كل اداره خواهد شد .

این ادارات در کارهای جاری بنحوی که از طرف وزیر بهداشتی معین میشود دارای اختیارات بوده و در مسائل مهم و کارهای اتفاقی و مسائل مربوطه بخط مشی وزارتخانه بوزیر بهداشتی مراجعه خواهد کرد - ولی در هر حال ادارات کل مکلفند بطور فهرست مقام وزارت و معاونت را از جریان امور مستحضر دارند .

ماده نهم - سازمان و وظایف اداره کل بازرسی .

این اداره مشتمل است بر دو اداره :

۱- اداره بازرسی مرکز .

۲- اداره بازرسی ولایات .

اداره کل بازرسی دارای عده کفای بازرس در مرکز و در ولایات خواهد بود که لااقل هر سه ماه یکبار کلیه عملیات سازمانهای وزارت بهداشتی را در مرکز و ولایات بازرسی خواهند کرد .

اداره کل بازرسی ممکن است دارای چند نفر بازرس ویژه بوده که تحت نظر مستقیم وزیر بهداشتی انجام وظیفه نمایند .

در بودجه وزارت بهداشتی اعتبار مخصوصی باسم اعتبار مخفی که مبلغ آن از پانصد هزار ریال تجاوز ننماید در اختیار وزیر بهداشتی گذاشته خواهد شد که در مواقع لزوم بتواند بازرسی های مخفی بعمل آورد .

ماده دهم - اداره امور اداری :

اداره کل امور اداری دارای چهار اداره خواهد بود :

۱- کارگزینی .

۲- حسابداری.

۳ - کارپردازی .

۴- نگاهداری ابنیه واثاثیه و تعمیرات و ساختمان .

ماده یازدهم - وظایف اداره کارگزینی :

وظایف این اداره عبارت خواهد بود از مراقبت و رعایت مقررات مربوطه با استخدام کلیه کارمندان وزارت بهداشتی و تعیین مشخصات و سوابق اشخاص برای تعیین شغل و تغییر مأموریت و مرخصی‌ها و محاکمات و مطالعه در بهبودی و رفاه حال مستخدمین و پیشنهاد بمقام وزارت .

ماده دوازدهم - وظایف اداره حسابداری- وظایف این اداره عبارت است :

اول - کلیه پرداختهای مصوبه در حد و بودجه .

دوم - نگاهداری حساب کلیه پرداختها و نظارت در جمیع امور مالی طبق

قوانین مقرر .

سوم - گزارش ماهیانه بمقام وزارت از وجوه پرداخت شده و موجودی

نسبت بهریک از اقلام بودجه .

ماده سیزدهم - وظایف اداره کارپردازی :

وظیفه اداره کارپردازی عبارت است از کلیه خریدهای لازم و تهیه احتیاجات

و داروی وزارت بهداشتی (غیر از مواردی که خرید و تهیه آن باید بوسیله بنگاه

کل کارپردازی کشور انجام شود) طبق پیشنهادات ادارات مربوطه در حدود

بودجه مصوبه .

ماده چهاردهم - وظایف اداره نگاهداری ابنیه و تعمیرات و ساختمان :

وظایف این اداره عبارت خواهد بود از نظارت و حفاظت و تعمیر کلیه ابنیه و عمارات و اثاثیه متعلقه بوزارت بهداری و تهیه نقشه های مربوطه و نظارت در کلیه ساختمانهای جدید غیر از آنچه باید بوسیله بنگاه کارپردازی کل کشور انجام گردد.

ماده پانزدهم - اداره کل فنی - این اداره کل شامل ده اداره است :

- ۱- اداره تبلیغات و انتشارات و تعالیم بهداشتی .
- ۲- اداره نظارت در امور بهداری شهرداریها .
- ۳- اداره مراقبت و جلوگیری از بیماریهای واگیر .
- ۴- اداره بهداشت و حمایت کودکان و مادران .
- ۵- اداره امور قرنطینهها .
- ۶- اداره تنظیم امور پزشکی .
- ۷- اداره امور بیمارستانها و درمانگاهها و آزمایشگاهها .
- ۸- اداره داروئی نظارت در ادویه مخدره و جلوگیری از تقلبات در اغذیه و دارو .
- ۹- اداره آمار بهداشتی .
- ۱۰- اداره مطالعه و طرح ریزی و بنگاه بهداشت .

ماده شانزدهم - وظایف اداره تبلیغات و انتشارات و تعالیم بهداشتی :

اداره تبلیغات و تعالیم بهداشتی همواره اهالی را از اصول بهداشت عمومی و شخصی و طرز جلوگیری از ابتلای بیماریهای واگیر مطلع خواهد نمود .

ماده هفدهم - وظایف اداره نظارت در امور بهداری شهرداریها بقرار

زیر است :

- ۱- مساعدت بهداری شهرداریها از حیث فنی و نظارت در عملیات و مؤسسات

بهداری شهرداری بخصوص در موارد زیر :

الف - نسبت به آب مشروب و فاضل آب و مساعدت در گذراندن قوانین و تصویب نقشه‌های بهداشتی از نظر فنی و مساعدت در تهیه وجه لازم .

ب - بازرسی در امور بهداشتی و وضع مقررات بهداشتی بطور نمونه و مساعدت در تصویب آنها بوسیله مقامات مربوطه و نظارت در امور بازرسی بهداشت اشخاصیکه متصدی فروش اغذیه و اشربه هستند که بطور صحت این بازرسی انجام گیرد و نظارت در بازرسی سلمانیها - حمامیها - داروخانهها - تأثر و سینماها - کارخانجات و اماکن عمومی و زندانها و غیره که از طرف شهرداری بعمل می آید .

۲ - نظارت و بازرسی در امور بیمارستانها و درمانگاهها و آزمایشگاههای کل کشور (اعم از خصوصی و ملی و دولتی) .

ماده هیجدهم - وظایف اداره جلوگیری از بیماریهای واگیر - این اداره مشتمل بر هشت دایره خواهد بود :

۱ - دایره جلوگیری از مالاریا .

وظیفه این دایره مطالعه دائمی راجع به ابتلای بمالاریا و اقدامات لازم برای مبارزه با آن و تهیه وسائل تربیت کارمندان برای مبارزه عملی با مالاریا و تهیه طرح های جدید و نظارت در اجرای عملیات مزبور .

۲ - دایره جلوگیری و رفع بیماری تیفوس - وظایف این دایره نظارت دائمی راجع بمبتلایان تیفوس است مادامیکه این بیماری در کشور وجود دارد و اقدامات لازم فوری برای جلوگیری از شیوع آن در شهرها و دهات با کمک بهداشتی شهرداری و تشریک مساعی با انجمن مبارزه با تیفوس و استفاده از وجود درمانگاههای سیار .

۳ - دایره مبارزه با بیماریهای روده :

نظر به اینکه بیماری تیفوئید و وبا و اسهال خونی و کرهها بیشتر بوسیله آلودگی آب بهر نوع منتشر میشود وظیفه این دایره کمک برای تهیه آب مشروب و تهیه مجاری فاضل آب در دهات و قصباتی که فاقد شهرداری میباشد .

۴ - دایره تلقیحات - وظیفه این دایره نظارت و فراهم نمودن وسایل تلقیح کلیه اطفال برضد دینتری و تلقیح کلیه اهالی برضد آبله و حصبه و شبه حصبه و در مواقع ضرورت تهیه وسایل تلقیح برضد سایر بیماریهای واگیر .

۵ - دایره جلوگیری از بیماریهای آمیزشی - این دایره مکلف است علاوه بر مساعدت با شهرداریها جهت تأسیس مراکز معالجه و جلوگیری از این بیماریها در شهرها در تأسیس نظیر چنین مراکز در دهات نیز اقدام نماید .

۶ - دایره جلوگیری از تراخم - وظیفه این دایره عبارت است از مطالعه دائمی راجع بابتلای تراخم و هدایت و نظارت در مؤسسات مربوطه در خصوص جلوگیری و معالجه این بیماری و در موقع لزوم از بهداریههای شهر-رداریها و درمانگاههای سیار استفاده خواهد نمود .

۷ - دایره جلوگیری از بیماری سل - وظیفه این دایره مبارزه عمومی بابیماری سل و تشخیص بموقع بیماری و مجزا نمودن و معالجه بیماران و خصوصاً اطفال و بستری نمودن بیماران سخت در آسایشگاهها و بیمارستانها و مطالعه دائم راجع به این بیماری و سعی در تأسیس ساناتوریمها و درمانگاهها و تشریک مساعی با سایر مؤسسات بهداشتی مسلولین است .

۸ - دایره جلوگیری از بیماری جذام - وظیفه این دایره جمع آوری عدّه مبتلایان بجذام و تهیه وسایل لازم برای معالجه و جلوگیری از بیماری و تهیه لوايح قانونی راجع باجرای وسایل استحفاظی و ایجاد درمانگاه و جذامی خانهها برای مجزا داشتن مجذومین .

ماده نوزدهم - اداره بهداشت و حمایت کودکان و مادران و جلوگیری از تلفات اطفال : وظایف این اداره عبارت است از ایجاد درمانگاهها برای دادن دستور بمادران قبل از وضع حمل و بعد از وضع حمل و تأسیس درمانگاهها برای معاینه کودکان سالم و بهداشت کودکان دبستانها و همچنین کلیه اقداماتی که مربوط بکاستن عده مبتلایان و عده متوفیات کودکان و مادران قبل از زایمان و بعد از زایمان باشد و کمک مادی و معنوی ببنگاههایی که برای این منظور تأسیس شده و میشوند.

ماده بیستم - اداره قرانطینهها - وظیفه این اداره عبارت است از :

۱- تأسیس و نگاهداری قرانطینههای دریائی و مرزی و هوائی و دادن پیشنهادات لازم برای تغییر در قوانین و مقررات مربوط بقرانطینهها و نظارت در وظایف عملیات رؤسای قرانطینهها و رسیدگی به امور کلیه قرانطینهها .

۲ - تأسیس قرانطینههای داخلی در مواقع ضرورت و نظارت در قرانطینههای بهداشتی شهرداری و عملیات آنها .

ماده بیست و یکم - اداره تنظیم امور پزشکی : این اداره در کار پزشکان و دندانسازان و قابلهها و پزشکیاران و پرستاران و داروسازان نظارت خواهد کرد و همچنین در اجرای کلیه قوانین و مقررات مربوطه بصدور پروانه و وظایف صنفی طبقات مذکور و مجازات متخلفین نظارت نموده و مسئول صدور پروانه شغل برای هر یک از طبقات مذکور فوق و اجرای مقررات مربوطه میباشد بعلاوه مطالعه و پیشنهاد لوایح قانونی مربوط به امور مذکور در این ماده بعهده اداره تنظیم امور پزشکی است .

تبصره - الف - برای رسیدگی بوظائف صنفی طبقات مذکور و مجازات متخلفین در وزارت بهداشتی يك محكمه پنجنفری تشکیل خواهد شد كه اعضا آن بترتیب زیر تعیین خواهد شد :

۱- دونفر از طرف وزارت بهداشتی .

۲- دونفر از پزشکان غیرموظف که هر ساله بوسیله کلیه پزشکان انتخاب میشوند .

۳- نفر پنجم با توافق نظر چهار نفر نامبرده بالا انتخاب خواهد شد .

ب- آئین نامه مربوط به این محکمه را وزارت بهداشتی تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رساند .

ماده بیست و دوم- اداره امور بیمارستانها و آزمایشگاهها و درمانگاهها: این اداره مسئول نظارت کلیه بیمارستانها و درمانگاهها و آزمایشگاههای تابع وزارت بهداشتی بوده و کمک و راهنمایی لازم برای توسعه و تکمیل آنها خواهد نمود .

ماده بیست و سوم - اداره آمار بهداشتی :

این اداره مواظب خواهد بود که آمار صحیح و بموقع از عده مبتلایان و متوفیات که از بهداشتی استانها میرسد طبقه بندی و تجزیه و مرتب نموده و خطوط نمودار (گرافیک) آنها را رسم و اطلاعات لازم را بدولت ذینفع طبق مقررات صحیحی مجمع بین المللی و مؤسسات داخلی کشور و ادارات مختلفه وزارت بهداشتی که لازم باشد بدهد .

ماده بیست و چهارم - اداره مطالعه و طرح ریزی و بنگاه بهداشتی .

وظایف این اداره عبارت است از :

۱- ایجاد يك آزمایشگاه برای آزمایش و تحقیقات و تعلیم و تربیت پزشکان در امور بهداشتی .

الف - امتحان ادویه و مواد غذایی از حیث خالص بودن و نداشتن عوامل مضره .

ب - تحقیق مسائل مربوط بجلوگیری یا معالجه بیماری .

۲- بررسی دروضع تغذیه - عادات تغذیه و مواد غذایی موجوده باعطف توجه مخصوص نسبت بکودکان واطفال .

۳- بررسی نیازمندیهای بهداشتی کشور و پیشنهادات نسبت بتوسعه برنامه وزارت بهداشتی .

فصل دوم

سازمان بهداشتیهای ولایات

ماده بیست و پنجم - درهر استان درمقر استانداری یا درهر ناحیه بهداشتی که تقسیمات آنرا وزارت بهداشتی باتصویب هیئت وزیران تعیین خواهد نمود یک رئیس بهداشتی معین میگردد که مسئول حوزه مأموریت خود بوده و بهداشتی استان یا ناحیه بهداشتی را بنحوی که ازطرف وزیر بهداشتی معین میشود اداره نماید و فقط درموارد مهم ومسائل مربوطه بخط مشی بوزارت بهداشتی مراجعه خواهد کرد. رئیس بهداشتی استان یا ناحیه بهداشتی اجازه خواهد داشت که مراسلات مربوط بحوزه مأموریت خود را امضاء نماید و دارای بایگانی ودفتری که مرکب از رئیس دفتر و عده کافی ماشین نویس ومنشی وثبات وبایگان باشد خواهد بود . ادارات تابعه بهداشتی استان یا ناحیه بهداشتی و درمانگاههای سیار و کلیه رؤسای بهداشتی شهرستانها و بخشها ومأمورین تلقیح تحت نظر بهداشتی همان استان یا ناحیه بهداشتی خواهد بود .

سازمان بهداشتی استان یا ناحیه بهداشتی عبارت خواهد بود از ادارات بازرسی واموراداری وفنی با یک رئیس برای هر یک از ادارات وعده کافی عضو (که بسته است بتوسعه وتشکیلات هر استان یا ناحیه بهداشتی) و یک یا چند معاون بهداشتی استان یا ناحیه بهداشتی در شهر یا شهرهای دور از مرکز استان وعده کافی رؤساء ومأمورین بهداشتی .

ماده بیست و ششم - اداره بازرسی :

این اداره عملیات کلیه مؤسسات و مأمورین وزارت بهداشتی را در استان یا ناحیه بهداشتی بازرسی نموده و بر رئیس بهداشتی استان یا رئیس ناحیه بهداشتی گزارش خواهد داد رئیس بهداشتی استان یا رئیس ناحیه بهداشتی در مواقع عادی اقلاً ماهی یکمرتبه با اداره کل بازرسی مرکز گزارش میدهد .

ماده بیست و هفتم - اداره امور اداری :

وظیفه این اداره بیشتر جنبه حسابداری خواهد داشت ولی تاحدی کارهای امور اداری (کارگزینی، کارپردازی و نگاهداری اموال و تعمیر و ساختمان) را نیز انجام خواهد نمود .

الف - حسابداری :

در حدود بودجه وجه لازم در اختیار اداره حسابداری بهداشتی استان یا ناحیه بهداشتی برای پرداخت حقوق و نگاهداری درمانگاهها و مخارج متفرقه گذارده خواهد شد اداره حسابداری همه ماهه وضعیت بودجه بهداشتی استان یا ناحیه بهداشتی را از حیث آنچه که خرج شده و آنچه موجود است از هر ماده بودجه با اداره حسابداری مرکزی گزارش خواهد داد .

ب - کارگزینی - دادن پیشنهادات لازم با اداره کارگزینی مرکز را به تغییر مأموریت یا استخدام جدید توسط رئیس بهداشتی استان یا ناحیه بهداشتی بعهده کارگزینی خواهد بود .

ج - کارپردازی - خریدهای جزئی و لوازم متفرقه در حدود بودجه بعهده کارپردازی است ولی خریدهای کلی باید توسط اداره کارپردازی مرکز بعمل آید .

د - نگاهداری اثاثیه و تعمیر و ساختمان - این شعبه مأمور نگاهداری کلیه ساختمانها و اثاثیه وزارت بهداشتی در استان یا ناحیه بهداشتی خواهد بود و بوسیله رئیس

بهداری استان با اداره نگاهداری و ساختمان مرکز پیشنهاد لازم برای ساختمان جدید خواهد نمود و مأمور حفظ تمام اموال و اثاثیه دولتی متعلق بوزارت بهداشتی است .

ماده بیست و هشتم - اداره فنی :

این اداره تأسیسات درمانگاههای سیار را اداره نموده و در عملیات پزشکان بهداشتی استان یا ناحیه بهداشتی نظارت خواهد کرد و تا آنجائیکه ممکن است وظایف ده اداره و هشت دایره اداره کل فنی مرکز را در استان یا ناحیه بهداشتی انجام خواهد داد و توجه مخصوص بدرمانگاههای سیار - قرانطینه - آزمایشگاه و آمار و تنظیم امور پزشکی خواهد داشت :

الف - درمانگاههای سیار - اداره فنی نظارت کامل در کار درمانگاههای سیاری که بهر استان یا ناحیه بهداشتی داده شده است باید بنماید هر واحد از درمانگاههای سیار مخصوص بیک منطقه است ولی در موقع بروز و شیوع بیماریهای واگیر همگان (اپیدمی) کلیه درمانگاههای سیار بمنطقه آلوده اعزام خواهد شد .

ب - قرانطینه - اداره فنی نظارت در امور قرانطینه محلی خواهد داشت و در محلهایی که قرانطینه دریائی مرزی هوائی باشد تحت نظر آن اداره خواهد بود .

ج - آزمایشگاهها و بیمارستانها و درمانگاهها - یک آزمایشگاه تشخیص در مرکز هر استان یا ناحیه بهداشتی تأسیس خواهد شد که مجازاً کلیه مراجعات پزشکان را برای تشخیص و تعیین حاملین میکروب و طول مدت قرانطینه و دوره نقاهت و تعیین مدت انفراد اشخاصی را که بابیماران مسری تماس دارند انجام دهد و برای نگاهداری سرمها و واکنشها و غیره دارای سردخانه بوده و مورد استفاده قرار خواهد داد در نقاطی که معاون بهداشتی استان یا ناحیه بهداشتی هست (اطبای فنی) یک آزمایشگاه فرعی ایجاد خواهد شد این اداره نظارت در بیمارستانها و درمانگاههای موجوده نموده و پیشنهادات لازم برای تأسیس این نوع مؤسسات خواهد داد .

د - شعبه آمار- جمع آوری اطلاعات راجع بعدة نفوس هر آبادی و تعیین عدۀ بیمار و عدۀ بهبودی یافتگان و تلف شده باتعیین عدۀ مرد و زن و طفل بعهدۀ این شعبه است بعلاوه گزارش هفتگی مبتلایان و متوفیات که از رؤسای بهداشتی و سایر مؤسسات بهداشتی میرسد تنظیم و ترمیم احصائیه و نقشه بعهدۀ این شعبه است که همه هفته باید گزارش آنرا مستقیماً بداره آمار وزارت بهداشتی ارسال دارد .

مادۀ بیست و نهم - وزیر بهداشتی مجاز است در صورت لزوم و باتصویب هیئت وزیران دوائری را تبدیل بادارات نموده و ادارات یادوایر جدیدی تأسیس نماید ولی هر نوع تغییری در این قانون منوط بتصویب مجلس شورای ملی است .

مادۀ سی ام - وزارت بهداشتی حق دارد بکارمندان عالیرتبه که خدمات مهمتری انجام میدهند عنوان مدیر کلی اعطاء نماید .

مادۀ سی و یکم - از تاریخ تصویب این قانون کلیۀ اشخاصیکه بعداً بمقام مدیریت کل وزارت بهداشتی ارتقاء یابند باید دارای دانشنامۀ دکترا در امور پزشکی یا داروسازی یا دندانسازی باشند .

مادۀ سی و دوم - آئین نامه های مربوط بهریک از ادارات و مؤسسات و بنگاههارا وزارت بهداشتی تدوین و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسانید .

مادۀ سی و سوم - وزارت بهداشتی مأمور اجرای این قانون است .
قانون سازمان وزارت بهداشتی مشتمل برسی و سه ماده که بموجب قانون مصوب هشتم بهمن ماه ۱۳۲۳ در تاریخ بیست و دوم آذرماه یکهزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب کمیسیون بهداشتی مجلس شورای ملی رسیده است قابل اجرا میباشد.
رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

اصلاح قانون نظام وظیفه

مصوب ۲۲ آبان ماه ۱۳۲۴

ماده واحده - الف - بوضعیت مشمولین یکسال قبل از اعزام بخدمت یعنی

درس ۲۰ سالگی بوسیله دادگاه اداری نظام وظیفه که از اشخاص زیر:

فرماندار یا بخشدار یا نمایندگان آنها یا نماینده استاندار .

دونفر نماینده انجمن شهرداری .

نماینده نظام وظیفه .

دویزشك نظامی .

دادستان یا نماینده او .

تشکیل میشود رسیدگی میگردد .

در صورتیکه تعداد مشمولین در حوزه های فرعی هر حوزه اصلی اضافه بر تعداد

مورد احتیاج سالیانه افراد وظیفه ای باشد که باید از این نقاط گرفته شود افراد

مورد احتیاج از بین حاضرین که هیچگونه مانع قانونی برای انجام خدمت ندارند

بطور قرعه معین و اعزام میگرددند .

مراسم قرعه کشی در نقاط تجمع انجام خواهد شد .

مشمولینی که آماده بخدمت تشخیص شده اند چنانچه در تاریخ معینه در نقطه

تعیین شده بدون علل و موانع قانونی حاضر نشوند غائب محسوب و در هر

موقع که حاضر یا جلب شوند بدون استفاده از مزایای قرعه و پس از تعیین مجازات

بخدمت اعزام خواهند شد . و آنانکه بععل و موانع قانونی حاضر نشوند در مراسم

استقراع بعدی شرکت خواهند جست و همچنین کسانی که معافیت موقت پزشکی

بوسیله دادگاه تحصیل نموده اند باید در موقع قرعه کشی حاضر و مجددآ معاینه شده

و در صورت سالم بودن در قرعه شرکت نمایند و دادگاه اداری موظف است معافیت موقت پزشکی مشمولین را با تاریخ اعزام بعدی تطبیق دهد .

در صورتیکه اتفاقاً در یکسال عده مشمولین حاضر از عده سرباز مورد احتیاج کمتر باشد کسری عده از بین جوانترین مشمولینی که سالهای قبل در نتیجه استقرار معاف شده اند بقید قرعه تعیین میشود - کسانیکه بقید قرعه معاف شده اند هر گاه تا سن ۲۶ سالگی از نظر کسری احتیاجات سالیانه ارتش بوجود آنان احتیاجی حاصل نشود در اول سن ۲۶ سالگی جزو احتیاط منظور می گردند .

تبصره ۱ - در محلهائی که نماینده استاندار - فرماندار - یا بخشدار یا نمایندگان آنها و همچنین انجمن شهرداری و یادادستان و یانماینده او نباشد دادگاه از نماینده نظام وظیفه و دو پزشک نظامی و کدخدای هر محل و سه نفر از معتمدین آن محل تشکیل می گردد .

تبصره ۲ - معطوفاً بقسمت اخیر تبصره ماده ۳۵ قانون خدمت نظام وظیفه مصوب ۲۹ اسفند ماه ۱۳۲۱ مأمورین ژاندارمری موظفند در جلب و جمع آوری مشمولین غائب و افراد فراری بنا بتقاضای کدخدایان مساعدت لازمه را نموده و بدون آنکه رأساً دخالتی در این قسمت بنمایند آنان را تا نقطه ای که از طرف حوزه نظام وظیفه و یا کدخدایان تعیین میگردد بدرقه و تحویل نمایند .

ب - بوضعیت مشمولین محصل در سن ۲۱ سالگی رسیدگی میشود .

دارندگان دیپلم دوره کامل متوسطه و لیانس و دکتر که دیگر بتحصیلات خود ادامه نمیدهند و ممانع قانونی برای انجام خدمت ندارند بدانشکده افسری احتیاط اعزام و پس از طی دوره ششماهه دانشکده افسری احتیاط کسانی که از عهده امتحانات نهائی بر آیند بر حسب نمره ارجحیت مطابق فصل پنجم قانون ترفیعات بدرجه افسری وظیفه نائل و ششماه بقیه خدمت را در صف انجام میدهند و مابقی

کادر گروهبانی قسمتها و ادارات را بادر نظر گرفتن حرفه و تخصص و فن مربوطه تشکیل و ششماه بقیه خدمت را انجام خواهند داد .

هرگاه تعداد مشمولین آماده بخدمت نامبرده که بلامانع و قابل خدمت تشخیص گردیده اند در هر سال اضافه بر احتیاجات آنسال ارتش باشد معادل عدّه مورد احتیاج از بین آنان بقید قرعه انتخاب و بقیه تا مدت پنجسال موقتاً معاف خواهند شد تا در صورتیکه در سالهای بعد اتفاقاً عدّه این قبیل مشمولین از عدّه مورد احتیاج کمتر بود کسری احتیاجات از بین جوانترین مشمولین نامبرده انتخاب و اعزام گردند و هرگاه در ظرف مدت پنجسال بوجود آنان احتیاجی حاصل نشود جزو طبقات مربوطه در احتیاط ذخیره منظور خواهند شد .

کسانیکه درم. وقع اعزام بدانشکده افسری احتیاط خارج صف تشخیص شوند در ادارات ارتشی در حرفه خود مورد استفاده واقع و یکسال خدمت را انجام خواهند داد. مشمولینی که بععلل مزاجی موقتاً معاف شده اند در سال بعد احضار و در صورت عدم موانع قانونی با عدّه آنسال بخدمت اعزام و از مزایای قرعه کشی نیز بهره مند میشوند .

(پزشکان - دامپزشکان - دندانسازان - دارو سازان - بادارات مربوطه «پزشکان و دندانسازان و دارو سازان با اداره بهداری ارتش و دامپزشکان با اداره دامپزشکی ارتش» معرفی و پس از چهار ماه تعلیمات مقدماتی و دادن امتحانات نهائی مطابق فصل پنجم قانون ترفیعات بدرجه افسری وظیفه نائل و هشت ماه بقیه خدمت را در قسمتها انجام خواهند داد) .

مشمولین نامبرده در این بند هرگاه در ظرف ده روز پس از تاریخ معینی که قبلاً آگهی خواهد شد در منطقه تعیین شده بدون علل و موانع قانونی حاضر نشوند غائب محسوب و از مزایای قرعه بهره مند نمیگردند و در هر موقع که جلب و یا حاضر

شوند پس از تعیین مجازات مانند تابین خدمت مقرر و اضافه خدمت را باید انجام دهند. مراسم قرعه کشی افراد احتیاط در دانشکده افسری و مراسم قرعه کشی پزشکان و دامپزشکان و دندانسازان و داروسازان در ادارات مربوطه انجام میشود. وزارت فرهنگ مکلف است همه ساله فهرست مشخصات کامل مشمولین محصل را که باخذ دیپلم دوره کامل متوسطه و لیسانس و دکترا نائل شده اند در ظرف مدتی که از دو ماه تجاوز ننماید با اداره نظام وظیفه ارسال و همچنین اسامی کسانی را که دیگر بتحصیل خود ادامه نمی دهند بتعیین رشته و مدارج تحصیلی بلافاصله با اداره نظام وظیفه اعلام دارد.

افسران احتیاط که مایل بادامه خدمت داوطلب در ارتش باشند در صورت احتیاج ارتش و واجد بودن شرایط دخولی یکسال خدمت وظیفه آنان بجای سال تهیه محسوب و پس از طی دوره دو ساله دانشکده افسری افسر داوطلب شناخته شده و تابع مقررات عمومی ارتشی می باشند.

استخدام مشمولین بطور کلی در وزارتخانه ها و ادارات و بنگاه های ملی و دولتی و همچنین از طرف اشخاص بهر عنوان (رسمی - قراردادی - حکمی - روز مزد و غیره) قبل از انجام خدمت وظیفه و نداشتن معافیت های قانونی ممنوع بوده و متخلفین (استخدام کنندگان) سه الی شش ماه زندانی عادی محکوم خواهند شد.

هریک از مقررات قانون نظام وظیفه مصوب ۲۹ اسفند ۱۳۲۱ که با ماده بالا مغایرت داشته باشد لغو خواهد بود.

این قانون که مشتمل بریک ماده است در جلسه بیست و دوم آبان ماه یک هزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است.

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

راجع بتهیه قانون استخدام مهندسين

مصوب ۲۰ مهرماه ۱۳۲۳

ماده واحده - دولت مکلف است منتهی تايکماه پس از تاريخ تصويب اين قانون طرح قانون استخدام مهندسين را تهيه و برای تصويب بمجلس شورایملى تقديم نمايد .

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه بیستم مهرماه يكهزار و سیصد و بیست و سه بتصويب مجلس شورایملى رسید .

رئيس مجلس شورایملى - محمدصادق طباطبائی

فہرست

قسمت دوم = عهدنامہ ہا

از صفحہ ۳۱ تا صفحہ ۱۹۲

فهرست : قسمت دوم - عهدنامه‌ها

صفحه		عنوان قانون	شماره ردیف
تا	از		
		<u>عهدنامه‌ها</u>	
۹۲	۳۱	قانون تصویب منشور ملل متحد که در سانفرانسیسکو به امضاء رسیده است .	۱
۱۹۲	۹۳	قانون اجازه مشارکت دولت ایران در مقررات کنفرانس منعقد در برتن وودز مربوط بتأسیس صندوق و بانک بین المللی .	۲

قسمت دوم

عهدنامه‌ها

قانون

تصویب منشور ملل متحد که در سانفرانسیسکو بامضاء رسیده است

مصوب ۱۳ شهریور ماه ۱۳۲۴

ماده ۱۹ احده - مجلس شورای ملی منشور ملل متحد را که در تاریخ پنجم تیر ماه ۱۳۲۴ مطابق ۲۶ ژوئن ۱۹۴۵ در شهر سانفرانسیسکو به امضاء رسیده است تصویب مینماید .

این قانون که مشتمل بر يك ماده و متن منشور پیوست آن میباشد در جلسه سیزدهم شهریور ماه یک هزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است .
رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

متن منشور ملل متحد

ما مردم ملل متحد
باتصمیم

بمحموظ داشتن نسل‌های آینده از بلای جنگ که دوبار در مدت يك عمر انسانی افراد بشر را دچار مصائب غیر قابل بیان نموده .

و با اعلام مجدد ایمان خود بحقوق اساسی بشر و بحیثیت و ارزش شخصیت انسانی و بتساوی حقوق بین مرد و زن و همچنین بین ملت‌ها عم از کوچک و بزرگ .
و بایجاد موجبات لازم برای حفظ عدالت و احترام تعهدات ناشی از عهود و سایر منابع حقوق بین‌المللی و به پیشرفت ترقی اجتماعی و برقرار ساختن اوضاع زندگانی بهتری با آزادی بیشتر .

و برای نیل باین مقاصد:

با عمال گذشت ، و زندگانی در حال صلح بایکدیگر بایک روش حسن جوار .
و بمتحد ساختن قوای خود برای نگاهداری صلح و امنیت بین‌المللی .
و بقبول اصول ، و برقرار ساختن طرقی ، که بکار نبردن نیروی سلاح را جز در راه منافع عمومی تضمین نماید .
و بتوسل بسازمانهای بین‌المللی برای پیشرفت ترقی اقتصادی و اجتماعی تمام ملل .

عزم نمودیم که برای تحقق این مقاصد تشریک مساعی نمائیم .
و نتیجتاً دولتهای متبوع ما ، بوسیله نمایندگان خود که در شهر سانفرانسیسکو گرد آمده و دارای اختیارات تامی بودند که صحت آنها تشخیص داده شد ، این منشور ملل متحد را اختیار ، و به موجب این مقررات یک سازمان بین‌المللی را که موسوم به ملل متحد خواهد بود برقرار میسازند .

فصل اول

مرام و اصول

(ماده ۱)

مرام ملل متحد بقرا ذیل است :

۱- نگاهداری صلح و امنیت بین‌المللی و برای این منظور:

اتخاذ اقدامات جمعی مؤثر، برای جلوگیری از تهدیدات بر علیه صلح، و برکنار کردن آنها، و از بین بردن هر اقدام تهاجمی یا هر اختلال صلح بنحو دیگر، و عملی کردن تنظیم و تصفیة مسالمت آمیز اختلافات و یا وضعیتهائی که جنبه بین المللی دارند و ممکن است صلح را برهم زنند بر طبق اصول عدالت و حقوق بین المللی.

۲ - توسعه روابط دوستانه در میان ملل که بر احترام اصل تساوی حقوق ملتها و حق آنان در تعیین آزادانه سرنوشت خود مبتنی بوده و بعمل آوردن هر اقدام دیگری که برای تحکیم صلح جهان مناسب باشد.

۳ - عملی ساختن همکاری بین المللی با حل مسائل بین المللی که جنبه اقتصادی یا اجتماعی یا فرهنگی و یا انسان دوستی دارند و با توسعه و تشویق احترام حقوق انسانی و آزادیهاییکه برای عموم اساسی میباشند بدون تمایز بین نژاد و جنس و زبان یا مذهب.

۴ - بودن يك مرکز که در آنجا مجاهدتهای ملل برای این منظورهی مشترك يکنواخت گردد.

(ماده ۲)

سازمان ملل متحد و اعضای آن باید در تعقیب مراهمای مذکور در ماده اول طبق اصول ذیل عمل نمایند:

۱ - سازمان بر روی اصل تساوی حق حاکمیت تمام اعضای خود مبتنی می باشد.

۲ - اعضای سازمان، برای اینکه استفاده از حقوق و مزایای ناشی از سمت عضویت، نسبت به همه آنها تضمین گردد، باید تعهداتی را که بموجب این منشور بعهد گرفته اند، از روی حسن نیت انجام دهند.

۳ - اعضاء سازمان اختلافات بین المللی خود را بوسائل مسالمت آمیز تصفیة مینمایند بنحویکه صلح و امنیت بین المللی و همچنین عدالت بمخاطره نیفتد.

۴ - اعضاء سازمان در روابط بين المللى خود، از توسل بتهديد و يا استعمال قوه، خواه برضد تماميت ارضى و يا استقلال سياسى هر مملكت، و خواه بهر نحو ديگرى كه با مرامهاى ملل متحد متباين باشد خوددارى مينمايند .

۵ - اعضاء سازمان در هر اقدامى كه سازمان بر طبق مقررات اين منشور بعمل ميآورد بسازمان مساعدت تام خواهند نمود و از معاضدت بهر كشورى كه سازمان بر عليه آن يك اقدام احتياطى و يا قهرى مينمايد خوددارى خواهند كرد .

۶ - سازمان طورى اقدام خواهد كرد كه كشورهاي غير عضو ملل متحد عمليات خود را در حدودى كه براى حفظ صلح و امنيت بين المللى لازمست با اين اصول منطبق نمايند .

۷ - هيچيك از مقررات اين منشور ملل متحد را مجاز نميدارد در كارهايى كه اساساً مربوط بصلاحيت مللى يك مملكت است مداخله كند و اعضاء سازمان را هم مجبور نمى نمايد كه كارهاي از اين قبيل را طبق طريقه‌اى كه در اين منشور مقرر است تصفيه كنند معذلك اين اصل باجراى اقدامات قهرى كه در فصل هفتم پيش بينى شده است لطمه وارد نخواهد آورد .

فصل دوم

اعضاء

(ماده ۳)

كشورهايى كه در كنفرانس ملل متحد براى سازمان بين المللى در سانفرانسيسكو شركت داشته و يا قبلاً بيانيه ملل متحد مورخ اول ژانويه ۱۹۴۲ را امضاء کرده و اين منشور را هم امضاء و بر طبق ماده ۱۱۰ آنرا تصويب مينمايند اعضاء اصلى ملل متحد خواهند بود .

(ماده ۴)

۱ - كشورهاي صلح جوى ديگر كه تعهدات اين منشور را قبول نمايند و

بتشخیص سازمان استعداد اجرای آنرا داشته و حاضر با اجرای آن میباشند میتوانند عضو ملل متحد گردند .

۲- پذیرفته شدن هر مملکتی که دارای این شرایط باشد بعضویت ملل متحد منوط بتصمیمی است که مجمع عمومی بنابتوصیه شورای امنیت اتخاذمینماید .

(ماده ۵)

هر عضو سازمان که شورای امنیت بر ضد او يك اقدام احتیاطی و یا قهری نموده باشد ممکن است بوسیله مجمع عمومی بنابه توصیه شورای امنیت از استفاده حقوق و مزایای مربوط بصفت عضویت معلق گردد .

استفاده از این حقوق و مزایا ممکن است بوسیله شورای امنیت مجدداً برقرار شود .

(ماده ۶)

هر گاه یکی از اعضاء سازمان در تخطی از اصول مندرج در این منشور اصرار ورزد مجمع عمومی میتواند بنابتوصیه شورای امنیت او را از سازمان اخراج کند .

فصل سوم

ارکان

(ماده ۷)

- ۱- ارکان اصلی سازمان ملل متحد تشکیل میشود از :
يك مجمع عمومی - يك شورای امنیت - يك شورای اقتصادی و اجتماعی - يك شورای قیمومت - يك دیوان دادگستری بین المللی و يك دبیرخانه .
- ۲- ارکان فرعی نیز که وجود آنها ضروری تشخیص داده شود ممکن است بر طبق این منشور تشکیل گردند .

(ماده ۸)

برای اینکه مردان و زنان بتوانند بتساوی مشاغل ارکان اصلی یا فرعی سازمان را عهده دار شوند هیچگونه تزییقی از طرف سازمان بعمل نخواهد آمد .

فصل چهارم

مجمع عمومی

ترکیب

(ماده ۹)

- ۱- مجمع عمومی مرکب است از تمام اعضاء ملل متحد .
- ۲- هر عضو منتهی پنج نماینده در مجمع عمومی خواهد داشت .

مشاغل و اختیارات

(ماده ۱۰)

مجمع عمومی میتواند در بحث تمام مسائل واموریکه در حدود این منشور بوده یا به اختیارات و مشاغل یکی از ارکانیکه در این منشور پیش بینی شده اند مربوط باشد وارد شود و بارعایت قید ماده ۱۲ در مورد این مسائل وامور به اعضاء سازمان ملل متحد یا بشورای امنیت یا باعضاء سازمان یا شورای امنیت توصیه‌هائی بنماید.

(ماده ۱۱)

۱- مجمع عمومی میتواند اصول عمومی همکاری برای حفظ صلح و امنیت بین المللی را که اصول مربوط بخلع سلاح و تنظیم تسلیحات نیز مشمول آنست تحت مطالعه در آورده و در مورد این اصول خواه باعضاء سازمان یا شورای امنیت و خواه باعضاء سازمان و شورای امنیت توصیه‌هائی بنماید .

۲- مجمع عمومی میتواند ، در مورد کلیه مسائل مربوط بحفظ صلح و امنیت بین المللی ، که از طرف یکی از ملل متحد یا شورای امنیت ، و یا طبق مقررات فقره دوم ماده ۳۵ از طرف کشوریکه عضو سازمان نمیشد ، باو رجوع گردیده ، مباحثه نماید ، و بارعایت قید ماده ۱۲ و نسبت بتمام اینگونه مسائل ، بکشور یا کشورهای ذینفع و یا بشورای امنیت ، و یا بکشورها و شورای امنیت ، توصیه‌هائی بنماید ، هر

مسئله از این قبیل که مستلزم يك عمل مؤثر میباشد قبل از مباحثه و یاپس از آن از طرف مجمع عمومی بشورای امنیت رجوع خواهد شد .

۳- مجمع عمومی میتواند نسبت بوضعياتی که بنظر میآید صلح و امنیت بین المللی را بمخاطره اندازد توجه شورای امنیت راجاب کند .

۴- اختیارات مجمع عمومی که در این ماده ذکر شده دایره وسعت ماده ۱۰ رامحدود نمی نماید .

(ماده ۱۲)

۱- مادامیکه شورای امنیت عملیاتی را که این منشور باومحول کرده درمورد اختلاف یاوضعیتی انجام میدهد مجمع عمومی نباید نسبت بآن اختلاف یاوضعیت هیچگونه توصیه ای بنماید مگر اینکه خود شورای امنیت آنرا تقاضا بکند .

۲- درموقع دوره اجلاسیه ، رئیس کل دبیرخانه باید، باموافقت شورای امنیت کارهای مربوط بحفظ صلح و امنیت بین المللی را که در شورای امنیت مطرح است به اطلاع مجمع عمومی برساند ، وهمچنین باید، بمحض اینکه شورای امنیت بحث در آن امور را ترك نمود، مراتب را به اطلاع مجمع عمومی، ودر صورتی که مجمع عمومی منعقد نباشد باطلاع اعضاء سازمان برساند .

(ماده ۱۳)

۱- مجمع عمومی بمنظورهای زیر موجبات مطالعاتی رافراهم وتوصیه هایی بعمل میآورد :

الف- توسعه همکاری بین المللی در محیط سیاسی و تشویق توسعه تدریجی حقوق بین المللی وتدوین آن .

ب- توسعه همکاری بین المللی در محیط اقتصادی - اجتماعی - فرهنگی - ریتی وبهداشت عمومی وتسهیل استفاده از حقوق بشریت وآزادی های اساسی برای

عموم بدون تمایز نژادی و جنسی و زبانی و مذهبی .

۲- سایر مسئولیتها و عملیات و اختیارات مجمع عمومی در مورد مسائل مذکور در بندب فقرهٔ يك بالا در فصل نهم و دهم ذکر شده است .

(مادهٔ ۱۴)

مجمع عمومی میتواند ، با رعایت قید مذکور در مادهٔ ۱۲ ، اقدامات مقتضی را برای تأمین تصفیة مسالمت آمیز هر وضعیتی ، قطع نظر از منشأ آن ، که بنظر او ممکن است مضر رفاه عمومی باشد و یار و ابط دوستانهٔ بین المللی را تیره کند ، توصیه نماید . وضعیت ناشی از عدم رعایت مقررات این منشور که در آنجا مقاصد و اصول ملل متحد ذکر شده است از جمله وضعیتهای مزبور محسوب میشود .

(مادهٔ ۱۵)

۱- مجمع عمومی گزارشهای مخصوص شورای امنیت را دریافت داشته و تحت مطالعه در میآورد . این گزارشها مشتمل بر خلاصه تصمیمات و اقداماتی خواهد بود که شورای امنیت آنها را برای حفظ صلح و امنیت بین المللی اتخاذ کرده و یا بعمل آورده است .

۲- مجمع عمومی گزارشهای سایر ارکان سازمان را نیز دریافت داشته و تحت مطالعه در میآورد .

(مادهٔ ۱۶)

مجمع عمومی در مورد اسلوب بین المللی قیومت و وظایفی را که طبق فصل ۱۲ و ۱۳ بعهدهٔ وی محول شده است ایفاء مینماید ضمناً قراردادهای قیومت مربوط به مناطقی را که سوق الحیثی معین نشده اند تصویب میکند .

(مادهٔ ۱۷)

۱- مجمع عمومی بودجهٔ سازمان را مطالعه و تصویب می نماید .

۲- مخارج سازمان را اعضاء آن طبق تقسیم‌بندی که مجمع عمومی مینماید متحمل خواهند شد .

۳- مجمع عمومی تمام قراردادهای مالی و بودجه‌ای را که با مؤسسات تخصصی منظور در ماده ۵۷ منعقد میشود مطالعه و تصویب مینماید ، و بودجه‌های اداری این مؤسسات را بمنظور توصیه کردن بآنها مطالعه میکند .

رأی

(ماده ۱۸)

۱- هر عضو مجمع عمومی دارای يك رأی میباشد .

۲- تصمیمات مجمع عمومی در مسائل مهم با کثرت دوثلث اعضاء حاضر و رأی‌دهنده اتخاذ می‌گردد. موارد ذیل از مسائل مهم محسوب میشود :

توصیه‌های مربوط بحفظ صلح و امنیت بین‌المللی- انتخاب اعضاء غیر دائم شورای امنیت- انتخاب اعضاء شورای اقتصادی و اجتماعی- انتخاب اعضاء شورای قیمومت طبق بندج از فقره ۱۴ ماده ۸۶- قبول اعضاء جدید سازمان- تعلیق حقوق و مزایای اعضاء- اخراج اعضاء- مسائل مربوط بجریان اسلوب قیمومت و مسائل بودجه .

۳- تصمیمات راجع بمسائل دیگر که تعیین اقسام مسائل جدیدی نیز که باید اکثریت دوثلث آراء در آنها رعایت گردد از آنجمله است با کثرت اعضاء حاضر و رأی‌دهنده اتخاذ خواهد شد .

(ماده ۱۹)

اعضاء ملل متحد که پرداخت سهمیه آنها در مخارج سازمان بتأخیر افتاده است نمی‌توانند در صورتیکه بدهی پس افتاده آنها معادل یا بیشتر از سهمیه دو سال تمام باشد شرکت در رأی کنند .

معدلك اگر مجمع عمومی تشخیص دهد که این قصور در اثر موجبات خارج از اراده آن عضو میباشد، می‌تواند به آن عضو اجازه شرکت در رأی دهد .

آئین کار

(ماده ۲۰)

مجمع عمومی یکدوره اجلاسیه منظم سالیانه و اگر اوضاع ایجاب نماید دوره‌های اجلاسیه فوق العاده نیز خواهد داشت، دوره‌های اجلاسیه فوق العاده را رئیس کل دبیرخانه بنا بر تقاضای شورای امنیت و یا تقاضای اکثریت اعضاء ملل متحد دعوت مینماید.

(ماده ۲۱)

مجمع عمومی آئین نامه داخلی خود را تنظیم و برای هر دوره اجلاسیه رئیس خود را معین مینماید.

(ماده ۲۲)

مجمع عمومی می تواند ارکان فرعی را که برای اجرای عملیات خود لازم میدانند ایجاد کند.

فصل پنجم

شورای امنیت

ترکیب

(ماده ۲۳)

۱- شورای امنیت مرکب از ۱۱ عضو سازمان خواهد بود. جمهوری چین - فرانسه - اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و کشورهای متحده بریتانیا کبیر و ایرلند شمالی و کشورهای متحده آمریکا اعضاء دائم شورای امنیت میباشد. شش عضو دیگر سازمان را مجمع عمومی بعنوان عضو غیر دائم انتخاب مینماید، در این انتخاب مجمع عمومی باید در درجه اول شرکت اعضاء سازمان را در حفظ صلح و امنیت بین المللی و در سایر مرامهای سازمان مخصوصاً منظور داشته و همچنین تقسیم عادلانه جغرافیائی را نیز رعایت کند.

- ۲ - اعضاء غير دائم شورای امنیت برای يك دوره دو ساله انتخاب میگردند معهدا، در موقع اولین انتخاب اعضاء غير دائم، سه عضو فقط برای يكسال انتخاب میشوند اعضائی که خارج میگردند فوراً قابل تجدید انتخاب نخواهند بود .
- ۳ - هر عضو شورای امنیت يك نماینده در آن شورا خواهد داشت .

مشاغل و اختیارات

(ماده ۲۴)

- ۱ - برای تأمین عملیات سریع و مؤثر سازمان اعضای آن مسئولیت اصلی نگاهداری صلح و امنیت بین المللی را بعهده شورای امنیت گذاشته و اعتراف مینمایند که در حین انجام وظایفی که این مسئولیت بعهده شورای مزبور میگذارد شورا بنام آنها اقدام میکند .
- ۲ - شورای امنیت در انجام این وظایف بر طبق مقاصد و اصول ملل متحد اقدام خواهد نمود - اختیارات مخصوصی که برای امکان انجام وظایف مذکور به شورای امنیت داده شده در فصل ششم و هفتم و هشتم و دوازدهم معین است .
- ۳ - شورای امنیت گزارشهای سالیانه و عندالاقضاء گزارشهای مخصوصی بجمع عمومی تقدیم میدارد که مجمع عمومی آنها را تحت مطالعه در آورد .

(ماده ۲۵)

اعضاء سازمان موافقت مینمایند که تصمیمات شورای امنیت را بر طبق این منشور اجرا کنند .

(ماده ۲۶)

برای اینکه برقراری و حفظ صلح و امنیت بین المللی بنحوی تسهیل شود که از ذخایر انسانی و اقتصادی کمترین مقدار بمصرف تسلیحات برسد شورای امنیت مأموریت دارد که با کمک کمیته ستاد مذکور در ماده ۴۷ نقشه‌هایی بمنظور برقراری

اسلوبی برای تنظیم تسلیحات تهیه کرده و به اعضاء سازمان تقدیم نماید .

رأی

(ماده ۲۷)

- ۱ - هر عضو شورای امنیت دارای يك رأی میباشد .
- ۲ - تصمیمات شورای امنیت در مسائل مربوط باآئین کار بوسیله رأی مثبت هفت عضو اتخاذ میشود .
- ۳ - تصمیمات شورای امنیت در سایر مسائل بوسیله رأی مثبت هفت عضو که آراء تمام اعضاء دایم جزو آن باشد اتخاذ میگردد . بااین تغییر که در مورد تصمیماتی که بموجب مندرجات فصل ششم و فقره سوم از ماده ۵۲ اتخاذ میشود طرف دعوی از دادن رأی خودداری خواهد کرد .

آئین کار

(ماده ۲۸)

- ۱ - شورای امنیت طوری تشکیل می‌یابد که بتواند وظایف خود را دائماً انجام دهد و بدین منظور هر عضو شورای امنیت باید در هر موقع يك نماینده در مقرر سازمان داشته باشد .
- ۲ - شورای امنیت جلسات مرتبی خواهد داشت، و هر عضو آن میتواند، در صورتیکه مایل باشد، یکی از اعضاء دولت خود یا یک شخص دیگری را که مخصوصاً برای اینکار معین میشود بنمایندگی از طرف خود معین کند .
- ۳ - شورای امنیت میتواند در خارج از مقر سازمان هم در هر نقطه دیگری که برای تسهیل انجام مأموریت های خود مناسب تر میدانند تشکیل جلسات دهد .

(ماده ۲۹)

شورای امنیت میتواند ارکان فرعی هم که برای اجرای مأموریت های خود لازم

میدانند ایجاد کند .

(ماده ۳۰)

شورای امنیت آئین‌نامه داخلی خود را تدوین و در آن طرز تعیین رئیس خود را نیز معین مینماید .

(ماده ۳۱)

هر عضو سازمان که عضو شورای امنیت نمیشد میتواند در مذاکره مسائل مطروحه در شورای امنیت ، هر موقعی که بنظر شورای مزبور آن مسائل با منافع آن عضو تماس خاص دارد ، بدون حق رأی شرکت نماید .

(ماده ۳۲)

هر عضو ملل متحد که عضو شورای امنیت نمیشد و یا هر دولتی که عضویت ملل متحد را ندارد ، اگر طرف اختلافی باشد که مورد مطالعه شوری است ، دعوت میشود که در مباحثات مربوط بآن اختلاف ، بدون داشتن حق رأی ، شرکت نماید . شورای امنیت شرایطی را که برای شرکت يك دولت غیر عضو سازمان عادلانه میدانند معین خواهد کرد .

فصل ششم

تصفیه مسالمت آمیز اختلافات

(ماده ۳۳)

۱- طرفین هر اختلاف ، که دوام آن ممکن است باعث تهدید نگاهداری صلح و امنیت بین المللی گردد ، باید ، قبل از هر چیز ، حل آنرا از مجرای مذاکرات - بازرسی - میانجیگری - آشتی - داوری - تصفیه قضائی - مراجعه بمؤسسات یا قراردادهای محلی و یا بوسائل مسالمت آمیز دیگری ، بانتخاب خود ، جستجو نمایند .

۲- شورای امنیت اگر مقتضی بداند طرفین را دعوت مینماید که اختلافات خود را بدینگونه وسایل تصفیه کنند .

(ماده ۳۴)

شورای امنیت میتواند ، نسبت به اختلاف یا هر وضعیتی که ممکن است بین مآتها باعث يك اختلاف گشته و یا تولید يك اختلاف کند ، بازرسی نماید تا معین سازد که آیا دوام این اختلاف یا این وضعیت بنظر او برای حفظ صلح و امنیت بین المللی تهدید آمیز میباشد یا نه .

(ماده ۳۵)

- ۱- هر عضو سازمان میتواند توجه شورای امنیت یا مجمع عمومی را نسبت بیک اختلاف یا وضعیتی که در ماده ۳۴ ذکر شده است جلب کند .
- ۲- دولتی که عضو سازمان نیست میتواند توجه شورای امنیت یا مجمع عمومی را نسبت به اختلافی که در آن طرف میباشد جلب نماید ، مشروط بر اینکه قبلاً بمنظور خاتمه این اختلاف تعهدات تصفیۀ مسالمت آمیز را که در این منشور پیش بینی شده است قبول کند .
- ۳- اعمال مجمع عمومی مربوط باموریکه طبق این ماده توجه او را بدان معطوف ساخته اند تابع مقررات ماده ۱۱ و ۱۲ میباشد .

(ماده ۳۶)

- ۱- شورای امنیت میتواند در هر موقع از جریان اختلافی که از سنخ مذکور در ماده ۳۳ میباشد یا وضعیت شبیه آن ، طریق عمل یا طریق تصفیۀ ای را که مناسب آن باشد توصیه نماید .
- ۲- شورای امنیت باید طرز عملی را که قبلاً طرفین برای حل این اختلاف اتخاذ کرده اند طرف توجه قرار دهد .

۳ - شورای امنیت باید درحین اقدام بتوصیه‌هاییکه دراین ماده پیش‌بینی شده است این نکته را نیز منظور نظر دارد که بطور کلی اختلافات قضائی را باید طرفین طبق مقررات اساسنامه دیوان بین‌المللی دادگستری بدیوان مزبور رجوع کنند .

(ماده ۳۷)

۱ - هرگاه طرفین يك اختلاف ، که از سنخ مذکور در ماده ۳۳ میباشد ، نتوانند آنرا بوسایل مندرج در آن ماده حل نمایند، باید آنرا بشورای امنیت رجوع کنند .
 ۲ - هرگاه شورای امنیت تشخیص دهد که دوام اختلاف ممکن است عملاً حفظ صلح و امنیت بین‌المللی را تهدید کند تصمیم میگیرد که آیا باید بمنظور اجرای ماده ۳۶ رفتار نماید یا هر طریق تصفیه را که مناسب موضوع میدانند توصیه کند .

(ماده ۳۸)

هرگاه تمام اطراف اختلاف تقاضا نمایند، شورای امنیت میتواند، بمنظور تصفیه مسالمت‌آمیز اختلاف ، بآنها توصیه‌هایی بنماید بدون اینکه این ترتیب بمقررات ماده ۳۳ تا ۳۷ لطمه وارد آید .

فصل هفتم

اقداماتی که در موارد تهدید بر علیه صلح یا برهم‌زدن صلح و اقدام به تجاوز بعمل خواهد آمد

(ماده ۳۹)

شورای امنیت، وجود تهدید بر علیه صلح، یا برهم‌زدن صلح ، یا اقدام به تجاوز را تشخیص داده، و توصیه‌هایی میکند ، و یا تصمیم میگیرد که برای حفظ یا استقرار صلح و امنیت بین‌المللی چه اقداماتی باید بر طبق ماده ۴۱ و ۴۲ بعمل آورد .

(ماده ۴۰)

برای جلوگیری از اینکه وضعیت وخیم نشود، شورای امنیت میتواند، قبل از آنکه طبق ماده ۳۹ مبادرت به توصیه یا تصمیم باتخاذ اقدامی بنماید، طرفهای ذینفع را دعوت کند که برطبق اقدامات موقتی که شورا لازم و یا مطلوب میدانند رفتار نمایند. این اقدامات موقت نسبت بحقوق یا ادعا و یا وضعیت طرفین بهیچوجه خلل وارد نمیآورد. در صورت عدم اجرای اقدامات موقت شورای امنیت این قصور را کماهو حقه منظور نظر میدارد.

(ماده ۴۱)

شورای امنیت، برای عملی ساختن تصمیمات خود، میتواند تصمیم با اقداماتی که مستلزم بکار بردن نیروی مسلح نمیشد بگیرد، و اعضاء ملل متحد را دعوت نماید که آن اقدامات را بموقع عمل گذارند. اقدامات مزبور ممکن است شامل قطع تمام یا قسمتی از روابط اقتصادی و یا ارتباط راه آهنی - بحری - هوایی - پستی - تلگرافی باسیم یا بی سیم و سایر وسائل ارتباطی و همچنین قطع روابط سیاسی باشد.

(ماده ۴۲)

هر گاه شورای امنیت تشخیص دهد که اقدامات پیش بینی شده در ماده ۴۱ ممکن است نامتناسب بوده و یا در عمل غیر متناسب بودن آن معلوم گردد، میتواند، بوسیله قوای هوایی یا دریائی و یا زمینی، عملیاتی را که برای نگاهداری یا برقراری صلح و امنیت بین المللی لازم بداند، انجام دهد - این عملیات ممکن است شامل تظاهرات نظامی و یا اقدامات محاصره ای یا عملیات دیگری که بوسیله قوای هوایی یا دریائی و یا زمینی اعضاء ملل متحد انجام میگردد باشد.

(ماده ۴۳)

۱ - برای شرکت در حفظ صلح و امنیت بین المللی، تمام اعضاء ملل متحد متعهد

میشوند که بنابر دعوت شورای امنیت، و طبق قرارداد و یا قراردادهای خاص، نیروهای مسلح و معاضدت و تسهیلات منجمه حق عبور را که برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی ضروری است در اختیار شورای امنیت بگذارند.

۲- قرار داد یا قراردادهای مذکور در فوق تعداد و نوع و میزان تعلیمات و قرارگاههای عمومی این نیروها را معین، و همچنین نوع تسهیلات و معاضدت‌هایی را که باید بعمل آید مشخص مینماید.

۳- قرارداد یا قراردادهای، بنا بر ابتکار شورای امنیت، هر چه زودتر مورد مذاکره واقع شده و بین شورای امنیت و پاره‌ای از اعضاء سازمان، و یا بین شورای امنیت و دسته‌ای از اعضاء سازمان، بسته خواهد شد. این قراردادها را دولت‌های امضاءکننده باید بر طبق مقررات قوانین اساسی خود تصویب کنند.

(ماده ۴۴)

وقتی که شورای امنیت تصمیم به استعمال قوه قهریه مینماید، باید قبل از دعوت عضویکه در شورای امنیت نماینده ندارد به اینکه قوای مسلح خود را در اجرای تعهداتیکه طبق ماده ۴۳ نموده است بکار برد، از عضو مزبور، در صورتیکه اظهار تمایل کند، درخواست نماید تا در تصمیمات شورای امنیت مربوط با استعمال نیروی مسلح آن عضو شرکت کند.

(ماده ۴۵)

برای اینکه سازمان بتواند اقدامات فوری نظامی بعمل آورد بعضی از اعضاء ملل متحد باید قسمتی از نیروهای ملی هوایی خود را که قابل استفاده فوری باشد جهت اجرای مشترک عملیات قهری بین‌المللی حاضر نگاهدارند.

در حدودیکه در قرارداد یا قراردادهای خاص مذکور در ماده ۴۳ پیش بینی

شده است شورای امنیت با کمک کمیته ستاد اهمیت و درجه تعلیمات این نیروها را تعیین و نقشه‌های راجع به عملیات مشترک آنها را تنظیم مینماید .

(ماده ۴۶)

نقشه‌های استعمال نیروی مسلح را شورای امنیت بنا کمک ستاد تنظیم خواهد نمود .

(ماده ۴۷)

۱- کمیته ستادی تأسیس میشود تا در آنچه که مربوط بوسائل از نوع نظامی است که شورا برای نگاهداری صلح و امنیت بین‌المللی لازم دارد، و همچنین در آنچه که مربوط باستعمال و فرماندهی قوای هوایی است که باختیار شورا گذاشته شده و یا مربوط بتنظیم تسلیحات و یا خلع سلاح احتمالی است باشورای امنیت مشاوره و معاضدت نماید .

۲- کمیته ستاد مرکب است از رؤسای ستاداعضاء دائمی شورای امنیت و یانمایندگان آنها . کمیته مزبور هر عضو ملل متحد را که در آن کمیته بطور دائم نماینده ندارد و هر وقت که شرکت آن عضو در کارهای کمیته برای حسن اجرای وظایف او لازم باشد دعوت می‌نماید که با او مشارکت کند .

۳- کمیته ستاد تحت اقتدار شورای امنیت مسئول اداره سوق الجیشی کلیه قوای مسلحی است که در اختیار شورا گذاشته میشود ، مسائل مربوط بفرماندهی این قوا بعداً تنظیم خواهد شد .

۴- کمیته‌های فرعی ستاد ممکن است با اجازه شورای امنیت و پس از مشاوره با مؤسسات محلی مربوطه تأسیس شود .

(ماده ۴۸)

۱- اقدامات ضروری برای اجرای تصمیمات شورای امنیت جهت نگاهداری صلح و امنیت بین‌المللی طبق تشخیص شورا بوسیله تمام اعضاء ملل متحد یا بعضی از آنان بعمل خواهد آمد .

۲ - این تصمیمات را اعضاء ملل متحد مستقیماً و بوسیله عملیات خود در مؤسسات بین‌المللی مربوط که عضو آن میباشند اجراء خواهند نمود .

(ماده ۴۹)

اعضاء ملل متحد تشریک مساعی مینمایند که در اجرای اقدامات متخذ از طرف شورای امنیت بیکدیگر معاضدت نمایند .

(ماده ۵۰)

هر گاه دولتی مشمول اقدامات احتیاطی و یا قهری شورای امنیت گردد ، هر دولت دیگر ، خواه عضو ملل متحد باشد یا نباشد ، اگر در نتیجه این اقدامات با مشکلات اقتصادی خاصی مواجه شود ، حق دارد با شورای امنیت در خصوص حل این مشکلات مشورت نماید .

(ماده ۵۱)

در صورتیکه يك عضو ملل متحد مورد تجاوز مسلحانه واقع شود ، هیچیک از مقررات این منشور به حق طبیعی دفاع مشروع انفرادی یا اجتماعی تا موقعی که شورای امنیت اقدام لازم برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی بعمل آورد لطمه وارد نخواهد آورد . اقداماتی را که اعضاء برای اجرای حق دفاع مشروع بعمل می‌آورند باید فوراً بشورای امنیت اطلاع دهند ، ولی این اقدامات بهیچوجه در اختیارات و وظایفی که شورا بر طبق این منشور دارد و بموجب آنها در هر موقع روشی را که برای حفظ و یا اعاده صلح و امنیت بین‌المللی لازم میدانند میتواند اتخاذ کند تأثیری نخواهد داشت .

فصل هشتم

قراردادهای ناحیه‌ای

(ماده ۵۲)

- ۱- هیچیک از مقررات این منشور نباید از وجود قرارداد یا مؤسسات ناحیه‌ای که بمنظور تصفیة کارهایی که مربوط به نگاهداری صلح و امنیت بین‌المللی بوده و میتواند مورد عملیات ناحیه‌ای گردد ممانعت کند مشروط بر اینکه آن قرارداد یا مؤسسات و فعالیت آنها با مرام و اصول ملل متحد مخالف نباشد.
- ۲- اعضاء ملل متحد که این نوع قراردادها را منعقد مینمایند و این نوع مؤسسات را تشکیل میدهند باید قبل از مراجعه بشورای امنیت تمام مساعی خود را بکار برند تا بوسیله این قراردادها یا مؤسسات اختلافات محلی را تصفیة نمایند.
- ۳- شورای امنیت بنا بر ابتکار دولتهای ذینفع یا بنا بر ارجاع از طرف خود پیشرفت تصفیة مسالمت‌آمیز اختلافات را بوسیله این قراردادها یا مؤسسات ناحیه تشویق مینماید.

- ۴- این ماده بهیچوجه مانع اجرای مواد ۳۴ و ۳۵ نخواهد بود.

(ماده ۵۳)

- ۱- شورای امنیت لدی‌الاقضاء از این قراردادها یا مؤسسات ناحیه‌ای برای اجرای عملیات قهری که در تحت اقتدار او انجام میگردد استفاده خواهد نمود. معهذا اقدام بهیچگونه عملیات قهری به استناد این قراردادها یا مؤسسات ناحیه‌ای بدون اجازه شورای امنیت بعمل نخواهد آمد. عملیاتی که در اجرای ماده ۱۰۷ و یا بموجب قراردادهای ناحیه‌ای برای جلوگیری از تجدید يك سیاست تجاوز آمیز از طرف هر کشور دشمن که در فقره دوم این ماده تعریف شده بعمل آید از این ترتیب

مستثنی خواهد بود تا زمانی که سازمان طبق پیشنهاد کشورهای ذینفع بتواند جلوگیری از هر گونه تهاجم مجدد از طرف ناحیهٔ چنین کشور دشمنی را بعهده گیرد .

۲- عبارت (کشور دشمن) که در فقرهٔ اول این ماده ذکر شده است شامل هر کشوری است که در حین دومین جنگ جهانی دشمن یکی از امضاءکنندگان این منشور بوده است .

(مادهٔ ۵۴)

عملیاتی که بموجب قراردادها یا بوسیلهٔ مؤسسات ناحیه‌ای برای نگاهداری صلح و امنیت بین‌المللی منظور و یا مجری میگردند باید کاملاً با اطلاع شورای امنیت برسد .

فصل نهم

همکاری اقتصادی و اجتماعی بین‌المللی

(مادهٔ ۵۵)

بمنظور ایجاد موجبات ثبات و آسایشی که برای تأمین روابط مودت و مسالمت بین ملل لازم است، و باید بر اساس احترام اصل تساوی حقوق آنها و حق اقوام در تعیین آزادانهٔ سرنوشت خود استوار باشد، ملل متحد امور زیر را تشویق خواهند نمود:

الف - بالا بردن سطح زندگی و کارمکفی و موجبات ترقی و توسعهٔ امور اقتصادی و اجتماعی .

ب - حل مسائل بین‌المللی از سنخ اقتصادی و اجتماعی و بهداشت عمومی و سایر مسائل مربوط بآنها و همکاری بین‌المللی در محیط فرهنگی و تربیتی .

ج - احترام جهانی و حقیقی حقوق بشر و آزادی‌هایی که برای همه کس اساسی است بدون تفاوت نژاد یا جنس یا زبان و یا مذهب .

(ماده ۵۶)

بمنظور رسیدن به هدف‌های مذکور در ماده ۵۵ اعضاء متعهد میشوند که خواه منفرداً و خواه مجتمعاً با سازمان همکاری نمایند .

(ماده ۵۷)

۱- مؤسسات تخصصی مختلفه که بوسیله قراردادهای بین الدول ایجاد، و طبق اساسنامه‌های خود در محیط اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی و تربیتی و بهداشت عمومی و سایر امور مربوط بآنها دارای تکالیف بین المللی میباشند، بر طبق مقررات ماده ۶۳ وابسته سازمان خواهند بود .

۲- مؤسساتی که بدین طریق بسازمان بستگی مییابند ذیلات تحت عنوان مؤسسات تخصصی ذکر خواهند شد .

(ماده ۵۸)

سازمان بمنظور یکنواخت ساختن برنامه‌ها و فعالیتهای مؤسسات تخصصی توصیه‌هایی خواهد کرد .

(ماده ۵۹)

بمنظور ایجاد مؤسسات تخصصی تازه که برای رسیدن به هدفهای مذکور در ماده ۵۵ لازم باشند سازمان عندالاقضاء موجبات مذاکرات بین کشورهای ذینفع را فراهم خواهد آورد .

(ماده ۶۰)

مجمع عمومی، و شورای اقتصادی و اجتماعی که در تحت اقتدار اوست و برای این منظور دارای اختیارات مذکور در فصل دهم میباشد، مأموریت دارند وظایفی را که در این فصل برای سازمان ذکر گردیده انجام دهند .

فصل دهم

شورای اقتصادی و اجتماعی

(ماده ۶۱)

- ۱ - شورای اقتصادی و اجتماعی مرکب است از هیجده عضو ملل متحد که مجمع عمومی آنها را انتخاب مینماید .
- ۲ - بارعایت مقررات فقره سوم شش عضو شورا همه ساله برای مدت سه سال معین میشوند .
- اعضائی که خارج میگردند قابل انتخاب مجدد میباشند .
- ۳ - اعضاء هیجده گانه شورای اقتصادی و اجتماعی در انتخابات اول معین میگردند . دوره انتخابی شش عضو در آخر یکسال و دوره انتخابی شش عضو دیگر در آخر دو سال بنحویکه از طرف مجمع عمومی مقرر میشود خاتمه مییابد .
- ۴ - هر عضو شورای اقتصادی و اجتماعی يك نماینده در آن شورا خواهد داشت .

مشاغل و اختیارات

(ماده ۶۲)

- ۱ - شورای اقتصادی و اجتماعی میتواند در مسائل بین المللی مربوط بامور اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی و تربیتی و بهداشت عمومی و یا امور مرتبط دیگر مطالعات نموده و یا موجبات مطالعات و تقدیم گزارشهایی را در امور مذکور فراهم آورد در مورد کلیه آن مسائل بمجمع عمومی و به اعضاء سازمان و مؤسسات تخصصی ذینفع توصیه‌هایی بنماید .
- ۲ - - شورای اقتصادی و اجتماعی میتواند بمنظور تأمین احترام واقعی حقوق بشر و آزادی‌هایی که برای همه کس اساسی میباشند توصیه‌هایی بنماید .

۳ - شورای اقتصادی و اجتماعی میتواند برطبق اصولی که سازمان مقرر میدارد راجع بمسائلی که داخل در صلاحیت او میباشد بدعوت کنفرانسهای بین‌المللی اقدام نماید .

(ماده ۶۳)

۱ - شورای اقتصادی و اجتماعی میتواند باهریک از مؤسسات مذکوره در ماده ۵۷ بمنظور تعیین شرایط وابستگی آن مؤسسه بسازمان قراردادهائی منعقد سازد . این قراردادها باید بتصویب مجمع عمومی برسد .

۲ - شورای مزبور میتواند با جلب موافقت مؤسسات تخصصی و یا بوسیله توصیه‌هائی که بآنها مینماید وهمچنین بوسیله توصیه‌هائیکه بمجمع عمومی وباعضاء ملل متحد میکند فعالیت‌های مؤسسات مزبور را هم‌آهنگ سازد .

(ماده ۶۴)

۱ - شورای اقتصادی واجتماعی میتواند، بمنظور دریافت گزارشهای مرتب مؤسسات تخصصی ، هراقدام مفیدی بعمل آورد ، ونیز میتواند بمنظور دریافت گزارشهای راجع باقداماتی که در اجرای توصیه‌های خود شورا و یا توصیه‌های مجمع عمومی در مورد امورد داخل در صلاحیت شورا شده است با اعضاء سازمان و یا مؤسسات تخصصی توافق حاصل نماید .

۲ - شورای مزبور میتواند نظریات خود را نسبت بگزارشهای مزبور بمجمع عمومی بفرستد .

(ماده ۶۵)

شورای اقتصادی و اجتماعی میتواند اطلاعاتی بشورای امنیت داده واگر شورای امنیت تقاضا نماید بااو معاضدت کند .

(ماده ۶۶)

- ۱ - شورای اقتصادی و اجتماعی در اجرای توصیه های مجمع عمومی کلیه وظایف داخل در صلاحیت خود را ایفا خواهد نمود .
- ۲ - شورای مزبور میتواند با تصویب مجمع عمومی خدماتی را که اعضاء سازمان و یا مؤسسات تخصصی از وی بخواهند انجام دهد .
- ۳ - شورای اقتصادی و اجتماعی سایر وظایفی را که بموجب قسمتهای دیگر این منشور بعهده او محول است یا ممکن است از طرف مجمع عمومی به او محول گردد انجام خواهد داد .

رأی**(ماده ۶۷)**

- ۱ - هر عضو شورای اقتصادی و اجتماعی دارای يك رأی میباشد .
- ۲ - تصمیمات شورای اقتصادی و اجتماعی با کثرت آراء اعضاء حاضر ورأی دهنده گرفته میشود .

آئین کار**(ماده ۶۸)**

شورای اقتصادی و اجتماعی کمیسیونهای برای مسائل اقتصادی و اجتماعی و ترقی حقوق بشر و همچنین کمیسیونهای دیگری که برای اجرای مأموریت خود لازم میدانند تأسیس مینماید .

(ماده ۶۹)

وقتی که شورای اقتصادی و اجتماعی موضوعی را بررسی مینماید که یکی از اعضاء سازمان مخصوصاً در آن ذینفع میباشد آن عضو را دعوت میکند که در مذاکرات

شورا شرکت نماید بدون اینکه حق رأی داشته باشد .

(ماده ۷۰)

شورای اقتصادی و اجتماعی میتواند، بمنظور اینکه نمایندگان مؤسسات تخصصی در مذاکرات خود شورا یادر مذاکرات کمیسیونهای آن بدون داشتن حق رأی شرکت نمایند ، و نمایندگان شورا در مذاکرات مؤسسات مزبور شرکت نمایند مقرراتی اتخاذ کند .

(ماده ۷۱)

شورای اقتصادی واجتماعی میتواند برای مشاوره بسا مؤسسات غیر دولتی که بامور داخل در صلاحیت شورا اشتغال دارند هر گونه مقررات مفیدی را اتخاذ نمایند. این مقررات ممکن است شامل مؤسسات بین المللی ، وعند الاقتضاء، پس از مشورت باعضو ذینفع سازمان ، شامل مؤسسات ملی بشود .

(ماده ۷۲)

- ۱ - شورای اقتصادی واجتماعی آئین نامه داخلی خود را تنظیم و در آن طرز تعیین رئیس خود را معین مینماید .
- ۲ - شورای نامبرده بر حسب احتیاجات طبق آئین نامه مزبور منعقد میشود. این آئین نامه متضمن مقرراتی خواهد بود که دعوت شورا را بنا بقضای اکثریت اعضا آن پیش بینی میکند .

فصل یازدهم

اعلامیه راجع بسر زمین هائیکه خود مختاری ندارند

(ماده ۷۳)

اعضای ملل متحد که مسئولیت اداره کردن سرزمینهای رادارا یاعهده دار

شده اند که اهالی آنجاها هنوز کاملاً خود را اداره نمیکنند به اصل اولویت منافع اهالی این سرزمین‌ها اعتراف کرده ، و مساعدت در ترقی آنها را ، در حد اعلا ی امکان ، و در حدود اصول صلح و امنیت بین المللی مقرر در این منشور ، بعنوان يك مأموریت مقدس قبول و تعهد مینمایند . و باین منظور متقبل میشوند :

الف - با احترام بخصوصیات فرهنگی اهالی سرزمینهای مذکور ترقی سیاسی و اقتصادی و اجتماعی و همچنین توسعه تعلیمات آنها را تأمین و با آنها از روی نصفت رفتار و در مقابل تعدیات از آنان حمایت کنند .

ب - در حدودیکه با اوضاع خاص هر سرزمین و اهالی آنجا و با مدارج مختلف ترقی آن متناسب باشد استعداد آنها را برای اداره نمودن خود توسعه داده ، و آمال سیاسی آنها را رعایت کرده و در توسعه تدریجی مؤسسات سیاسی آزاد آنها کمک نمایند .

ج - صلح و امنیت عمومی را تحکیم کنند .

د - اقداماتی را که موجب ترقی میشود طرف توجه قرار داده ، و امور مربوطه با کشفیات و تحقیقات را تشویق ، و بمنظور نیل حقیقی بمقاصد اجتماعی و اقتصادی و علمی که در این ماده ذکر شده است ، بایکدیگر ، و هنگامیکه موجبات آن فراهم گردد ، بامؤسسات تخصصی بین المللی همکاری نمایند .

ه - اطلاعات آماری و غیر آنرا که جنبه فنی داشته باشد و مربوط بوضعیت اقتصادی یا اجتماعی یا تعلیمی سرزمینی است که هر یک مسئولیت آنرا بعهده دارند بغير از سرزمینهایی که مشمول فصل دوازدهم و سیزدهم میباشد بر رئیس کل دبیرخانه بدهند مگر در مواردیکه افشاء آن اطلاعات منافی حفظ امنیت بوده و یا از نقطه نظر قوانین اساسی مانعی داشته باشد .

(ماده ۷۴)

اعضاء سازمان باین نکته اعتراف مینمایند که سیاست آنها ، خواه در سرزمین‌هائی که مشمول این فصل میباشند و خواه در کشور مرکزی خود آنها ، باید در محیط اجتماعی و اقتصادی و تجاری بامنظور داشتن منافع و ترقیات سایر نقاط جهان بروی اصل کلی حسن جوار مبتنی باشد .

فصل دوازدهم**اسلوب بین‌المللی قیمومت****(ماده ۷۵)**

سازمان ملل متحد تحت نظر خود يك اسلوب بین‌المللی قیمومت برقرار خواهد کرد تا سرزمین‌هائی را که ممکن است بر طبق قراردادهای خصوصی بعدی تحت این اسلوب در آیند اداره و نظارت نماید ، این سرزمینها ذیلا سرزمین‌های تحت قیمومت نامیده خواهند شد .

(ماده ۷۶)

مقاصد اساسی اسلوب قیمومت بر طبق مرامهای ملل متحد که در ماده اول این منشور ذکر شده از قرار زیر است :

الف - تحکیم صلح و امنیت بین‌المللی .

ب - مساعدت بترقی سیاسی و اقتصادی و اجتماعی اهالی سرزمینهای تحت قیمومت ، وهمچنین توسعه تعلیمات در میان آنها ونیز مساعدت در تکامل تدریجی آنها تا اینکه با توجه به اوضاع خصوصی هر سرزمین و اهالی آن ورعایت تمایلاتیکه از طرف اهالی ذینفع آزادانه ابراز شود و مقرر اتیکه ممکن است در هر قرارداد قیمومت پیش‌بینی گردد برای اداره خود ونیل به استقلال مستعد گردند .

ج - تشویق حس احترام حقوق بشر و آزادی‌های که برای عموم اساسی میباشند بدون تمایز نژادی و جنسی و زبانی و مذهبی و تقویت این معنی که تمام ملل جهان نیازمند یکدیگر میباشند .

د - تأمین معامله متساوی در امور اجتماعی و اقتصادی و تجاری نسبت به تمام اعضاء سازمان و اتباع آنها و همچنین معامله متساوی در اجرای عدالت نسبت به اتباع مزبور بدون وارد آوردن لطمه به تحقق مقاصد مذکور در فوق و بارعایت مقررات ماده ۸۰ .

(ماده ۷۷)

۱- اسلوب قیمومت شامل سرزمین‌های می‌شود که داخل در طبقات زیر بوده و بموجب قراردادهای قیمومت ممکن است تحت این اسلوب درآیند :

الف - سرزمین‌هایی که فعلاً تحت سرپرستی هستند .

ب - سرزمین‌هایی که ممکن است بر اثر دومین جنگ جهانی از دولتهای دشمن مجزا گردد .

ج - سرزمین‌هایی که دولت مسئول اداره آنها بمیل خود آنها را تحت این اسلوب قرار میدهد .

۲- يك قرارداد بعدی معین خواهد کرد که کدامیک از سرزمینها داخل در طبقات مذکور در فوق و با چه شرایطی تحت اسلوب قیمومت در خواهند آمد .

(ماده ۷۸)

اسلوب قیمومت شامل کشورهاییکه عضو ملل متحد شده‌اند نبوده و روابط بین آنها بر اساس احترام اصل تساوی حق حاکمیت آنها مبتنی خواهد بود .

(ماده ۷۹)

خاتمه اسلوب قیمومت نسبت بهر يك از سرزمینهایي که تحت این اسلوب درمی‌آیند، و همچنین تغییرات و اصلاحاتی که ممکن است در آن اسلوب بعمل آید، موضوع قراردادی خواهد بود که مستقیماً بین کشورهای ذینفع منعقد گشته و طبق مواد ۸۳ و ۸۵ بتصویب خواهد رسید. در مورد سرزمینهای تحت قیمومت یکی از اعضاء ملل متحد کشور قیم نیز از جمله کشورهای ذینفع بشمار می‌آید.

(ماده ۸۰)

۱- باستثنای آنچه که ممکن است در قراردادهای مخصوص قیمومت که بر طبق مواد ۷۷ و ۷۹ و ۸۱ منعقد شده و هر سرزمین را تحت اسلوب قیمومت درمی‌آورد و تا زمانی که این قراردادها منعقد گردند هیچیک از مقررات این فصل نباید طوری تعبیر شود که مستقیماً یا بطور غیر مستقیم در حق کسی از حقوق يك کشور و یا يك قوم و یا در مقررات اسناد بین المللی که ممکن است بعضی از اعضاء سازمان در آن طرف بوده و فعال مجری میباشند تغییری وارد شود.

۲- فقره اول این ماده نباید طوری تعبیر شود که در مذاکرات و انعقاد قراردادهای مربوط به سرزمینهای تحت سرپرستی و یا سرزمینهای دیگری که بنحو مذکور در ماده ۷۷ ممکن است تحت اسلوب قیمومت در آید تأخیر یا تعطیلی حاصل گردد.

(ماده ۸۱)

قرارداد قیمومت در هر مورد شامل شرایطی خواهد بود که بموجب آن سرزمین تحت قیمومت اداره می‌گردد و مقامی را هم که اداره آن سرزمین را تأمین مینماید معین خواهد کرد. این مقام که زیلاً مقام مأمور اداره نامیده میشود ممکن است عبارت از يك یا چند کشور یا خود سازمان باشد.

(ماده ۸۲)

قرارداد قیوموت ممکن است یک یا چند منطقه سوق الجیشی معین کند که شامل تمام یا قسمتی از سرزمین تحت قیوموت موضوع آن قرار داد باشد بدون اینکه این ترتیب بقرارداد یا قراردادهای خاصی که برای اجرای ماده ۴۳ منعقد میگردد لطمه وارد سازد.

(ماده ۸۳)

۱- در مورد منطقه‌های سوق الجیشی تمام اختیارات و وظایف مربوط بسازمان که تصویب متن قراردادهای قیوموت و همچنین تغییر و اصلاح احتمالی قراردادهای مذکور از آن جمله است بوسیله شورای امنیت اعمال میگردد.

۲- مقاصد اساسی مذکور در ماده ۷۶ در مورد اهالی منطقه‌های سوق الجیشی نیز مرعی خواهند بود.

۳- شورای امنیت در اجرای وظایف و اختیاراتی که بموجب اسلوب قیوموت در امور سیاسی و اقتصادی و اجتماعی و همچنین در امور فرهنگی مناطق سوق الجیشی بعهده سازمان محول شده است با توجه بمقررات قراردادهای قیوموت و بارعایت ضروریات امنیت بشورای قیوموت مراجع و استعانت خواهد کرد.

(ماده ۸۴)

مقام مأمور اداره مکلف است مراقبت نماید که سرزمین تحت قیوموت در حفظ صلح و امنیت بین المللی تشریک مساعی نماید و برای این منظور مقام مزبور می تواند از قسمتهای سربازان داوطلب و تسهیلات و مساعدت سرزمین تحت قیوموت استفاده کند تا اینکه بتواند تعهداتی را که از این حیث در مقابل شورای امنیت دارد ایفاء و همچنین دفاع محلی و حفظ نظم را در داخل آن سرزمین تأمین نماید.

(ماده ۱۸۵)

۱- انجام حقوق ووظایف سازمان در آنچه که راجع بقراردادهای قیمومت مربوط به کلیه مناطقی است که منطقه سوق الجیشی شناخته نشده اند بعهده مجمع عمومی می باشد. تصویب متن قراردادهای مذکور و تغییر و اصلاح آنها نیز جزو این حقوق ووظایف است.

۲- شورای قیمومت که در تحت اقتدار مجمع عمومی انجام وظیفه مینماید در انجام وظایف مجمع مزبور بآن مجمع مساعدت مینماید.

فصل سیزدهم

شورای قیمومت

ترکیب

(ماده ۱۸۶)

۱- شورای قیمومت از اعضاء ملل متحد که زیلا معین میگردد مرکب خواهد شد:

الف- اعضائیکه مأموریت اداره سرزمینهای تحت قیمومت را بعهده دارند.

ب - اعضائیکه در ماده ۲۳ به اسم معین شده اند و سرزمین تحت قیمومتی را اداره نمیکند.

ج - آن عدد از اعضائیکه، از طرف مجمع عمومی، برای مدت سه سال انتخاب میشوند تا اینکه مجموع عده اعضاء شورای قیمومت بین اعضائیکه اداره سرزمینهای تحت قیمومت را بعهده دارند و آنهائیکه ندارند متساویاً تقسیم گردد.

۲- هر يك از اعضاء قیمومت شخصی را که صلاحیت مخصوص داشته باشد معین

میکنند که در شورای قیمومت نماینده او باشد .

مشاغل و اختیارات

(ماده ۸۷)

مجمع عمومی و شورای قیمومت در تحت اقتدار او میتواند در اجرای مشاغل خود به امور ذیل اقدام کند :

الف - در گزارشهاییکه از طرف مقام مأمور اداره داده میشود بررسی نمایند .
ب - عرضحالهایی دریافت کرده و آنها را بامشاوره با مقام مزبور مورد بررسی قرار دهند .

ج - سرزمینهایی را که بوسیله مقام مذکور اداره میشود مرتباً در مواعیدی که باموافقت آن مقام معین میگردد سرکشی نمایند .

د - این اقدامات و هر اقدام دیگری را بر وفق متن قرارداد های قیمومت بعمل آورند .

شورای قیمومت پرسشنامه‌ای در خصوص ترقیات اهالی هر سرزمین تحت قیمومت در امور سیاسی و اقتصادی و اجتماعی و امور فرهنگی ترتیب میدهد . مقام مأمور اداره هر سرزمین تحت قیمومت که اداره آن داخل در صلاحیت مجمع عمومی است گزارش سالانه که بر اساس پرسشنامه مزبور مبتنی باشد بمجمع عمومی تقدیم می‌دارد .

رأی

(ماده ۸۹)

۱ - هر عضویت شورای قیمومت دارای يك رأی میباشد .

۲ - تصمیمات شورای قیمومت به اکثریت اعضاء حاضر ورأی دهنده گرفته

می شود .

آئین کار

(ماده ۹۰)

۱- شورای قیمومت آئین نامه داخلی خود را تصویب و در آن طرز تعیین رئیس خود را معین مینماید .

۲- شورای مزبور بر حسب ضرورت بر طبق آئین نامه خود تشکیل جلسه میدهد . در این آئین نامه باید مقرراتی باشد که بموجب آن بتوان شورا را بنا بتقاضای اکثریت اعضاء آن تشکیل داد .

(ماده ۹۱)

شورای قیمومت در صورت لزوم از شورای اقتصادی و اجتماعی و همچنین از مؤسسات تخصصی در مسائلی که داخل در صلاحیت هر يك از آنها باشد کمک میطلبد .

فصل چهاردهم

دیوان بین المللی دادگستری

(ماده ۹۲)

دیوان بین المللی دادگستری رکن قضائی مهم ملل متحد را تشکیل میدهد. جریان امور دیوان مزبور بر طبق اساسنامه ایست که بر مبنای اساسنامه دیوان دائمی دادگستری بین المللی تنظیم و با این منشور ضمیمه گشته و جزء لاینفک آن میباشد .

(ماده ۹۳)

۱- تمام اعضاء ملل متحد بخودی خود جزو قبول کنندگان اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری میباشند .

۲- شرايطی که بموجب آن کشورهای غیر عضو سازمان می‌توانند از قبول کنندگان اساسنامه دیوان بین‌المللی دادگستری محسوب گردند در هر مورد بخصوص بنا بر توصیه شورای امنیت بوسیله مجمع عمومی تعیین میگردد .

(ماده ۹۴)

۱- هر يك از اعضاء ملل متحد متعهد میشود در هر اختلافی که طرف باشد بر طبق تصمیم دیوان بین‌المللی دادگستری عمل نماید .

۲- اگر یکی از طرفهای دعوی تعهداتی را که بموجب حکم دیوان مزبور برای او ایجاد میشود بجا نیاورد طرف دیگر میتواند بشورای امنیت رجوع کند و شورای مزبور میتواند در صورتیکه مقتضی بداند توصیه‌هایی بکنند و یا برای اجرای آن حکم تصمیماتی اتخاذ نماید .

(ماده ۹۵)

هیچیک از مقررات این منشور مانع از این نخواهد بود که اعضاء سازمان اختلافات خود را بر طبق قرارداد هائیکه فعلا موجود است و یا ممکن است در آتی منعقد گردد بدادگاههای دیگری رجوع نمایند .

(ماده ۹۶)

۱- مجمع عمومی و یا شورای امنیت میتواند در هر مسئله قضائی از دیوان بین‌المللی دادگستری رأی مشورتی بخواهد .

۲- مؤسسه‌های دیگر سازمان و مؤسسه‌های تخصصی نیز که میتوانند در يك موقع از طرف مجمع عمومی مجاز باین امر گردند حق دارند نسبت بمسائل قضائی که ممکن است در دائره فعالیت آنها پیش آید از دیوان مزبور رأی مشورتی بخواهند .

فصل پانزدهم

دیبرخانه

(ماده ۹۷)

دیبرخانه مرکب است از رئیس کل دیبرخانه و کارمندانی که برای سازمان ضروری باشند. رئیس کل دیبرخانه را مجمع عمومی بنا بر توصیه شورای امنیت معین میکند. مشارالیه عالی‌مقامترین کارمند سازمان می باشد.

(ماده ۹۸)

رئیس کل دیبرخانه بدین سمت در تمام جلسات مجمع عمومی و شورای امنیت اقتصادی و اجتماعی و شورای قیمومت ایفای وظیفه می کند و هر مأموریت دیگری را که از طرف ارکان مزبور باورجوع شده باشد انجام میدهد و در مورد فعالیتهای سازمان بمجمع عمومی گزارش سالانه میدهد.

(ماده ۹۹)

رئیس کل دیبرخانه میتواند در هر امریکه بنظر او ممکن است حفظ صلح و امنیت بین المللی را بخطر اندازد توجه شورای امنیت را جلب کند.

(ماده ۱۰۰)

۱ - رئیس کل و کارمندان دیبرخانه در انجام وظایف خود از هیچ دولت و هیچ مقام خارج سازمان دستوراتی نخواسته و تعلیماتی قبول نخواهند کرد. اشخاص مذکور از هر عملی که با سمت مأموریت بین المللی آنها منافی باشد خودداری کرده و فقط در مقابل سازمان مسئول خواهند بود.

۲ - هر يك از اعضاء سازمان متعهد می شود که جنبه کاملاً و صرفاً بین المللی مشاغل رئیس کل و کارمندان دیبرخانه را محترم شمرده و بهیچوجه درصدد بر نیاید که آنها را در انجام وظایف خود تحت نفوذ قرار دهد.

(ماده ۱۰۱)

- ۱- کارمندان بوسیله رئیس کل دبیرخانه و بر طبق قواعدی که از طرف مجمع عمومی مقرر میشود معین می گردند .
- ۲- کارمندان ویژه‌ای بطور دائم بشورای اقتصادی و اجتماعی و بشورای قیمومت و عندالاقضاء بسایر مؤسسات سازمان تخصیص خواهند یافت . این کارمندان جزء کارمندان دبیرخانه خواهند بود .
- ۳- نکته اصلی که باید در انتخابات کارمندان و تعیین شرایط استخدامی آنها طرف توجه گردد عبارت است از اینکه خدمات اشخاصیکه دارای عالیترین صفات کردانی و صلاحیت و درستی باشند مورد استفاده سازمان قرار گیرد اهمیت انتخاب کارمندان براساس جغرافیائی حتی المقدور وسیعی نیز بنحو شایسته طرف توجه واقع خواهند شد .

فصل شانزدهم**مقررات مختلفه****(ماده ۱۰۲)**

- ۱- هر عهدنامه یا قرارداد بین المللی که پس از لازم الاجراء شدن این منشور بوسیله یکی از اعضاء ملل متحد منعقد گردد باید هرچه زودتر بوسیله دبیرخانه ثبت و منتشر شود .
- ۲- هیچیک از طرفهای يك عهدنامه یا قرارداد بین المللی که بر طبق مقررات فقرة اول این ماده ثبت فرسیده باشد نمی تواند در محضر ارکان یا مؤسسات سازمان بآن عهدنامه یا قرارداد استفاده کند .

(ماده ۱۰۳)

در صورت اختلاف بین تعهدات اعضاء ملل متحد بموجب اين منشور و تعهدات آنها بر طبق قراردادهای بين المللی دیگر تعهدات اوليه اولويت خواهند داشت .

(ماده ۱۰۴)

سازمان در خاک هر يك از اعضاء خود دارای اهليت قضائی خواهد بود که برای انجام مشاغل و رسیدن بمقاصد او لازم می باشد .

(ماده ۱۰۵)

۱ - سازمان در خاک هر يك از اعضاء خود دارای مزایا و مصونیت هائی خواهد بود که برای رسیدن بمقاصد او لازم می باشد .

۲ - نمایندگان اعضاء ملل متحد و کارمندان سازمان نیز دارای مزایا و مصونیت های لازم خواهند بود تا مشاغلی را که مربوط به سازمان است بتوانند با نهایت استقلال انجام دهند .

۳ - مجمع عمومی می تواند بمنظور تعیین جزئیات اجرای دو فقره اول و دوم این ماده با اعضاء ملل متحد توصیه هائی بنماید و یا با آنها قراردادهائی منعقد نماید .

فصل هفدهم**مقررات موقت راجع به امنیت****(ماده ۱۰۶)**

تا موقع لازم الاجرا شدن قراردادهای خصوصی مذکور در ماده ۴۳ که شورای امنیت را بنا بشخصی خود ، برای تقبل مسؤلیت هائی که بموجب ماده ۴۲ بعهد گرفته است مجاز و آماده می نماید ، دولت های امضاء کننده اعلامیه چهار ملت که در ۳۰ اکتبر ۱۹۴۳ در مسکو با امضاء رسیده و دولت فرانسه بین خود ، و در صورت لزوم ، با

سایر اعضاء سازمان ، بر طبق مقررات فقرة پنجم اعلامیه مزبور توافق حاصل خواهند کرد تا بنام ملل متحد عملیاتی را که ممکن است برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی لازم باشد مشترکاً انجام دهند .

(ماده ۱۰۷)

هیچیک از مقررات این منشور مانع عملیات و یا مؤثر در عملیاتی نخواهد بود که در دنباله دومین جنگ جهانی بوسیله دولتهائیکه مسئولیت این عملیات را دارند در قبال یکی از دولتهائیکه در جنگ مزبور دشمن یکی از امضاءکنندگان این منشور بوده است مجاز یا معمول گردد .

فصل هیجدهم

اصلاحات

(ماده ۱۰۸)

اصلاحات در این منشور هنگامی برای تمام اعضاء ملل متحد لازم الاجراء خواهد بود که به اکثریت دوثلث اعضاء مجمع عمومی قبول شده و از طرف دوثلث اعضاء سازمان بر طبق مقررات قوانین اساسی هر کدام از آنها بتصویب برسد . دوثلث اخیر باید شامل اعضاء دائم شورای امنیت نیز باشند .

(ماده ۱۰۹)

- ۱ - برای تجدید نظر در این منشور ممکن است در محل و در تاریخی که مجمع عمومی با اکثریت دوثلث آراء و شورای امنیت با اکثریت هفت رأی عادی معین مینمایند کنفرانسی تشکیل گردد در این کنفرانس هر عضو سازمان دارای یک رأی خواهد بود .
- ۲ - هر تغییر در این منشور که کنفرانس آنرا با اکثریت دوثلث آراء توصیه نماید وقتی لازم الاجرا خواهد شد که دوثلث از اعضاء ملل متحد که شامل تمام اعضاء

دائم شورای امنیت نیز باشد آنرا بر طبق مقررات قوانین اساسی خود تصویب نمایند .
 ۳ - هرگاه این کنفرانس قبل از دهمین دوره اجلاس سی و هفتمین سالینا نامجمع عمومی منعقد نشود طرحی راجع به تشکیل آن در دستور دهمین دوره اجلاس گذاشته خواهد شد و اگر طرح مزبور در مجمع عمومی با اکثریت آراء و در شورای امنیت با اکثریت هفت رأی عادی تصویب گردید کنفرانس مزبور منعقد خواهد شد .

فصل نوزدهم

تصویب و امضاء

(ماده ۱۱۰)

- ۱ - این منشور بر طبق قوانین اساسی هر یک از دولتهای امضاءکننده تصویب خواهد رسید .
- ۲ - اسناد تصویب بدولت کشورهای متحده امریکا تسلیم شده و دولت نامبرده هر تسلیمی را بتمام دولتهای امضاءکننده و همچنین بر رئیس کل دبیرخانه سازمان پس از تعیین وی ابلاغ خواهد نمود .
- ۳ - این منشور پس از آنکه دولت جمهوری چین و فرانسه و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و دولت بریتانیای کبیر و ایرلاند شمالی و کشورهای متحده امریکا و همچنین اکثریت سایر دولتهای امضاءکننده اسناد تصویب خود را تسلیم نمودند لازم الاجرا خواهد بود .
- کشورهای متحده امریکا از تسلیم اسناد تصویب صورت مجلسی تهیه و رونوشت آنرا بتمام دولتهای امضاءکننده منشور ابلاغ خواهد نمود .
- ۴ - دولتهای امضاءکننده این منشور که آنرا پس از لازم الاجراء شدن تصویب مینمایند از تاریخ تسلیم سند تصویب خود عضو اصلی ملل متحد محسوب خواهند شد .

بوده و هر يك واجد شرایطی باشند که برای انجام مشاغل عالی قضائی در کشور خود لازم می‌باشد و یا از جمله متبحرین در علم حقوق باشند که تخصص آنها در حقوق بین‌المللی شهرت بسزائی دارد .

(مادهٔ ۳)

۱- دیوان مزبور مرکب است از پانزده عضو بدون اینکه در میان آنها بیش از یک نفر تبعهٔ همان دولت باشد .

۲- در این مورد کسی که ممکن است تبعهٔ بیش از يك دولت محسوب گردد تبعهٔ کشوری محسوب خواهد شد که معمولاً در آنجا حقوق مدنی و سیاسی خود را بموقع اجرا می‌گذارد .

(مادهٔ ۴)

۱- اعضاء دیوان بین‌المللی دادگستری را مجمع عمومی و شورای امنیت از میان صورت اشخاصی که بوسیله دستجات ملی مربوط بدیوان دائمی داوری پیشنهاد می‌گردند برطبق مقررات زیر انتخاب مینمایند .

۲- در مورد اعضاء ملل متحد که در دیوان دائمی داوری نماینده ندارند داوطلبان بوسیلهٔ دستجات ملی پیشنهاد خواهند شد که دولتهای آن اعضاء برای این منظور و برطبق شرایطی که بموجب مادهٔ ۴۴ قرارداد لاهه مورخ ۱۹۰۷ راجع به تسویهٔ مسالمت‌آمیز اختلافات بین‌المللی ، برای اعضاء دیوان دائمی داوری مقرر است معین مینمایند .

(مادهٔ ۵)

۱- سه‌ماه قبل از تاریخ انتخابات ، رئیس کل دبیرخانهٔ ملل متحد اعضاء دیوان دائمی داوری را که تبعهٔ دولتهای امضاءکنندهٔ این اساسنامه می‌باشند و همچنین اعضاء دستجات ملی را که برطبق فقرهٔ دوم مادهٔ ۴ معین شده‌اند کتباً دعوت مینماید تا در

مدت معینی بمعرفی اشخاصی که موقعیت اشغال مقام عضویت دیوان بین‌المللی دادگستری را حائز می‌باشند مبادرت کنند .

۲- هیچ دسته‌ای نمی‌تواند در هیچ مورد بیش از چهار نفر که منتها دونفر آنها از ملیت خود آن دسته باشد، معرفی کند و در هیچ موقع ممکن نیست بیش از دو برابر عددهٔ جاهای خالی پیشنهاد نمود .

(مادهٔ ۶)

بهر دستهٔ ملی توصیه میشود که قبل از اقدام بتعیین داوطلبان از عالیترین دیوان قضائی و از دانشکده‌های حقوق و فرهنگستانهای ملی و شعبات ملی فرهنگستانهای بین‌المللی که مخصوص مطالعات در علم حقوق میباشد استشاره نماید .

(مادهٔ ۷)

۱- رئیس کل دبیرخانه صورتی از اسامی کسانی را که باین طریق معرفی شده‌اند بترتیب حروف تهجی تنظیم مینماید فقط این اشخاص قابل انتخاب خواهند بود مگر در موردیکه بموجب فقرهٔ دوم از مادهٔ ۱۲ پیش‌بینی شده است .

۲- رئیس کل دبیرخانه اینصورت را با اطلاع مجمع عمومی و شورای امنیت میرساند .

(مادهٔ ۸)

مجمع عمومی و شورای امنیت هر یک مستقلاً اعضاء دیوان را انتخاب مینمایند .

(مادهٔ ۹)

در هر انتخاب انتخاب کنندگان باید در مد نظر بگیرند که اشخاصی که برای عضویت دیوان بین‌المللی دادگستری معین میشوند فقط باید شخصاً دارای شرایط مقرر باشند بلکه مجموعاً بتوانند نماینده اقسام بزرگ تمدنها و مهمترین اسلوبهای قضائی جهان نیز باشند .

(مادهٔ ۱۰)

۱- کسانی منتخب محسوب میگردند که هم در مجمع عمومی و هم در شورای امنیت

دارای اکثریت تام بوده‌اند .

- ۲- در رأی شورای امنیت خواه برای انتخاب قضاات و خواه برای تعیین اعضاء کمیسیون مقرر در ماده ۱۲ هیچ فرقی بین اعضاء دائم و غیردائم شورای امنیت گذاشته نخواهد شد .
- ۳- هرگاه آراء، جمع عمومی و شورای امنیت به بیش از یک نفر از اتباع يك دولت داده شود فقط مسن ترین آنها انتخاب می‌گردد .

(ماده ۱۱)

هرگاه پس از جلسه اول انتخابات بازصندلی های خالی باقی بماند بطریق مذکور فوق به انتخابات دوم و در صورت لزوم به انتخابات سوم نیز مبادرت می‌گردد .

(ماده ۱۲)

- ۱- هرگاه پس از سومین جلسه انتخابات باز صندلی خالی بماند ، ممکن است در هر موقع ، خواه بدرخواست مجمع عمومی ، و خواه بدرخواست شورای امنیت ، کمیسیون میانجی ، مرکب از شش عضو که سه نفر از آنها را مجمع عمومی و سه نفر دیگر را شورای امنیت معین میکند ، تشکیل شود تا برای هر صندلی خالی اسم یک نفر را به اکثریت تام معین و آنرا بمنظور انتخاب جداگانه بمجمع عمومی و بشورای امنیت پیشنهاد کنند .
- ۲- کمیسیون میانجی میتواند ، اسم هر شخصی را که دارای شرایط مقرر بوده و حائز اتفاق آراء اعضاء کمیسیون باشد، در صورت اسامی خود منظور دارد ، ولو اینکه اسم آن شخص در صورت اسامی اشخاصیکه بموجب ماده ۷ معرفی شده اند موجود نباشد.
- ۳- هرگاه کمیسیون میانجی تشخیص دهد که نمیتواند بتأمین انتخاب موفق گردد اعضاء دیوان بین‌المللی دادگستری که قبلا معین شده اند جاهای خالی را در مدتی که از طرف شورای امنیت معین میشود و از میان اشخاصی که در مجمع عمومی و در شورای امنیت دارای رأی بوده‌اند پرمیکنند .
- ۴- هرگاه آراء قضاات متساویاً تقسیم شود رأی مسن ترین آنها قاطع خواهد بود.

(ماده ۱۳)

۱ - اعضاء ديوان بين‌المللی دادگستری برای مدت ۹ سال انتخاب شده و قابل تجدید انتخابات نیز خواهند بود معذالك در مورد قضاتيكه در انتخابات اولی اعضاء ديوان معين می‌گردند مأموریت پنج نفر از آنها در نقضای سه‌سال و مأموریت پنج نفر دیگر در آخر شش سال خاتمه‌پذیر می‌شود .

۲ - قضاتی‌راکه مأموریت آنها باید در دوره اولی سه‌ساله و شش ساله خاتمه یابد رئیس کل دبیرخانه فوراً پس از ختم اولین انتخابات بوسیله قرعه‌معین می‌کند .

۳ - اعضاء ديوان مادام‌که جانشین آنها معين نشده است در شغل خود باقی خواهند بود و پس از تعیین جانشین نیز بکارهائی که قبلاً با آنها رجوع شده است رسیدگی خواهند کرد .

۴ - در صورت استعفای یکی از اعضاء ديوان بين‌المللی دادگستری آن استعفا بر رئیس ديوان مزبور داده می‌شود تا بر رئیس کل دبیرخانه ابلاغ گردد بمحض این ابلاغ صندلی عضو مستعفی خالی محسوب می‌شود .

(ماده ۱۴)

برکردن صندلی‌های خالی باقید رعایت ترتیب ذیل بهمان طریقی بعمل می‌آید که برای انتخابات اولی مقرر است ، رئیس کل دبیرخانه باید در ظرف یک‌ماه از تاریخ خالی شدن صندلی دعوتی‌راکه بموجب ماده ۵ مقرر شده بعمل آورد و تاریخ انتخابات بوسیله شورای امنیت معين خواهد شد .

(ماده ۱۵)

مدت مأموریت عضو منتخب بجای عضو دیگری که هنوز مدت مأموریت او تمام نشده است همان بقیه مدت سلف او خواهد بود .

(ماده ۱۶)

۱ - اعضاء ديوان نمی‌توانند هیچ مأموریت سیاسی یا اداری بعهده بگیرند و یا

بشغلی مشغول گردند که جنبه حرفه‌ای داشته باشد .

۲ - در صورت تردید حکم دیوان قطعی است .

(ماده ۱۷)

۱ - اعضاء دیوان نمیتوانند در هیچ کاری سمت نمایندگی یا مشاورى و یا وکالت داشته باشند :

۲ - آنها نمی‌توانند در تسویه هیچ کاری که سابقاً در آن کار بسمت نمایندگی یا مشاورى و یا وکالت یکی از طرفین و یا بسمت عضویت یک محکمه ملی و یا بین‌المللی و یا یک هیئت تحقیقی و یا بهر عنوان دیگری مداخله داشته‌اند شرکت کنند .

۳ - در صورت تردید حکم دیوان قاطع خواهد بود .

(ماده ۱۸)

۱ - اعضاء دیوان را نمیتوان از شغل خود منفصل نمود مگر در صورتیکه سایر اعضاء متفقاً رأی دهند که دیگر آن عضو واجد شرایط مقرر نمی‌باشد .

۲ - دفتر دار دیوان مراتب را رسماً بر رئیس کل دبیرخانه اطلاع میدهد .

۳ - بمحض این ابلاغ صندلی عضو منفصل خالی محسوب میشود .

(ماده ۱۹)

اعضاء دیوان در اجراء وظایف خود دارای مزایا و مصونیت‌های سیاسی خواهند بود .

(ماده ۲۰)

هر عضو دیوان باید قبل از تصدی شغل خود در جلسه علنی رسماً تعهد نماید که مشاغل خود را در کمال بی‌طرفی و از روی نهایت وجدان انجام خواهد داد .

(ماده ۲۱)

۱ - دیوان بین‌المللی دادگستری رئیس و نایب رئیس خود را برای مدت سه سال معین مینماید . تجدید انتخاب آنها جایز است .

۲ - دیوان دفتردار و هر کارمند دیگری را که لازم باشد معین مینماید .

(ماده ۲۲)

۱ - مقر دیوان بین‌المللی دادگستری در لاهه خواهد بود . معذک دیوان مزبور می‌تواند در صورتی که مناسب بداند در جای دیگر منعقد گشته و اجرای وظیفه نماید .

۲ - رئیس و دفتردار دیوان درمقر دیوان مقیم خواهند بود .

(ماده ۲۳)

۱ - دیوان بین‌المللی دادگستری همیشه در حال اشتغال خواهد بود مگر هنگام تعطیلات قضائی که اوقات و مدت آنرا خود دیوان معین مینماید .

۲ - اعضاء دیوان حق گرفتن مرخصی های مرتب دارند . تاریخ و مدت این مرخصی ها را خود دیوان بادر نظر گرفتن مسافت بین لاهه و خانه اصلی اعضاء معین خواهد نمود .

۳ - جز در موارد مرخصی و یا عدم امکان حضور بعلت ناخوشی یا بهر علت مهم دیگری که صحت آنرا رئیس دیوان تشخیص میدهد اعضاء دیوان بین‌المللی دادگستری باید همیشه تحت اختیار دیوان مزبور باشند .

(ماده ۲۴)

۱ - هرگاه نظر بعلت خاصی یکی از اعضاء دیوان تشخیص دهد که نباید در رسیدگی بیک کار معینی شرکت نماید مراتب را با اطلاع رئیس میرساند .

۲ - هرگاه در چنین موردی بین رئیس و عضو دیوان اختلاف نظر باشد رأی خود دیوان قاطع خواهد بود .

(ماده ۲۵)

۱ - دیوان بین‌المللی دادگستری باید اختیارات خود را در جلسه علنی انجام

دهد مگر اینکه بموجب این اساسنامه استثنای صریح شده باشد .

- ۲ - باقید اینکه عدۀ قضات حاضر برای تشکیل دیوان بین‌المللی دادگستری بکمتر ازدوازده نرسد، نظامنامه دیوان مزبور می‌تواند مقرر دارد که يك يا چند نفر از قضات بنوبت و برحسب اوضاع ممکن است از شرکت در جلسات معاف گردند .
- ۳ - برای اینکه دیوان بتواند تشکیل گردد حد نصاب نه نفر کافی خواهد بود .

(ماده ۲۶)

- ۱ - دیوان بین‌المللی دادگستری میتواند، در هر موقع، بنا به تشخیص خود، يك يا چند شعبه که لااقل مرکب از سه نفر باشد، تشکیل دهد، تا بدعاوی از يك طبقه معین مثلا بدعاوی راجع بکارویا راجع به ترانزیت و ارتباطات، رسیدگی نماید .
- ۲ - دیوان مزبور می‌تواند، در هر موقع، برای رسیدگی بیک کار معین شعبه‌ای تشکیل دهد، عدۀ قضات این شعبه را خود دیوان، با رضایت طرفین دعوی، معین مینماید.
- ۳ - شعبه‌های مذکور در این ماده در صورتیکه طرفین تقاضا نمایند حکم خواهند داد .

(ماده ۲۷)

هر حکمی که بوسیله شعبه‌های مذکور در ماده ۲۶ و ۲۹ داده شود بمنزله حکمی خواهد بود که خود دیوان داده باشد .

(ماده ۲۸)

شعبه‌های مذکور در ماده ۲۶ و ۲۹ میتوانند، با رضایت طرفین، در خارج از لاهه منعقدگشته و اجرای وظیفه نمایند .

(ماده ۲۹)

بمنظور پیشرفت سریع امور همه ساله دیوان بین‌المللی دادگستری يك شعبه مرکب از پنج قاضی تشکیل خواهد داد تا در صورت درخواست طرفین رسیدگی اختصاری نماید . بعلاوه دو نفر قاضی نیز معین خواهند شد تا جای هر قاضی را که نتواند

در محاکمه شرکت کند بگیرند .

(ماده ۳۰)

۱- دیوان بین‌المللی دادگستری بموجب آئین‌نامه طرز انجام وظایف و اختیارات و مخصوصاً آئین دادرسی خود را معین مینماید .

۲- آئین‌نامه دیوان مزبور میتواند وجود معاونینی را پیش‌بینی نماید که در خود دیوان یا در شعبه‌های آن بدون داشتن حق رأی حضور به‌م‌رسانند .

(ماده ۳۱)

۱ - قضاتیکه ملیت هر یک از طرفین دعوی را دارند حق خواهند داشت در رسیدگی بدعوائی که در دیوان بین‌المللی دادگستری مطرح است شرکت نمایند .

۲ - اگر در دیوان مزبور یک قاضی از ملیت یکی از اطراف دعوی باشد هر طرف دیگر میتواند شخصی را بانتخاب خود معین نماید تا بعنوان قاضی شرکت در محاکمه کند .

این شخص باید حتی‌الامکان از میان کسانی انتخاب گردد که برطبق ماده ۴ و ۵

معرفی شده‌اند .

۳ - هرگاه در میان قضات دیوان هیچکس از ملیت اطراف دعوی وجود نداشته باشد هر یک از آنها می‌تواند یک نفر قاضی بطریقی که در فقره پیش‌مذکور است معین کند .

۴ - مفاد این ماده در مورد ماده ۲۶ و ۲۹ نیز رعایت خواهد شد .

در این موارد رئیس دیوان از یک ، و عندالاقضاء ، از دو نفر از اعضاء دیوان که شعبه را تشکیل میدهند ، تمنا خواهد کرد که جای خود را با اعضائیکه ملیت اطراف ذینفع را دارند واگذار کنند ، و اگر در میان اعضاء عضوی از ملیت اطراف دعوی نباشد ، و یا در صورت بودن آن عضو نتواند در محاکمه شرکت کند ، جای خود را بقضاتی واگذار کنند که اطراف دعوی مخصوصاً معین کرده‌اند .

۵ - هرگاه در يك محاکمه چندین طرف مشترك المنفعه باشند تمام آنها از حیث اجرای مقررات فوق در حکم یکطرف خواهند بود . در صورت تردید حکم دیوان قاطع است .

۶ - قضاتی که بنحو مذکور در فقره ۲ و ۳ و ۴ این ماده معین میشوند باید مقررات ماده ۲ و فقره دوم از ماده ۱۷ و همچنین مقررات ماده ۲۰ و ۲۴ این اساسنامه در باره آنها رعایت گردد . قضا مزبور در پایه تساوی کامل با همقطاران خود شرکت در رأی خواهند کرد .

(ماده ۳۲)

- ۱ - اعضای دیوان مقرری سالیانه دریافت خواهند نمود .
- ۲ - رئیس دیوان فوق‌العاده مخصوص سالیانه پرداخت میشود .
- ۳ - نایب رئیس دیوان برای هر روزیکه شغل ریاست را انجام میدهد فوق‌العاده مخصوص دریافت خواهد داشت .
- ۴ - قضاات غیر از اعضاء دیوان که بموجب ماده ۳۱ معین میشوند برای هر روزیکه انجام وظیفه مینمایند حق الزحمه‌ای دریافت خواهند نمود .
- ۵ - مقرری و فوق‌العاده و حق الزحمه‌های مذکور در فوق را مجمع عمومی معین مینماید میزان آنها را نمیتوان در مدت مأموریت قضاات پائین آورد .
- ۶ - مقرری دفتردار را مجمع عمومی بنا به پیشنهاد دیوان معین خواهد کرد .
- ۷ - شرایطی را که بموجب آن در باره قضاات دیوان بین‌المللی دادگستری و دفتردار آن مبلغی بعنوان وظیفه برقرار میگردد و همچنین شرایطی را که برطبق آن باید مخارج سفر قضاات و دفتردار به آنها، مسترد گردد آئین‌نامه‌ای معین خواهد نمود که بتصویب مجمع عمومی میرسد .
- ۸ - مقرری و فوق‌العاده و حق الزحمه‌ها از هر مالیات معاف میباشند .

(مادهٔ ۳۳)

مخارج دیوان بین‌المللی دادگستری بنحویکه ازطرف مجمع عمومی معین میشود
بعهدۀ ملل متحد خواهد بود .

فصل دوم

در صلاحیت دیوان بین‌المللی دادگستری

(مادهٔ ۳۴)

- ۱ - فقط دولت‌ها میتوانند بدیوان بین‌المللی دادگستری رجوع کنند .
- ۲ - دیوان مزبور میتواند، برطبق شرایط مقرر در آئین‌نامهٔ خود، در مورد دعاوی که بدیوان رجوع شده است از مؤسسه‌های بین‌المللی عمومی اطلاعات بخواهد . و نیز اطلاعاتی را که این مؤسسات مبتکراً بدیوان میدهند دریافت خواهد داشت .
- ۳ - هرگاه، در ضمن دعوائیکه بدیوان رجوع گردیده ، تفسیر سند تأسیس يك مؤسسهٔ بین‌المللی عمومی، و یا تفسیر قرارداد بین‌المللی که بموجب آن سند قبول شده است مطرح مباحثه گردد ، دفتر دیوان باید مراتب را با تمام قسمتهای کتبی محاکمه باطلاع آن مؤسسه برساند .

(مادهٔ ۳۵)

- ۱ - دولتهای امضاءکنندهٔ این اساسنامه حق رجوع بدیوان بین‌المللی دادگستری دارند .
- ۲ - شرایطی که بموجب آن سایر دولتها میتوانند ، بارعایت مقررات خاص عهدنامه‌های جاری، بدیوان مزبور رجوع کنند ، از طرف شورای امنیت معین خواهد شد بدون اینکه در هیچ مورد در آن شرایط برای اطراف دعوی يك عدم تساوی در مقابل دیوان تولید گردد .

۳ - هرگاه دولتی که عضو ملل متحد نمیباشد طرف دعوی واقع گردد ، دیوان بین‌المللی دادگستری سهمیه‌ای را که باید آن دولت درمخارج دیوان متحمل گردد معین خواهد نمود . معذالك اگر آن دولت درمخارج دیوان شرکت داشته باشد دیگر اجرای این حکم مورد نخواهد داشت .

(ماده ۳۶)

۱ - دیوان بین‌المللی دادگستری نسبت بکلیه اموری که اطراف دعوی باورجوع میکنند و همچنین نسبت بموارد خاصی که بموجب منشور ملل متحد یا بموجب عهدنامه و قراردادهای جاری پیش‌بینی شده است صلاحیت رسیدگی دارد .

۲ - دولتهای امضاءکننده این اساسنامه میتوانند ، در هر موقع ، اعلام دارند که قضاوت اجباری دیوان بین‌المللی دادگستری را نسبت بتمام اختلافاتیکه جنبه قضائی داشته و مربوط بموضوعات ذیل باشد درمقابل هر دولت دیگری که این تعهد را متقبل گردد بخودی خود و بدون قرارداد خاصی قبول مینمایند :

الف - تفسیر يك عهدنامه .

ب - هر مسئله که موضوع حقوق بین‌المللی باشد .

ج - حقیقت هر امری که در صورت ثبوت نقض يك تعهد بین‌المللی محسوب میگردد .

د - نوع و میزان غرامتی که باید برای نقض يك تعهد بین‌المللی داده شود .

۳ - اعلامیه‌های مذکور در بالا ممکن است بدون هیچ قید ، و یا بشرط معامله متقابله با چند دولت ، و یا با بعضی از آنها ، و یا برای مدت معینی بعمل آید .

۴ - این اعلامیه‌ها برئیس کل دبیرخانه ملل متحد تسلیم میگرددند ، و مشارالیه رونوشت آنرا با امضاءکنندگان این اساسنامه و همچنین بدفتردار دیوان بین‌المللی

دادگستری ارسال می‌دارد .

۵ - اعلامیه‌هایی که بموجب ماده ۳۶ اساسنامه دیوان دائمی دادگستری بین‌المللی برای مدت معینی بعمل آمده و هنوز آن مدت منقضی نگشته است، در روابط بین امضاکنندگان این اساسنامه در حکم آن خواهد بود که قضاوت اجباری بین‌المللی دادگستری برای بقیه مدت مذکور در آن اعلامیه‌ها و برطبق مقررات آنها قبول شده است .

۶- در صورت اختلاف راجع به صلاحیت دیوان حکم دیوان قاطع است .

(ماده ۳۷)

هر گاه بموجب يك عهدنامه یا قراردادی که هنوز معتبر است، از جاع اختلاف به هیئت قضائی پیش بینی شده باشد که بایستی از طرف جامعه ملل یا دیوان دائمی دادگستری بین‌المللی تشکیل گردد ، نسبت بامضاء کنندگان این اساسنامه آن هیئت قضاوت عبارت خواهد بود از دیوان بین‌المللی دادگستری .

(ماده ۳۸)

۱- دیوان بین‌المللی دادگستری که مأموریت دارد اختلافاتی را که با و رجوع میشود بر طبق حقوق بین‌المللی قطع و فصل نماید ، موازین زیر را اجرا خواهد کرد :

الف - عهدنامه های بین‌المللی را اعم از عمومی و خصوصی که بموجب آن قواعدی معین شده است که طرفین اختلاف آن قواعد را صریحاً شناخته‌اند .

ب - رسوم بین‌المللی را بمنزله دلیل يك معمول به عمومی که مثل يك اصل حقوقی قبول شده است .

ج - اصول عمومی حقوقی که مقبول ملل متمدن است .

د - با رعایت حکم ماده ۵۹ تصمیمات قضائی و عقاید برجسته ترین مؤلفین ملل

مختلف را بمنزله وسائل فرعی برای تعیین قواعد حقوقی .

۲- مقررات این ماده بحقی که دیوان دادگستری بین‌المللی دارد و بموجب آن می‌تواند در صورت تقاضای طرفین درباره آن‌ها بنحو تساوی برطبق قانونی حکم دهد خللی وارد نیابد.

فصل سوم

در آئین دادرسی (ماده ۳۹)

۱- زبانهای رسمی دیوان بین‌المللی دادگستری فرانسه و انگلیسی است. هرگاه اطراف دعوی موافقت نمایند که تمام جریان کار بزبان فرانسه بعمل آید حکم نیز بزبان فرانسه امضاء خواهد شد. هرگاه اطراف دعوی توافق نمایند بر اینکه تمام جریان کار بزبان انگلیسی بعمل آید حکم نیز بانگلیسی داده میشود.

۲- در صورت نبودن موافقتی برای تعیین زبانی که باید استعمال شود اطراف دعوی میتوانند در تقریرات خود هر یک از این دو زبان را که ترجیح میدهند بکار برند حکم دیوان نیز بفرانسه و انگلیسی داده خواهد شد. در این صورت خود دیوان معین میکند که کدامیک از این دو نص معتبر خواهد بود.

۳- دیوان بدرخواست هر طرفی اجازه خواهد داد که آن طرف زبانی غیر از فرانسه یا انگلیسی بکاربرد.

(ماده ۴۰)

۱- دعاوی باقتضای مورد یا بوسیلهٔ ابلاغ توافق اطراف دعوی و یا بوسیلهٔ دادخواستی که بدفتردار داده میشود بدیوان رجوع میشود در هر دو صورت باید موضوع اختلاف و اطراف دعوی معین گردند.

۲- دفتردار فوراً عرضحال را بهر زینفعی ابلاغ میکند.

۳- و نیز نامبرده موضوع را بوسیله رئیس کل دبیرخانه با اطلاع اعضاء ملل متحد و همچنین با اطلاع سایر دولتهاً می‌کند حق رجوع بدیوان دارند میرساند .

(ماده ۴۱)

۱- دیوان بین‌المللی دادگستری اختیار دارد در صورتیکه تشخیص دهد که اوضاع واحوال آنرا ایجاب میکند تعیین نماید که چه اقداماتی برای حفظ حقوق طرفین باید موقتاً بعمل آید .

۲- تا صدور حکم قطعی تعیین این اقدامات باید فوراً بطرفین اختلاف و بشورای امنیت ابلاغ گردد .

(ماده ۴۲)

۱- نمایندگی طرفین در دیوان بین‌المللی دادگستری بعهده کسانی است که از طرف آنها معین میشوند .

۲- طرفین میتوانند در محضر دیوان از مشاورین حقوقی و با وکلای دادگستری کمک بگیرند .

۳- نمایندگان و مشاورین و وکلای طرفین در محضر دیوان دارای مزایا و مصونیت‌هایی خواهند بود که برای انجام آزادانه وظایف آنها لازم می‌باشد .

(ماده ۴۳)

۱- آئین رسیدگی دو مرحله دارد یکی کتبی و دیگری شفاهی .

۲- آئین کتبی عبارت است از ابلاغ لوائح متقابل و عندالاقضاء جواب آنها بقاضی و بطرف و همچنین از ابلاغ اوراق ومدارک مربوط بدعوی .

۳- ابلاغ بوسیله دفتردار و بترتیب در مدتی که از طرف دیوان معین میشود بعمل می‌آید .

۴- رونوشت مصدق هر قسم اوراق که یکی از طرفین می‌دهد باید بطرف دیگر ابلاغ شود.

۵- آئین شفاهی عبارت است از استماع اظهارات شهود و کارشناسان و نمایندگان و مشاورین حقوق و وکلای دعوی.

(ماده ۴۴)

۱- برای ابلاغ بهر کسی غیر از نمایندگان و مشاورین و وکلای طرفین دیوان بین‌المللی دادگستری باید مستقیماً بدولتی مراجعه کند که ابلاغ در خاک آن دولت تولید اثر خواهد کرد.

۲- همین ترتیب در صورتی نیز مقرر است که امر راجع باشد باینکه در محل بجمع آوری، هر گونه وسایل اثبات اقدام گردد.

(ماده ۴۵)

رسیدگی در تحت ریاست رئیس و در صورت غیبت او تحت ریاست نایب رئیس بعمل می‌آید.

در صورتیکه نه رئیس باشد و نه نایب رئیس ریاست بعهدۀ قدیمی‌ترین قاضی از میان قضات حاضر خواهد بود.

(ماده ۴۶)

جلسه رسیدگی علنی است مگر اینکه خود دیوان تصمیم دیگری بگیرد یا اینکه طرفین درخواست نمایند که جلسه بدون حضور تماشاچی منعقد گردد.

(ماده ۴۷)

۱- در هر جلسه صورت جلسه‌ای مرتب خواهد شد که بامضاء رئیس و دفتردار میرسد.

۲- فقط این صورت جلسه اعتبار سند رسمی خواهد داشت.

(ماده ۴۸)

دیوان بین‌المللی دادگستری برای اداره کردن جریان دعوی و تعیین ترتیبات و مهلت‌هایی که باید هر یک از طرفین برطبق آن آخرین تقاضای خود را از دیوان بنمایند قرارهایی صادر و هر اقدامی را که برای اقامه ادله مقتضی باشد بعمل می‌آورد .

(ماده ۴۹)

دیوان بین‌المللی دادگستری می‌تواند ، حتی قبل از شروع به بیانات دفاعی طرفین ، از نمایندگان آنها بخواهد که تمام مدارک را تقدیم و کلیه توضیحات خودشان را بدهند .

در صورت امتناع این نکته را دیوان مزبور منظور نظر خواهد داشت .

(ماده ۵۰)

در هر موقع دیوان می‌تواند یک تحقیق و یا یک کارشناسی را بهر شخص یا هیئت یا دفتر یا کمیسیون و یا مؤسسه‌ای که خود دیوان انتخاب میکند رجوع نماید .

(ماده ۵۱)

در جریان محاکمه کلیه سئوالات مقتضی از شهود و کارشناسان برطبق ترتیباتی بعمل می‌آید که دیوان بین‌المللی دادگستری در آئین‌نامه مذکور در ماده ۳۰ مقرر خواهد داشت .

(ماده ۵۲)

پس از آنکه ، در مواعید مقرر ، اسناد و مدارک دریافت و اظهارات شهود استماع گردید ، دیوان می‌تواند هر شهادت و یا مدارک جدیدی را که یکی از طرفین بخواهد بدون رضایت طرف دیگر باو بدهد رد نماید .

(ماده ۵۳)

۱ - اگر یکی از طرفین در جلسه رسیدگی حاضر نشود یا از ابراز دلایل خودداری نماید طرف دیگر میتواند از دیوان تقاضا نماید که برطبق درخواست‌های

او حکم بدهد .

۲ - قبل از اینکه دیوان این تقاضا را بپذیرد باید مطمئن گردد که نه فقط بر طبق ماده ۳۶ و ۳۷ صلاحیت رسیدگی دارد بلکه درخواستهای مزبور هم از نقطه نظر حقوقی و هم از نقطه نظر عملی صحیح و با اساس میباشند .

(ماده ۵۴)

- ۱ - وقتی که نمایندگان و مشاورین و وکلای طرفین تمام وسائل را که مفید میدانند تحت نظر دیوان بکار بردند رئیس ختم محاکمه را اعلام می نماید .
- ۲ - سپس هیئت دیوان برای مشورت با طاق مشاوره میرود .
- ۳ - مشاوره دیوان باید سری بعمل آمده و سری هم بماند .

(ماده ۵۵)

- ۱ - احکام دیوان با کثرت قضات حاضر صادر می شود .
- ۲ - در صورت تساوی آراء رأی رئیس و یا کسیکه جانشین او می باشد قاطع خواهد بود .

(ماده ۵۶)

- ۱ - حکم باید موجه باشد .
  - ۲ - اسامی قضاتیکه در دادن حکم شرکت کرده اند باید در حکم قید گردد .
- هرگاه حکم کلاً یا جزئاً با اتفاق آراء قضات صادر نشده باشد هر قاضی حق خواهد داشت شرح عقیده شخصی خود را ضمیمه حکم کند .

(ماده ۵۸)

حکم به امضای رئیس و دفتردار رسیده در جلسه علنی که نمایندگان طرف حسب المقرر با آنجا دعوت شده باشند خوانده میشود .

(ماده ۵۹)

احکام دیوان فقط درباره طرفین اختلاف و در موردیکه موضوع حکم بوده الزام‌آور است .

(ماده ۶۰)

احکام دیوان قطعی و غیر قابل شکایت است . در صورت اختلاف راجع بمعنی و حدود حکم خود دیوان میتواند نظر بدرخواست هر طرفی آنرا تفسیر نماید .

(ماده ۶۱)

۱ - تجدید نظر از حکم را نمیتوان از دیوان تقاضا نمود مگر در صورت کشف يك امریکه در قضیه اثر قطعی داشته ، و قبل از صدور حکم ، خود دیوان و طرفی که تقاضای تجدید نظر مینماید ، از وجود آن امر اطلاع نداشته‌اند و از ناحیه طرف مزبور هم تقصیری برای این عدم اطلاع نبوده است .

۲ - آئین تجدید نظر بر طبق حکمی شروع میشود که از طرف دیوان صادر شده و بموجب آن صراحتاً وجود امر جدیدی را که دارای کیفیات لازم برای امکان تجدید نظر میباشد اشتهاد کرده و از این حیث درخواست تجدید نظر را قابل قبول اعلام میدارد .

۳ - دیوان میتواند شروع آئین تجدید نظر را به اجرای قبلی حکم متوقف سازد .

۴ - درخواست تجدید نظر باید منتهی در ظرف ششماه از تاریخ کشف امر جدید بعمل آید .

۵ - پس از انقضای دهسال از تاریخ حکم هیچ درخواست تجدید نظر امکان‌پذیر نخواهد بود .

(ماده ۶۲)

۱ - هرگاه دولتی تشخیص دهد که در مورد اختلافی برای او يك منفعتی که جنبه قضائی دارد مورد بحث میباشد میتواند برای ورود بعنوان سوم شخص بدیوان عرضحال بدهد .

۲ - در مورد این تقاضا رأی دیوان قاطع است .

(ماده ۶۳)

۱ - هرگاه امر مربوط بتفسیر قراردادی باشد که در آن قرارداد دولتهای دیگر غیر از اطراف اختلاف شرکت داشته‌اند دفتردار باید بدون درنگ مراتب را با اطلاع آن دولتها برساند .

۲ - هر يك از آنها حق دارد که وارد محاکمه شود و در صورت اعمال این حق تفسیری که بموجب حکم دیوان بعمل می‌آید در باره او نیز الزام آور خواهد بود .

(ماده ۶۴)

هر يك از اطراف دعوی مخارج محاکمه مربوط بخود را متحمل خواهد شد مگر اینکه دیوان ترتیب دیگری مقرر دارد .

فصل چهارم**در آراء مشورتی****(ماده ۶۵)**

۱ - دیوان میتواند ، در مورد هر مسئله قضائی ، بتقاضای هر بنگاه یا مؤسسه‌ای که منشور ملل متحد با اجازه چنین تقاضا رامیدهد، و یا بر طبق مقررات آن منشور میتواند این اقدام را بعمل آورد ، رأی مشورتی بدهد .

۲ - مسائلی که در مورد آن رأی مشورتی دیوان خواسته میشود باید ضمن

عرضحال کتبی بیان و در عرضحالی مزبور آن مسائل باید با عبارات صریح شرح داده شود. هر قسم مدارکی که ممکن است موجب روشن کردن مسئله باشد بعرضحال ضمیمه میگردد.

(۶۶۵۵۶)

- ۱- دفتردار فوراً عرضحالی را که بموجب آن درخواست رأی مشورتی میشود بتمام دولتهائی که حق اقامه دعوی در دیوان دارند ابلاغ مینماید.
- ۲- بعلاوه دفتردار باید بموجب ابلاغ مخصوص و مستقیم بهر دولتی که حق اقامه دعوی در دیوان دارد، و بهر مؤسسه‌ای که بشخص دیوان، و یا رئیس آن، در صورتیکه دیوان دایر نباشد، می‌تواند در مورد مسئله موضوع رأی مشورتی معلوماتی بدهد، اطلاع دهد که دیوان حاضر است در موعدی که رئیس معین مینماید لوایح کتبی دریافت و یا بیانات شفاهی آنهارا در جلسه علنی که برای این منظور تشکیل مییابد استماع کند.
- ۳- هرگاه یکی از این دولتها که ابلاغ مخصوص منظور در فقره دوم این ماده نسبت به او بعمل نیامده است بدادن لایحه کتبی و یا به بیان توضیحات شفاهی اظهار میل کند در مورد این تقاضای دیوان قاطع خواهد بود.
- ۴- بدولتها یا مؤسسه‌هایی که لوایح کتبی یا توضیحات شفاهی داده اند اجازه داده میشود که لوایح و توضیحات دولتها یا مؤسسات دیگر را، بطریق و در مدتیکه در هر مورد بخصوص از طرف دیوان، و در صورت دایر نبودن آن، از طرف رئیس معین میشود، تحت مباحثه در آورند، و برای این منظور دفتردار در موعد مقتضی لوایح کتبی را بدولتها و مؤسساتی که خود آنها نیز لوایحی تقدیم داشته‌اند ارسال میدارد.

(۶۷۵۵۱)

دیوان رأی مشورتی خود را در جلسه علنی اعلام میدارد مراتب قبلاً بر رئیس

کل دبیرخاند و بنمایندگان اعضاء ملل متحد و دولتهای دیگر و بنمایندگان تأسیسات بین‌المللی که مستقیماً ذینفع میباشند اطلاع داده میشود .

(ماده ۶۸)

دیوان باید ، درحین اعمال وظایف مشورتی خود ، مقررات این منشور را نیز که درمورد اختلافات مطروح و قابل اجرا می‌باشند ، درحدودیکه آنهارادر رأی مشورتی قابل اعمال بدانند ، درمدنظر بگیرد .

فصل پنجم

اصلاحات

(ماده ۶۹)

اصلاحات این اساسنامه بهمان طریقی بعمل می‌آید که برای اصلاحات منشور ملل متحد مقرر است ولی مقرراتیکه مجمع عمومی بنا بتوصیه شورای امنیت برای شرکت دولتهائی اتخاذ مینماید که این اساسنامه درامضاء کرده ولی عضو ملل متحد نمیشند باید رعایت گردد .

(ماده ۷۰)

دیوان میتواند اصلاحاتی را که بتشخیص اولازم است در این اساسنامه بعمل آید بوسیله ابلاغ کتبی بر رئیس کل دبیرخانه پیشنهاد نماید تا طبق مقررات ماده ۶۹ مورد رسیدگی واقع شود .

متن منشور ملل متحد و اساسنامه دیوان بین‌المللی دادگستری که در سانفرانسیسکو باامضاء رسیده و مجموعاً مشتمل بر یکصد و هشتاد و یک ماده است در جلسه سیزدهم شهریور ماه یکهزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

اجازه مشارکت دولت ایران در مقررات کنفرانس منعقد در برتن و وودز مربوط بتأسیس صندوق و بانك بین‌المللی

مصوب ۶ دیماه ۱۳۲۴

ماده واحده - مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد سندی را که حاکی از پذیرفتن موافقتنامه برتن و وودز که ضمیمه این قانون است و راجع بتأسیس صندوق و بانك بین‌المللی می باشد و قبول مشارکت دولت را در دو مؤسسه مزبور تأیید نماید امضاء و بدولت کشورهای متحده آمریکا تسلیم کند ضمناً مجلس شورای ملی فقرات ذیل را که ناشی از پذیرفتن موافقتنامه برتن و وودز است تصویب می نماید :

۱- دولت مجاز است در صندوق بین‌المللی پول که در این قانون صندوق نامیده خواهد شد و همچنین در بانك بین‌المللی توسعه و عمران که در این قانون بانك بین‌المللی نامیده می شود و اساسنامه آنها طبق متن ضمیمه در کنفرانس بین‌المللی منعقد در برتن و وودز در کشورهای متحده آمریکا با شرکت نمایندگان ایران تدوین شده مشارکت نماید .

۲- نمایندگان اصلی و علی‌البدل دولت در صندوق و همچنین در بانك بین‌المللی بنا به پیشنهاد وزارت دارائی و تصویب هیئت وزیران تعیین و معرفی خواهند شد .

۳- دولت یا نمایندگان او نمی تواند بدون تصویب مجلس شورای ملی تقاضای تغییر برابری ریال نسبت بیول کشورهای عضو صندوق را نموده یا با چنین تغییری موافقت نمایند و یا بدون تصویب مجلس شورای ملی با تغییر مبلغ سهمیه ایران در صندوق و بانك بین‌المللی موافقت کنند .

۴- حق استفاده از منابع صندوق و همچنین از تسهیلات مالی بانك بین‌المللی

منحصراً بوسیله و با موافقت بانک ملی ایران خواهد بود و هر نوع سپرده متعلق ب صندوق یا بانک بین‌المللی در ایران نزد بانک ملی ایران نگهداری خواهد شد .

۵- قسمت نشر اسکناس بانک ملی ایران (هیئت نظارت اندوخته اسکناس) مجاز است بابت بیست و پنج درصد سهمیه دولت در صندوق که معادل شش میلیون و دو بیست و پنجاه هزار دلار است طبق اساسنامه صندوق بطولاً ب صندوق تحویل دهد و سندی را که بابت طلای مزبور از صندوق دریافت میدارد جزو قسمت طلای پشتوانه محسوب نماید . چنانچه در آینده طلای نامبرده از طرف صندوق مسترد شود عیناً ب قسمت نشر اسکناس تحویل خواهد شد .

۶- بانک ملی ایران مجاز است تامیزان هم‌ارز هیجده میلیون و هفتصد و پنجاه هزار دلار برای پرداخت هفتاد و پنج درصد بقیه سهمیه دولت در موقع مطالبه بریال در اختیار صندوق بگذارد و عنداللزوم هر نوع ارزی یا اعتباری را که در مقابل ریال های مزبور از صندوق تحصیل می نماید ب قسمت نشر اسکناس بانک ملی ایران واگذار کرده و در عوض از قسمت نامبرده ریال دریافت کند . قسمت نشر اسکناس مجاز است ارزی یا اعتباری را که باین ترتیب بدست آمده است بابت پشتوانه اسکناسهای منتشره محسوب نماید .

دولت میتواند تامیزان مبلغ مزبور اسناد عندالمطالبه غیر قابل انتقال بدون بهره صادر کرده از بابت سهمیه ریالی خود ب صندوق تسلیم نماید .

۷- قسمت نشر اسکناس بانک ملی ایران (هیئت نظارت اندوخته اسکناس) مجاز است تامیزان نوزده میلیون و ششصد و هشتاد و هشتاد و نه دلار از طلای یا ارزهای پشتوانه بابت هشتاد و دو درصد سهام دولت در بانک بین‌المللی با رعایت اساسنامه بانک بین‌المللی عندالمطالبه در اختیار بانک مزبور بگذارد .

همچنین قسمت نشر اسکناس بانک ملی ایران (هیئت نظارت اندوخته اسکناس)

مجاز است تامیزان هم‌ارز چهار میلیون و سیصد و بیست هزار دلار بابت هیجده درصد بقیه

سه‌میه دولت در بانک بین‌المللی بریال در اختیار بانک نامبرده بگذارد .
 سفته‌های بدون بهره و عندالمطالبه‌ای که دولت از بابت بهای سهام خود در بانک
 بین‌المللی بقسمت نشر اسکناس بانک ملی ایران میدهد جزو پشتوانه محسوب خواهد شد .
 ۸ - پولهای رایج کشورهای عضو صندوق بشرط آنکه در زمانیکه عضو حق
 استفاده از منابع صندوق داشته بدست آمده باشد جزو پشتوانه اسکناسهای منتشره قابل
 قبول خواهد بود .
 این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه ششم دیمه یک هزار و سیصد و
 بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

اساسنامه

صندوق بین‌المللی پول

انجمن مالی و پولی بین‌المللی

متن موافقتنامه‌ای که در مذاکرات مالی بین‌چهل و چهار کشور مورد قبول
 قرار گرفته است :

برتن وودز - بتاريخ ۲۲ ژوئیه ۱۹۴۴ - مواد موافقتنامه‌ای که راجع بصندوق
 بین‌المللی پول بعمل آمده بقرار ذیل است :

دولتهائی که این موافقتنامه از طرف آنها به امضاء رسیده است بشرح ذیل
 موافقت میکنند :

مقدمه

صندوق بین‌المللی پول تأسیس می‌یابد و با رعایت مقررات ذیل شروع بکار خواهد نمود :

ماده اول

مقاصد

مقاصد صندوق بین‌المللی پول عبارت است از :

- ۱ - تشریک مساعی مالی بوسیله ایجاد یک مؤسسه دائمی که وسائل تبادل نظر و همکاری را در مسائل پولی فراهم نماید .
- ۲ - تسهیل و توسعه و ازدیاد تجارت میزان یافته بین‌المللی و مساعدت به پیشرفت و افزایش عده افراد مشغول بکار و تأمین درآمد حقیقی و توسعه منابع مولده ثروت تمام اعضاء منظور اساسی سیاست اقتصادی این مؤسسه خواهد بود .
- ۳ - تثبیت قیمت ارزها و حفظ ترتیبات منظم برای معاملات ارزی بین اعضاء صندوق و اجتناب از رقابت در تنزل قیمت ارزها .
- ۴ - مساعدت به برقراری یک سیستم جمعی برای پرداختهای مربوط به معاملات جاریه بین اعضاء و رفع تضییقات ارزی که مانع پیشرفت و ازدیاد تجارت جهانی گشته است .
- ۵ - برای ایجاد اعتماد در میان اعضاء این مؤسسه ، منابع مالی آن در مقابل وثیقه‌های کافی در اختیار اعضاء گذاشته خواهد شد تا بدین وسیله فرصت داشته باشند که اختلال موازنه پرداخت خود را بدون تشبث بوسائلی که لطمه به بهبود اقتصادی ملی و بین‌المللی میزند اصلاح نمایند .
- ۶ - کوناه ساختن دوره عدم توازن در موازنه‌های پرداخت بین‌المللی اعضاء و تخفیف درجه شدت آن با رعایت مواد فوق .

ماده دوم

شرایط عضویت

بخش اول - اعضاء اصلی

اعضاء اصلی صندوق کشورهایى هستند که نماینده آنها در انجمن پولی و مالی ملل متفق حضور داشته و دولتهای مربوطه عضویت آنرا قبل از تاریخی که در ماده ۲۰ بخش دوم قسمت (ه) مقرر شده پذیرفته باشند .

عضویت این صندوق برای دولتهای سایر کشورها در مواقع و با شرایطی که صندوق معین خواهد نمود آزاد است .

ماده سوم

سهامیه و مبلغ تعهد

بخش اول - سهامیه

برای هر يك از اعضاء سهامیدای معین خواهد شد . سهامیه هر يك از اعضاء که در انجمن بین‌المللی پولی و مالی نماینده داشته و عضویت صندوق را قبل از تاریخی که در ماده بیستم بخش دوم قسمت (ه) معین شده پذیرفته باشند مبلغی خواهد بود که در جدول (۱) تعیین گشته است . سهامیه سایر اعضاء را صندوق تعیین خواهد نمود .

بخش دوم - تغییر و تعدیل میزان سهامیه

صندوق بین‌المللی پول هر پنجسال یکبار در صورتیکه مقتضی بداند در مورد تعدیل سهامیه اعضاء تجدید نظر خواهد نمود ؛ بعلاوه اگر مناسب بداند بتقاضای هر يك از اعضاء تغییر میزان سهامیه آن عضو را مورد مطالعه قرار خواهد داد . برای تغییر میزان سهامیه اکثریت چهار پنجم از آراء لازم خواهد بود و هیچ سهامیه‌ای بدون رضایت عضو مربوط تغییر نخواهد یافت .

بخش سوم - مبلغ تعهد و محل و طرز پرداخت آن

الف - مبلغ تعهد هر يك از اعضاء معادل سهمیه آن عضو خواهد بود و تماماً باید بصندوق قبلاً یا در تاریخی که عضو بموجب ماده بیستم بخش ۴ قسمت (ج) یا قسمت (د) حق خرید پول از صندوق پیدا میکند در محلی که صندوق تشخیص دهد پرداخت شود.

ب - هر عضو باید حد اقل هر کدام از دو قلم ذیل را که کمتر باشد بطلا پرداخت کند :

۱ - بیست و پنج درصد از سهمیه خود .

۲ - ده درصد از میزان موجودی خالص رسمی خود از طلا و دلار دول متحده آمریکا در تاریخی که صندوق بموجب ماده بیستم بخش چهارم قسمت (الف) اعلام خواهد کرد که قریباً حاضر بمعاملات ارزی خواهد بود .
هر يك از اعضاء اطلاعات لازمه برای تشخیص میزان خالص طلا و دلاری که رسماً موجود دارند بصندوق خواهد داد .

ج - هر يك از اعضاء بقیه سهمیه خود را با پول رایج کشور خود پرداخت خواهد نمود .

د - اگر مقدار موجودی رسمی طلا و دلار هر يك از اعضاء را که در قسمت ۲ (ب) ذکر شده بمناسبت اینک که کشور عضو تحت اشغال دشمن است نتوان مشخص کرد صندوق موعد جدیدی برای تشخیص این موجودی مقرر خواهد کرد . اگر این موعد بعد از تاریخی باشد که در ماده بیستم بخش ۴ قسمت (ج) یا قسمت (د) معین شده و بموجب آن کشور نامبرده حق خرید ارز از صندوق پیدا میکند صندوق و عضو مربوط موافقت خواهند کرد که عضو مربوط موقتاً مبلغی طلا مطابق قسمت (ب) ماده بالا پرداخت کند و بقیه مبلغ تعهد را با پول رایج کشور خرد بپردازد و این ترتیب مشروط به آنست که تعدیل لازم پس از تشخیص موجودی خالص عضو داده شود .

بخش چهارم - طرز پرداخت در هنگام تغییر میزان سهمیه

الف - هر عضو که با افزایش میزان سهمیه خود رضایت دهد باید در ظرف سی روز پس از تاریخ موافقت خود بیست و پنج درصد از میزان افزایشی را که مقرر شده طلا و بقیه را با پول رایج کشور خود بصندوق بین‌المللی پول پرداخت نماید. هرگاه در تاریخی که عضوی برای افزایش سهمیه خود موافقت کرده است اندوخته پولی آن عضو کمتر از سهمیه جدید باشد صندوق می‌تواند مبلغی را که باید با طلا پرداخت شود تقلیل دهد.

ب - هرگاه عضوی بتقلیل میزان سهمیه خود رضایت دهد صندوق باید در ظرف سی روز پس از تاریخ موافقت عضو مبلغی مساوی مابه‌التفاوت را در وجه عضو پرداخت نماید. این پرداخت با پول رایج کشور عضو مربوط و با طلا بعمل خواهد آمد و مبلغ پرداخت با طلا بمیزانی خواهد بود که در نتیجه آن میزان موجودی صندوق از پول کشور عضو از هفتاد و پنج درصد سهمیه جدید عضو کمتر نشود.

بخش پنجم - معاوضه پول رایج با اسناد بهادار

صندوق قبول می‌کند که از هر یک از اعضاء خود بجای پول رایج کشور عضو که بتشخیص و قضاوت صندوق برای عملیات صندوق لازم نباشد اوراق تعهد یا اسنان مشابهی که از طرف عضو یا نگاهدار سپرده‌هائی که بموجب ماده سیزدهم بخش دوم معین شده است انتشار یافته بپذیرد و این اسناد باید غیر قابل فروش باشد و آن سود تعلق نگیرد و بنرخ برابری آن عندالمطالبه بوسیله بستانکار ساختن صندوق نزد نگاهدار سپرده‌هائی که تعیین شده قابل پرداخت باشند. این قسمت نه تنها شامل پول رایجی که اعضاء پرداخته‌اند می‌شود بلکه بهر پول دیگری که باید بصندوق برسد یا صندوق تحصیل کرده باشد نیز شامل خواهد بود.

ماده چهارم

برابری پول

بخش اول - تقویم نرخ برابری پول

الف - نرخ برابری پول رایج هر کشور عضو بطا که مقیاس عمومی خواهد بود و یا بددلار دول متحده آمریکا با وزن و عیار کدر اول ژوئیه ۱۹۴۴ مقرر بوده است تعیین خواهد شد.

ب - برای اجرای مواد این موافقتنامه در هر گونه محاسبه‌ای که بیول رایج هر عضو میشود بر پایه برابری پول رایج آن عضو خواهد بود.

بخش دوم - خریداری طلا بر پایه نرخ برابری

صندوق برای معاملات طلا که از طرف اعضاء انجام میگردد حدی معین میکند که کمتر و بیشتر از نرخ برابری باشد و هیچ عضوی حق نخواهد داشت طلا را بیش از میزان نرخ برابری باضافه حدی که تعیین شده خریداری نماید و یا طلا را کمتر از میزان نرخ برابری منهای حدی که تعیین شده بفروشد.

بخش سوم - معاملات ارز خارجی بر پایه نرخ برابری

حداکثر و اقل نرخ ارز خارجی برای معاملات بین پولهای رایج اعضاء که در داخله کشور آنها بعمل میآید نباید از پایه نرخ برابری بشرح ذیل تجاوز نماید :

- ۱ - در معاملات ارزی نقد از یک صدم پایه نرخ برابری نباید تجاوز کند.
- ۲ - در معاملات ارزی دیگر این نرخ از حدی که اضافه بر حد خرید و فروش نقد تعیین شده بیش از میزانیکه صندوق عادلانه تشخیص دهد تجاوز نخواهد نمود.

بخش چهارم - تعهدات راجع به تثبیت قیمت ارز

الف - هر يك از اعضاء متعهد می‌شود که با صندوق برای پیشرفت موضوع تثبیت قیمت ارز و حفظ ترتیب منظمی برای معامله با سایر اعضاء و اجتناب از تغییرات

در قیمت ارز از نظرقاب‌ت همکاری نمایند .

ب - هر يك از اعضاء متعهد میشود كه بوسیله مقررات شایسته‌ایكه با مفاد این موافقتنامه توافق داشته باشد در داخل‌كشور خود معاملات ارزی بین پول رایج‌كشور خود و ارزهای سایر اعضاء را تا حدودی كه در بخش سوم این ماده معین شده مجاز نماید .

هر عضو یكه مقامات مالی‌كشورش برای تصفیه معاملات بین‌المللی آزادانه در حدود یكه صندوق در بخش دوم این ماده مقرر داشته طلا خرید و فروش مینماید این تعهد را رعایت‌كرده است .

بخش پنجم - تغییر در نرخ برابری

الف - هیچ عضوی نمیتواند برای تغییر نرخ برابری ارز خود جز برای اصلاح عدم توازن عمومی اساسی پیشنهاد دهد .

ب - تغییر در میزان نرخ برابری ارز هر عضو تنها در صورت پیشنهاد آن عضو و پس از مشاوره با صندوق بعمل خواهد آمد .

ج - وقتی پیشنهاد برای تغییر نرخ برابری داده میشود صندوق بدو تغییر را كه ممكن است با رعایت ماده بیستم بخش چهارم این موافقتنامه در نرخ برابری ارز عضو مربوط داده شده باشد مورد دقت قرار خواهد داد . نسبت باین تغییر پیشنهاد شده باضافه هر تغییر یكه سابقاً داده شده باشد خواه افزایش باشد یا نقصان صندوق بطریق ذیل رفتار خواهد كرد :

۱ - اگر بیش از ده درصد از میزان نرخ برابری اصلی نباشد صندوق مخالفتی نخواهد كرد .

۲ - اگر بیش از ده درصد دیگر از میزان نرخ برابری اصلی نباشد صندوق ممكن است موافقت یا مخالفت نماید ولی در صورت تقاضای عضو نظر خود را پس از

هفتاد و دو ساعت اعلام خواهد نمود .

۳ - هرگاه تغییر باموارد ۱ و ۲ بالا وفق ندهد صندوق ممکن است موافقت یا مخالفت کند ولی برای اعلام نظر خود وقت زیادتری خواهد داشت .

۵ - تغییرات متحدالشکلی که بموجب بخش هفتم این ماده در نرخهای برابری داده میشود برای تعیین اینکه تغییر مزبور با جزء ۱ یا ۲ یا ۳ از قسمت (ج) بالا منطبق میشود یا نه محسوب نخواهد بود .

۵ - هر عضو میتواند نرخ برابری ارز خود را بدون حصول موافقت صندوق تغییر دهد بشرط آنکه این تغییر در معاملات بین‌المللی اعضاء صندوق مؤثر نباشد .

و - صندوق با پیشنهاد تغییر یک منطبق با قسمت ج ۲ و ج ۳ بالا باشد بشرط آنکه قانع شود که این تغییر برای اصلاح عدم توازن اساسی لازم است موافقت خواهد کرد . مخصوصاً اگر این نکته محرز شود با تغییر مزبور که از نظر روش اجتماعی داخلی یا سیاسی کشور عضو پیشنهاد شده مخالفتی نخواهد داشت .

بخش ششم - نتیجه تغییرات غیرمجاز

هرگاه عضوی نرخ برابری پول خود را با وجود مخالفت صندوق تغییر دهد در مواردیکه صندوق حق مخالفت داشته باشد عضو مربوط حق استفاده از منابع صندوق را نخواهد داشت مگر در صورت تصمیم صندوق . هرگاه پس از انقضاء موعده عادلانه اختلافات بین عضو و صندوق ادامه پیدا کند موضوع مشمول مقررات ماده پانزدهم بخش دوم قسمت (ج) خواهد شد .

بخش هفتم - تغییرات متحدالشکل در نرخ برابری

با وصف موارد مصرحه در بخش پنجم قسمت (ب) این ماده صندوق با اکثریت آراء تمام اعضاء خود میتواند تغییرات متحدالشکل متناسبی در نرخ برابری ارزشه اعضاء خود بدهد بآن شرط که يك چنین تغییری مورد موافقت تمام اعضائی که

لااقل ده درصد از میزان کل سهمیه را دارند واقع شود. هرگاه در ظرف هفتاد و دو ساعت پس از تصمیم صندوق عضو مربوط اطلاع دهد که به تغییر نرخ برابری پول خود مایل نیست نرخ برابری پول عضو مربوط در این مورد تغییر نخواهد یافت.

بخش هشتم - حفظ ارزش موجودی صندوق بطلا

الف - با وصف تغییراتی که در نرخ برابری یا ارزش تسعیر خارجی پول هر یک

از اعضاء داده شود ارزش موجودی صندوق بطلا حفظ خواهد شد.

ب - هرگاه :

(۱) - نرخ برابری پول عضو تنزل کند یا (۲) - ارزش پول عضو به ارزش خارجی

بنظر صندوق بمیزان مهمی در داخل کشور آن عضو تنزل کرده باشد عضو مربوط در ظرف مدت مناسبی مبلغی از پول خود را معادل تنزلی که در ارزش طلای پول وی که نزد صندوق میباشد رخ داده بصندوق پرداخت خواهد نمود.

ج - هرگاه نرخ برابری پول عضو افزایش پیدا کند صندوق در ظرف مدت

مناسبی مبلغی از پول همان عضو را که نزد صندوق میباشد معادل میزان ترقی که در ارزش پول عضو مربوط بطلا پیش آمده خواهد پرداخت.

د - مقررات این بخش در مورد تغییر نسبی متحدالشکلی که در ارزش پول

همه اعضاء صندوق بطلا پیش آمده عملی خواهد بود جز در هنگامی که در مقابل پیشنهاد چنین تغییری صندوق تصمیمی دیگر اتخاذ نماید.

بخش نهم - پولهای نواحی مختلف کشور عضو

عضو بیکه برای نرخ برابری پول خود تقاضای تغییر میکند جز در صورتی که

خلاف آنرا اعلام کند از پیشنهاد وی اینطور استنباط خواهد شد که این تغییر را نسبت بنرخ برابری کلیه پولهای نواحی مختلفی که از طرف آنها بموجب ماده بیستم

بخش دوم قسمت (ز) این موافقتنامه را پذیرفته پیشنهاد کرده است. با وصف این هر عضو در اعلام اینکه پیشنهاد وی تنها بپول رایج در کشور اصلی یا تنها بیک یا چند پول معین یا بپول رایج در کشور اصلی و یک یا چند پول معین دیگر منحصر است آزاد می‌باشد.

ماده پنجم

معاملات با صندوق

بخش اول - مؤسساتی که با صندوق معامله دارند

هر یک از اعضاء با صندوق منحصراً توسط خزانه‌داری کشور خود یا بانک مرکزی یا بنگاه تثبیت‌ارز یا سایر بنگاه‌های مالی مشابه با آن معامله خواهد نمود و صندوق نیز تنها بوسیله بنگاه‌های نامبرده وارد معاملات خواهد شد.

بخش دوم - حدود عملیات صندوق

جز در مواردیکه در این موافقتنامه طور دیگر مقرر شده باشد عملیات صندوق بمعاملات ارزی برای تهیه ارز کشورهای دیگر جهت عضو درخواست‌کننده محدود خواهد بود. این معاملات بطلا یا پول کشور خریدار انجام می‌گیرد.

بخش سوم - شرایط استفاده از منابع صندوق

الف - هر عضو حق خواهد داشت پول عضو دیگر را از صندوق در مقابل پول کشور خود با شرایط زیر خریداری نماید:

۱- عضوی که می‌خواهد پولی را خریداری کند معلوم دارد که می‌خواهد بوسیله آن پول طبق مدلول این موافقتنامه پرداخته‌های بعمل آورد.

۲- صندوق بموجب ماده هفتم بخش سوم اعلام نکرده باشد که میزان پول مورد درخواستی که موجود دارد کم شده است.

۳ - خریدیکه پیشنهاد شده ازدویست درصد سهمیه عضو تجاوز نماید و میزان موجودی صندوق را پول خریدار در ظرف ۱۲ ماه که پایان آن روز خرید پول است بیش از بیست و پنج درصد از سهمیه آن عضو افزایش ندهد. اما بیست و پنج درصدی که مقرر شده تنها در آن هنگام مدرک واقع می‌شود که موجودی صندوق از پول عضو اگر کمتر از میزان هفتاد و پنج درصد سهمیه بوده است از هفتاد و پنج درصد سهمیه افزایش پیدا کند.

۴ - صندوق قبلاً مطابق مقررات بخش پنجم این ماده و بخش ششم ماده (۴) و بخش اول ماده ۶ یا بخش دوم (الف) ماده پانزده اعلام نکرده باشد که عضو خریدار حق استفاده از منابع صندوق را دارا نمیباشد.

ب - هیچ عضوی بدون اجازه صندوق حق نخواهد داشت که از مبالغ صندوق برای نگاهداری پول بمنظور معاملات ارزی موعدا را استفاده نماید.

بخش چهارم - موقوف‌الاجرا گذاشتن شرایط

صندوق بشخص خود و با اصولی که موجب تضمین منافع آن باشد می‌تواند هر یک از شرایط مندرج در بخش سوم (الف) این ماده را موقوف‌الاجراء بگذارد مخصوصاً در مورد عضوی که پیشینه معاملاتش نشان دهد که از استفاده از منابع صندوق بمقادیر زیاد و متوالی خود داری کرده باشد. برای یک چنین اقدامی صندوق احتیاجات استثنائی یا موسمی عضوی را که تقاضای موقوف‌گذاشتن یکی از شرایط را کرده است مورد توجه قرار خواهد داد. علاوه بر آن صندوق در نظر خواهد گرفت که عضو حاضر است بعنوان وثیقه‌های اضافی طلا یا نقره یا اوراق بهادار یا سایر دارائی‌های قابل قبول خود را که ارزش آن بشخص صندوق برای حفظ منافع صندوق کافی باشد بسپارد و برای قبول تقاضای موقوف‌گذاشتن یکی از شرایط، صندوق ممکن است وثیقه گذاشتن اینگونه تضمینات اضافی را درخواست کند.

بخش پنجم - در عدم صلاحیت از استفاده از منابع صندوق

هرگاه بعقیده صندوق یکی از اعضاء منابع صندوق را بطوری مورد استفاده قرار دهد که با منظور اصلی صندوق مخالف باشد صندوق گزارشی بآن عضو خواهد داد که در آن نظریات صندوق ذکر خواهد شد و مدت مناسبی را برای جراب آن تعیین خواهد نمود. پس از صدور این گزارش صندوق ممکن است میزان استفاده از منابع صندوق را برای عضو نامبرده محدود نماید. اگر از طرف عضو جوابی بگزارش صندوق در مدتی که مقرر شده نرسد یا اگر جواب قانع‌کننده نباشد صندوق ممکن است این محدودیت از استفاده از منابع صندوق را ادامه دهد و بپس از دادن اخطار مقتضی عدم صلاحیت عضوی را برای استفاده از منابع صندوق اعلام نماید.

بخش ششم - خرید پول از صندوق در برابر طلا

الف - هر عضوی که مایل باشد مستقیماً یا بطور غیر مستقیم در برابر طلا پول کشور عضو دیگر را بدست بیاورد در صورتی که برای هر دو طرف فایده مساوی داشته باشد میتواند بوسیله فروش طلا بصندوق پول مورد تقاضا را تحصیل کند.

ب - آنچه در این بخش ذکر شده بهیچوجه مانع نخواهد بود که هر عضو طلائی که تازه از معادن کشورش استخراج شده در هر بازار بفروشد.

بخش هفتم - باز خرید پولهای موجود در صندوق از طرف اعضاء

الف - هر عضو می‌تواند پول خود را از صندوق باز خرید نماید و صندوق باید هر مقدار از موجودی پول آن عضو را که اضافه بر میزان سهمیه باشد در برابر طلا بآن عضو بفروشد.

ب - در پایان هر سال مالی صندوق اعضاء باید از صندوق در برابر طلا یا پول قابل تبدیل بطلا چنانکه در جدول (ب) قید شده قسمتی از پول خود را که نزد

صندوق است با شرایط باز خرید نماید :

۱- هر عضو باید برای باز خرید پول خود از صندوق مبلغی از ذخیره پولی خود را بکار برد. این مبلغ از حیث ارزش باید برابر نصف افزایشی باشد که در موجودی صندوق در ظرف سال بپول آن عضو پیدا شده باضافه نصف افزایش یا منهای نصف هر نقصانی باشد که در ذخیره پولی آن عضو در ظرف سال بوجود آمده است. در صورتیکه کاهش ذخیره پولی عضو در ظرف سال بیش از افزایشی باشد که در موجودی صندوق از پول آن عضو پیدا شده این قاعده مورد نخواهد داشت.

۲- اگر پس از باز خرید مقرر در قسمت (۱) بالا معلوم شود که موجودی عضو از پول عضو دیگر (باطلائی که از عضو دیگر بدست آورده) در نتیجه معامله با سایر اعضاء یا اشخاص دیگری در کشور آنها افزایش یافته است عضویکه ذخیره وی از پول عضو دیگر (باطلا) بدین کیفیت افزایش یافته باید بآن مبلغ اضافی پول خود را از بنگاه باز خرید نماید.

ج - هیچیک از این تعدیلهای مصرح در قسمت (۲) بالا نباید بدرجه‌ای برسد که:

۱- ذخیره پولی عضو کمتر از میزان سهمیه وی بشود.
 ۲- موجودی صندوق از پول عضو کمتر از میزان هفتاد و پنج درصد سهمیه آن عضو بشود.

۳- موجودی صندوق از هر پولی که مورد استعمال است بیش از هفتاد و پنج درصد سهمیه آن عضو بشود.

بخش هشتم - هزینه معاملات

الف- هر عضویکه در برابر پول خود پول عضو دیگر را از صندوق خریداری میکند باید علاوه بر نرخ برابری کارمزدی که برای همه اعضاء مساوی است از قرار سه چهارم درصد بصندوق پرداخت نماید. صندوق میتواند تشخیص خود این

هزینه را تا يك درصد افزایش دهد یا تا نیم درصد بکاهد .

ب - صندوق میتواند برای هر خریدی که عضوی از طلای صندوق میکند یا اطلاعاتی که بصندوق می‌فروشد کارمزد مناسبی دریافت کند .

ج - صندوق هزینه‌هایی که برای همهٔ اعضاء مساوی است و همه باید پرداخت کنند نسبت به حدود سطح موجودی روزانهٔ پول هر عضو در صندوق که اضافه بر میزان سهمیهٔ او باشد دریافت میکند . این هزینه بر خهای زیر خواهد بود :

۱- از مبالغی که بیش از بیست و پنج درصد اضافه بر میزان سهمیه نباشد برای سه ماه اول حقی دریافت نمیشود . نیم درصد (در سال) برای نه ماه دیگر سال و از آن پس برای هر سال نیم درصد باین هزینه اضافه خواهد شد .

۲- از مبالغی که نسبت به سهمیه از بیست و پنج درصد بیشتر و از پنجاه درصد کمتر باشد علاوه بر حق فوق نیم درصد برای سال اول و پس از آن نیم درصد اضافی برای هر سال دیگر .

۳- برای هر بیست و پنج درصد دیگر که از میزان سهمیه تجاوز کند اضافه بر میزان سهمیه نیم درصد اضافی در سال اول و پس از آن نیم درصد اضافی برای هر سال دیگر .

د - هرگاه موجودی صندوق از پول عضو باندازه‌ای باشد که هزینه نسبت به بريك از موارد فوق برای هر مدت به چهار درصد در سال برسد ، صندوق و عضو مربوطه سائلی را که بموجب آن موجودی صندوق از پول آن عضو تقلیل یابد مورد توجه قرار خواهند داد . از آن پس هزینه‌ها بموجب قسمت (ج) این ماده افزایش خواهد یافت تا به پنج درصد برسد . اگر موافقت حاصل نشد صندوق هزینه‌هایی که مناسب تشخیص دهد دریافت خواهد نمود .

ه - نرخ‌هایی که در قسمت (ج) تعیین شده با اکثریت آراء سه چهارم از تمام

اعضائی که حق رأی دارند ممکن است تغییر پیدا کند .

و - تمام هزینه‌ها باید باطلا پرداخت شود اما اگر ذخیره پولی عضوی کمتر از نصف سهمیه آن عضو باشد فقط متناسب تفاوت بین نصف ذخیره پولی میزان سهمیه خود قسمتی از هزینه را باطلا و بقیه را با پول خود پرداخت خواهد نمود .

ماده ششم

بخش اول - استفاده از منابع صندوق برای انتقال سرمایه

الف - هیچ عضو نمیتواند تمام منابع خالص صندوق را برای ج-بران خروج سرمایه بمقادیر زیاد و متوالی بکار برد و صندوق میتواند از عضوی درخواست کند که از استفاده از منابع صندوق برای چنین منظوری جلوگیری بعمل آورد . اگر پس از دریافت چنین درخواستی عضوی از اتخاذ وسائل جلوگیری خودداری کند صندوق میتواند عدم صلاحیت عضو را برای استفاده از منابع صندوق اعلام نماید .

ب- مقررات این ماده ابدأ مانع نخواهد بود که :

- ۱ - از منابع صندوق برای نقل و انتقال سرمایه بمیزان مناسب برای توسعه صادرات یا برای حوائج معمولی بازرگانی یا بانکی یا سایر امور استفاده شود .
- ۲ - از نقل و انتقال سرمایه در برابر منابع طلا و ارز خارجی عضو استفاده شود ولی اعضاء تعهد میکنند که این نقل و انتقالات سرمایه با منظور اصلی صندوق وفق دهد .

بخش دوم - مقررات مخصوص برای انتقال سرمایه

اگر موجودی صندوق از پول عضو در ظرف ششماه بلافاصله پیش از آن همیشه کمتر از هفتاد و پنج درصد از میزان سهمیه آن عضو باشد چنین عضوی اگر حق استفاده وی از منابع صندوق بموجب بخش اول این ماده و بخش ششم ماده چهار و بخش پنجم ماده پنج یا بخش دوم (الف) ماده پانزده سلب نشده باشد با وجود مقررات قسمت

اول (الف) این ماده حق خواهد داشت که پول هر عضو دیگری را از صندوق در برابر پول خود برای هر منظوریکه شامل نقل و انتقال سرمایه نیز خواهد بود خریداری نماید. اما خریدهایی که طبق این بخش بمنظور انتقال سرمایه میشود هرگاه نتیجه‌اش افزایش موجودی صندوق از پول عضو خریدار از میزان هفتاد و پنج درصد سهمیه وی باشد یا موجب کاهش موجودی صندوق از پولیکه مورد خرید قرار گرفته از میزان هفتاد و پنج درصد سهمیه عضوی که پولش مورد تقاضای خرید قرار گرفته بشود مجاز نخواهد بود.

بخش سوم - جلوگیری از نقل و انتقال سرمایه

اعضاء صندوق ممکن است اقدامات لازمه برای انتظام نقل بین‌المللی سرمایه بعمل آورند. هیچیک از اعضاء نمی‌توانند این اقدامات را طوری بعمل آورند که موجب ایجاد تضییق پرداختهای مربوط بمعاملات جاریه بشود یا بیش از حد لازم موجب تأخیر در انتقال وجوه برای تصفیه تعهدات باشد جز در مواردیکه در ماده هفتم بخش سوم (ب) و ماده چهاردهم بخش دوم پیش بینی شده است.

ماده هفتم

پولهای کمیاب

بخش اول - کمیابی عمومی پول

هرگاه صندوق علم پیدا کند که کمیابی عمومی يك پول بخصوص در معرض توسعه است صندوق میتواند موضوع را به اعضاء خود اطلاع دهد. ممکن است گزارش حاکی از علل این کمیابی و توصیه‌های لازم بمنظور خاتمه دادن به آن وضع انتشار دهد. نماینده عضوی که پول وی مورد ابتلا قرار گرفته ممکن است در تهیه این گزارش شرکت نماید.

بخش دوم - اقدامات برای ازدیاد موجودی صندوق از پولهای کمیاب

هرگاه صندوق برای ازدیاد موجودی خود از پول یکی از اعضاء مقتضی بداند می‌تواند یکی از دو اقدام زیر یا هر دو اقدام را بعمل آورد :

۱- عضو مربوط پیشنهاد کند که بموجب شرایطی که صندوق و عضو مربوط پذیرفته‌اند پول را بصندوق وام بدهد و یا باموافقت عضوچنین پولی را از محل دیگری خواه در داخل کشور یا خارج ازکشور عضو وام بگیرد ولی هیچ عضوی بدادن چنین وامی بصندوق یا بموافقت کردن با صندوق برای تهیه آن پول بوسیله وام از منابع دیگر ملزم نخواهد بود .

۲- از عضو مربوط بخواهد که یول خود را در برابر طلا بصندوق بفروشد .

بخش سوم - تقلیل موجودی صندوق

الف - اگر برای صندوق آشکار شود که تقاضای خرید پول عضو توانائی صندوق را برای تهیه آن بشدت تهدید میکند خواه گزارشی که بموجب بخش اول این ماده باید داد صادر شده یا نشده باشد رسماً کمیابی آن پول را اعلام خواهد نمود و از آن ببعد موجودی و منابع خود را از این پول کمیاب متناسب نیازمندیهای اعضاء و رعایت اوضاع عمومی اقتصادی بین‌المللی و هرگونه ملاحظات مقتضیه دیگر مورد استفاده قرار خواهد داد . صندوق گزارشی راجع بسا اقداماتی که در این مورد کرده است انتشار خواهد داد .

ب - اعلامیه رسمی که بموجب قسمت اول این بخش صادر می‌شود بمنزله اجازه‌ای است که بهر عضوی داده میشود که پس از مشاوره با صندوق موقتاً محدودیت‌هایی در مقابل آزادی عملیات ارزی نسبت بیول کمیاب بعمل آوردند . بسا رعایت مقررات ماده چهارم و چهارم عضو مربوط در تعیین کیفیت این محدودیت حق قضاوت کامل خواهد داشت ولی نباید بیش از اندازه‌ای که برای محدود ساختن

تقاضا نسبت به پول کمیاب از موجودی عضو مربوط یا از آنچه باید بوی برسد لازم باشد تزییقات بعمل آورند و این تزییقات باید بمجردی که اوضاع اجازه دهد سریعاً برطرف شود .

ج - اجازدایکه در قسمت (ب) داده شده بمجردیکه صندوق رسماً اعلام کند که پول مربوط دیگر کمیاب نیست منتفی خواهد شد .

بخش چهارم - طرز اجرای تزییقات

هر عضویکه تزییقاتی نسبت به پول عضو دیگر بموجب بخش سوم قسمت (ب) این ماده بعمل می‌آورد در مقابل درخواست عضو دیگر نسبت بطرز اجرای این تزییقات توجه مساعدت آمیز خواهد نمود .

بخش پنجم - تأثیر سایر قراردادهای بین‌المللی در تزییقات

اعضاء قبول میکنند هر گونه قراردادی که پیش از این موافقتنامه با یکدیگر داشتند که مانع از اجرای مقررات این موافقتنامه باشد مورد عمل و اقدام قرار ندهند .

ماده هشتم

تعهدات عمومی اعضاء

بخش اول - مقدمه

علاوه بر تعهداتی که در سایر مواد این موافقتنامه مقرر است هر عضوی الزامات مندرجه در این ماده را تعهد می‌نماید .

بخش دوم - اجتناب از تزییقات در مقابل پرداختهای جاری

الف - با رعایت مقررات مندرجه در ماده هفتم بخش سوم (ب) و ماده چهاردهم بخش دوم هیچ عضوی بدون تصویب صندوق حق ندارد تزییقاتی در پرداختها و انتقالات پول برای معاملات جاریه بین‌المللی بعمل آورد .

ب - قراردادهای ارزی که در آن پول عضوی دخیل و مخالف با مقررات راجع بکنترل ارز آن عضو است که با رعایت این موافقتنامه هنوز معمول یا جدیداً وضع شده است در نواحی مختلف کشور هیچ عضو مورد اجرا نخواهد داشت . علاوه بر آن اعضاء با رضایت دوطرفی می‌توانند وسائل برای اینکه مقررات مربوط بکنترل ارز هر يك را مؤثرتر بسازد با هم تشریک مساعی کنند بشرطیکه این اقدامات و مقررات با مبدلول این موافقتنامه وفق دهد .

بخش سوم - اجتناب از معاملات ارزی استثنائی

هیچیک از اعضاء خواه مستقیماً یا بوسیله نمایندگان که در بخش اول ماده پنجم ذکر شده حق ندارند معاملات ارزی استثنائی انجام دهند و یا اصول برقراری پولهای مختلفی را که در يك کشور معمول دارند مگر آنچه بموجب این موافقتنامه مجاز شده یا صندوق تصویب کرده باشد . اگر اینگونه عملیات و اصول در تاریخی که این موافقتنامه بموقع اجرا گذاشته میشود وجود داشته باشد عضو مربوط با صندوق برای رفع روز افزون آن مشاوره خواهد کرد مگر آنکه این عملیات طبق بخش دوم ماده چهاردهم مقرر گردیده یا حفظ شده باشد . در اینصورت مطابق مقررات بخش چهارم ماده چهاردهم عمل خواهد شد .

بخش چهارم - قابلیت تبدیل موجودیهای خارج در برابر پول

الف - هر عضوی موظف است موجودیهای را که از پول وی نزد عضو دیگر جمع شده خریداری کند . بشرط آنکه عضویکه دارنده موجودی است در هنگام تقاضا اطلاع دهد که :

۱ - موجودی که تقاضای فروش آن شده اخیراً در نتیجه معاملات جاریه تحصیل شده .

۲ - تبدیل آنها برای پرداخت وجوه معاملات جاریه ضرورت دارد .

عضو خریدار اختیار خواهد داشت که وجه این پول را یا بپول عضو فروشنده و یا بطلا پرداخت کند .

ب - تعهد مندرج در قسمت (الف) بالا شامل موارد ذیل نخواهد بود :

۱ - هرگاه قابلیت تبدیل موجودی بموجب بخش دوم این ماده یا بخش سوم ماده ششم محدود شده باشد .

۲ - هرگاه موجودی در نتیجه معاملات بدست آمده باشد که پیش از رفع تضییقاتی که طبق بخش دوم از ماده چهاردهم از طرف عضو بموقع اجرا گذاشته شده یا مورد عمل بوده صورت گرفته باشد .

۳ - هرگاه این موجودی برخلاف مقررات ارزی کشور عضو که بوی تقاضای خرید میشود بدست آمده باشد .

۴ - وقتی پول عضو که تقاضای فروش میکنند بر طبق بخش سوم (قسمت الف) ماده هفتم کمیاب اعلام شده باشد .

۵ - وقتی از عضو تقاضا میشود که خریدی بکند و آن عضو بعللی حق نداشته باشد که پول اعضاء دیگر را با پول خود خریداری نماید .

بخش پنجم - طرز دادن اطلاعات

الف - صندوق می‌تواند از اعضاء خود در خواست کند اطلاعاتی که برای وظایف خود بحداقل خود لازم داشته باشد در موارد ذیل بوی بدهند :

۱ - موجودی رسمی (۱) طلا و (۲) ارز خارجی در داخله کشور و خارج آن .

۲ - موجودی در داخله و خارجه (۱) طلا و (۲) ارز خارجی نزد بانکها و نمایندگان مالی علاوه بر نمایندگان رسمی .

۳ - میزان محصول طلا .

۴ - صادرات و واردات طلا با قید کشورهای مبدأ و مقصد .

- ۵ - میزان کل صادرات و واردات کالا با ارزش پول رایج در کشور باقی‌کشورهای مقصد، و مبدأ .
- ۶ - موازنه پرداخت بین‌المللی شامل (۱) معاملات کالا و خدمات (۲) معاملات طلا (۳) معاملات مرئی سرمایه (۴) سایر اقلام .
- ۷ - وضع بکار انداختن سرمایه در معاملات بین‌المللی یعنی پولهایی که در داخله کشور عضو بمعامله افتاده و صاحب آن در خارج کشور میباشد و پولهایی که در خارج بکار افتاده و صاحب آن اشخاصی در داخله کشورند . این اطلاعات تا هر درجه‌ای که مقدور باشد داده میشود .
- ۸ - درآمد ملی .
- ۹ - شاخصهای قیمت یعنی شاخص بهای کالاها در بازار عمده فروشی و خرده فروشی و قیمت کالاهای صادراتی و وارداتی .
- ۱۰ - نرخ خرید و فروش ارزهای خارجی .
- ۱۱ - کنترلهای ارزی یعنی گزارش جامعی از کنترلهائی که در هنگام قبول عضویت صندوق در کشور عضو معمول بوده و هرگونه تغییری که بعداً در این مورد داده میشود .
- ۱۲ - هرگاه قراردادهای رسمی پایابای وجود دارد جزئیات مبالغ مربوط بمعاملات بازرگانی و مالی که هنوز پایابای نشده و طول مدتی که این بقایا هنوز تصفیه نشده مانده است .
- ب - در هنگام درخواست اطلاعات فوق صندوق درجه توانائی هر عضو را در تهیه اطلاعاتی که تقاضا شده رعایت خواهد کرد . اعضاء هیچگونه الزامی ندارند که برای دادن این اطلاعات جزئیاتی را گزارش دهند که امور مربوط باشخاص یا بنگاهها

بوسیله آن آشکار شود. با وصف این اعضاء متعهد میشوند که تا حدی که عملی باشد اطلاعات خواسته شده را از روی صحت و با جزئیات لازم تسلیم کنند و از صورت‌هایی که فقط تخمینی باشد پرهیز نمایند.

ج - صندوق ممکن است با اعضاء خود برای بدست آوردن اطلاعات بیشتری قرارهائی بدهد. صندوق بمنزله مرکزی برای جمع‌آوری و مبادله اطلاعات بیشتری در مسائل پولی و مالی خواهد بود تا بدین طریق تهیه مطالعاتی که با اعضاء برای پیشرفت سیاست اقتصادی مساعدت نماید و موجب پیشرفت مقاصد صندوق باشد تسهیل گردد.

بخش ششم - تبادل مذاکرات بین اعضاء راجع به قراردادهای بین‌المللی موجوده

هر گاه با رعایت مفاد این موافقتنامه عضو مجاز شود که در موارد استثنائی که در این موافقتنامه معین شده تضمیقاتی در معاملات ارزی و سایر معاملات که پیش از این موافقتنامه بین اعضاء آغاز گشته و با وضع چنین تضمیقاتی مخالفت دارد برقرار کند طرفین چنین معاملاتی با یکدیگر تبادل نظر خواهند کرد تا راه حلی که قابل قبول هر دو طرف باشد بدست آید. مفاد این بخش نباید لطمه‌ای با اجرای ماده هفتم بخش پنجم بزند.

ماده نهم

هویت صندوق و مصونیت و امتیازات

بخش اول - منظور از وضع این ماده

برای اینکه صندوق بتواند وظایفی که بمعهده آن محول شده انجام دهد هویت قانونی و مصونیت و امتیازاتی که در این ماده معین شده است در کشور هر عضو بصندوق داده خواهد شد.

بخش دوم - هویت قانونی

صندوق دارای شخصیت کامل حقوقی خواهد بود و مخصوصاً در امور ذیل صلاحیت

خواهدداشت :

۱- در عقد قرارداد .

۲- در تحصیل و فروش اموال منقول و غیر منقول .

۳- در اقدام بدعاوی حقوقی .

بخش سوم - مصونیت قضائی

صندوق و اموال و دارائی آن در هر جا و بدست هر کس سپرده باشد از هر گونه عمل قضائی مصونیت خواهدداشت جز در حدودی که مصرحاً مصونیت صندوق را برای انجام امر یا بموجب مواد قراردادی موقوف نماید .

بخش چهارم- مصونیت در برابر سایر اعمال

اموال و دارائی صندوق در همه جا و نزد هر کس باشد از کوش و مصادره و ضبط یا خلع ید یا هر گونه توقیف دیگر از طرف قوه قضائیه و اجرائیه مصون خواهد بود .

بخش پنجم - مصونیت پرونده‌های صندوق

در بایگانی و پرونده‌های صندوق نمیتوان مداخله کرد .

بخش ششم - آزادی دارائی صندوق از تصیقات

تا آن درجه که برای انجام عملیاتی که بموجب این موافقتنامه مقرر است لازم باشد تمام دارائی و اموال صندوق از تصیقات و مقررات و کنترل‌ها از هر سنخ و کیفیتی که باشد مصون خواهد بود .

بخش هفتم - امتیازات در مکاتبات و مخابرات

اعضاء صندوق بامر اسلات رسمی صندوق همان معامله‌ای را خواهند نمود که بامر اسلات رسمی سایر اعضاء میکنند .

بخش هشتم - مصونیت و امتیازات رؤساء و کارمندان صندوق

رؤساء و مدیران و جانشینان آنها و مأمورین و کارمندان صندوق :

- ۱- از تعقیب حقوقی نسبت به عملیاتی که از نظر شغل رسمی خود انجام می‌دهند مصون خواهند بود جز در مواردی که صندوق این مصونیت را سلب نماید.
- ۲- در صورتیکه بومی کشور نباشند از مهاجرت، تزییفات و مقررات ثبت نام که برای بیگانگان معمول است و تعهد بانجام خدمات ملی مصون خواهند بود و نسبت به تزییفات ارزی همان تسهیلاتی که اعضاء برای نمایندگان و مأمورین و کارمندان و سایر اعضاء صندوق که هم‌تبه آنها باشند مقرر داشته‌اند درباره آنان نیز معمول خواهند نمود.
- ۳- نسبت به تسهیلات مسافرت همان معامله‌ای که با نمایندگان و مأمورین و کارمندان سایر اعضاء که هم‌تبه آنها هستند میشود با آنان نیز بعمل خواهد آمد.

بخش نهم - مصونیت از پرداخت مالیات

الف- صندوق‌دارائی و اموال و درآمد آن و عملیات و معاملاتی که بموجب این موافقتنامه انجام می‌دهد از هرگونه مالیات و عوارض گمرکی معاف خواهد بود. بعلاوه صندوق از هرگونه تعهدی برای جمع آوری یا پرداخت مالیات و عوارض مصون می‌باشد.

ب- هیچ مالیاتی نسبت به حقوق یا حق الزحمه که از طرف صندوق بمدیران و جانشینان آنها و مأمورین و کارمندانی که اهل کشور نیستند یا بومی آنجا نمی‌باشند و یا از هیئت‌های بومی کشور نیستند پرداخته میشود تعلق نخواهد گرفت جز در موارد ذیل:

ج- هیچگونه مالیاتی بتعهدات یا اسناد بهاداری که صندوق انتشار می‌دهد و شامل سود سهام یا بهره آنهاست متعلق بهرکس باشد تعلق نخواهد گرفت جز در موارد ذیل:

- ۱- اگر آن تعهد یا وثیقه از لحاظ مبدأ مورد مالیات واقع شود .
- ۲ - اگر تنها اساس چمنین مالیاتی محل انتشار آن پرداخت شده یا پولی که در آن قید شده یا قابل پرداخت باشد یا محل اداره صندوق مدرک باشد .

بخش دهم - طرز اجراء

هر عضو اقدامات لازمه در کشور خود بعمل خواهد آورد که با مطابقت با این اصول با قوانین کشور خود اصل مندرج در این ماده بموقع اجرا درآید و از اقداماتی که شده صندوق را بطور تفصیل مستحضر خواهد ساخت .

ماده دهم

روابط صندوق با سایر سازمانهای بین‌المللی

صندوق با رعایت مقررات موافقتنامه با هر سازمان عمومی بین‌المللی و سازمانهای ملی بین‌المللی که در موارد مخصوصی مسئولیت تخصصی دارند تشریک مساعی خواهد نمود . هر ترتیبی که برای این تشریک مساعی داده شود که موجب اصلاح یکی از مقررات این موافقتنامه بشود تنها پس از اصلاح این موافقتنامه بطوری که در ماده هفدهم مقررات بعمل خواهد آمد .

ماده یازدهم

روابط صندوق با کشورهاییکه عضو آن نیستند بخش اول - تعهدات مربوط بمناسبات با کشورهای غیر عضو

هر عضو تعهد میکند که :

- ۱ - با هیچ غیر عضو یا اشخاصی که در کشور غیر عضو هستند برخلاف مقررات این موافقتنامه یا مخالف منظور صندوق وارد معامله نشده یا نمایندگیهای خود را که در ماده پنجم قسمت (الف) ذکر شده اجازه معامله ندهد .
- ۲ - با کشورهای غیر عضو و یا اشخاصی که در کشور های غیر عضو مقیم هستند

در اعمالی که منافعی با مقررات این موافقتنامه یا مخالف منظور صندوق باشد تشریک مساعی ننماید .

۳ - با صندوق تشریک مساعی ننماید بمنظور آنکه در کشور خود برای جلوگیری از معاملات با کشورهای غیر عضو یا با اشخاصی که در آن کشورها مقیم هستند که بر خلاف مقررات این موافقت نامه یا منظور صندوق است اقدامات مقتضی بعمل آید .

بخش دوم - تضيقات نسبت بمعاملات با کشورهای غیر عضو

مفاد این موافقتنامه مانع از حق هر يك از اعضاء در برقرار کردن تضيقات در معاملات ارزی نسبت بکشورهای غیر عضو یا اشخاصی که در کشورهای غیر عضو مقیم هستند نخواهد بود مگر آنکه صندوق تشخیص دهد که چنین تضيقاتی مخالف منافع اعضا و منافعی بامقاصد صندوق میباشد .

ماده دوازدهم

سازمان و طرز اداره

بخش اول - سازمان صندوق

صندوق دارای يك هیئت مدیره و مدیران اداری و يك مدیر عامل و کارمندی خواهد بود .

بخش دوم - هیئت مدیره

الف - تمام اختیارات صندوق بعهده هیئت مدیره است . برای تشکیل هیئت مدیره يك مدیر و يك مدیر علی‌البدل از طرف هر يك از اعضاء بنحوی که مقرر شود انتخاب خواهد شد . هر يك از مدیران و مدیران علی‌البدل برای مدت پنج سال بشرط میل اعضاییکه آنها را انتخاب کرده‌اند در کار خواهند بود و ممکن است مجدداً نیز انتخاب شوند . مدیر علی‌البدل جز در صورت غیبت مدیر اصلی خود حق رأی نخواهد

- داشت . هیئت مدیره یکی از مدیران را بعنوان ریاست انتخاب خواهد کرد .
- ب -** هیئت مدیره ممکن است بمديران اداری اختیاراتی که مخصوص هیئت مدیره است واگذار کند باستثنای موارد ذیل :
- ۱ - انتخاب اعضاء جدید و تعیین شرایط قبول آنها .
  - ۲ - تصویب تجدید نظر در میزان سهمیه‌ها .
  - ۳ - تصویب يك تغییر متحدالشکل در ارزش پول اعضاء .
  - ۴ - اقدامات برای تشریک مساعی با سایر بنگاههای بین‌المللی (باستثنای کارهایی که جنبه غیر رسمی و موقتی یا اداری داشته باشد) .
  - ۵ - تعیین مسئله توزیع درآمد خالص صندوق .
  - ۶ - درخواست از عضویکه از عضویت صندوق خارج شود .
  - ۷ - تصمیم بر چیدن صندوق .
  - ۸ - اظهار عقیده در تفسیریکه مدیران اداری از مفاد این موافقتنامه کرده و تقاضای اخذ تصمیم نسبت بآن شده باشد .
- ج -** هیئت مدیره يك مجمع عمومی سالیانه تشکیل خواهد داد و مجمع های عمومی دیگری نیز که هیئت مدیره یا مدیران اداری تقاضا کنند تشکیل میدهد .
- جلسه‌های هیئت مدیره وقتی دعوت خواهد شد که پنج نفر از اعضاء تقاضا کنند یا اعضائی که يك چهارم مجموع آراء رداشته باشند درخواست نمایند .
- د -** بطور کلی برای تشکیل جلسات حضور اکثریت مدیران که دوثلث رأی دهندگان را تشکیل دهند کافی خواهد بود .
- ه -** هر مدیر حق خواهد داشت که بعد از آرائی که در بخش پنجم این ماده برای عضویکه مدیر نماینده اوست معین شده رأی بدهد .
- و -** هیئت مدیره ممکن است مقرراتی وضع کند که بموجب آن مدیران اداری

بتوانند در صورتی که اقدامی را بصلاح ومنفعت صندوق تشخیص دهند رأی افراد هیئت مدیره را در آن اقدام بخصوص بدون توسل بتشکیل جلسه هیئت مدیره بدست آورند .

ز - هیئت مدیره ومدیران اداری ممکن است تا حدودیکه اختیار پیدا کرده‌اند مقررات و آئین نامه های لازم ومقتضی برای اجرای کار های مربوط بصندوق وضع نمایند .

ح -- مدیران ومدیران علی‌البدل بدون دریافت حقوق از صندوق کار خواهند کرد ولی صندوق بآنها هزینه مناسبی که برای حضور در جلسات متحمل شده‌اند پرداخت خواهد نمود .

ط - هیئت مدیره میزان حق الزحمه ایکه باید بمدیران اداری پرداخته شود و شرایط و حقوق مدیر عامل را که بموجب قرار داد مقرر میشود تعیین خواهد نمود .

بخش سوم - مدیران اداری

الف - مدیران اداری مسئول عملیات عمومی صندوق خواهند بود و برای انجام این منظور از همه اختیاراتی که از طرف هیئت مدیره بآنها داده شده استفاده خواهند کرد .

ب - صندوق کمتر ازدوازده مدیر اداری نخواهد داشت که ممکن است جزو مدیران هیئت مدیره نباشند . از این عده :

۱ - پنج نفر را اعضای که سهمیه آنها از همه زیادتر است انتخاب خواهند کرد .

۲ - اقلاً دو نفر در صورت وجود شرایطی که در قسمت (ج) این ماده مقرر است

انتخاب خواهند شد .

۳ - پنج نفر را اعضای که حق انتخاب مدیران هیئت مدیره ندارند انتخاب

خواهند کرد باستثنای اعضاء کشورهای جمهوری امریکائی .

۴ - دوفتر را اعضاء کشورهای جمهوری‌های امریکائی که حق انتخاب مدیران هیئت مدیره ندارند انتخاب خواهند نمود .

برای اجرای این بخش منظور از اعضاء ، دولت و یا کشورهایائی خواهند بود که اسامی آنها در جدول (الف) ثبت است خواه بموجب ماده بیستم عضو صندوق شده باشند و خواه بموجب ماده دوم بخش دوم .

ب - در هنگامی که دولتهای سایر کشورها عضو میشوند هیئت مدیره میتواند با اکثریت چهارپنجم از تمام آراء بعد از مدیرانی که باید انتخاب شوند بیفزاید .

ج - اگر در انتخاب ثانوی قانونی مدیران و بعد از آن اعضائی که بموجب قسمت ب (۱) این بخش حق انتخاب مدیر دارند شامل دو عضوی نباشند که دارائی صندوق از پول آنها بعد متوسط نسبت بدو سال قبل از آن کمتر از میزان سهمیه آنها باشد (که باید بزرگترین مبلغ قطعی با طلا که مقوم عمومی است بشود) يك یا هر دوی آنها حق انتخاب مدیر خواهند داشت .

د - با رعایت قسمت (ب) از بخش سوم ماده بیستم انتخاب مدیرانی که حق انتخاب دارند هر دو سال بموجب مقررات جدول (ج) و هرگونه آئین‌نامه الحاقی دیگر که صندوق مقتضی بداند بعمل خواهد آمد . هرگاه هیئت مدیره بخواهد بعد از مدیرانی که حق انتخاب دارند بموجب قسمت (ب) این بخش بیفزاید مقرراتی وضع خواهد کرد که بموجب آن تناسب آرائی که برای انتخاب مدیران بموجب جدول (ج) لازم است معین خواهد شد .

ه - هر مدیر یک نفر مدیر علی‌البدل با اختیار تام معین خواهد کرد که بجای او در صورتیکه خود حاضر نباشد رأی بدهد . وقتی مدیرانی که مدیر علی‌البدل انتخاب کرده‌اند حاضر باشند مدیران علی‌البدل میتوانند در جلسات شرکت کنند ولی حق رأی

نخواهندداشت .

و - مدیران درشغل خود تا تعیین یا انتخاب جانشین آنها باقی خواهند ماند اگر محل یکنفر مدیری که انتخاب شده پیش از نود روز بانتضای دوره مدیریت او خالی شود مدیر دیگری برای مدت باقی‌مانده از طرف سایر مدیران باکثرت آراء اعضاء حاضر داده می‌شود انتخاب خواهد شد . در صورتیکه مقام مدیریت خالی است مدیر علی‌البدل مدیر سابق از اختیارات خود جز در انتخاب مدیر علی‌البدل استفاده خواهد کرد .

ز - مدیران اداری علی‌التوالی در اداره مرکزی صندوق مشغول کار خواهند بود و هر قدر کارهای صندوق ایجاب کند تشکیل جلسه خواهند داد .

ح - برای جلسات هیئت مدیران اداری اکثریتی که لااقل نماینده نصف تمام آراء باشد کافی است .

ط - هر مدیری که معین میشود حق دارد بعد از آرائی که در بخش پنجم این ماده برای عضویکه مدیر نمایندگی او را دارد تعیین شده رأی بدهد . هر مدیری که انتخاب میشود حق خواهد داشت بعد از آرائی که برای انتخاب او مقرر شده رأی بدهد . وقتی مفاد بخش پنجم قسمت (ب) این ماده مورد داشته باشد از عده آرائی که یکنفر مدیر باید بدهد بهمان میزان کم یا زیاد خواهد شد . هر مدیر يك رأی میدهد که بعد از تمام آرائیکه حق رأی دارد محسوب خواهد شد .

ی - هیئت مدیره مقررات و آئین‌نامه‌هایی وضع خواهد کرد که بموجب آن اعضائی که طبق بخش (ب) این ماده حق انتخاب مدیر ندارند بتوانند نماینده برای شرکت در جلسه هیئت مدیران اداری بفرستند بشرط آنکه قبلاً تقاضا بشود و یا موضوع دستور جلسه مخصوصاً مربوط بآن عضو باشد .

یا - مدیران اداری می‌توانند کمیسیون‌هایی که مقتضی بدانند تشکیل دهند .
عضویت این کمیسیونها لازم نیست به افراد هیئت مدیره یا مدیران اداری یا جانشینان آنها محدود باشد .

بخش چهارم - مدیران عامل و کارمندان

الف - مدیران اداری یک نفر مدیر عامل انتخاب خواهند نمود که نباید عضو هیئت مدیره یا یکی از مدیران اداری باشد . مدیر عامل رئیس مدیران اداری خواهد بود ولی حق رأی نخواهد داشت جز در موردی که آراء موافق و مخالف مساوی باشد که در آن صورت رأی او برای تعیین اکثریت قاطع است . مدیر عامل ممکن است در جلسات هیئت مدیره شرکت نماید ولی در آن جلسات حق رأی نخواهد داشت . مدیر عامل در صورتیکه مدیران اداری تصمیم بگیرند شاغل مقام مدیریت عامل نخواهد بود .

ب - مدیر عامل رئیس کارمندان صندوق خواهد بود و بارهنمائی مدیران اداری امور عادی صندوق را اداره خواهد کرد و با کنترل عمومی که مدیران اداری در کار خواهند داشت مسئول سازمان و انتخاب و اخراج کارمندان میباشد .

ج - مدیر عامل و کارمندان صندوق در انجام وظائف خود تنها خود را نسبت بصندوق مطیع و موظف شناخته تابع هیچ قوه دیگری نخواهند بود . هر يك از اعضاء صندوق کیفیت بین‌المللی وظیفه خویش را رعایت کرده و نسبت بکارمندان صندوق هیچگونه اعمال نفوذی نخواهند نمود .

د - مدیر عامل در هنگام انتخاب کارمندان بارعایت اهمیت عظیمی که باید در حسن جریان و اداره سازمان و لیاقت فنی کارمندان بشود نسبت بانتخاب کارمندان جدید توجه بسیار دقیق بعمل آورده آنها را از نظر جغرافیائی تا هر قدر ممکن باشد از نقاط مختلف انتخاب خواهد نمود .

بخش پنجم - طرز دادن رأی

الف - هر يك از اعضاء دويست و پنجاه رأی خواهد داشت . باضافه آن نسبت بهر قسمت از سهمیه خود که مساوی با یکصد هزار دلار دول متحده آمریکا باشد يك رأی دارا خواهند شد .

ب - هر وقت بموجب بخش چهارم یا پنجم ماده پنجم دادن رأی لازم شود هر عضو عدّه آرائی که بموجب قسمت (الف) این ماده داراست میدهد و این‌عهه آراء بشرح زیر تعدیل میشود :

۱- نسبت بمعادل هر چهارصد هزار دلار دول متحده آمریکا از فروش خالص آن عضو از پول خود تاروز اخذ رأی يك رأی اضافه می‌شود .

۲- نسبت بمعادل هر چهارصد هزار دلار دول متحده آمریکا از خرید خالص آن عضو از پول سایر اعضاء تاروز اخذ رأی يك رأی کسر می‌شود .

بشرط آنکه فروش خالص یا خرید خالص هر عضو در هیچ موقعی از مبلغی که معادل سهمیه آن عضو باشد تجاوز ننموده باشد .

ج - بمنظور محاسبه این قسمت دلار دولت متحده آمریکا عبارت از دلاری خواهد بود که وزن و عیار آن در تاریخ اول ژوئیه ۱۹۴۴ مقرر بوده و بمنظور لغو آن بموجب بخش هشتم قسمت ۶ ماده چهارم برای تغییرات متحدالشکلی که در بخش هفتم همان ماده مقرر شده اصلاحی در وزن و عیار آن شده باشد .

د - جز در مواردی که مصرحاً معین شده باشد همه تصمیمات صندوق با اکثریت آراء داده خواهد شد .

بخش ششم - توزیع درآمد خالص

الف - هر سال هیئت مدیره معین خواهد کرد که چه مبلغ از درآمد خالص صندوق باید بحساب ذخیره برده شود و چه مبلغ آن باید توزیع شود .

ب - هرگاه در آمدی توزیع شود بدوایک صدی دو که قابل تراکم نیست بهر یک از اعضاء نسبت بمبلغی که سهمیه آن عضو از موجودی متوسط صندوق در ظرف سال از پول آن عضو زیادتر باشد پرداخت خواهد نمود. مازاد سهمیه اعضاء بنسبت سهمیه آنها پرداخت میشود. هر پرداختی که بهر عضو میشود با پول همان عضو خواهد بود.

بخش هفتم - انتشار گزارشها

الف - صندوق يك گزارش سالانه ويك صورت حساب که بوسیله محاسبین خبره بازرسی شده باشد از محاسبات خود انتشار خواهد داد و در فواصل سه ماه یا کمتر از آن صورت خلاصه ای از معاملات موجودی طلا و پول هر یک از اعضاء منتشر خواهد ساخت.

ب - صندوق ممکن است گزارشهای دیگری که برای انجام مقاصد صندوق لازم بداند انتشار دهد.

بخش هشتم - ابلاغ نظریات صندوق باعضاء

صندوق در هر موقع حق خواهد داشت که بطور غیر رسمی نظریات خود را بهر يك از اعضاء در هر موردی که بموجب این موافقتنامه پیش آید ابلاغ نماید. صندوق میتواند با اکثریت دوثلک از مجموع کل آراء گزارشی را که یکی از اعضاء راجع بوضع اقتصادی و مالی او داده و عملیاتی که مستقیماً موجب ایجاد عدم توازن در موازنه های پرداخت بین‌المللی شده انتشار دهد. اگر عضو مربوط حق انتخاب یکنفر مدیراداری نداشته باشد عضو مربوط حق خواهد داشت بموجب بخش سوم قسمت (ز) این ماده نماینده برای خود در این مورد داشته باشد. صندوق نمیتواند گزارشهایی راجع بتعبیراتی که در اساس سازمان اقتصادی کشورهای عضو پیش آمده انتشار دهد.

ماده سیزدهم

ادارات و بنگاههایی که دارائی صندوق به آنها سپرده شده بخش اول - محل ادارات

جایگاه عمده صندوق در کشور عضوی خواهد بود که دارای بزرگترین سهمیه‌ها باشد. صندوق ممکن است نمایندگان و شعب در کشور سایر اعضا تأسیس نماید.

بخش دوم - بنگاههایی که دارائی صندوق بآنها سپرده شده

الف - هر کشور عضو، بانک مرکزی خود را برای نگاهداری سپرده‌های صندوق از پول آن عضو معین خواهد کرد و اگر بانک مرکزی نداشته باشد بنگاه دیگری که مورد قبول صندوق باشد تعیین خواهد نمود.

ب - صندوق میتواند دارائی‌های دیگر را که طلا نیز جزو آن خواهد بود در بنگاههایی از طرف پنج نفر از اعضا که سهمیه آنها از همه بیشتر میباشد تعیین شده و در سایر بنگاههایی که خود صندوق انتخاب کرده باشد بپردازد. بدو لاقلاً نصف تمام موجودی صندوق در محلی سپرده خواهد شد که از طرف کشوری که جایگاه عمده صندوق در آن واقع است معین میشود و لاقلاً چهار درصد در بنگاههایی که چهار عضو دیگر مذکور در فوق معین کنند نگاهداشته میشود. با وصف این مراتب همه انتقالات طلا که از طرف صندوق بعمل می‌آید با توجه به هزینه حمل و نقل و احتیاجات پیش‌بینی شده صندوق خواهد بود. در مواقع مهم مدیران اداری میتوانند تمام یا قسمتی از موجودی طلای صندوق را بمحلی انتقال دهند که وسایل حفظ آن بحد کفایت فراهم باشد.

بخش سوم - تضمین دارائی صندوق

هر عضو تمام دارائی صندوق را در مقابل خسارتی که در نتیجه قصور یا امتناع

از پرداخت از طرف بنگاه نگاهدار سپرده هائی که عضو معین کرده پیش آید ضمانت خواهد کرد .

ماده چهارم

دوره تحول

بخش اول - مقدمه

منظور از ایجاد صندوق تهیه و سائل تسهیلات برای کمک مالی یا مساعدت بتجدید سازمان یا مداخله در بدهی های بین‌المللی که در نتیجه جنگ پیش آمده نیست .

بخش دوم - تزییقات ارزی

در دوره تحول پس از جنگ اعضاء می‌توانند قطع نظر از مقررات مندرجه در این موافقتنامه برای مقابله با تغییرات اوضاع نسبت بپرداخت ها و انتقالات برای معاملات بین‌المللی جاری تزییقاتی را اختیار یا آنچه را که معمول داشته‌اند (در مورد اعضائی که کشور آنها در اشغال دشمن بوده است می‌توانند در صورت لزوم تزییقاتی وضع و مقرر دارند) حفظ نمایند . اما اعضاء باید همواره نسبت بسیاست ارزی خود توجه داشته باشند که آن سیاست بامقاصد صندوق وفق دهد و بمجردیکه اوضاع اجازه دهد هرگونه اقدام ممکن بعمل آورند که با سایر اعضاء در امور مالی و بازرگانی قرارهائی برای تسهیل پرداخت های بین‌المللی داده شود و اصل تثبیت نرخ ارزها حفظ گردد . اعضاء بمجردیکه قانع شدند که در لغو آن تزییقات می‌توانند توازن پرداخت های خود را بنحوی که بیش از حد موجب فشار بمنابع صندوق نباشد تصفیه نمایند مخصوصاً تزییقاتی را که در این بخش ذکر شده باید لغو کنند .

بخش سوم - اطلاع بصندوق

هر يك از اعضاء صندوق قبل از آنكه بموجب قسمت (ج) ماده بیستم برای خرید پول از صندوق ذبحق شود باید بصندوق اطلاع دهد که آیا مایل است از قرار هائی که برای دوره تحول داده شده و در بخش دوم این ماده مندرج است استفاده کند یا نه و آیا حاضر است تعهداتی را که در بخش دوم و سوم و چهارم ماده هشتم ذکر شده بپذیرد یا خیر. عضویکه مایل با استفاده از مقررات دوره تحول است باید بمجردی که حاضر است از آن ببعد تعهدات مقررۀ بالا را بپذیرد صندوق رامطلع بسازد.

بخش چهارم - اقدامات صندوق در موضوع تضيیقات

در تاریخی که بیش از سه سال از زمان آغاز عملیات صندوق نگذشته باشد و پس از آن در هر سال صندوق گزارشی راجع بتضيیقاتی که بموجب بخش دوم این ماده در آن موقع مجری باشد خواهد داد. پنج سال پس از تاریخی که صندوق شروع بعملیات میکند و از آن پس در انقضای هر سال هر عضویکه هنوز برخلاف بخش دوم و سوم و چهارم ماده هشتم تضيیقاتی رامعمول داشته باشد با صندوق برای تمدید اجرای آن مشاوره خواهد نمود. صندوق میتواند در صورتیکه چنین اقدامی را با اوضاع استثنائی لازم تشخیص دهد بپرعضوی پیشنهاد کند که اوضاع با رفع يك تضيیق مخصوص مساعد است یا باید همه تضيیقات را که مخالف با مقررات مواد این موافقتنامه باشد لغو نماید. عضو مربوط فرصت مناسبی داده خواهد شد که باین پیشنهاد پاسخ دهد. اگر صندوق علم پیدا کند که عضو مربوط در نگاهداری تضيیقاتی که مخالف منظور صندوق باشد اصرار دارد عضو مربوط مشمول بخش دوم (الف) از ماده پانزدهم خواهد گشت.

بخش پنجم - کیفیت دوره تحول

صندوق در مناسبات خود با اعضاء تشخیص میدهد که دوره تحول بعد از جنگ

دوره تغییر و تعدیل است و در اخذ تصمیم در مقابل درخواست‌هایی که از طرف اعضاء می‌شود اگر شکمی پیدا شود آن شک را بنفع عضو تفسیر خواهد نمود .

ماده پانزدهم خروج از عضویت بخش اول - حق اعضاء در خارج شدن از عضویت

هر يك از اعضاء میتواند در هر موقع با تسلیم یا دداشت کتبی بصندوق در اداره مرکزی، آن از عضویت صندوق خارج شوند . تاریخ خروج از عضویت از روز وصول این یادداشت خواهد بود .

بخش دوم - خروج اجباری

الف - اگر عضوی بتعهدات خود که در این موافقتنامه مندرج است وفا نکند صندوق میتواند اعلام کند که عضو نامبرده حق استفاده از منابع صندوق را نخواهد داشت . هیچیک از مندرجات این بخش مقررات بخش ششم ماده چهارم و بخش پنجم ماده پنجم یا بخش اول ماده ششم را محدود نخواهد نمود .

ب - هرگاه پس از انقضاء مدت مناسبی عضوی در عدم وفای بتعهدات مندرجه در این موافقتنامه اصرار بورزد یا اختلاف بین صندوق و عضوی راجع به بخش ششم از ماده چهارم ادامه یابد ممکن است از عضو بوط درخواست شود که از عضویت صندوق خارج شود و این درخواست باید با اکثریت آراء هیئت مدیره که عبارت از اکثریت کل آراء باشد بعمل آید .

ج - مقرراتی وضع خواهد شد برای اینکه اطمینان حاصل شود که قبل از اخذ تصمیم در قسمت (الف) یا (ب) این بخش بعضوی برای اطلاع از شکایاتی که از طرف صندوق نسبت باوشده وقت کافی داده شود . بعضومر بوط مجال کافی داده خواهد شد که شفاهاً و کتباً وضع خود را بیان نماید .

بخش سوم - تصفیه محاسبات با اعضائیکه از عضویت خارج میشوند

هرگاه عضوی از عضویت صندوق خارج شود معاملات عادی صندوق در پول آن عضو موقوف و محاسبات بین آن عضو و صندوق با سرعت مناسبی بوسیله قرارداد بین آن عضو و صندوق تصفیه خواهد شد. هرگاه این قرارداد فوراً داده نشود مقررات جدول (د) برای تصفیه محاسبات بموقع اجرا گذاشته خواهد شد.

ماده شانزدهم

مقررات برای مواقع غیر اعتیادی

بخش اول - تعلیق موقتی

الف - در مواقع غیر اعتیادی یا در صورت بیش آمدن اوضاع پیش بینی نشده‌ای که عملیات صندوق را مورد تهدید قرار دهد مدیران اداری با توافق آراء ممکن است برای مدتی که از یکصد و بیست روز تجاوز نکند اجرای هر یک از مقررات زیر را معلق بگذارند :

- ۱- بخش سوم و چهارم (الف) در ماده چهارم .
- ۲- بخش دوم و سوم و هفتم و هشتم (الف) و (و) از ماده پنجم .
- ۳- بخش دوم از ماده ششم .
- ۴- بخش اول از ماده یازدهم .

ب - در همان موقع که تصمیم بمعلق ساختن یکی از مقررات فوق اخذ میشود هیئت مدیره اعضاء خود را برای تشکیل جلسه هیئت مدیره در زودترین وقتی که ممکن باشد دعوت خواهد نمود .

ج - مدیران اداری نمیتوانند این تعلیق را از مدت یکصد و بیست روز تجاوز بدهند ولی اگر هیئت مدیره با چهار پنجم کل آراء تصویب کنند ممکن است این تعلیق برای یک مدت اضافی دیگر که از دو بیست و چهل روز تجاوز نکند تمدید پیدا

کند و دیگر نمیتوان تعلیق را تمدید کرد مگر با اصلاح این موافقتنامه بموجب ماده هفدهم .

د - مدیران اداری میتوانند با اکثریت کل آراء این تعلیق را در هر موقع خاتمه بدهند .

بخش دوم - تصفیه و برچیدن صندوق

الف - صندوق برچیده نمیشود مگر با تصمیم هیئت مدیره در موقع غیر اعتیادی هرگاه مدیران اداری تصمیم بگیرند که برچیدن صندوق لازم باشد ممکن است موقتاً همه معاملات را تا تصویب هیئت مدیره معلق بگذارند .

ب - اگر هیئت مدیره تصمیم بد برچیدن صندوق اتخاذ نماید صندوق داخل هیچگونه عملیاتی نخواهد شد جز در مواردیکه مربوط بجمع آوری و تصفیه بدهکارها و بستن کارهاست . تمام تعهدات اعضاء که بموجب این موافقتنامه بعمل آمده نیز موقوف میشود جز در مواردیکه در ماده هجدهم بخش (ج) و جدول (د) قسمت هفتم و جدول (ه) مقرر شده است .

ج - عمل تصفیه بر طبق مقررات جدول (ه) احرام میشود .

ماده هفدهم اصلاحات

الف - هر پیشنهادی که برای اصلاح این موافقتنامه خواه از طرف اعضاء هیئت مدیره یا مدیران اداری بشود باید با اطلاع رئیس هیئت مدیره برسد تا آن پیشنهاد را در هیئت مدیره طرح نماید. اگر پیشنهاد اصلاحی بتصویب هیئت مدیره برسد صندوق بوسیله بخشنامه یا تلگراف از تمام اعضاء موافقت آنها را با آن اصلاح استفسار خواهد نمود . هر وقت سه پنجم اعضائی که چهارخمس کل آراء را داشته

باشند اصلاح پیشنهاد شده را بپذیرند صندوق آن اصلاح را تصدیق نموده و رسماً به اطلاع همه اعضا خواهد رسانید .

ب - باوصف قسمت (الف) بالا در مورد اصلاحاتی که مربوط بموارد زیر باشد تصویب همه اعضا ضرورت خواهد داشت :

- ۱- حق خروج از عضویت صندوق (قسمت اول ماده پانزدهم) .
  - ۲- نسبت بمقررات راجع باینکه هیچ تغییری در میزان سهمیه اعضا نمیتوان داد جز برضایت آنها (بخش دوم ماده سوم) .
  - ۳- نسبت بمقررات راجع باینکه هیچ تغییری در میزان نرخ برابری ارز عضوی نمیتوان داد جز با پیشنهاد همان عضو (بخش پنجم) (ب) ماده چهارم .
- ج -** اصلاحات مصوبه پس از سه ماه از تاریخ ابلاغ رسمی صندوق از طرف اعضا بموقع اجرا گذاشته خواهد شد مگر آنکه در بخشنامه مربوط یا تلگراف مدت کمتری تعیین شده باشد .

ماده هیجدهم

تفسیرات

الف - هر مسئله‌ای که در تفسیر مفاد این موافقتنامه بین عضو صندوق یا بین اعضا صندوق پیش آید برای اخذ تصمیم بمدیران اداری احاله خواهد شد . اگر مسئله مورد نظر مخصوصاً متوجه بعضوی باشد که حق انتخاب مدیر اداری ندارد عضو مربوط بموجب بخش سوم (ز) ماده دوازدهم حق تعیین نماینده برای اظهار نظر خود خواهد داشت .

ب - در هر صورت هرگاه مدیران اداری تصمیم خود را بموجب قسمت (الف) بالا اظهار کرده باشند هر عضو ممکن است درخواست کند که مسئله مورد نظر

بهیئت مدیره که تصمیم آن قاطع خواهد بود احاله شود . تا هنگام اخذ تصمیم هیئت مدیره ، صندوق تا آنجا که لازم تشخیص دهد میتواند مطابق تصمیم مدیران اداری رفتار کند .

ج - هر گاه اختلافی بین صندوق و یکی از اعضای که از عضویت صندوق خارج شده پیش آید یا در دوره‌ای که صندوق در حال برچیده شدن است اختلافی بین صندوق و عضوی رخ دهد اینگونه اختلافات بحکمیت دادگاهی احاله خواهد شد که دارای سه حکم خواهد بود . يك حکم را صندوق و دیگری را عضو مربوط با عضوی که از عضویت خارج شده معین خواهد کرد و حکم مشترك را جز در صورتیکه طرفین بطرز دیگر موافقت کنند رئیس دیوان دائمی دادگستری بین‌المللی یا مقامی نظیر آن که بموجب آئین‌نامه‌های صندوق معین میشود تعیین خواهد نمود . حکم مشترك اختیار کامل برای اتخان رویه عمل در تمام مواردیکه مورد اختلاف است خواهد داشت .

ماده نوزدهم

توضیح اصطلاحات

در هنگام تفسیر مواد این موافقتنامه ، صندوق و اعضاء آن در مراتب ذیل راهنمایی میشوند :

الف - مقصود از ذخیره پولی عضو ، تمام موجودی خالص رسمی او بطلا و پولهای قابل تبدیل سایر اعضاء و پولهایی از کشورهای غیر عضو است که صندوق مشخص کرده باشد .

ب - منظور از موجودی رسمی عضو موجودی مرکزی اوست (یعنی موجودی خزانه و بانك مرکزی و صندوق تثبیت قیمت ارز و سایر بنگاههای مالی مشابه آن) .

ج - منظور از موجودی سایر بنگاههای رسمی یا بانکهائی که در کشور عضو هستند ممکن است پس از مباداه نظر در هر مورد مخصوص با عضو مربوط اینطور از طرف صندوق مشخص شود که این موجودی عبارت از موجودی رسمی است که مبلغ معتنابهی بیش از موجودی عادی باشد بشرط آنکه بمنظور تشخیص این اضافدر هر مورد هر مبلغ پولی که طلب سایر بنگاههای رسمی وسایر بانکههای کشورهای عضو وغیر عضو باشد از آن کسر شود .

د - منظور از موجودی عضو از پول قابل تبدیل موجودی او از پولهای سایر اعضاء است که از مقررات ماده پانزدهم بخش دوم استفاده نکرده‌اند باضافه موجودی عضو از پول کشور های غیر عضو است که صندوق در مواقع مختلف معین کرده باشد . اصطلاح پول در این مورد بدون هیچگونه حدودی شامل مسکوک ، پول کاغذی ، موجودی بانك ، بروات قبول شده وسایر اوراق ذمی است که دولت انتشار داده وتاریخ انقضای آنها از دوازدهماه تجاوز نکند .

ه - محاسبه ذخیره پولی عضو باین طریق خواهد بود که از موجودی مرکزی آن عضو بدهی پولی وی که بخزانه‌داریها و بانکههای مرکزی و صندوق تثبیت بهای ارز یا بنگاههای مشابه دیگر متعلق بکشورهای عضو یا غیر عضو دارد در قسمت (د) بالا ذکر شده کسر شود . باین موجودیهای خالص مبلغی که موجودی رسمی سایر بنگاههای رسمی و بانکههای دیگر تشخیص داده شود در قسمت (ج) بالا ذکر شده اضافه خواهد شد .

و - موجودی صندوق از پول هر عضو شامل اسناد بهاداری خواهد بود که صندوق بموجب بخش پنجم ماده سوم پذیرفته است .

ز - صندوق پس از تبادل نظر با عضویکه میخواهد از مقررات بخش دوم ماده چهاردهم استفاده کند بمنظور محاسبه ذخیره پولی آن عضو ممکن است تشخیص دهد

که موجودی عضو مربوط از پولی که برای تبدیل پول دیگر یا بطلا - حق مخصوص دارد بمنزله موجودی آن عضو از پول قابل تبدیل می‌باشد .

ح - بمنظور محاسبه پرداخت حق عضویت بطلا که بموجب بخش دوم ماده سوم مقرر است موجودی خالص رسمی عضوی از طلا و دلار دول متحده آمریکا عبارت خواهد بود از موجودی آن عضو از طلا و پول دول متحده آمریکا پس از وضع موجودی سایر کشورها و سایر بنگاههای مالی و بانکها از پول آن عضو بشرط اینکه این موجودی حق صریح تبدیل بطلا یا پول دول متحده آمریکا را داشته باشد .

ط - پرداختهایی که برای معاملات جاریه میشود عبارت از پرداختهایی خواهد بود که بمنظور انتقال سرمایه نباشد و بدون هیچگونه محدودیتی شامل مواد ذیل خواهد بود :

۱ - تمام پرداختهایی که در قسمت بازرگانی و سایر معاملات جاریه میشود و شامل خدمات و تسهیلاتی که بوسیله اعتبارات عادی قلیل‌المدت میشود خواهد بود .

۲ - پرداختهایی که در مقابل سود وام‌ها یا بعنوان درآمد خالص سایر معاملات سرمایه باید بشود .

۳ - پرداختهای کم مبلغی که برای استهلاك ديون یا برای تنزل ارزش سرمایه‌هایی که مستقیماً بمعامله انداخته شده باید بشود .

۴ - ارسالی‌های کم‌قیمت برای هزینه خانواده .

صندوق پس از مبادله نظر با عضو مربوط میتواند تشخیص دهد که بعضی معاملات معین و مشخص را باید جزو معاملات جاریه محسوب داشت یا جزو معاملاتی که در سرمایه میشود .

ماده بیستم

مقررات نهائی

بخش اول - موقع اجرای این موافقتنامه

زمان اجرای این موافقتنامه وقتی است که از طرف دولت‌های که دارای شصت و پنج درصد از سهمیه‌ای که در جدول (الف) معین شده باشند امضاء شده و سندی که در بخش دوم (الف) این ماده ذکر شده از طرف آنها سپرده شده باشد ولی در هیچ صورت این موافقتنامه قبل از ماه مه ۱۹۴۵ بموقع اجرا در نخواهد آمد .

بخش دوم - امضاء

الف - هر دولتی که از طرف او این موافقتنامه امضاء میشود سندی بکشورهای متحده آمریکا سپرده و در آن قید خواهد کرد که این موافقتنامه را با مطابقت بقوانین کشور خود پذیرفته و اقدامات لازم برای اجرای تعهدات مندرجه در آن بعمل آورده است .

ب - هر دولت از تاریخ تسلیم سندی که در ماده (الف) بالا ذکر شد عضو صندوق خواهد بود با این استثناء که هیچ دولتی نمیتواند پیش از آنکه این موافقتنامه بموجب بخش اول این ماده بموقع اجرا گذاشته شود عضو صندوق باشد .

ج - دولت کشورهای متحده آمریکا دولت‌هایی را که نامشان در جدول (الف) این موافقتنامه ذکر شده و تمام دولت‌هایی را که عضویت آنها بموجب بخش دوم ماده دوم بتصویب رسیده باشد از امزاهائی که در ذیل این موافقتنامه میشود و سند‌هایی که بموجب قسمت (الف) این بخش سپرده میشود مطلع خواهد ساخت .

د - در موقعی که این موافقتنامه بنام دولت‌ها امضاء میشود هر دولت بدولت کشورهای متحده آمریکا يك صدم از يك صدم مجموع حق عضویت خود را با طلا یا با دلار آمریکا برای هزینه‌های اداری صندوق پرداخت خواهد نمود . دولت

کشورهای متحده آمریکا این مبالغ را در حساب جداگانه نگاهداری می‌نماید و بمجرد آنکه اولین جلسه هیئت مدیره بموجب بخش سوم این ماده دعوت شود بهیئت مدیره منتقل خواهد نمود. اگر این موافقتنامه تاسی ویکم ماه دسامبر ۱۹۴۵ بموقع اجرا در نیامده باشد دولت کشورهای متحده آمریکا این مبالغ را بدولتهائی که پرداخت کرده‌اند رد خواهد نمود.

ه - این موافقتنامه برای امضاء از طرف دولتهائی که اسامی آنها در جدول (الف) ثبت است تاسی ویکم دسامبر ۱۹۴۵ در واشنگتن خواهد ماند.

و - پس از تاسی ویکم دسامبر ۱۹۴۵ این موافقتنامه برای امضاء از طرف دولت هر کشوری که عضویت آن بموجب بخش دوم ماده دوم تصویب شده باشد باز خواهد بود.

ز - با امضای این موافقتنامه تمام دولتها آنرا بنام خود و بنام تمام مستعمرات و نواحی متصرفی آنسوی دریا و تمام نواحی تحت‌الحمایه یا اختیار آنها و نواحی که در آن بقیه و مهیت عمل میکنند امضا خواهند نمود.

ح - در مورد دولتهائی که نواحی اصلی آنها تحت اشغال دشمن بوده تسلیم سند قسمت (الف) بالارا ممکن است تا یکصد و هشتاد روز پس از تاریخی که نواحی آنها آزاد میشود بتأخیر انداخت. اگر قبل از انقضای این تاریخ این سند تسلیم نشده باشد امضائی که در زیر آن سند از طرف دولت مربوط شده خالی از اعتبار خواهد بود و بخشی که از بابت مبلغ تعهد خود بموجب بخش (د) پرداخته‌اند مسترد خواهد گشت.

ط - قسمتهای (د) و (ح) از روز امضاء نسبت بدولت امضاء کننده موقع اجرا خواهد یافت.

بخش سوم - افتتاح رسمی صندوق

الف - بمجردیکه این موافقتنامه بموقع اجرا گذاشته شود هر عضو یک نفر

مدیر هیئت مدیره معین خواهد کرد و عضوی که مبلغ سهمیه او بزرگتر است هیئت مدیره را دعوت خواهد نمود .

ب - در جلسه اول هیئت مدیره ترتیباتی برای انتخاب مدیران اداری موقتی داده خواهد شد . دولت پنج‌کشوری که سهمیه آنها بموجب جدول (الف) از همه بیشتر است مدیران اداری موقت را انتخاب خواهند نمود . اگر يك یا چند دولت عضو نشده باشند جای مدیران اداری که حق دارند تعیین کنند تا اول ژانویه ۱۹۴۶ یا تا روز قبول عضویت (هر کدام زودتر باشد) خالی خواهد ماند . هفت نفر مدیر اداری موقت مطابق مقررات جدول (ح) انتخاب خواهد شد و تا روزیکه اولین انتخاب رسمی مدیران اداری بعمل آید (و باید پس از اول ژانویه بمجردیکه عملی باشد این انتخاب بعمل آید) سرکار خواهند بود .

ج - هیئت مدیره ممکن است بمدیران اداری موقتی هر اختیاراتی بدهند جز آن اختیاراتی که نتوان بمدیران اداری داد .

بخش چهارم - تعیین بدوی نرخ برابری

الف - هر وقت صندوق معتقد شود که پس از اندک مدتی میتواند وارد معاملات ارزی بشود این نکته را با اطلاع اعضاء رسانیده و از هر عضو درخواست خواهد کرد که در ظرف سی روز نرخ برابری پول خود را از روی نرخ ارزی که در ششمین روز قبل از زمان اجرای این موافقتنامه معمول بوده است با اطلاع صندوق برساند . از هیچ عضوی که نواحی اصلی او تحت اشغال دشمن بوده است نامدتی که آن ناحیه میدان مهم عملیات جنگی است یا نامدتی که صندوق معین کند دادن چنین اطلاعی در خواست نخواهد شد . هرگاه چنین عضوی نرخ برابری پول خود را با اطلاع صندوق برساند مشمول مقررات قسمت (د) این بخش خواهد بود .

ب - نرخ برابری که عضوی که ناحیه اصلی او تحت اشغال دشمن است اطلاع

میدهد باید نرخ برابری پول آن عضو بمنظور این موافقتنامه باشد مگر آنکه در ظرف نود روز پس از دریافت درخواست صندوق که در قسمت (الف) بالا ذکر شده :

۱- عضو مربوط با اطلاع صندوق برساند که نرخ برابری را رضایت بخش نمی‌داند یا:

۲- صندوق با اطلاع عضو مربوط برساند که نرخ برابری نامبرده را بدون کمات صندوق نسبت به آن عضو بدرجه‌ای که اسباب زحمت صندوق و سایر اعضاء باشد نمیتوان نگاهداشت .

وقتی نسبت بموارد (۱) و (۲) بالا اطلاع داده میشود صندوق و عضو باید در ظرف مدتی که صندوق معین میکند با در نظر گرفتن اوضاع مربوط موافقت کنند که نرخ برابری متناسبی برای پول مورد بحث معین نمایند . هرگاه صندوق و عضو مربوط موافقت نکنند عضو مربوط از تاریخ انقضای مدتی که معین شده از عضویت صندوق خارج شده محسوب میشود .

ج - وقتی بموجب قسمت (ب) بالا نرخ برابری پول عضو معین شود پس از انقضای مدت نود روز بدون اطلاع مخصوص و یا بوسیله قراردادی پس از دادن اطلاع عضو مربوط حق خواهد داشت که از صندوق پول سایر اعضاء را تا حد کاملی که در این موافقتنامه معین شده خریداری نماید بشرط آنکه صندوق بمعاملات ارزی شروع کرده باشد .

د -- دولتهائی که نواحی اصلی آنها در تصرف دشمن بوده است با اصلاحات زیر مشمول مقررات قسمت (ب) بالا خواهند بود :

۱- مدت نود روزی که مقرر شده تمدید خواهد شد تا در تاریخی که بموجب قرارداد بین صندوق و عضو معین میشود خاتمه یابد .

۲- در مدت این تمدید اعضاء میتوانند هرگاه صندوق شروع به معاملات ارزی

گردد باشد از صندوق با پول کشور خود با شرایط و به‌بالغی که صندوق معین می‌کند پول سایر کشورهای عضو را خریداری کنند .

۳- در هر موقع قبل از تاریخ مقرر در قسمت (۱) بالا ممکن است بموجب قرار داد با صندوق تغییری در نرخ برابری که بموجب بخش (الف) بالا ابلاغ شده داده شود .

ه - هرگاه عضوی که ناحیه اصلی او در تصرف دشمن است واحد پولی دیگری قبل از تاریخ مقرر در قسمت (د-۱) بالا اختیار کند نرخ برابری که عضو مربوط برای واحد جدید معین می‌کند باید با اطلاع صندوق برسد و مشمول مقررات قسمت (د) این بخش خواهد بود .

و - تغییراتی که بموجب این بخش در نرخ برابری که صندوق با آن موافقت کرده داده میشود برای اینسکه معلوم شود که این تغییر پیشنهاد شده مشمول مقررات ۱ و ۲ یا ۳ ماده چهارم بخش پنجم قسمت (ج) میشود یا نه مورد توجه نخواهد بود .

ز - عضوی که بصندوق نرخ برابری پول خود را در نواحی اصلی خود اطلاع میدهد در همان موقع بهائی با همان پول برای هر پول دیگری که در نواحی دیگر که از طرف آنها این موافقت نامدرا بموجب بخش دوم قسمت (ز) پذیرفته معمول باشد معلوم کرده و بصندوق اطلاع خواهد داد . اما از هیچیک از اعضاء درخواست نمیشود که بهای پولی را که در ناحیه تحت اشغال دشمن معمول است تا آنگاه که آن ناحیه میدان عملیات جنگی مهم است و نامدتی که صندوق معلوم میکند با اطلاع صندوق برساند . اطلاع یا آگهی که بموجب قسمت (الف) و (ب) یا (د) بالا راجع بهبهای نرخ برابری پولی بصندوق داده میشود جز در صورتیکه خلاف آن ذکر شود اینطور تلقی خواهد شد که شامل بهای نرخ برابری تمام پولهای دیگر کشور عضو

نیز هست . معذلك هر يك از اعضاء ميتوانند راجع بنرخ برابری پول ناحیه اصلی یا يك یا چند پول خود بصندوق اطلاع وآگهی بدهند در اینصورت مفاد مقررات بالا (که شامل قسمت (د) بالا نیز خواهد بود در صورتیکه ناحیه‌ای که در آن پول جداگاندهای رایج است تحت اشغال دشمن باشد) بطور جداگانه نسبت بهريك از این پولها مجری خواهد بود .

ح - پس از آنکه اعضائی که شصت و پنج درصد از مجموع سهمیه را دارند بموجب مقررات این بخش حق پیدا کردند که پول سایر اعضاء را خریداری کنند صندوق در تاریخی که تعیین خواهد کرد شروع بکار خواهد نمود ولی در هیچ موقع پیش از ختم عملیات جنگی مهم در اروپا شروع بکار نخواهد کرد .

ط - هر گاه اوضاع طوری باشد که بعقیده صندوق منجر بآن شود که منابع صندوق بطریقی که مخالف منظور این موافقتنامه یا مایه خسران صندوق یا اعضاء باشد بکار افتد صندوق ممکن است معاملات خود را با هر عضو موقوف نماید .

ی - نرخ برابری پول دولتهائی که مایل بعضویت باشند پس از سی و یکم ماه دسامبر ۱۹۴۵ مطابق مفاد ماده دوم بخش دوم معین خواهد گشت . این موافقتنامه در يك نسخه در وواشنگتن نگاشته شد و در بایگانی دولت کشورهای متحده امریکا، که رونوشت گواهی شده آنرا بتمام دولتهائی که اسامی آنها در جدول (الف) ثبت شده و بتمام دولتهائی که عضویت آنها بموجب بخش دوم ماده دوم بتصویب رسیده خواهد فرستاد ، ضبط خواهد شد .

جدول الف سهمیه‌ها

(بدون ذکر میلیون دلار کشورهای متحده امریکا)

۴۰۰	هندوستان	۲۰۰	استرالیا
۲۵	ایران	۲۲۵	بلژیک

۱۴۴	متن اساسنامه صندوق بین المللی پول	قسمت دوم عهدنامه ها
۸	عراق	۱۰ بلیوی
۰/۵	لیبریا	۱۵۰ برزیل
۱۰	لوکزامبورگ	۳۰۰ کانادا
۹۰	مکزیک	۵۰ شیلی
۲۷۵	هولاند	۵۵۰ چین
۵۰	زلاند جدید	۵۰ کلمبیا
۲	نیکاراگوا	۵ کستاریکا
۵۰	نروژ	۵۰ کوبا
۰/۵	پاناما	۱۲۵ چکسلواکی
۲	پاراگوای	۵ دانمارک
۲۵	پرو	۵ جمهوری دومینیک
۱۵	کشور فلیپین	۵ اکوادور
۱۲۵	لهستان	۴۵ مصر
۱۰۰	اتحادیه آفریقای جنوبی	۲/۵ سالوادر
۱۲۰۰	کشور اتحاد جماهیر شوروی	۶ حبشه
۱۳۰۰	ممالک متحده بریتانیا	۴۵۰ فرانسه
۲۷۵۰	کشورهای متحده آمریکا	۴۰ یونان
۱۵	اروگوای	۵ گواتمالا
۱۵	ونزوئلا	۵ هائیتی
۶۰	یوگسلاوی	۲/۵ هندوراس
		۱ ایسلاند

* سهمیه دانمارک از طرف صندوق پس از آنکه دولت دانمارک رضایت خود را بامضای این موافقت اعلام کند ولی قبل از آنکه موافقتنامه امضاء بشود معین خواهد گشت .

جدول (ب)

مقررات راجع به‌عضوی که پول خود را باز خرید میکند

۱- در تعیین مقداریکه بموجب قسمت (ب) بخش هفتم ماده پنجم بوسیله انواع مختلف ذخیره‌های پولی از طلا و پول قابل تبدیل برای باز خرید پول عضو از صندوق مقرر میشود مقررات ذیل با رعایت قسمت (۲) زیرمجری خواهد بود :

الف - اگر ذخیره پولی عضو در ظرف سال افزایش نیافته باشد مبلغی که باید بصندوق پرداخته شود بین همه انواع ذخیره متناسب موجودی آن عضو از هر یک از آن انواع در آخر سال توزیع خواهد شد .

ب - اگر ذخیره پولی عضو در ظرف سال افزایش یافته باشد قسمتی از مبلغی که بصندوق قابل پرداخت است و مساوی بانصف آن افزایش خواهد بود میان انواع مختلف ذخیره نسبت مبلغی که هر یک از آن انواع افزایش پیدا کرده اند توزیع خواهد شد . بقیه مبلغی که باید بصندوق پرداخت شود بین انواع مختلف ذخیره متناسب بقیه موجودی عضو مربوط . از انواع مختلف ذخیره توزیع میشود .

ج - اگر مبلغ کل باز خریدی که بموجب قسمت (ب) از بخش هفتم ماده پنجم مقرر است از حدودی که در قسمت (ج) از بخش هفتم ماده پنجم معین شده تجاوز نماید صندوق از اعضاء درخواست خواهد کرد که اینگونه باز خریدها بمیزانی باشد که از حدود مقرر تجاوز ننماید .

۲- صندوق در اجرای قسمت (ب) و (ج) از بخش هفتم ماده پنجم پول کشورهای غیر عضو را نباید تحصیل کند .

۳- بمنظور اجرای قسمت (ب) و (ج) از بخش هفتم ماده پنجم در محاسبه ذخیره پولی و افزایشی که در آن ذخیره در ظرف هر سال پیدا شده است هرگونه افزایشی که در آن ذخیره پولی پیدا شده و نتیجه تغییر پول قابل تبدیل بغير قابل تبدیل

باشد در محاسبه ذخیره پولی و افزایش آن محسوب نخواهد شد مگر در صورتیکه این افزایش بعنوان دیگری از محاسبه کسر شده باشد، همچنین آن موجودی که نتیجه معاملات بلند مدت یا بمدت متوسطی باشد که در ظرف سال بعمل آمده یا موجودی که برای پرداخت قرض سال بعد انتقال یافته یا علیحده نگاهداری میشود باشد در این محاسبه منظور نخواهد گشت.

۴ - نسبت عضوی که کشور اصلی او تحت اشغال دشمن بوده است مقدار طلائثی که در ظرف پنج سال پس از اجرای این موافقتنامه از کانهای واقع در کشور اصلی آن عضو بدست آمده در محاسبه ذخیره پولی آن عضو یا محاسبه افزایش ذخیره پولی آن عضو محسوب نخواهد شد.

جدول (ج)

انتخاب مدیران اداری

۱- انتخاب مدیران اداری بوسیله گرفتن رأی از افراد هیئت مدیره که بموجب بخش سوم قسمت (ب) (جزو ۳ و ۴) ماده دوازدهم ذیحق هستند بعمل می‌آید.

۲ - برای انتخاب پنج نفر مدیر اداری که باید بموجب بخش سوم قسمت (ب) (جزو ۳) انتخاب شوند هر یک از افراد هیئت مدیره برای هر یک نفر مدیر اداری بعد از آرائیکه بموجب قسمت (الف) بخش پنجم از ماده دوازدهم حق آنهاست رأی خواهند داد پنج نفریکه عدّه آراء آنها از همه بیشتر است بسمت مدیر اداری انتخاب خواهند شد بشرط آنکه هیچیک کمتر از نوزده درصد از مجموع آرائیکه ممکن است اخذ شود نداشته باشند.

۳ - هرگاه در نخستین اخذ رأی پنج نفر انتخاب نشوند رأی در نوبت دوم بعمل خواهد آمد و در این نوبت شخصی که کمترین آراء را در نوبت اول داشته

برای انتخاب شدن صلاحیت نخواهد داشت. در اخذ رأی نوبت دوم افراد ذیل از هیئت مدیره رأی خواهند داد.

اولا - آنهایی که در نوبت اول بشخصی که اکثریت لازم پیدا نکرد رأی داده باشند.

ثانیا - آنهایی که بموجب بخش چهارم این جدول مشخص شود که رأی آنها برای کسیکه اکثریت پیدا کرده و انتخاب شده عده آراء آن شخص را از بیست درصد آرائیکه باید اخذ شود بالاتر برده باشد.

۴- برای تشخیص اینک آرائیکه اعضاء هیئت مدیره داده اند عده آراء شخصی را از بیست درصد از مجموع آراء بالاتر برده است، بیست درصد مزبور اولاً شامل آراء مدیری خواهد بود که بشخص منظور بیشترین آراء را داده است و پس از آن آراء مدیری که عده آراء او در درجه دوم زیادتر از دیگران بوده است منظور خواهد شد و بهمین ترتیب محاسبه ادامه خواهد یافت تا به بیست درصد بالا برسد.

۵- نسبت بهر مدیری که قسمتی از آراء وی باید برای محاسبه آنچه اضافه به نوزده درصد رأی داده شده منظور شود اینطور منظور تشخیص داده خواهد شد که مدیر نامبرده همه آراء خود را برای انتخاب شخص منظور داده است ولو آنکه مجموع آرائیکه بآن شخص اصابت کرده است بعلت آن آراء از بیست درصد تجاوز نماید.

۶- هرگاه پس از اخذ رأی در مرتبه دوم پنج نفر مدیر اداری انتخاب نشده باشد باز از روی همین اصول تجدید رأی بعمل خواهد آمد تا پنج نفر منظور انتخاب شوند بشرط آنکه پس از انتخاب چهار نفر مدیر نفر پنجم با اکثریت ساده از بقیه آراء انتخاب شود و در اینصورت اینطور تشخیص داده میشود که نفر پنجم نیز مانند سایرین بوسیله محاسبه مجموع آراء انتخاب شده است.

۷- مدیرانی که باید از طرف کشورهای جمهوری امریکائی بموجب قسمت (ب)

جزو ۴ از بخش سوم ماده دوازدهم انتخاب شوند بطریق ذیل انتخاب خواهند شد :

الف - هر يك از مديران جداگانه انتخاب خواهند شد .

ب - برای انتخاب مدير اول هر يك از اعضاء هیئت مدیره که نمایندگی کشورهای جمهوری آمریکائی را دارند و در شرکت در انتخابات ذیحق باشند نسبت بآن یکنفر تمام آرائی را که حق آنهاست خواهند داد . شخصی که عده آراء او از همه بیشتر باشد انتخاب خواهد شد به آن شرط که آرائیکه بنام وی اصابت کرده از چهل و پنج درصد مجموع آراء کمتر نباشد .

ج - اگر در انتخاب اول هیچکس انتخاب نشود انتخاب مجدد بعمل خواهد آمد و در هر تجدید انتخاب شخصی که عده آراء وی از سایرین کمتر باشد از عده انتخاب شوندگان خارج میشود تا آنکه یکنفر عده کافی آراء را بموجب قسمت (ب) بالا بدست آورد .

د - مدیرانیکه آراء آنها در انتخاب اولین مدیر دخیل بوده است در انتخاب دوم شرکت نخواهند کرد .

ه - کسانی که در انتخاب اول موفق بتحصیل اکثریت نشدند در انتخاب مدیر دوم نیز حق انتخاب شدن دارند .

و - برای انتخاب مدير دوم اکثریت آراء کافی خواهد بود . هر گاه در انتخاب اول هیچکس دارای اکثریت نشد تجدید انتخاب بعمل میآید و در هر تجدید انتخاب کسی که عده آراء وی از سایرین کمتر باشد خارج میشود تا بالاخره یکنفر اکثریت بدست آورد .

ز - وقتی مدير دوم انتخاب شود اینطور محرز خواهد بود که انتخاب او با مجموع آرائیکه برای انتخاب وی داده شده بعمل آمده است .

جدول (د)

۱- صندوق ملزم است بعضوی که از عضویت صندوق خارج می‌شود مساوی سهمیه آن عضو باضافه هر مبلغ دیگر که طلب اوست منهای هر مبلغی که طلب صندوق باشد و شامل هزینه‌هایی که پس از تاریخ خروج پیش‌آید نیز می‌شود پرداخت کند. اما قبل از انقضای شش‌ماه از تاریخ خروج عضو از عضویت هیچ پرداختی بعمل نخواهد آمد. پرداختها با پول عضوی که خارج می‌شود خواهد بود.

۲- اگر موجودی صندوق از پول عضوی که خارج می‌شود برای پرداخت مبلغ خالص مطالبات آن عضو کافی نباشد تفاوت بطلا یا بنجوی دیگر که مورد قبول واقع شود پرداخت خواهد شد. اگر صندوق و عضوی که از عضویت خارج می‌شود در ظرف شش‌ماه از تاریخ خروج از عضویت موافقت پیدا نکنند آن مبلغ از پول مورد بحث که موجودی صندوق است بعضوی که خارج می‌شود پرداخت خواهد شد و بقیه که باید پرداخت شود در مدت پنجسال متوالی در ده قسط ۶ ماهه پرداخته خواهد شد. هر يك از این اقساط شش‌ماهه بمیل صندوق با پول عضو مربوط که پس از خروج او از عضویت تحصیل شده و یا بوسیله طلا پرداخته می‌شود.

۳- اگر صندوق نتواند هر يك از اقساط شش‌ماهه را که بموجب قسمت (۲) بالا مقرر شده پرداخت کند عضو مربوط حق دارد که از صندوق بخواهد که آن قسط را با هر پولی که صندوق داراست پرداخت نماید با استثنای پولی که بموجب بخش سوم از ماده هفتم کمیاب اعلام شده باشد.

۴- هر گاه موجودی صندوق از پول عضوی که می‌خواهد از عضویت خارج شود بیش از مبلغی باشد که باید بآن عضو پرداخت شود و تا مدت شش‌ماه پس از خروج از عضویت قراری برای تصفیه محاسبات داده نشده باشد این عضو باید این اضافه را با طلا

یا اگر مایل باشد با پول یکی از اعضاء که در تاریخ پرداخت قابل تبدیل باشد پرداخت کند. این پرداخت باید با نرخ برابری باشد که در موقع خروج عضو از عضویت مورد عمل بوده است. عضوی که از عضویت خارج می‌شود باید در ظرف پنجسال از تاریخ خروج از عضویت یا در مدت طولانی‌تری که صندوق معین می‌کند دیون خود را پرداخت کند ولی از وی درخواست نخواهد شد که در اقساط ششماهه مقرر بیش از یکدهم مبلغ اضافه صندوق که در بالا ذکر شده با اضافه هر مبلغ دیگر که صندوق در ظرف هر ششماه بدست آورده باشد پرداخت کند، اگر عضوی که خارج می‌شود بتعهدات خود وفا نکند صندوق ممکن است بطرز منظمی مبلغی پولی را که عضو نامبرده بایستی از صندوق باز خرید می‌کرد در بازار فروخته و حساب خود را تصفیه کند.

۵- هر عضویکه بخواهد پول عضوی را که از عضویت خارج شده تحصیل نماید تا آن حد که حق استفاده از منابع صندوق دارد باید بوسیله خرید از صندوق پول مورد تقاضا را بدست بیاورد و میزان آن با اندازه‌ای خواهد بود که پول عضو خارج شده بموجب قسمت چهار بالا موجود باشد.

۶- عضوی که از عضویت خارج می‌شود ضمانت می‌کند که پولی که بموجب قسمت ۵ و ۴ فروخته شده در هر موقع برای خرید کالا یا پرداخت مبالغی که باید بآن عضو یا اشخاصی که در کشور آن عضو هستند برسد بدون هیچگونه تضییقاتی بکارآفتد عضو نامبرده باید بصندوق هرگونه خسارتی را که در نتیجه تفاوت بهای پول آن عضو در هنگام خروج از عضویت با بهائیکه صندوق در موقع فروش آن پول بموجب قسمت ۵ و ۴ بدست آورده است متوجه صندوق شده پرداخت نماید.

۷- هرگاه بموجب بخش دوم ماده شانزدهم صندوق برچیده شود در ظرف ششماه از تاریخی که عضوی از عضویت صندوق خارج شده محاسبات صندوق و کشور

آن عضو باید بموجب بخش دوم و ماده شانزدهم و جدول (ه) تصفیه شود .

جدول (ه)

طرز برچیدن صندوق

۱ - در هنگام برچیده شدن صندوق بدهکاریهای صندوق جز استرداد حق عضویتها در هنگام سرشکن کردن دارائی صندوق حق تقدم خواهد داشت . صندوق برای پرداخت هر يك از بدهکاریها دارائی خود را بترتیب زیر بکار خواهد برد :

الف - پولی که بدهی صندوق با آن پول قابل پرداخت است .

ب - طلا .

ج - سایر پولها متناسب سهمیه آن عضو تا درجه ای که عملی باشد .

۲ - پس از پرداخت بدهی های صندوق بموجب بخش اول بقیه دارائی صندوق

بشرح و نسبت ذیل توزیع خواهد شد :

الف - صندوق موجودی طلای خود را میان اعضائیکه پول آنها بمبالغی

کمتر از میزان سهمیه آنها نزد صندوق باشد توزیع خواهد کرد . طلای نامبرده متناسب

مبالغی که سهمیه آن اعضاء از موجودی صندوق از پول آنها زیاده تر باشد بین اعضاء

تقسیم میشود .

ب - صندوق بهر يك از اعضاء نصف موجودی صندوق را از پول هر يك توزیع

خواهد کرد ولی میزان این توزیع نباید از نصف سهمیه آن عضو تجاوز کند .

ج - صندوق بقیه موجودی خود را از هرگونه پولی در میان اعضاء متناسب

مبالغی که بهر يك مدیون است پس از آنچه بموجب قسمت (الف) و (ب) داده شده

توزیع خواهد نمود .

۳ - هر عضو پول خود را که بموجب قسمت (۲) بخش (ج) موجودی سایر اعضاء شده در

ظرف سه ماه پس از اخذ تصمیم به برچیدن صندوق باروش منظمی باز خرید خواهد کرد .

۴ - اگر عضوی در ظرف سه ماه مقرر در قسمت (۳) بالا با صندوق موفق به حصول تراضی نشده باشد صندوق پول سایر اعضاء را که بموجب بخش (۲) قسمت (ج) بالا سهم آن عضو شده برای باز خرید پول آن عضو که سهم سایر اعضاء شده بکار خواهد برد . هر پولی که سهم عضوی شود که با صندوق موفق به حصول تراضی نشده باشد تا هر جا ممکن باشد برای باز خرید پول آن عضو از اعضائی که آن پول سهم آنها شده و با صندوق بموجب بخش (۳) بالا موفق به حصول تراضی شده اند صرف خواهد شد .

۵ - هر گاه عضوی با صندوق بموجب بخش (۳) فوق موفق به حصول تراضی شده باشد صندوق پول سایر اعضاء را که بموجب بخش (۲) قسمت (ج) سهم آن عضو شده برای باز خرید پول آن عضو که سهم سایر اعضائی شده است که بموجب بخش سوم صندوق تراضی کرده اند بکار خواهد برد . هر مبلغی که باین ترتیب باز خرید شود با پول عضو فروشنده پرداخته میشود .

۶ - پس از انجام عملیات قسمتهای بالا صندوق بقیه پول هر عضو را که بحساب او مانده است بآن عضو پرداخت خواهد نمود .

۷ - هر عضو که پول وی بموجب بخش (۶) فوق میان سایر اعضاء تقسیم شده در مقابل درخواست هر عضویکه تقاضای فروش کند پول خود را با طلا یا بمیل خود بیول همان عضویکه تقاضای فروش کرده یا بهر طریق دیگری که طرفین بدان تراضی کنند باز خرید خواهد نمود . هر گاه اعضائیکه مورد این معامله هستند تراضی نکنند عضویکه باید پول خود را باز خرید کند باید این باز خرید را در ظرف پنج سال از تاریخ تقسیم پول بعمل آورد ولی از وی درخواست نخواهد شد که با قسط شش ماهه مبلغی را که از یکدهم مبلغ توزیع شده بهر عضو زیادتر باشد باز خرید کند . هر گاه عضو باین تعهد وفا نکند مبلغ پولی که باید باز خرید میشد بترتیب منظمی ممکن است در بازار بفروش برسد .

۸- هر يك از اعضاء كه پول آنها بموجب بخش (۶) بين ساير اعضاء تقسيم شده ضمانت مي‌كند كه در هر موقع اين پول براي خريد کالا يا پرداخت مبلغی كه طلب او يا ساير اشخاصی باشد كه در ناحیه وی هستند بدون هیچگونه تضییقاتی بمصرف برسد هر عضوی كه چنین الزامی داشته باشد قبول مي‌كند كه خسارت ساير اعضاء را از هر ضرری كه در نتیجه تفاوت نرخ برابری آن پول در هنگام اخذ تصمیم به برچیدن صندوق با بهائی كه اعضاء در هنگام فروش آن بدست آورده‌اند متوجه شده جبران نماید .

اساسنامه تأسیس صندوق بین‌المللی پول دارای بیست ماده و پنج جدول الف تا ه پیوست قانون اجازه مشاركت دولت ایران در مقررات كنفرانس منعقد در برتن و دزد در تاریخ ششم دیماه يكهزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

اساسنامه

بانك بین‌المللی ترمیم و توسعه

دولتهائی كه از طرف آنها این موافقتنامه امضاء میشود بشرح ذیل موافقت می‌كنند:

مقدمه

بانك بین‌المللی ترمیم و توسعه مطابق مقررات ذیل تأسیس یافته و شروع بكار خواهد نمود .

ماده اول

مقاصد

بانك دارای مقاصد ذیل خواهد بود :

۱- مساعدت بترمیم و توسعه کشور اعضاء بوسیله فراهم کردن تسهیلات در بكار انداختن سرمایه برای امور مولد ثروت كه شامل احیای اقتصادياتی خواهد بود كه در

نتیجه جنگ از بین رفته و یا مختل شده و انتقال مجدد تسهیلاتی که برای تولید بکار می‌رفته است با احتیاجات زمان صلح و تشویق در توسعه تسهیلات و منابعی که برای تولید بکار می‌رود در کشورهاییکه کمتر توسعه اقتصادی یافته‌اند .

۲- تشویق در بکار انداختن سرمایه‌های خصوصی خارجی بوسیله تضمینات یا شرکت در وامها و سایر سرمایه‌هاییکه افراد بکار می‌اندازند و هرگاه سرمایه‌های خصوصی برای مقاصد تولید با شرایط عادلانه بدست نیاید فراهم کردن وجه با شرایط عادلانه از سرمایه خود بانک و جوهی که جمع‌آوری می‌کند و سایر منابع .

۳- تشویق افزایش موازنه یافته تجارت بین‌المللی بمدت طولانی و نگاهداری تعادل در موازنه‌های پرداخت بکار انداختن سرمایه‌های بین‌المللی برای توسعه منابع توایمید اعضاء ، تا بدینوسیله قوه تولید افزایش یافته و سطح زندگانی و اوضاع کارگران کشور آنها ترقی نماید .

۴- ترتیب دادن وامهائی که از طرف بانک داده میشود یا وامهائی که بانک از نظر وامهائی بین‌المللی که بوسائل دیگر فراهم میشود تضمین مینماید تا بوسیله این وامها نقشه‌های مفید و فوری اعم از بزرگ و کوچک در مرحله نخستین عملی شود .

۵- تعقیب عملیات بانکی با توجه بتأثیر سرمایه‌های بین‌المللی که بکار می‌افتد در اوضاع بازرگانی کشورهای عضو و مساعدت با ایجاد يك دوره تحول آرام از حالت زمان جنگ بحالت اقتصادی ایام صلح .

بانک در تضمینات خود همواره نکات مندرجه بالا را مورد توجه قرار خواهد داد.

ماده دوم

عضویت و سرمایه بانک

بخش اول - عضویت

الف - اعضاء اصلی بانک اعضاء صندوق بین‌المللی پول خواهند بود که عضویت بانک را پیش از تاریخی که در ماده یازدهم بخش دوم (ه) مقرر شده پذیرند .

ب - عضویت بانک برای سایر اعضاء درمواقع وباشرايطی که بانک ممکن است مقرر نماید آزاد خواهد بود .

بخش دوم - سرمایه مجاز

الف - سرمایه مجاز بانک ۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ دلار دول متحده آمریکا باوزن وعیاریکه دراول ژوئیه ۱۹۴۴ مقرر بوده است خواهد بود . این سرمایه به ۱۰۰۰۰۰۰ سهام که نرخ برابری هریک ۱۰۰۰۰۰۰ دلار می باشد تقسیم گردیده و تعهد خرید آن فقط برای اعضاء میسر خواهد بود .

ب - هرگاه بانک مقتضی بداند ممکن است این سرمایه مجاز باکثريت سه چهارم از تمام آراء افزایش یابد .

بخش سوم - تعهد خرید سهام

الف - هریک از اعضاء باید خرید سهامی را از سرمایه مجاز بانک تعهد نمایند حداقل سهامی که اعضاء اصلی باید تعهد کنند طبق جدول (الف) خواهد بود بانک حداقل سهامی را که سایر اعضاء باید تعهد کنند معین خواهد کرد و بخش کافی از سرمایه مجاز برای این منظورکنار خواهد گذاشت .

ب - بانک مقرراتی وضع ومعین خواهد نمود که بچه شرايطی اعضاء می توانند علاوه بر حداقل تعهد خود خرید سهام بیشتری را از سرمایه مجاز تعهد نمایند .

ج - اگر سرمایه مجاز افزایش یابد بهریک از اعضاء فرصت مناسبی داده خواهد شد که در تحت شرايطی که بانک معین می کند قسمتی از سرمایه اضافی را تعهد کنند سهمیه هر عضوی از سرمایه اضافی بنسبت میزان تعهد خرید آن عضو از سرمایه اولیه خواهد بود ولی هیچ يك از اعضاء را نمی توان بتعهد خرید قسمتی از این سرمایه اضافی مجبور ساخت .

بخش چهارم - بهای سهام در هنگام انتشار

سهامی که حداقل تعهد اعضاء اصلی است بنرخ برابری صادر خواهد شد. سایر سهام نیز بنرخ برابری انتشار خواهد یافت مگر آنکه بانك باكثريت كل آراء تصميم بگيرد كه سهام مزبور را بنرخ ديگري انتشار دهد.

بخش پنجم - طرز مطالعه سرمايه مجاز

تعهد هريك از اعضاء بشرح ذيل بدو قسمت تقسيم خواهد شد :

۱ - بيست درصد تعهد بموجب بخش هفتم (جزو - ۱) اين ماده هر طور بانك براي عمليات خود لازم داشته باشد يا نقداً و يا در هنگام مطالبه پرداخت خواهد شد .

۲ - هشتاد درصد بقيه فقط در موقعي مطالبه خواهد شد كه پرداخت آن براي انجام تعهدات ناشی از قسمت (الف) بخش اول و بخش دوم و سوم ماده ۱۴ لازم باشد . مطالبه تعهدات پرداخت نشده نسبت بتمام سهام يكسان خواهد بود .

بخش ششم - حدود مسئوليت تأديه

مسئوليت تأديه محدود بدو قسمت پرداخت نشده بهای سهام در هنگام انتشار خواهد بود.

بخش هفتم - طرز پرداخت سهام تعهدی

سهام تعهدی باید بطلايا بدلار آمريکا و يپول اعضاء بشرح ذيل پرداخت شود :

۱ - بموجب بخش پنجم (۱) اين ماده دو درصد از بهای هر سهم باید بطلايا بدلار دول متحده آمريکا پرداخت شود و در هنگام مطالبه هيچده درصد ديگر باپول کشور عضو پرداخت خواهد شد .

۲ - وقتی بموجب بخش پنجم (۲) اين ماده بانك مطالبه پرداخت ميكند اين پرداخت بميل عضويا بطلايا بدلار دول متحده آمريکا و يا يپولي كه براي پرداخت تعهدات بانك لازم باشد و مطالبه بهمان منظور بوده است بعمل خواهد آمد .

۳ - وقتی عضوی پرداختهائی بهر يك از پولها بموجب جزو (۱) و (۲) بالا بنماید پرداختهای مزبور باید از حیث مبلغ مساوی میزان بدهی آن عضو که مورد مطالبه قرار گرفته است باشد. این بدهی قسمت متناسبی از سرمایه تعهد شده بانک خواهد بود که بموجب بخش دوم این ماده تعیین شده است.

بخش هشتم - موعد پرداخت تعهدات

الف - مبلغ دودرصدی که نسبت بهر سهم بموجب بخش هفتم (۱) این ماده بطلایا یا بدلار قابل پرداخت میباشد باید در ظرف شصت روز از تاریخی که بانک شروع بعملیات میکند با شرایط ذیل پرداخت شود:

۱ - بهر يك از اعضاء اصلی بانک که کشور اصلی او بمناسبت اشغال دهمین یا جنگ فعلی خسارت دیده حق داده میشود که پرداخت نیم درصد از مبلغ بالا را مدت پنج سال پس از تاریخ مذکور معوق بگذارد.

۲ - عضو اصلی اگر از نظر آنکه ذخیره طلای او که بمناسبت جنگ قبضه شده یا راکد مانده هنوز در تصرف او نیست موفق بچنین پرداختی نباشد میتواند کلیه پرداختهای خود را تا تاریخی که بانک معین خواهد نمود معوق بگذارد.

ب - بقیه بهای هر يك از سهام که بموجب بخش هفتم (۱) این ماده قابل پرداخت میباشد در هر موقع که بانک مطالبه کند باید پرداخت شود بشرط آنکه:

۱ - بانک در ظرف یکسال از تاریخ شروع عملیات اضافه دودرصدی که در قسمت (الف) بالا ذکر شده پرداختی که کمتر از هشت درصد بهای سهام نباشد مطالبه کند.

۲ - در ظرف هر سه ماه بیش از پنج درصد از بهای سهام مطالبه نشود.

بخش نهم - نگاهداری ارزش موجودیهای پولی بانک

الف - هر گاه (۱) نرخ برابری پول عضوی تنزل کند یا (۲) ارزش پول عضوی بارز خارجی بعقیده بانک در کشور عضو بحدا قابل ملاحظه تنزل کرده باشد عضو مربوط

در ظرف مدت مناسبی مبلغی از پول خود را بابت پرداخت خواهد نمود تا در نتیجه آن پول عضو مزبور (مطابق ارزش روزی که عضو مزبور مبلغ تعهد بدوی خود را پرداخت نموده) که موجودی بانک است و در هنگام پرداخت بدوی مبلغ تعهد بموجب جزو (۱) قسمت هفتم قسمت دوم از بخش ماده چهارم از آن عضو دریافت شده و یا اضافه بر آن بموجب مقررات این بخش بابت آن داده شده و عضو مربوط آن را باطلا یا پول سایر اعضا که مورد قبول بانک باشد باز خرید نکرده است با این مبلغ اضافی به ارزش روز پرداخت ثابت بماند.

ب - هر وقت ارزش نرخ برابری پول عضوی افزایش پیدا کند بانک در ظرف مدت مناسبی مبلغی از پول عضو مربوط را که مساوی افزایش ارزش پول عضو مذکور در قسمت (الف) بالا باشد رد خواهد نمود.

ج - در صورتیکه ارزش نرخ پول تمام اعضا از طرف صندوق بین‌المللی پول تغییر پیدا کند بانک مکلف است مندرجات قسمت‌های بالا را موقوف الاجرا بگذارد.

بخش دهم - ترضیقات نسبت به معامله سهام

سهام را نمیتوان بوثیقه گذاشت و مورد هیچگونه ادعائی از طرف کسی نباید واقع شود و فقط بابت قابل انتقال خواهد بود.

ماده سوم

مقررات عمومی راجع به وام و وثیقه

بخش اول - طرز استفاده از منابع بانک

الف - منابع بانک و تسهیلاتی که فراهم میکنند باید منحصراً برفع کارمندان آن بکار افتد و متساویاً برای نقشه‌های توسعه و ترمیم مورد استفاده قرار گیرد.

ب - بمنظور تسهیلات برای ترمیمات اقتصادی اعضائی که کشور اصلی آنها

بواسطه اشغال دشمن یا عملیات جنگی دچار خرابی بسیار گشته است بانک در هنگام تعیین شرایط وام‌هایی که بچنین اعضائی داده میشود توجه مخصوصی خواهد کرد که اشکالات مالی آنها سبک‌تر گشته و ترمیمات منظور تسریع شود .

بخش دوم - معاملات مابین اعضاء و بانک

هر يك از اعضاء با بانک فقط بتوسط خزانه‌داری یا بانک مرکزی کشور خود یا بنگاه تثبیت ارز یا سایر بنگاه‌های مشابه مالی معامله خواهد کرد بانک نیز با اعضاء فقط بتوسط همین مؤسسات نامبرده وارد معامله خواهد شد .

بخش سوم - حدود اخذ وام یا وثیقه از بانک

مبلغ کل تضمیناتی که بانک فراهم کرده و شرکتی که دروامها کرده و آنچه مستقیماً وام داده است هیچوقت افزایش نخواهد یافت اگر بواسطه چنین افزایشی مجموع وامها و تضمینات از صد درصد از سرمایه تعهد شده و بکار نیفتاده و اندوخته و مازاد بانک تجاوز نماید .

بخش چهارم - شرایط وام یا تضمین از طرف بانک

بانک ممکن است بهر يك از اعضاء یا به بخشی از کشورهای اعضاء که از نظر جغرافیائی سیاسی تقسیم بندی شده و بهر يك از مؤسسات تجارتي و صنعتی و کشاورزی اعضاء بشرايط ذیل تضمیناتی بکند یا در تضمینی شرکت نماید و یا وام بدهد :

۱- هر وقت عضوی که محل خرج وام یا تضمین در کشور او قرار دارد خود وام گیرنده نباشد عضو مربوط یا بانک مرکزی یا بنگاه مشابه دیگری در کشور عضو که بانک بپذیرد پرداخت اصل و سود در سایر هزینه‌های وام مذکور را کلاً ضمانت نماید .

۲- بانک قانع شود که وام گیرنده با وضع جاری، بازار نمی‌تواند بشرايطی که

بنظر بانک برای وی مناسب است تحصیل وام کند .

۳- کمیسیون صلاحیت داری چنانکه در بخش هفتم ماده پنجم مقرر شده گزارش کتبی بدهد و با مطالعه دقیق نقشه ترمیم و اصلاحی را که پیشنهاد شده و در قبال آن گرفتن وام ضرورت پیدا کرده است توصیه نماید .

۴- بنظر بانک نرخ سود و سایر هزینه‌های دیگر مناسب باشد و سود و هزینه‌های مذکور و جدول پرداخت اصل قرض با نقشه‌ای که در نظر است و فوق دهد .

۵- در دادن وام یا تضمین وام بانک توجه دقیق مبذول دارد که گیرنده یا تضمین کننده توانائی وفای بتعهدات خود را دارد . بانک باید برای حفظ منافع عضو مربوط که نقشه ترمیم و توسعه در کشور او مورد عمل قرار میگیرد هم چنین برای حفظ منافع سایر اعضاء کمال احتیاط را موعی دارد .

۶- اگر بانک وامی را که سایر اشخاص داده اند ضمانت کند حق مناسبی برای خطری که از این ضمانت متوجه بانک شده دریافت خواهد نمود .

۷- وامهائیکه بانک میدهد یا تضمیناتی که میکند جز در مواقع مخصوص برای منظورهای مشخص در ترمیم و توسعه میباشد .

بخش پنجم - طرز بکار انداختن وامهائی که بانک داده یا تضمین

کرده یا در تضمین آن شرکت کرده است

الف - بانک برای طرز خرج وام در کشور یک عضو یا اعضاء شرایطی مقرر نخواهد نمود .

ب - بانک وسائلی اتخاذ خواهد کرد که بموجب آن اطمینان حاصل شود که وامها تنها بهمان مصارفی برسد که برای انجام دادن آن وام گرفته شده و در صرف آن صرفه جوئی و حسن اداره رعایت شود و توجهی بملاحظات سیاسی یا نفوذهای غیر اقتصادی نخواهد داشت .

ج - برای وام‌هایی که بانک می‌دهد حسابی بنام وام‌گیرنده باز می‌شود و مبلغ وام بپول یا پولهای مختلفی که وام با آن پول داده می‌شود به بستن آن حساب منظور خواهد شد. بانک بوام‌گیرنده اجازه خواهد داد که برای پرداخت مخارجی که عملاً برای انجام نقشه ترمیم یا توسعه خواهد شد بحساب مذکور چک صادر نماید.

ماده چهارم

عملیات بانک

بخش اول - طرز دادن وام یا فراهم کردن وام

الف - بانک ممکن است بطریق ذیل وام‌هایی که حائز شرایط مندرجه در ماده سوم باشد باعضاء بدهد یا وسایل آنرا برای آنها فراهم نماید :

- ۱- بوسیله دادن وام یا شرکت در وام‌های مستقیم پول خود از سرمایه پرداخت شده دست نخورده و از اضافه عایدات اندوخته خود بموجب بخش ششم این ماده .
- ۲- بوسیله دادن وام یا شرکت در وام‌های مستقیم از پول‌هایی که در بازار کشور عضو تحصیل میشود یا بانک بطریق دیگر وام میگیرد .
- ۳- بوسیله تضمین کل یا قسمتی از مبلغ وامی که از سرمایه‌های شخصی بطریق معمولی معاملاتی بدست می‌آید .

ب - بانک فقط در صورتی ممکن است بموجب قسمت الف (۲) وام بگیرد و یا بموجب قسمت الف (۳) وامی را تضمین کند که عضوی که در بازار کشور او وام مزبور تحصیل شده و عضوی که وام مزبور با پول کشور وی تقویم شده آن وام را تصویب کنند و یا موافقت کنند که مبلغ وام بدون هیچگونه تضییقی بپول عضو دیگر تبدیل شود .

بخش دوم - در پولهای قابل مصرف و قابل انتقال بانک

الف - پول‌هایی که بموجب بخش هفتم (۱) ماده دوم بانک پرداخت میشود فقط

در صورتی بوام داده خواهد شد که در هر مورد عضوی که پول او مورد ابتلا قرار می‌گیرد تصویب کند بشرطی که اگر لازم شود پس از آنکه همه سرمایه تعهد شده بانک جمع‌آوری شد اینگونه پولها بدون هیچگونه تضییقات از طرف اعضائی که آن پول را بابت پرداخته‌اند برای پرداخت سودهای قرارداد شده یا سایر مصارف یا استهلاك دیون بانک یا پرداخت بانک نسبت به پرداخت‌های تعهد شده یا وامهائی که از طرف بانک تضمین شده بمصرف برسد .

ب - پولهائی که از طرف وام‌گیرندگان یا تضمین‌کنندگان بحساب اصل وامهائی مستقیم پولهائی که در قسمت (الف) بالا ذکر شده بابت رد میشود تنها در صورتی بپول سایر اعضا تبدیل خواهد شد یا مجدداً وام داده میشود که در هر مورد اعضائی که پول آنها مورد ابتلاء قرار می‌گیرد موافقت کنند ، بشرطی که اگر لازم شود پس از آنکه همه سرمایه تعهد شده بانک جمع‌آوری شد اینگونه پولها بدون هیچگونه تضییقات از طرف اعضائی که آن پول را پرداخته‌اند برای پرداخت سودهای قرارداد شده یا سایر مصارف یا استهلاك دیون بانک یا پرداخت تعهدات بانک نسبت به پرداخت‌های تعهد شده یا وامهائی که از طرف بانک تضمین شده بمصرف برسد .

ج - پولهائی که از طرف وام‌گیرندگان یا تضمین‌کنندگان بحساب اصل وامهائی مستقیمی که بانک طبق قسمت (۲) بخش اول این ماده داده ریخته میشود بدون هیچگونه تضییقاتی از طرف اعضا برای پرداختهای استهلاکی یا برای پرداختهای آینده یا باز خرید تمام یا قسمتی از تعهدات بانک نگاهداری شده و بمصرف خواهد رسید .

د - تمام پولهای قابل مصرف بانک اعم از پولهائی که بوسیله بازار یا بشکل دیگر بموجب قسمت اول (۲) بخش اول این ماده استقراض میشود و مبالغی که از فروش طلا بدست می‌آید و هر مبلغ که در نتیجه پرداخت سود و سایر مخارج وام مستقیم

بموجب قسمت الف (۱) و (۲) بخش اول جمع می‌شود و آنچه بعنوان حق‌العمل و سایر مخارج بموجب قسمت الف (۳) بخش اول بانك پرداخت می‌شود بدون هیچگونه تضمیناتی از طرف اعضاء مربوط برای رفع احتیاجات بانکی بمصرف رسیده یا با پولهای دیگر یا با بطلا معاوضه خواهد شد.

ه -- پولهایی که در بازار کشور های عضو بوسیله وام‌گیرندگانی که بانك بموجب قسمت الف (۳) بخش اول این ماده قرضه آنها را تضمین کرده بدست می‌آید نیز بدون هیچگونه تضمیناتی از طرف سایر اعضاء بمصرف رسیده یا با پول سایر اعضاء مبادله خواهد شد.

بخش سوم - شرایط قرضه مستقیم پولی

مقررات ذیل نسبت بقرضه های مستقیمی که بموجب قسمت اول (۲۰۱) بخش اول این ماده ذکر شده مجری خواهد بود :

الف - بانك بوام‌گیرنده پولهای کشور سایر اعضاء را جز پول کشوری که در آن نقشه مورد استقراض عملی می‌شود برای مخارجی که وام‌گیرنده باید بمنظور انجام نقشه خود در کشور های سایر اعضاء بعمل آورد خواهد رسانید .

ب - هرگاه وام‌گیرنده نتواند پول محل خود را با شرایط عادلانه برای انجام منظور وام بدست آورد بانك می‌تواند در موارد استثنائی مبلغ لازم از پول مورد احتیاج را بوام‌گیرنده برساند .

ج - هرگاه پیشرفت نقشه ترمیمی و اصلاحی بطور غیر مستقیم برای عضویکه در کشور اونقشد مزبور مورد اجرا پیدا میکند احتیاج اضافی بارز خارجی تولید نماید بانك ممکن است در موارد استثنائی قسمت متناسبی از قرضه راطلا یا ارز خارجی بدهد بشرطی که مبلغ آن از میزان مصارف وام‌گیرنده در انجام منظوریکه بخاطر آن استقراضی بعمل آمده تجاوز ننماید .

د - بانک ممکن است در موارد استثنائی بتقاضای عضویکه در کشور او بخشی از وام خرج می‌شود هر مبلغ از پول ویراکه باین مصارف رسیده بطلا یا ارز خارجی بازخرد نماید و در هیچ مورد مبلغ بازخرد شده نباید از مبلغی که این مخارج در کشور عضو مربوط موجب افزایش احتیاج بارز خارجی شده تجاوز نماید .

بخش چهارم - شرایط پرداخت وام مستقیم

قراردادهای استقراضی که بموجب قسمت الف (۲۰۱) این ماده میشود با شرایط ذیل خواهد بود :

الف - بانک شرایط سود پرداختهای استهلاک و سررسید و موعد پرداخت هر وام رامعین خواهد نمود . بانک نرخ سود و سایر شرایط کار مزدی را که نسبت باینگونه وامها باید پرداخت شود نیز تعیین خواهد کرد .

نسبت بوامهائی که بموجب قسمت (الف) این ماده در ظرف ده سال اول عملیات بانک داده شده میزان کار مزد از سالی صدی يك کمتر و از سالی صدی يك و نیم بیشتر نخواهد بود و بمبلغی از وجه وام که رد نشده تعلق خواهد گرفت . در پایان ده سال اول مذکور ممکن است میزان کار مزد هم نسبت بمبلغی از وجه وام سابق که پرداخت نشده و هم نسبت بوامی که بعداً گرفته شود تقلیل یابد بشرط آنکه اندوخته ای که در بانک بموجب بخش ششم این ماده جمع شده و سایر درآمدهای بانک برای يك چنین تقلیلی کافی باشد . نسبت بوامهائی که بعداً داده می‌شود نیز بانک اختیار خواهد داشت که میزان کار مزد بالا را افزایش دهد بشرط آنکه تجربیات بانک چنین افزایشی را تجویز نماید .

ب - در همه قرارداد های وام نوع پول یا پولهای که بموجب این قراردادها باید ببانک پرداخته شود تعیین خواهد شد . معذک ممکن است بمیل وام گیرنده این

پرداخت بطلا بشود یا بشرط موافقت بانک پول عضو دیگری که در قرارداد مزبور وارد نیست پرداخت شود .

۱ - نسبت بااستقراضهائی که بموجب قسمت الف (۲) بخش اول این ماده میشود در قرارداد وام ذکر خواهد شد که سود و سایر هزینه‌ها و استهلاك اصل بهمان پولی که بوام داده شده پرداخت خواهد شد مگر آنکه عضویکه پول وی بوام داده شده موافقت کند که این پرداختها با پول یا پولهای دیگری بعمل آید . این پرداختها با رعایت مدلول بخش نهم (ج) ماده دوم باید مساوی ارزش پرداختهائی باشد که در هنگام استقراض معمول بوده و با پولی باشد که بانک باکثرت سه چهارم از مجموع آراء معین کند .

۲ - نسبت بااستقراضهائی که بموجب قسمت الف (۲) بخش اول این ماده میشود مبلغ کل بدهی که باید با هر پولی بیانک پرداخت شود هیچوقت نباید از مبلغ کل قرضی که بانک بموجب قسمت الف (۲) بخش اول کرده و باید باهمان پول پرداخت شود تجاوز نماید .

ج - هرگاه عضوی دچار عسرت ارزی شدید باشد و در نتیجه آن نتواند از عهده انجام تعهد خود نسبت بوامی که قرارداد کرده یا خود و یا یکی از نمایندگان او تضمین نموده است برآید عضو مربوط میتواند از بانک درخواست کند شرایط پرداخت را تخفیف بدهد - هرگاه بانک قانع شود که تخفیف در شرایط پرداخت برای عضو مزبور و عملیات بانک و بطور کلی برای همه اعضاء مفید خواهد بود میتواند یکی از دو اقدام ذیل یا هر دو اقدام را نسبت بتمام یا قسمتی از پرداخت سالانه بعمل آورد :

۱ - بانک بتشخیص خود میتواند باعضو مربوط ترتیبی بدهد که در ظرف مدتی که از سه سال متجاوز نباشد پرداختهائی را به پول آن عضو در مقابل وام بپذیرد و برای

بکار بردن پول مزبور و حفظ ارزش ارزی و بازخرید آن شرایط مقتضی مقرر خواهد داشت .

۲ - بانک ممکن است شرایط استهلاک را تعدیل یا مدت وام را تمدید نماید و یا هر دو اقدام را توأمأً بعمل آورد .

بخش پنجم - تضمینات

الف - در هنگام تضمین وامی که از طرق معمولی معاملاتش پیش می‌آید بانک کارمزدی برای این تضمین خواهد گرفت که بمدتهای معین نسبت بمبلغی از وام که هنوز باقی است و بترخی که بانک تعیین مینماید قابل پرداخت خواهد بود .

در مدت ده سال اولیکه بانک شروع بعملیات کرده است این نرخ از سالی يك درصد کمتر و از سالی يك و نیم درصد بیشتر نخواهد بود . پس از ختم مدت ده سال بانک ممکن است نرخ کارمزد را نسبت بمبلغی از وام تضمین شده که هنوز باقی است و وامهای آینده تقلیل دهد بشرط آنکه اندوخته‌هایی که بانک بموجب بخش ششم این ماده - از سایر درآمدها گردآورده است برای يك چنین تقلیلی کافی تشخیص داده شود .

نسبت بوامهای آینده بانک حق خواهد داشت که بتشخیص خود نرخ کارمزد را از حدود فوق بالاتر ببرد بشرط آنکه تجربیات بانک نشان دهد که يك چنین افزایشی صلاح خواهد بود .

ب - کارمزد تضمینات را وام‌گیرنده مستقیماً ببانک پرداخت خواهد نمود .

ج - اگر در موقع عدم انجام تعهد از طرف وام‌گیرنده یا تضمین‌کننده دیگری بانک حاضر باشد که اسناد و سایر تعهداتی را که تضمین کرده است بترخی برابری به اضافه بهره‌ایکه تا تاریخ پیشنهادهای خرید بآن تعلق خواهد گرفت خریداری نماید در تضمینات بانک این حق منظور است که بانک میتواند تعهد خود را نسبت به بهره و امها خاتمه دهد .

د - بانک خواهد داشت برای تضمیناتی که می‌کند هر شرط دیگر مقرر نماید.

بخش ششم - اندوخته مخصوص

مبلغ کارمزدی که بانک بموجب بخش چهارم و پنجم این ماده می‌گیرد بعنوان اندوخته مخصوص کنار گذاشته خواهد شد و برای پرداخت تعهدات بانک نسبت بمقررات بخش هفتم این ماده بکار خواهد رفت. اندوخته مخصوص با پولهای سیالی که در این قرارداد مجاز شده و مدیران اداری معین کنند نگهداری خواهد شد.

بخش هفتم - طرز پرداخت تعهدات در صورت عدم تأدیة بدهکاران

اگر وام‌هایی که بانک داده یا وام‌هایی که در آن شرکت کرده یا تضمین نموده است مواجه با عدم تأدیة بشود:

الف - بانک ترتیبات مقتضی برای تصفیة تعهدات، خود نسبت بوامهای مزبور خواهد داد و این ترتیبات شامل مقرراتی که در قسمت (ج) بخش چهارم این ماده ذکر شده یا نظیر آن است نیز خواهد بود.

ب - پرداخت‌هایی که باید در مقابل تعهدات بانک نسبت بوامها یا تضمینات مقرر در قسمت الف (۱ و ۲ و ۶) این ماده بشود از منابع ذیل خواهد شد:

- ۱- اولاً از اندوخته مخصوص که بموجب بخش ششم این ماده مقرر شده.
- ۲- پس از آن تا هر مبلغ که لازم باشد بتشخیص بانک از سایر اندوخته‌ها و اضافات و سرمایه موجود بانک.

ج - هرگاه برای پرداخت‌های قرار داده بهره‌ها یا سایر مخارج یا استهلاك استقراض بانک یا تعهدات، بانک نسبت بپرداخت‌های مشابه مانند وامهای تضمین شده از طرف بانک مبلغی لازم بشود بانک میتواند مبلغ مورد احتیاج را از تعهدات پرداخت نشده اعضا بموجب بخش پنجم و هفتم ماده درم مطالبه کند. بعلاوه اگر بانک معتقد

شود که عدم توانائی پرداخت مدتی مدید طول خواهد کشید ممکن است مبلغ اضافی دیگری از تعهدات پرداخت نشده‌اعضاء را مطالبه نماید و این مبلغ نباید در هر سال از یکصدم از مجموع تعهدات تجاوز نماید. این مطالبه برای منظورهای ذیل خواهد بود:

۱- برای اینکه بانک قبل از سررسید موعد تمام یا یکقسمت از اصل تعهدات خود را نسبت بوامهائی که تضمین کرده و بدهکار در پرداخت آن عدم توانائی پیدا کرده است خریداری کند یا بطریق دیگر بخواهد تعهدات خود را در اینگونه موارد مرتفع سازد.

۲- برای اینکه تمام یا قسمتی از وامهای خود را باز خرید نماید و یا بطریق دیگر تعهدات خود را در اینگونه موارد مرتفع نماید.

بخش هشتم - عملیات متفرقه

باضافه عملیاتی که در مواد دیگر این موافقتنامه معین شده بانک حق عملیات زیر را خواهد داشت:

۱- خرید و فروش اسناد بهاداری که انتشار داده و خرید و فروش اسناد بهاداری که تضمین کرده یا مبلغی سرمایه در آن گذاشته است بشرط آنکه بانک موافقت عضوی را که در کشور او این اسناد خریده یا فروخته می‌شود جلب نماید.

۲- تضمین اسناد بهاداری که در آن مبلغی سرمایه گذاشته است بمنظور تسهیل فروش آنها.

۳- وام دادن پول هر عضو باموافقت او.

۴- خرید و فروش سایر اسناد بهاداری که هیئت مدیران باکثرت سه ربع از مجموع آراء تشخیص دهند که برای بکارنداختن تمام یا قسمتی از اندوخته مخصوص مذکور در بخش ششم این ماده مقتضی است.

بانک در اعمال اختیارات فوق‌میتواند با هر شخص یا شرکت‌های خصوصی یا عمومی یا بنگاه‌ها و سایر بنگاه‌های قانونی در ناحیه کشورهای عضو وارد معامله بشود.

بخش نهم - اخطاریکه باید روی اسناد بهادار بشود

روی هر سند بهادار که بانک تضمین میکند یا انتشار میدهد اخطار درشت و واضحی باین مضمون نگاشته خواهد شد که سند مذکور جز آنگاه که در متن سند ذکر شده باشد ذمه هیچ دولتی نخواهد بود.

بخش دهم - عدم مداخله در سیاست

بانک و کارمندان آن در امور سیاسی مداخله نخواهند کرد و در تضمینات خود تحت نفوذ وضع سیاسی عضو یا اعضاء مربوط نخواهند بود و در تصمیمات خود تنها امور اقتصادی را مورد توجه قرار داده همین امور را نیز با بیطرفی مطالعه خواهند کرد تا مقاصدی که در ماده اول ذکر شده انجام پذیر گردد.

ماده پنجم

سازمان و اداره بانک

بخش اول - سازمان

بانک دارای یک هیئت مدیره و یک عده مدیران اداری و یک رئیس خواهد بود و برای انجام وظایفی که بانک تعیین خواهد کرد کارمندی خواهد داشت.

بخش دوم - هیئت مدیره

الف - تمام اختیارات بانک بعهده هیئت مدیره واگذار میشود. هر یک از اعضاء برای هیئت مدیره یک مدیر و یک مدیر علی‌البدل مطابق ترتیبی که معین خواهد شد انتخاب خواهد نمود. هر یک از مدیران و مدیران علی‌البدل با اختیار عضوی که آنها را انتخاب کرده است مدت پنج سال بر سر کار خواهند بود و ممکن است مجدداً انتخاب شوند. هیچیک از مدیران علی‌البدل در غیبت مدیر اصلی خود حق رأی نخواهند

داشت . هیئت مدیره یک نفر از مدیران را بعنوان رئیس هیئت مدیره انتخاب خواهند نمود .

ب - هیئت مدیره میتواند بمديران اداری اختیارات مخصوص بخوبیش را تفویض نماید جز در موارد ذیل :

- ۱- انتخاب اعضاء جدید و تعیین شرائط ورود آنها .
  - ۲- افزایش یا نقصان سهام سرمایه .
  - ۳- تعلیق عضو .
  - ۴- اخذ تصمیم در تفسیری که مدیران اداری از مواد این موافقتنامه کرده اند .
  - ۵- اقدام بشریک مساعی با سایر سازمانهای بین المللی (باستثنای اقدامات غیر رسمی که جنبه موقتی و اداری داشته باشد) .
  - ۶- تصمیم بموقوف گذاردن عملیات بانک و تقسیم دارائی آن بطور دائم .
  - ۷- تصمیم در توزیع در آمد خالص بانک .
- ج -** هیئت مدیره یک مجمع عمومی سالیانه خواهد داشت و جلسات دیگری نیز که هیئت تصویب کرده یا از طرف مدیران اداری تقاضا شده باشد تشکیل خواهد داد . جلسات هیئت مدیره وقتی تشکیل خواهد شد که پنج نفر از اعضاء یا اعضائی که دارای یک ربع مجموع آراء باشند تقاضا کنند .
- د -** برای رسمیت جلسات حضور اکثریت افراد هیئت مدیره که افلا دارای دو ثلث از مجموع کل آراء باشند کافی است .

ه - هیئت مدیره ممکن است مقرراتی وضع کند که بموجب آن مدیران اداری بتوانند در صورتیکه اقدامی را باصلاح و منفعت بانک تشخیص دهند رأی افراد هیئت مدیره را در آن اقدام مخصوص بدون توسل بتشکیل جلسه هیئت مدیره بدست آورند .

و - هیئت مدیره و مدیران اداری ممکن است تا حدودی که اختیار پیدا کرده‌اند مقررات و آئین‌نامه‌های لازم و مقتضی برای اجراء کارهای مربوط بانك وضع نمایند.

ز - مدیران و مدیران علی‌البدل بدون دریافت حقوق از بانك کار خواهند کرد ولی بانك بآنها هزینه مناسبی که برای حضور در جلسات متحمل شده اند پرداخت خواهد نمود.

ح - هیئت مدیره میزان حق‌الزحمه‌ای که باید بمدیران اداری پرداخت شود و شرایط و حقوق رئیس بانك را که بموجب قرارداد مقرر میشود تعیین خواهد نمود.

بخش سوم - طرز دادن رأی

الف - هر يك از اعضاء دارای دو است و پنجاه رأی خواهند بود و باین عده آراء نسبت بهر رسمی از سهام بانك که دارا باشند يك رأی اضافه خواهد شد.

ب - جز در مواردیکه مشخصاً تصریح شده باشد تمام امور بانك بوسیله اکثریت آراء داده شده فیصله خواهد یافت.

بخش چهارم - مدیران اداری

الف - مدیران اداری مسئول عملیات عمومی بانك خواهند بود برای انجام این امور از همه اختیاراتی که از طرف هیئت مدیره بآنها داده میشود استفاده خواهند کرد.

ب - بانك دارای دوازده نفر مدیر اداری خواهد بود که ممکن است جزو اعضاء هیئت مدیره نباشند از این عده :

۱- پنج نفر را اعضائیکه سهام آنها از همه زیادتر است انتخاب خواهند کرد.

۲- هفت نفر را سایر اعضاء هیئت مدیره باستثنای پنج نفری که در جزو (۱)

بالا ذکر شده بموجب جدول (ب) انتخاب خواهند نمود.

برای اجرای این بخش منظور از اعضاء ، دولت کشورهایائی است که نام آنها در

جدول (الف) ثبت است خواه اعضا اصلی بانك باشند و خواه بموجب قسمت (ب) از بخش اول ماده دوم عضو شده باشند وقتی دولت سایر کشورها عضو میشوند هیئت مدیره می‌تواند با کثرت چهار پنجم از کل آراء بعد از مدیرانی که باید انتخاب شوند بیافزایند مدیران اداری هر دو سال یکبار منصوب و یا انتخاب میشوند .

ج - هر مدیر اداری یک نفر مدیر علی‌البدل با اختیار تام تعیین خواهد نمود که بجای او در صورتیکه خود او حاضر نباشد رأی بدهد . وقتی مدیرانی که مدیر علی‌البدل انتخاب کرده‌اند حاضر باشند مدیران علی‌البدل می‌توانند در جلسات شرکت کنند ولی حق رأی نخواهند داشت .

د - مدیران در شغل خود تا انتخاب یا نصب جانشین آنها باقی خواهند ماند اگر محل یک نفر مدیری که انتخاب شده بیش از نود روز بانقضای دوره مدیریت او مانده خالی شود مدیر دیگری برای مدت باقیمانده از طرف مدیرانیکه مدیر سابق را انتخاب کرده‌اند منتخب خواهد شد و برای این انتخاب اکثریت آراء لازم است . در مدتیکه مقام مدیریت خالی است مدیر علی‌البدل مدیر سابق از اختیارات خود جز در انتخاب مدیر علی‌البدل استفاده خواهد کرد .

ه - مدیران اداری علی‌التوالی در اداره مرکزی بانك مشغول کار خواهند بود و هر قدر کارهای بانك ایجاب کند تشکیل جلسه خواهند داد .

و - برای جلسات هیئت مدیران اداری اکثریتی که لااقل نماینده نصف تمام آراء باشد کافی است .

ز - هر مدیر که انتخاب شود حق دارد بعد از آرائی که در بخش سوم این ماده برای عضویکه مدیر نمایندگی او را دارد تعیین شده رأی بدهد هر مدیری حق خواهد داشت بعد از آرائی که از برای انتخاب او داده شده رأی بدهد هر مدیر يك رأی می‌دهد که بعد از تمام آرائیکه حق دارد محسوب خواهد شد .

ح - هیئت مدیره مقررات و آئین‌نامه‌هایی وضع خواهد کرد که بموجب آن اعضای که طبق قسمت (ب) بالا حق انتخاب مدیران دارند بتوانند نماینده برای شرکت در جلسه هیئت مدیران اداری بفرستند بشرط آنکه قبلاً تقاضا بشود و موضوع دستور جلسه مخصوصاً مربوط بآن عضو باشد .

ط - مدیران اداری میتوانند کمیسیون‌هایی که مقتضی بدانند تشکیل بدهند . عضویت این کمیسیونها لازم نیست با افراد هیئت مدیره یا مدیران اداری یا جانشینان آنها محدود باشد .

بخش پنجم - رئیس و کارمندان

الف - مدیران اداری یک نفر رئیس انتخاب خواهند نمود که نباید عضو هیئت مدیره یا یکی از مدیران اداری یا جانشینان آنها باشد . رئیس بانک رئیس مدیران اداری خواهد بود ولسی حق رأی نخواهد داشت جز در مواردیکه آراء موافق و مخالف مساوی باشد که در آن صورت رأی او برای تعیین اکثریت قاطع است . رئیس بانک میتواند در جلسات هیئت مدیره شرکت نماید ولی در آن جلسات حق رأی نخواهد داشت . رئیس در صورتیکه مدیران اداری تصمیم بگیرند شاغل مقام ریاست بانک نخواهد بود .

ب - رئیس بانک رئیس کارمندان صندوق خواهد بود و بار اعنمائی مدیران اداری امور عادی بانک را اداره خواهد کرد و با کنترل عمومی که مدیران اداری در کار او خواهند داشت مسئول سازمان و انتخاب و اخراج کارمندان میباشد .

ج - رئیس بانک و کارمندان صندوق در انجام وظایف خود تنها خود را نسبت بباک مطیع و موظف شناخته تابع هیچ قوه دیگری نخواهند بود هر یک از اعضاء بانک کیفیت بین‌المللی و وظیفه خویش را رعایت کرده و نسبت بکارمندان بانک هیچگونه اعمال نفوذی نخواهند نمود .

د - رئیس بانک با رعایت اهمیت عظیمی که باید در حسن جریان و اداره سازمان و لیاقت فنی کارمندان بشود در هنگام انتخاب کارمندان جدید توجه بسیار دقیقی بعمل آورده آنهارا از نظر جغرافیائی هر قدر ممکن باشد از نقاط مختلف انتخاب خواهد نمود.

بخش ششم - انجمن مشاوره

الف - بانک يك انجمن مشاوره خواهد داشت که اقلاً دارای هفت عضو خواهد بود و از طرف هیئت مدیره از میان کسانی که در بانکداری و بازرگانی و صنایع و کشاورزی و امور مربوط بکارگران ذی‌علاقه هستند و تا حد امکان از میان ملل مختلف انتخاب میشوند. در مواردیکه سازمانهای بین‌المللی تخصصی وجود داشته باشد انتخاب اعضاء انجمن مشاوره که از لحاظ آن امور منتخب میشوند با موافقت سازمانهای مذکور خواهد بود. انجمن مشاوره در امور مربوط بخط مشی کلی بانک نظر خواهد داد. این انجمن مشاوره سالی یکبار تشکیل خواهد شد و در مواقع دیگر اگر بانک لازم بداند میتواند جلسات دیگری نیز تشکیل داد.

ب - اعضاء انجمن مشاوره مدت دو سال در مقام خود باقی خواهند ماند و ممکن است مجدداً منصوب شوند. باعضاء مزبور هزینه متناسبی که برای بانک متحمل شده‌اند پرداخت خواهد شد.

بخش هفتم - کمیته وام

کمیته‌هایی که بموجب بخش چهارم از ماده سوم باید برای وام تشکیل شود بوسیله بانک معین خواهد شد. هر یک از این کمیته‌ها دارای یک نفر کارشناس خواهد بود که از طرف یکی از اعضاء هیئت مدیره که نماینده عضوی باشد که در کشور او نقشه ترمیم و توسعه بموقع اجراء درمی‌آید انتخاب خواهد شد و یک یا چند کارمند فنی بانک نیز در آن عضویت خواهند داشت.

بخش هشتم - مناسبات با سایر سازمانهای بین‌المللی

الف - صندوق با رعایت مقررات این موافقتنامه با سازمانهای ملی بین‌المللی که در موارد مخصوص مسئولیت تخصصی دارند تشریک مساعی خواهد نمود. هر ترتیبی که برای این تشریک مساعی داده شود که موجب اصلاح یکی از مقررات این موافقتنامه بشود تنها پس از اصلاح این موافقتنامه بطوری که در ماده هشتم مقرر است بعمل خواهد آمد.

ب - در هنگام اخذ تصمیم نسبت بدرخواست وام یا تضمین هائی که مستقیماً از تخصصات سازمانهای بین‌المللی باشد که در قسمت (الف) ذکر شده و اعضاء بانک بدو در آن دخیل بوده‌اند بانک نظرات و پیشنهادهای سازمانهای مذکور را مورد توجه قرار خواهد داد.

بخش نهم - محل ادارات بانک

الف - جایگاه عمده بانک در کشور عضوی خواهد بود که سهام اواز سایرین زیادتر باشد.

ب - بانک ممکن است نمایندگی‌ها و شعبی زیاد در کشور هر یک از اعضاء تأسیس نماید.

بخش دهم - شعب بانک در نقاط مختلف هر کشور

الف - بانک ممکن است در هر کشور شعب متعددی تأسیس نماید و محل و محوطه عمل هر یک را مقرر دارد.

ب - هر یک از این شعب دارای شورای محلی میباشد که نماینده حوزه بانکی مزبور خواهند بود و بطریقی که بانک تصمیم بگیرد انتخاب خواهند شد.

بخش یازدهم - بنگاههایی که دارائی بانک بآنها سپرده شده

الف -- هر کشور عضو، بانک مرکزی خود را برای نگاهداری سپرده های بانک ازپول آن عضو معین خواهد کرد و اگر بانک مرکزی نداشته باشد بنگاه دیگری که مورد قبول بانک باشد تعیین خواهد نمود .

ب - بانک می تواند دارائی های دیگر را که طلا نیز جزو آن خواهد بود در بنگاههایی که از طرف پنج نفر از اعضاء که سهام آنها از همه بیشتر میباشد تعیین شده و در سایر بنگاههایی که خود بانک انتخاب کرده باشد بسپارد . بدو اقل نصف تمام موجودی طلای بانک در محلی سپرده خواهد شد که از طرف کشوریکه جایگاه عمده بانک در آن واقع است معین می شود و لااقل چهل درصد در بنگاههایی که چهار عضو دیگر مذکور در فوق تعیین کنند نگاهداشته می شود . در هر یک از این بنگاهها بدو اقل معادل مبلغ طلایی که عضو معرف آن بنگاه بابت سهام خود پرداخته نگاهداری می شود . باوصف این مراتب انتقالات طلا که از طرف بانک بعمل می آید با توجه بهزینه حمل و نقل و احتیاجات پیش بینی شده بانک خواهد بود . در مواقع مهم مدیران اداری می توانند تمام یا قسمتی از موجودی طلای بانک را بمحلی انتقال دهند که وسائل حفظ آن بحد کفایت فراهم باشد .

بخش دوازدهم - موجودی های پولی بانک

بانک قبول میکند که از هر یک از اعضاء خود بجای پول رایج کشور عضویکه بموجب بخش هفتم (۱) ماده دوم بیانک پرداخته شده یا برای پرداختهای استهلاکی نسبت بقرضه ای که بآن پولها شده تأدیه می شود و برای عملیات بانک لازم باشد اوراق تعهدی اسناد مشابهی که از طرف دولت کشور عضو یا نگاهدار سپرده هائی که آن عضو تعیین کرده است انتشار یافته بپذیرد و این اسناد باید غیر قابل فروش باشد و بآن سود تعلق نگیرد بنرخ برابری پول آن عضو عندالمطالبه بوسیله بستانکار ساختن

بانک نزد نگاهدار سپرده‌هایی که تعیین شده قابل پرداخت باشد .

بخش سیزدهم - انتشار گزارشها و طرز رسانیدن اطلاعات

الف - بانک گزارش سالانه‌ای شامل تراز نامه محاسبات خود که بوسیله محاسبین خبره بازرسی شده باشد انتشار خواهد داد و در فواصل سه ماه یا کمتر از آن نیز صورت خلاصه‌ای از وضع مالی بانک و حساب سود و زیان آن که نتیجه عملیات بانک است انتشار خواهد داد .

ب - بانک ممکن است گزارشهای دیگری را که برای انجام مقاصد خود لازم بدانند انتشار دهد .

ج - رو نوشت گزارشها و تراز نامه و هر نوع نشریه دیگری که بموجب این بخش تهیه میشود میان اعضاء توزیع خواهد شد .

بخش چهاردهم - توزیع درآمد خالص

الف - هر سال هیئت مدیره بانک معین خواهد کرد که چه مبلغ از درآمد خالص بانک باید پس از وضع قسمتی برای ذخیره بحساب اضافه درآمد برده شود و چه مبلغ آن باید توزیع شود .

ب - هر گاه درآمدی توزیع شود تا میزان دو درصد که قابل تراکم نیست برای هر توزیع سالانه نسبت به حد وسط مبلغ قرضه‌ای که در آن سال بموجب بخش اول قسمت الف (۱) ماده پنجم از طرف عضوی شده با پول همان عضو پرداخت میشود و مازاد میان اعضاء بتناسب سهام آنها پرداخت خواهد شد . هر پرداختی که بهر عضو میشود با پول همان عضو خواهد بود و اگر چنین پولی در دسترس نباشد با پول دیگری که مورد قبول عضو مربوط باشد پرداخت خواهد شد . هر گاه پولی غیر از پول کشور عضو بآن عضو پرداخته شود انتقال آن پول به عضو دریافت کننده واستعمال آن مورد هیچگونه تضییقاتی از طرف سایر اعضاء واقع نخواهد شد .

ماده ششم

خروج و تعلیق از عضویت و موقوف گذاشتن عملیات بخش اول - حق اعضاء در خارج شدن از عضویت

هر يك از اعضاء ميتواند در هر موقع با تسليم يادداشت كتبی ببانك در اداره مركزی آن از عضویت بانك خارج شود . تاريخ خروج از عضویت از روز وصول این يادداشت خواهد بود .

بخش دوم - تعلیق عضویت

اگر عضوی بتعهدات خود نسبت ببانك وفا ننماید بانك ميتواند باكثریت كل آراء هیئت مدیره ویرا از عضویت بانك معلق نماید . عضو معلق از همان موقع تا یکسال پس از تاریخ تعلیق از عضویت بانك خارج خواهد بود مگر آنکه هیئت مدیره با اکثریت مذکور در فوق ویرا مجدداً بعضویت بانك بپذیرد .
مادامیکه عضوی از عضویت معلق است نمیتواند از حقوقی که بموجب این موافقتنامه پیدا کرده است جز حق خروج از عضویت استفاده کند ولی مشمول تعهدات مندرجه در این موافقتنامه خواهد بود .

بخش سوم - خروج از عضویت صندوق بین‌المللی پول

هر عضوی که از عضویت صندوق بین‌المللی پول خارج شود پس از سه ماه از تاریخ خروج از عضویت صندوق از عضویت بانك نیز خارج خواهد بود مگر آنکه بانك باكثریت سه ربع از كل آراء قبول کند که عضو مذکور به عضویت بانك باقی بماند .

بخش چهارم - تصفیه حساب دولتهائیکه از عضویت بانك خارج میشوند

الف - هر گاه دولتی از عضویت بانك خارج شود تا آن موقع که بخشی از قروض یا تضمیناتی که قبل از خروج از عضویت کرده است باقی مانده باشد بتعهدات مستقیم خود و تعهداتی که بطرق دیگر نسبت ببانك پیدا کرده است ملزم خواهد بود ولی

پس از آن نسبت به تعهداتی که بانک از قروض و تضمینات می‌کند زمه‌دار نیست و در مخارج یا درآمد بانک سهیم نخواهد بود .

ب - در موقعیکه دولتی از عضویت بانک خارج می‌شود بانک برای خرید سهام آن دولت ترتیباتی خواهد داد تا باوجه آن قسمتی از محاسبات با آن دولت را بموجب مدلول قسمت (ج-د) این بخش تصفیه نماید . برای انجام این منظور بهای سهام دولت مزبور عبارت از بهائی خواهد بود که در دفاتر بانک برای سهام در روز خروج آن دولت از عضویت معلوم شده است .

ج - پرداخت وجه سهامی که بموجب این بخش از طرف بانک باز خرید می‌شود مشمول شرایط زیر خواهد بود :

۱- هر مبلغی که از بابت سهام طلب دولتی باشد تا مدتی که آن دولت یا بانک مرکزی او یا یکی از بنگاه‌های نماینده آن بانک بعنوان مدیون یا تضمین‌کننده زمه‌دار باشد نگاهداشته خواهد شد و مبلغ مذکور با اختیار بانک ممکن است در برابر دیونی که هنگام سر رسید آن فرامی‌رسد بکار رود . هیچ پولی بمناسبت زمه دولتهادر مقابل تعهد سهامی که بموجب بخش پنجم (۲) ماده دوم گرداند نگاهداشته نخواهد شد و در هر حال مبلغی که باید بعضوی در مقابل سهام آن برسد قبل از انقضای ششماه از تاریخ خروج از عضویت پرداخته نخواهد شد .

۲- در مواقع مختلف در مقابل سهامیکه از طرف دولت‌ها تسلیم بانک می‌شود میتوان پرداختهائی کرد وحداین پرداخت مساوی با مازاد تفاوت باز خرید سهام مطابق قسمت (ب) بالا از مجموع تعهدات قروض و تضمینات عضو بموجب قسمت ج (۱) میباشد تا بدین ترتیب تمام بهای سهام بعضو سابق پرداخت شود .

۳- پرداختها با پول کشور عضو دریافت کننده وجه یا بداختیارات بانک باطلا بعمل خواهد آمد .

۴- هر گاه بانک در اثر تضمیناتی که کرده یا شرکتی که در دادن وامها بعمل آورده یا در مقابل وامهای تصفیه نشده عضو در هنگام خروج او از عضویت متحمل خسارتی بشود و این خسارت از مبلغی که از اندوخته بانک برای چنین خسارتی تعیین شده در تاریخ خروج دولت کشوری از عضویت بانک تجاوز نماید دولت چنین کشوری ملزم است که عندالمطالبه مبلغی که در نتیجه آن خسارت در تاریخ باز خرید سهام وی ضرر بانک شده (و اگر آن مبلغ در هنگام باز خرید سهام آن کشور بحساب می‌آمد بهای سهام آن کشور را تنزل میداد) ببانک پرداخت نماید. علاوه دولتی که سابقاً عضو بوده نسبت بقسمت پرداخت نشده تعهدات بموجب بخش پنجم (۱) ماده دوم تا حدود مبلغی که در صورت چنین خسارتی از تعهدات اعضاء برای تصفیه آن در تاریخ باز خرید سهام مطالبه میشود ملزم خواهد ماند.

د - هر گاه بانک بطور دائم عملیات خود را بموجب قسمت (ب) بخش پنجم این ماده موقوف نماید در ظرف شش ماه پس از تاریخی که کشوری از عضویت بانک خارج شده کلیه حقوق چنین دولتی بموجب مقررات بخش پنجم این ماده تعیین خواهد شد.

بخش پنجم - موقوف گذاشتن عملیات و تصفیه تعهدات

الف - در مواقع غیر اعتیادی مدیران اداری ممکن است عملیات بانک را نسبت بوامها و تضمینات تازه موقوف بگذارند تا در هنگام فرصت هیئت مدیره در آن باب مطالعه کرده و تصمیم لازم اتخاذ کنند.

ب - بانک ممکن است بطور دائم عملیات خود را نسبت بوامها و تضمینات تازه با اکثریت کل آراء هیئت مدیره موقوف نماید. پس از چنین عملی بانک همه عملیات خود را جز آنچه مربوط بنقد کردن و نگاهداری و حفظ دارائی و تصفیه تعهدات خود باشد موقوف خواهد گذاشت.

ج - تعهدات تمام اعضاء بانک نسبت بقسمت وجه سهام مطالبه نشده و نسبت

به تنزلی که در ارزش پول آنها بوجود آمده تا زمانیکه دعوی بستانکاران که شامل دعاوی چند جانبه نیز خواهد بود پرداخت نشود بقوت خود باقی خواهد ماند .

د - طلب مستقیم تمام بستانکاران از بانك اول از دارائی بانك و پس از آن بوسیله مطالبه سهام پرداخت نشده تأدیه خواهد شد . قبل از اینکه به بستانکاران که طلب مستقیم از بانك دارند پرداختی بشود مدیران اداری ترتیباتیکه بقضات خودشان لازم باشد خواهند داد که این پرداخت میان دارندگان دعاوی چند جانبه و مخصوصاً صاحبان دعاوی مستقیم از بانك توزیع شود .

ه - به اعضاء بانك در مقابل سهمیه آنها از سرمایه پرداختی نخواهد شد مگر آنکه :

۱ - تمام تعهدات به بستانکاران پرداخت شده و یا ترتیب پرداخت آن داده شده باشد .

۲ - هیئت مدیره با اکثریت کل آراء تصمیم بتوزیع مبلغی از این بابت بگیرند .
و - پس از آنکه بموجب قسمت (ه) بالا تصمیم بپرداخت گرفته شد مدیران اداری میتوانند به اکثریت دوثلث از آراء متوالیاً دارائی بانك را میان اعضاء توزیع نمایند تا تمام دارائی بانك قسمت شود . این توزیع مشروط به آن خواهد بود که قبلاً دعاوی بانك با هر يك از اعضاء تصفیه شده باشد .

ز - قبل از آنکه از دارائی بانك توزیعی میان اعضاء بعمل آید مدیران اداری سهم نسبی هر يك از اعضاء را (بتناسب سهام آنها با مجموع سهام بانك) تعیین خواهند نمود .

ح - مدیران اداری ارزش دارائی را که باید توزیع شود بیهای روزی که توزیع بعمل میآید معین کرده و از آن پس بطریق ذیل آنرا توزیع خواهند نمود :

۱- بهر يك از اعضاء از تعهدات خود آن عضو یا بنگاههای رسمی کشور عضو

یا سایر بنگاه‌های قانونی که در کشور عضو مستقر هستند تا درجه‌ای که آن تعهدات موجود باشد معادل مبلغی که با سهم نسبی آن عضو از مبلغ کل متناسب باشد پرداخت خواهد شد.

۲ - مازادیکه باید بعضو مربوط پس از پرداخت مذکور در جزو (۱) بالا برسد بیول کشور عضو مذکور تا میزانیکه بانک موجودی داشته باشد معادل ارزش آن مازاد پرداخت خواهد شد.

۳ - مازادیکه پس از پرداخت مذکور در جزو (۱) و (۲) باید بعضو مربوط برسد بطلا یا بیول دیگری که مورد قبول عضو باشد بمیزانیکه بانک موجودی دارد معادل ارزش آن مازاد پرداخت خواهد شد.

۴ - دارائی باقیمانده بانک پس از آنکه پرداخت‌های مذکور در جزو (۱) و (۲) و (۳) بعمل آمد متناسب میان اعضاء تقسیم خواهد شد.

ط - هر عضویکه دارائی تقسیم شده بانک را بموجب مقررات قسمت (ح) بالا دریافت میکنند همان حقوقی را که بانک نسبت به آن دارائی پیش از توزیع آن داشت دارا خواهد بود.

ماده هفتم

هویت بانک و مصونیت و امتیازات بخش اول - منظور از وضع این ماده

برای آنکه بانک بتواند وظایفی که بعهد آن محول شده انجام دهد هویت قانونی و مصونیت و امتیازاتی که در این ماده معین شده است در کشور هر عضو بیانک داده خواهد شد.

بخش دوم - هویت قانونی

بانک دارای شخصیت کامل حقوقی خواهد بود و مخصوصاً در امور ذیل صلاحیت

خواهد داشت :

۱- در عقد قرارداد .

۲- در تحصیل و فروش اموال منقول و غیر منقول .

۳- در اقدام بدعاوی حقوقی .

بخش سوم - وضع بانک در برابر عملیات قضائی

نسبت بینک میتوان در محکمه صلاحیت دار قضائی در نواحی کشور عضوی که در آنجا بانک اداره‌ای تأسیس کرده یا برای قبول خدمات یا صدور اخطار نماینده دارد و یا در آن نقاط اسناد بهادار انتشار داده و یا اسنادی را ضمانت نموده است طرح دعوی نمود . اما از طرف اعضاء یا کسانیکه از طرف اعضاء اقدام میکنند و یا با اعضاء دعاوی دارند هیچ دعوی را نمیتوان نسبت بینک طرح کرد . اموال و دارائی بانک در هر جا و بدست هر کس سپرده باشد از کاوش و مصادره و ضبط یا خلع ید یا هر گونه توقیف دیگر تا قبل از صدور حکم قطعی مصون خواهد بود .

بخش چهارم - مصونیت دارائی بانک از توقیف

دارائی و اموال بانک در هر جا و بدست هر کس سپرده باشد از کاوش و مصادره و ضبط یا خلع ید یا هر گونه توقیف دیگر از طرف قوه قضائیه و اجرائیه مصون خواهد بود .

بخش پنجم - مصونیت پرونده‌های بانک

در بایگانی و پرونده‌های بانک نمیتوان مداخله کرد .

بخش ششم - آزادی دارائی صندوق از تضییقات

تا آن درجه که برای انجام عملیاتیکه بموجب این موافقتنامه مقررات لازم باشد تمام دارائی و اموال صندوق از تضییقات و تعهدات و کنترلها از هر سنخ و کیفیتی که باشد مصون خواهد بود .

بخش هفتم - امتیازات در مکاتبات و مخابرات

اعضاء بانک با مراسلات رسمی بانک همان معامله‌ای را خواهند نمود که با مراسلات رسمی سایر اعضاء میکنند .

بخش هشتم - مصونیت و امتیازات رؤساء و کارمندان بانک

رؤساء و مدیران و جانشینان آنها و مأمورین و کارمندان بانک :

- ۱- از تعقیب حقوقی نسبت به عملیاتی که از نظر شغل رسمی خود انجام میدهند مصون خواهند بود جز در مواردی که بانک این مصونیت را سلب نماید .
- ۲- در صورتیکه بومی کشور نباشند از مهاجرت ، تضییقات و مقررات ثبت نام که برای بیگانگان معمول است و تعهد با انجام خدمات ملی مصون خواهند بود و نسبت به تضییقات ارزی همان تسهیلاتی که اعضاء برای نمایندگان و مأمورین و کارمندان و سایر اعضاء بانک که هم‌رتبه آنها باشند مقرر داشته‌اند درباره آنان نیز معمول خواهند نمود .

- ۳- نسبت به تسهیلات مسافرت همان معامله‌ای که با نمایندگان و مأمورین و کارمندان و سایر اعضاء که هم‌رتبه آنها هستند میشود با آنان نیز بعمل خواهد آمد .

بخش نهم - مصونیت از پرداخت مالیات

- الف- بانک و دارائی و اموال و درآمد آن و عملیات و معاملاتی که بموجب این موافقتنامه انجام میدهد از هر گونه مالیات و عوارض گمرکی معاف خواهد بود. بعلاوه بانک از هر گونه تعهدی برای جمع‌آوری یا پرداخت مالیات و عوارض مصون می‌باشد .
- ب - هیچ مالیاتی نسبت به حقوق یا حق الزحمه که از طرف بانک به مدیران اداری و جانشینان آنها و مأمورین و کارمندان که اهل کشور نیستند یا بومی آنجا نمی‌باشند و یا از هیئت‌های بومی کشور نیستند پرداخته‌میشود تعلق نخواهد گرفت .
- ج - هیچگونه مالیاتی به تعهدات یا اسناد بهاداری که بانک انتشار میدهد و شامل سود سهام یا بهره آنهاست متعلق به هر کس باشد در موارد ذیل تعلق نخواهد گرفت :
  - ۱- اگر آن تعهد یا وثیقه از لحاظ اینکه بانک آنرا انتشار داده مورد مالیات واقع شود .

۲ - اگر تنها اساس چنین مالیاتی محل انتشار آن تعهد یا پولیکه در آن قید شده یا قابل پرداخت است یا محل اداره بانک باشد .

د - هیچگونه مالیاتی بتعهدات یا اسناد بهاداری که بانک آنها را ضمانت نموده است (و شامل بهره و سود آن نیز میباشد) متعلق بهرکس باشد در موارد ذیل تعلق نخواهد گرفت :

۱ - اگر آن تعهد یا وثیقه فقط از لحاظ اینکه بانک آنرا تضمین نموده مورد مالیات واقع شود .

۲ - اگر تنها اساس چنین مالیاتی محل اداره بانک یا بنگاههای متعلق ببانک باشد هر عضو اقدامات لازمه در کشور خود بعمل خواهد آورد که با مطابقت این قوانین با اصول کشور خود اصل مندرج در این ماده بموقع اجراء درآید و از اقداماتی که شده بانک را بطور تفصیل مستحضر خواهد داشت .

ماده هشتم اصلاحات

الف - هر پیشنهادی که برای اصلاح این موافقتنامه خواه از طرف اعضاء یا هیئت مدیره یا مدیران اداری بشود باید به اطلاع رئیس هیئت مدیره برسد تا آن پیشنهاد را در هیئت مدیره طرح نماید . اگر پیشنهاد اصلاحی بتصویب هیئت مدیره برسد بانک بوسیله بخشنامه یا تلگراف از تمام اعضاء موافقت آنها را با آن اصلاح استفسار خواهد نمود . هر وقت سه پنجم اعضائیکه چهار خمس کل آراء را داشته باشند اصلاح پیشنهاد شده را بپذیرند بانک آن اصلاح را تصدیق نموده و رسماً به اطلاع همه اعضاء خواهد رسانید .

ب - باوصف قسمت (الف) بالا در مورد اصلاحاتی که مربوط بموارد زیر باشد تصویب همه اعضاء ضرورت خواهد داشت :

- ۱- حق خروج از عضویت بانک (قسمت اول ماده ششم) .
  - ۲ - حقی که بموجب بخش سوم قسمت (ج) ماده دوم داده شده .
  - ۳ - تعیین حدود تعهدات بموجب بخش ششم ماده دوم .
- ج - اصلاحات مصوبه پس از سه ماه از تاریخ ابلاغ رسمی بانک از طرف
اعضاء بموقع اجرا گذاشته خواهد شد مگر آنکه در بخشنامه مربوط یا تلگراف مدت
کمتری تعیین شده باشد .

ماده نهم تفسیرات

الف - هر مسئله‌ای که در تفسیر مفاد این موافقتنامه بین عضو و بانک یا بین
اعضاء بانک پیش آید برای اخذ تصمیم بمديران اداری احاله خواهد شد . اگر مسئله
مورد نظر مخصوصاً متوجه بعضوی باشد که حق انتخاب مدیر اداری ندارد عضو
مربوط بموجب بخش چهارم (ح) ماده پنجم حق تعیین نماینده برای اظهار نظر خود
خواهد داشت .

ب - در هر صورت هرگاه مدیران اداری تصمیم خود را بموجب قسمت (الف)
بالا اظهار کرده باشند هر عضو ممکن است درخواست کند که مسئله مورد نظر بهیئت
مدیر که تصمیم آن قاطع خواهد بود احاله شود . تا هنگام اخذ تصمیم هیئت مدیره ،
بانک تا آنجا که لازم تشخیص دهد میتواند مطابق تصمیم مدیران اداری رفتار کند .

ج - هرگاه اختلافی بین بانک و یکی از کشور هائی که از عضویت بانکی
خارج شده است پیش آید یا در دوره ای که بانک در حال وقفه دائم است اختلافی بین
بانک و عضوی رخ دهد اینگونه اختلافات بحکمیت دادگاهی احاله خواهد شد که
دارای سه حکم خواهد بود . یک حکم را صندوق و دیگری را عضو مربوط یا عضوی
که از عضویت خارج شده معین خواهد کرد و حکم مشترک را جز در صورتیکه طرفین

بطرز دیگر موافقت کنند رئیس دیوان دائمی دادگستری بین‌المللی یا مقامی نظیر آن که بموجب آئین‌نامه‌های بانک معین میشود تعیین خواهد نمود. حکم مشترك اختيار کامل برای اتخان رویه عمل در تمام مواردیکه مورد اختلاف است خواهد داشت.

ماده دهم

هرگاه پیش از انجام عملی از طرف بانک تصویب عضوی لازم باشد جز در مورد ماده هشتم این تصویب انجام یافته تلقی خواهد شد مگر آنکه پس از ابلاغ از طرف بانک در ظرف مدت مناسبی که بانک تعیین میکند عضو مذکور مخالفت خود را اعلام نماید.

ماده یازدهم

مقررات نهائی

بخش اول - موقع اجرای این موافقتنامه

زمان اجرای این موافقتنامه وقتی است که از طرف دولتهائی که دارای شصت و پنج درصد از سهمیه‌ای که در جدول (الف) معین شده باشند امضاء شده و سندی که در بخش دوم (الف) این ماده ذکر شده از طرف آنها سپرده شده باشد ولی در هیچ صورت این موافقتنامه قبل از اول ماه مه ۱۹۴۵ بموقع اجرا در نخواهد آمد.

بخش دوم - امضاء

الف - هر دولتی که از طرف او این موافقتنامه امضاء میشود سندی بکشورهای متحده آمریکا سپرده و در آن قید خواهد کرد که این موافقتنامه را بامطابق بقوانین کشور خود پذیرفته و اقدامات لازم برای اجرای تعهدات مندرجه در آن بعمل آورده است.

ب - هر دولت از تاریخ تسلیم سندی که در ماده (الف) بالا ذکر شده عضو بانک خواهد بود باین استثناء که هیچ دولتی نمیتواند پیش از آنکه این موافقتنامه بموجب بخش اول این ماده بموقع اجرا گذاشته شود عضو بانک باشد.

ج - دولت کشورهای متحده آمریکا دولتهائی را که نامشان در جدول (الف) این

موافقتنامه ذکر شده و تمام دولتهائی را که عضویت آنها بموجب بخش اول (ب) مادهٔ دوم بتصویب رسیده باشد از امضاهائی که در ذیل این موافقتنامه میشود و سند هائی که بموجب قسمت (الف) این بخش سپرده میشود مطلع خواهد ساخت .

د - در موقعی که این موافقتنامه بنام دولتها امضاء میشود هر دولت بدولت کشورهای متحدهٔ امریکا یک صدم از یک صدم از بهای هر سهم خود را با طلا یا با دلار امریکا برای هزینه‌های اداری بانک پرداخت خواهد نمود . و این مبلغ سه بستانکار حسابی که وجوه باید بموجب بخش هشتم (الف) مادهٔ دوم بان حساب پرداخت شود وارد خواهد شد. دولت کشورهای متحدهٔ امریکا این مبلغ را در حساب جداگانه نگاهداری مینماید و بمجرد آنکه اولین جلسهٔ هیئت مدیره بموجب بخش سوم این ماده دعوت شود به هیئت مدیره منتقل خواهد نمود . اگر این موافقتنامه تا سی و یکم ماه دسامبر ۱۹۴۵ بموقع اجرا در نیامده باشد دولت کشورهای متحدهٔ امریکا این مبلغ را بدولتهائی که پرداخت کرده‌اند رد خواهد نمود .

ه - این موافقتنامه برای امضاء از طرف دولتهائی که اسامی آنها در جدول (الف) ثبت است تاسی و یکم دسامبر ۱۹۴۵ در واشنگتن خواهد ماند .

و - پس از سی و یکم دسامبر ۱۹۴۵ این موافقتنامه برای امضاء از طرف دولت هر کشوری که عضویت آن بموجب بخش اول (ب) مادهٔ دوم تصویب شده باشد باز خواهد بود .

ز - با امضای این موافقتنامه تمام دولتها آنرا بنام خود و بنام تمام مستعمرات و نواحی متصرفی آنسوی دریا و تمام نواحی تحت‌الحمایه یا اختیار آنها و نواحی که در آن بقیه مومیت عمل میکنند امضاء خواهند نمود .

ح - در مورد دولتهائی که نواحی اصلی آنها تحت اشغال دشمن بوده تسلیم سند

قسمت (الف) بالا را ممکن است تا یکصد و هشتاد روز پس از تاریخی که نواحی آنها آزاد میشود بتأخیر انداخت . اگر قبل از انقضای این تاریخ این سند تسلیم نشده باشد امضائی که در زیر آن سند از طرف دولت مربوط شده خالی از اعتبار خواهد بود و بخشی که از بابت مبلغ تعهد خود بموجب بخش (د) پرداخته‌اند مسترد خواهد گشت .

ط - قسمتهای (د) و (ح) از روز امضاء نسبت بدولت امضاءکننده موقع اجرا خواهد یافت .

بخش سوم - افتتاح رسمی بانک

الف - بمجردی که این موافقتنامه بموجب بخش اول این ماده بموقع اجرا گذاشته شود هر عضو یک نفر مدیر هیئت مدیره معین خواهد کرد و عضویکه عده سهام او از همه زیادتر است هیئت مدیره را دعوت خواهد نمود .

ب - در جلسه اول هیئت مدیره ترتیباتی برای انتخاب مدیران اداری موقتی داده خواهد شد . دولت پنج کشوری که سهام آنها بموجب جدول (الف) از همه بیشتر است مدیران اداری موقت را انتخاب خواهند نمود . اگر يك یا چند دولت عضو نشده باشند جای مدیران اداری که حق دارند تعیین کنند تا اول ژانویه ۱۹۴۶ یا تا روز قبول عضویت (هر کدام زودتر باشد) خالی خواهد ماند . هفت نفر مدیر اداری موقت مطابق مقررات جدول (ب) انتخاب خواهند شد و تا روزیکه اولین انتخاب رسمی مدیران اداری بعمل آید (و باید پس از اول ژانویه بمجردیکه عملی باشد این انتخاب بعمل آید) سر کار خواهند بود .

ج - هیئت مدیره ممکن است بمدیران اداری موقتی هراختیاراتی بدهند جز آن اختیاراتی که نتوان بمدیران اداری داد .

و - بانک باعضاء خود روزی را که حاضر برای عملیات میشود اطلاع خواهد داد .

این موافقتنامه در يك نسخه در واشنگتن نگاشته شد و در بایگانی دولت کشورهای متحده امریکاه رونوشت گواهی شده آنرا بتمام دولتهائی که اسامی آنها در جدول (الف) ثبت شده و بتمام دولتهائیکه عضویت آنها بموجب بخش دوم ماده دوم بتصویب رسیده خواهد فرستاد ، ضبط خواهد شد .

جدول (الف)

سهمیها

(بدون ذکر میلیون دلار کشورهای متحده امریکا)

۴۰۰	هندوستان	۲۰۰	استرالیا
۲۴	ایران	۲۲۵	بلژیک
۶	عراق	۷	بلیوی
۰/۵	لیبریا	۱۰۵	برزیل
۱۰	لوگزامبورک	۳۲۵	کانادا
۶۵	مکزیک	۳۵	شیلی
۲۷۵	هولاند	۶۰۰	چین
۵۰	زلاند جدید	۳۵	کلمبیا
۰/۸	نیکاراگوا	۲	کستاریکا
۵۰	نروژ	۳۵	کوبا
۰/۲	پاناما	۱۲۵	چکوسلواکی
۰/۸	پاراگوای	*	دانمارک
۱۷/۵	پرو	۲	جمهوری دومی نیگ
۱۵	کشورفلیپین	۳/۲	اکوادور
۱۲۵	لهستان	۴۰	مصر

۱۰۰	اتحادیه آفریقای جنوبی	۱	سالوادر
۱۲۰۰	کشور اتحاد جماهیر شوروی	۳	حبشه
۱۳۰۰	ممالک متحده بریتانیاى کبیر	۴۵۰	فرانسه
۳۱۷۵	کشورهای متحده آمریکا	۲۵	یونان
۱۰/۵	اروگوای	۲	گواتمالا
۱۰/۵	ونزولا	۲	هائیتی
۴۰	یوگسلاوی	۱	هندوراس
۹۱۰۰	مجموع	۱	ایسلاند

* سهمیه دانمارك از طرف صندوق پس از آنكه دولت دانمارك رضایت خود را بامضای این موافقت‌اعلام کند ولی قبل از آنكه موافقتنامه امضاء بشود معین خواهد گشت.

جدول (ب)

انتخاب مدیران اداری

- ۱- انتخاب مدیران اداری بوسیله گرفتن رأی از افراد هیئت مدیره که بموجب بخش چهارم قسمت (ب) ماده چهاردهم ذیحق هستند بعمل می‌آید.
- ۲- برای انتخاب مدیران اداری هر یک از افراد هیئت مدیره برای هر یک نفر مدیر اداری بعد از آرائی که بموجب بخش سوم از ماده دوازدهم حق آنهاست رأی خواهند داد هفت نفر یک‌باره آراء آنها از همه بیشتر است بسمت مدیر اداری انتخاب خواهند شد بشرط آنکه هیچیک کمتر از چهارده درصد از مجموع آرائیکه ممکن است اخذ شود نداشته باشند.
- ۳- هرگاه در نخستین اخذ رأی هفت نفر انتخاب نشوند اخذ رأی در نوبت دوم بعمل خواهد آمد و در این نوبت شخصی که کمترین آراء را در نوبت اول داشته برای انتخاب شدن صلاحیت نخواهد داشت. در اخذ رأی نوبت دوم افراد ذیل از هیئت مدیره رأی خواهند داد:
  - ۱- آنهاییکه در نوبت اول بشخصی که اکثریت لازم پیدا نکرده رأی داده باشند.

۲- آنتهاییکه بموجب بخش چهارم این جدول مشخص شود که رأی آنها برای کسیکه اکثریت پیدا کرده و انتخاب شده عدۀ آراء آن شخص را از پانزده درصد آرائی که باید اخذ شود بالاتر برده باشد .

۳- برای تشخیص اینکه آرائی که اعضاء هیئت مدیره داده اند عدۀ آراء شخصی را از پانزده درصد از مجموع آراء بالاتر برده است ، پانزده درصد مزبور اولاً شامل آراء مدیری خواهد بود که بشخص منظور بیشترین آراء را داده است و پس از آن آراء مدیری که عدۀ آراء او در درجه دوم زیادتر از دیگران بوده است منظور خواهد شد و بهمین ترتیب محاسبه ادامه خواهد یافت تا به پانزده درصد بالا برسد .

۴- نسبت بهر مدیری که قسمتی از آراء وی باید برای محاسبه آنچه اضافه به چهارده درصد رأی داده شده منظور شود اینطور تشخیص داده خواهد شد که مدیر نامبرده همه آراء خود را برای انتخاب شخص منظور داده است و لولاً آنکه مجموع آرائی که بآن شخص اصابت کرده است بعلت آن آراء از پانزده درصد تجاوز نماید .

۵- هرگاه پس از اخذ رأی در مرتبه دوم هفت نفر مدیر اداری انتخاب نشده باشند باز از روی همین اصول تجدید رأی بعمل خواهد آمد تا هفت نفر منظور انتخاب شوند بشرط آنکه پس از انتخاب شش نفر مدیر نفر هفتم با اکثریت ساده از بقیه آراء انتخاب شود و در اینصورت اینطور تشخیص داده میشود که نفر پنجم نیز مانند سایرین بوسیله محاسبه مجموع آراء انتخاب شده است .

اساسنامه تأسیس بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه دارای یازده ماده و دو جدول (الف) و (ب) پیوست قانون اجازه مشارکت دولت ایران در مقررات کنفرانس منعقد در برتن وودز که در تاریخ ششم دیماه یکهزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسیده میباشد .

رئیس مجلس شورای ملی - سید محمد صادق طباطبائی

فہرست

قسمت سوم - کنتراتہا

از صفحہ ۱۹۳ تا صفحہ ۱۹۶

فہرست : قسمت سوم - کنتراتها

صفحہ		عنوان قانون	شماره ردیف
تا	از		
		کنتراتها	
۱۹۴	۱۹۳	قانون تجدید استخدام آقای آندره گدار تبعہ فرانسہ برای مدیریت باستانشناسی وموزہ و کتابخانہ .	۱
۱۹۶	۱۹۴	قانون اجازہ استخدام آقای دکتر بنت . ف . اوری مشاور فنی وزارت بہداری .	۲

قسمت سوم

کنتراتها

قانون

تجدید استخدام آقای آندره گدار تبعه فرانسه برای مدیریت باستان شناسی و موزه و کتابخانه

مصوب ۱۳ اسفندماه ۱۳۲۳

ماده ۱۹ احده - وزارت فرهنگ مجاز است آقای آندره گدار تبعه فرانسه را از تاریخ اول فروردین ماه ۱۳۲۳ برای مدت پنج سال دیگر بسمت مدیریت باستان شناسی و موزه و کتابخانه با شرایط پائین مجدداً استخدام نماید :

الف - حقوق آقای آندره گدار در ماه سصد لیره خواهد بود که به اقساط ماهیانه نصف آنرا بریال و نصف دیگر را به لیره دریافت خواهد داشت .

ب - هنگام پایان قرارداد چنانچه قرارنامه آقای آندره گدار تجدید نشود هزینه مسافرت او برای معاودت بفرانسه پرداخته خواهد شد .

ج - هرگاه آقای آندره گدار شخصاً قرارداد خود را فسخ نماید حق دریافت هزینه معاودت مصرح در قسمت (ب) را نخواهد داشت .

د - آقای آندره گدار سالی یکماد مرخصی با استفاده از حقوق خواهد داشت

که ترتیب اعطای آن با وزارت فرهنگ خواهد بود .

۵ - وزارت فرهنگ مجاز است سایر شرایط استخدامی آقای آندره گدار را

برطبق ماده ۲ قانون مصوب ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین و قرارداد او را امضاء نماید.

تبصره ۱ - آقای گدار موظفند در دوره خدمت خود در ایران گذشته از

وظایف معینی که دارند در هر ماه دو جلسه علمی و درسی مرکب از کارمندان فنی اداره

باستان شناسی برای مطالعات و تبادل نظر و مشاوره راجع بکار و اقدامات تخصصی خود

تشکیل دهد و نتیجه عملیات حفاری و مطالعات بعد از این مجالس مشاوره برای انتشار

تدوین گردد .

تبصره ۲ - آثار صنعتی و ابنیه و اماکنی که در دوره قاجاریه تا آغاز مشروطیت

ساخته شده و جنبه عمومی دارد جزو آثار ملی و مشمول ماده اول قانون مصوب ۱۲

آبان ۱۳۰۹ محسوب است .

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه سیزدهم اسفندماه یک هزار و سیصد و

بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

قانون

اجازه استخدام آقای دکتر بنت . ف . اوری

مشاور فنی وزارت بهداری

مصوب ۲۲ آبان ماه ۱۳۲۴

ماده واحده - دولت مجاز است آقای دکتر بنت . ف . اوری تابع کشورهای

متحدہ امریکای شمالی را برای مدت سه سال از تاریخ حرکت از امریکا بسمت مشاور فنی وزارت بہداری با حقوق سالیانہ دوازده ہزار و پانصد دلار (کہ دو ٹلٹ بد لارویک ٹلٹ آن بریال پرداخت خواہد شد) با شرایط زیر استخدام نماید کہ در تحت تعلیمات مستقیم وزیر بہداری انجام وظیفہ نماید :

الف - مالیات بردرآمد حقوق دکتر اوری را کہ در داخلہ کشور باید تأدیہ شود دولت ایران خواہد پرداخت .

ب - خانہ وسوخت و روشنائی دکتر اوری بہزینہ دولت خواہد بود . لیکن دکتر اوری مختار است کہ در عوض استفادہ از خانہ وسوخت و روشنائی بہزینہ دولت معادل صدی بیست حقوقش اضافہ دریافت دارد .

ج - ہزینہ مسافرت با ایران و مراجعت نامبردہ و خانوادہ بلا فصل (عیال و اولاد) او از طرف دولت ایران تأدیہ میشود و همچنین ہزینہ مسافرت دکتر اوری در ایران برای انجام خدمات محولہ بعہدہ دولت خواہد بود .

د - در صورتیکہ دکتر نامبردہ قبل از پایان مدت استخدام فوت کند دولت ایران معادل حقوق دوسالہ او را بورثہ قانونی او و در صورتیکہ در نتیجہ خدمت بدولت ایران ناتوان شود و از کار فروماند همان حقوق را بخود او تأدیہ خواہد نمود و در این صورت ہزینہ برگشتن خانوادہ بلا فصل (عیال و اولاد) یا خود او بعہدہ دولت ایران خواہد بود .

ہر گاہ علل فوق در دوسال آخر خدمت پیش آید و رثہ متوفی یا خود او فقط بدریافت حقوق بقیہ مدت خدمت نہیحق خواہند بود .

ه - در صورتیکہ قرارداد استخدام دکتر نامبردہ بجهاتی غیر از آنچه در بند (د) ذکر شد فسخ گردد معادل چہار ماہ حقوق با و پرداخت خواہد شد .

و - سایر شرایط استخدامی دکتر ناهبرده بر طبق مقررات قانون مصوب ۲۳
عقرب ۱۳۰۱ معین خواهد شد .

این قانون کدمشتمل بر يك ماده است در جلسه بیست و دوم آبانماه یکهزار و سیصد و
بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

فهرست

قسمت چهارم- بودجه‌ها و اعتبارات

۱- بودجه‌ها: از صفحه ۱۹۷ تا صفحه ۲۹۲

۲- اعتبارات: از صفحه ۲۹۳ تا صفحه ۲۹۸

فهرست: قسمت چهارم - بودجه‌ها و اعتبارات

صفحه		عنوان قانون	شماره ردیف
تا	از		
		۱- بودجه‌ها	
۱۹۹	۱۹۷	قانون اجازه پرداخت هزینه کل کشور در سه ماهه اول سال ۱۳۲۳	۱
		قانون اجازه پرداخت حقوق و مصارف سه ماهه اول سال ۱۳۲۳	۲
۲۰۰	۱۹۹	مجلس شورای ملی .	
		قانون اجازه پرداخت دو دوازدهم هزینه کل کشور بابت دو ماهه تیر و مرداد ۱۳۲۳ .	۳
۲۰۱	۲۰۰		
		قانون اجازه پرداخت دو دوازدهم حقوق و مصارف مجلس شورای ملی بابت دو ماهه تیر و مرداد ۱۳۲۳ .	۴
۲۰۲	۲۰۱		
		قانون اجازه پرداخت دو دوازدهم هزینه کل کشور بابت دو ماهه شهر یورومهر ۱۳۲۳ .	۵
-	۲۰۲		
۲۱۶	۲۰۲	قانون بودجه سال ۱۳۲۳ مجلس شورای ملی .	۶
۲۲۴	۲۱۷	قانون بودجه سال ۱۳۲۳ چاپخانه مجلس شورای ملی .	۷
		قانون اجازه تمدید قانون مصوب دوم مهر ماه ۱۳۲۳ برای پرداخت یک دوازدهم هزینه آبان ماه ۱۳۲۳ .	۸
-	۲۲۵		
		قانون اجازه پرداخت دو دوازدهم هزینه های آذر ماه و دی ماه ۱۳۲۳ کل کشور .	۹
۲۲۸	۲۲۵		
		قانون متمم قانون اجازه پرداخت دو دوازدهم هزینه های دی و آذر ۱۳۲۳ کل کشور .	۱۰
۲۳۱	۲۲۹		

فهرست: قسمت چهارم - بودجه‌ها و اعتبارات

شماره ردیف	عنوان قانون	صفحه	
		تا	از
۱۱	قانون اجازه پرداخت دوازدهم هزینه‌های بهمن ماه واسفند ماه ۱۳۲۳ کل کشور.	۲۳۱	۲۳۲
۱۲	قانون اجازه پرداخت دوازدهم حقوق و هزینه دوماهه اول سال ۱۳۲۴ کل کشور.	۲۳۲	۲۳۳
۱۳	قانون اجازه پرداخت حقوق و هزینه دوماهه اول سال ۱۳۲۴ مجلس شورای ملی و چاپخانه مجلس و اداره روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی	۲۳۳	۲۳۴
۱۴	قانون اجازه پرداخت یکدوازدهم حقوق و هزینه کل کشور در خرداد ماه ۱۳۲۴.	۲۳۴	-
۱۵	قانون بودجه سال یک هزار و سیصد و بیست و چهار مجلس شورای ملی	۲۳۴	۲۵۷
۱۶	قانون اجازه پرداخت یکدوازدهم هزینه کل کشور بابت یکماهه تیر ۱۳۲۴.	۲۵۸	-
۱۷	قانون اجازه پرداخت حقوق و هزینه‌های کشور بابت دوماهه امرداد و شهر یورماه ۱۳۲۴.	۲۵۹	۲۶۰
۱۸	قانون اجازه پرداخت یکدوازدهم هزینه مهرماه ۱۳۲۴ کل کشور	۲۶۰	۲۶۱
۱۹	قانون اجازه پرداخت یکدوازدهم حقوق و هزینه کل کشور در آبان ماه ۱۳۲۴.	۲۶۲	-

فهرست : قسمت چهارم - بودجه‌ها و اعتبارات

صفحه		عنوان قانون	شماره ردیف
از	تا		
۲۶۳	۲۶۲	قانون اجازه وصول درآمدهای سال ۱۳۲۴ و پرداخت يك دوازدهم حقوق و هزینه کل کشور در آذرماه سال جاری .	۲۰
۲۶۴	۲۶۳	قانون اجازه پرداخت يك دوازدهم حقوق و هزینه کل کشور بابت دیماه ۱۳۲۴ .	۲۱
۲۶۵	۲۶۴	قانون اجازه پرداخت يك دوازدهم حقوق و هزینه کل کشور بابت بهمن ماه ۱۳۲۴ .	۲۲
۲۹۲	۲۶۵	قانون بودجه سال یک هزار و سیصد و بیست و پنج مجلس شورای ملی .	۲۳
۲ - اعتبارات			
۲۹۴	۲۹۳	قانون اجازه پرداخت پنجاه میلیون و چهارصد هزار ریال اعتبار اضافی بوزارت فرهنگ بمنظور اجرای قانون تعلیمات عمومی	۲۴
۲۹۶	۲۹۴	قانون یکصد و پنجاه میلیون ریال اعتبار برای کمک هزینه ارتش و تشکیل دادگاه فوق العاده برای رسیدگی بجرایم مربوط بوقایع شهر یور ۱۳۲۰ .	۲۵
-	۲۹۶	قانون تکمیل قانون استخدام آقای پرفسور شارل ابرلین .	۲۶
۲۹۸	۲۹۷	قانون افزایش دولشکر به ارتش و ترمیم حقوق افسران .	۲۷
-	۲۹۸	قانون اجازه پرداخت دو بیست و پنجاه هزار ریال از محل صرفه جوئی بودجه سال ۲۴ مجلس جهت هزینه اعتبار طبع فرهنگ دهخدا	۲۸

قسمت چهارم

بودجه‌ها و اعتبارات

قانون

اجازه پرداخت هزینه کل کشور در سه ماهه اول سال ۱۳۲۳

مصوب ۳۱ فروردین ماه ۱۳۲۳

ماده واحده - وزارت دارائی مجاز است در سه ماهه اول سال ۱۳۲۳ کلیه اعتبارات حقوق و هزینه‌های جاری سه ماهه اول سال کشور و کارخانجات و بنگاههای بازرگانی را در حدود $\frac{۳}{۱۳}$ بودجه سال ۱۳۲۲ و بر طبق بودجه‌های تفصیلی وزارتخانه‌ها و ادارات کل و بنگاههای بازرگانی بپردازد.

این پرداختها باید با رعایت آئین نامه‌های مربوطه ببودجه سال ۱۳۲۲ و آن قسمت از مواد مصوب قانون متمم بودجه همان سال و قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۱ و قوانین و آئین نامه‌های مربوط بکمک بکارمندان دولت انجام شود.

وزارت دارائی مجاز است هزینه‌های مربوط باحتیاجات سالیانه و فصلی وزارتخانه‌ها و ادارات کل و بنگاههای بازرگانی را همان قسم که معمولاً بطور سالیانه و فصلی پرداخت میشده بپردازد. و نیز مجاز است هزینه‌های لازمه را برای تکمیل ساختمانها و تعمیراتی که قبلاً شروع شده باشد از مازاد اعتبارات بودجه‌های سال

۱۳۲۲ پرداخت نموده و از محل اعتبارات مربوطه تعهدات ساختمانی سال ۱۳۲۱ را نیز پرداخت نماید .

تبصره ۱ - اعتبار تنخواه گردان خزانه در سال ۱۳۲۳ بمیزان پانصد میلیون ریال خواهد بود .

تبصره ۲ - پرداخت کمک بکارمندان دولت منجمله ژاندارمری در سه ماهه اول سال ۱۳۲۳ از محل درآمد عمومی کشور طبق قانون کمک بکارمندان و مقررات مربوطه که بتصویب کمیسیون بودجه رسیده انجام خواهد شد .

وزارت دارائی ملزم است که پس از تصویب بودجه سال ۱۳۲۳ پرداخت هائی را که از این بابت بعمل آمده از محل صرفه جوئی های بودجه همان سال تأمین نماید .

وزارت دارائی همچنین مجاز است که اعتباراتی از یک قلم بودجه بقلم دیگر نقل دهد تا پرداخت کمک را از محل صرفه جوئی اعتبارات $\frac{۳}{۳۳}$ بودجه تأمین نماید .

تبصره ۳ - کمک بکارمندان وزارت جنگ منحصراً از صرفه جوئی های بودجه وزارت جنگ پرداخت میشود .

تبصره ۴ - وزارت دارائی مجاز است کمبود حقوق سال ۱۳۲۲ منتظرین خدمت را از محل صرفه جوئی های بودجه همان سال تأمین و پرداخت نماید .

تبصره ۵ - وزارت دارائی مجاز است باقیمانده چهارصد میلیون ریال وامی که طبق قانون مورخه ۲۶ آبان ۱۳۲۲ در اختیار وزارت دارائی گذارده شده برای خرید غله تا تصویب بودجه سال ۱۳۲۳ بمصرف برساند .

تبصره ۶ - شهرداریها مجازند معادل عایدات حاصله از آن قسمت از عوارض که بموجب قانون مالیات بر درآمد مصوب ۲۹/۸/۲۲ از بین رفته مبالغی را که در

عرض سه‌ماهه اول سال ۱۳۲۳ لازم دارند (مشروط بر اینکه از ثلث مجموع عایدات نه‌ماهه اول سال ۱۳۲۲ تجاوز ننماید) بعنوان وام از خزانه‌داری کل دریافت دارند و خزانه‌داری کل نیز مجاز است مبالغ مزبور را بعنوان وام با همان بهره که از بانک ملی دریافت می‌دارد در دسترس شهرداری‌ها بگذارد. وامهای مزبور از طرف وزارت دارائی تضمین و در ظرف نه‌ماهه آخر سال با قسط متساوی از محل یک‌دهم مالیات بر درآمد که بموجب قانون مالیات بر درآمد بشهرداری‌ها پرداخته میشود مسترد خواهد گردید.

خزانه‌داری کل مجاز است مبالغ لازمه را از بانک ملی ایران بعنوان وام دریافت نماید.

تبصره ۷ - دولت مکلف است که بودجه تفصیلی کشور را منتها تا آخر خرداد ماه بمجلس شورای ملی تقدیم کند.

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه سی و یکم فروردین ماه یکپزارو سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

اجازه پرداخت حقوق و مصارف سه‌ماهه اول سال ۱۳۲۳ مجلس شورای ملی

مصوب ۳۱ فروردین ماه ۱۳۲۳

ماده واحده - بکارپردازی مجلس اجازه داده میشود در سه‌ماهه اول سال ۱۳۲۳

از باب اعتبارات حقوق و هزینه در حدود $\frac{۴}{۱۳}$ بودجه تفصیلی سال ۱۳۲۲ مجلس شورای ملی از وزارت دارائی دریافت دارد.

تبصره ۱ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود کمک هزینه مربوط بمجلس شورای ملی (موضوع قانون کمک کارمندان دولت) را در سه ماهه اول سال ۱۳۲۳ بموجب تبصره ۲ قانون $\frac{۳}{۱۱}$ بودجه سال ۱۳۲۳ کشور از محل درآمد عمومی کشور کارسازی دارد .

تبصره ۲ - به کارپردازی مجلس اجازه داده میشود کمک هزینه کارگران فنی چاپخانه مجلس (موضوع قانون کمک کارمندان دولت) را در سه ماهه اول سال ۱۳۲۳ بر طبق آنچه در سال ۱۳۲۲ پرداخت شده است از محل درآمد چاپخانه مجلس بردارد .

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه سی و یکم فروردین ماه یک هزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

اجازه پرداخت دودوازدهم هزینه کل کشور بابت دوماهه

تیر و مرداد ۱۳۲۳

مصوب ۲۷ تیر ماه ۱۳۲۳

ماده ۱ - ماده ۱ - قانون مصوب ۳۱ فروردین ماه ۱۳۲۳ برای پرداخت هزینه‌های کشور در دوماهه تیر و مرداد ۱۳۲۳ بقوت خود باقی و بوزارت دارائی اجازه داده میشود هزینه ماههای مذکور را بر طبق قانون مصوب ۳۱ فروردین ماه ۱۳۲۳ بردارد .

تبصره - دولت مکلف است بودجه‌های جزء وزارتخانه‌ها و ادارات را که تاکنون بمجلس تسلیم نشده تا ۱۵ مرداد و بودجه‌های بازرگانی و کارخانجات و

مؤسسات اقتصادی را حداکثر تا ۱۵ شهریور بمجلس شورای ملی تقدیم دارد. و هر يك از وزارتخانه ها در صورتی که بودجه های جزء خود را در موعد مزبور به مجلس تقدیم ندارند وزیر و معاون و مدیر کل و رؤسای حسابداری از دریافت حقوق و سایر مزایا تا تسلیم بودجه های تفصیلی محروم خواهند بود .

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه بیست و هفتم تیر ماه یکپزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

قانون

اجازه پرداخت دوازدهم حقوق و مصارف مجلس شورای ملی

بابت دو ماهه تیر و مرداد ۱۳۲۳

مصوب اول مرداد ماه ۱۳۲۳

ماده واحده - بکارپردازی مجلس اجازه داده میشود در ماه تیر و مرداد ۱۳۲۳ از بابت اعتبارات حقوق و هزینه در حدود $\frac{۲}{۱۳}$ بودجه تفصیلی سال ۲۲ مجلس شورای ملی از وزارت دارائی دریافت دارد .

تبصره ۱ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود کمک هزینه مربوطه بمجلس شورای ملی را (موضوع قانون کمک بکارمندان دولت) در ماه تیر و مرداد ۱۳۲۳ از محل درآمد عمومی کشور کارسازی دارد .

تبصره ۲ - بکارپردازی مجلس اجازه داده میشود کمک هزینه کارگران فنی چاپخانه مجلس را (موضوع قانون کمک بکارمندان دولت) در ماه تیر و مرداد ۱۳۲۳ از محل درآمد چاپخانه مجلس مطابق ماه اسفند ۱۳۲۲ بردارد .

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه اول مرداد ماه يكهزار و سيصد و بيست و سه بتصويب مجلس شورای ملی رسيد .

رئيس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائي

قانون

اجازه پرداخت دودوازدهم هزینه کل کشور بابت دو ماهه شهریور و مهر ۱۳۲۳

مصوب ۲ مهرماه ۱۳۲۳

ماده واحده - بوزارت دارائی اجازه داده میشود هزینه ماههای شهریور و مهر ۱۳۲۳ را بر طبق قانون مصوب ۳۱ فروردین ماه ۱۳۲۳ پردازد .

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه دوم مهرماه يكهزار و سيصد و بيست و سه بتصويب مجلس شورای ملی رسيد .

رئيس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائي

قانون

بودجه سال ۱۳۲۳ مجلس شورای ملی

مصوب ۴ مهرماه ۱۳۲۳

ماده اول - برای مقرری و هزینه دوازده ماهه سال يكهزار و سيصد و بيست و سه مجلس شورای ملی مبلغ هيجده ميليون و ششصد و نود و چهار هزار ريال (۱۸۶۹۴۰۰۰) موافق فقره (۱) تا (۵) پيوست اعتبار بكارپردازی مجلس داده میشود .

تبصره ۱ - بكارپردازی مجلس اجازه داده میشود كمك هزینه مربوط بمجلس

شورای ملی و چاپخانه را (موضوع قانون کمک کارمندان دولت) تا آخر سال ۱۳۲۳ از محل درآمد عمومی کشور از وزارت دارائی دریافت دارد .

تبصره ۲ - بکارپردازی مجلس اجازه داده میشود مبلغ بیست و هفت هزار و هفتصد ریال (۲۷۷۰۰) حقوق و کمک هزینه آقای فریدونی از آغاز آذر تا آخر اسفند ۱۳۲۲ از محل اعتبارات بودجه سال ۲۳ مجلس محسوب دارد .

تبصره ۳ - هیئت رئیسه مجلس شورای ملی مکلف است از تاریخ تصویب این قانون تا سه ماه بجای مجله رسمی وزارت دادگستری و صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی موجبات تأسیس و ایجاد روزنامه رسمی حاوی کلیه قوانین مصوبه و مقررات و انتصابات و صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی و گزارش کمیسیونها و اخبار مجلس و آگهی های رسمی و قانونی را بطور یومیه فراهم و در دسترس عموم بگذارد . اعتباری که در بودجه وزارت دادگستری برای مجله رسمی و در بودجه مجلس شورای ملی برای طبع و انتشار صورت مذاکرات پیش بینی و تأمین شده است جهت انجام این منظور تخصیص داده می شود .

تبصره ۴ - پزشکانی که حقوق آنها از بودجه مجلس داده میشود باید به بیماران فقیر نیز رسیدگی نمایند .

ماده دوم - مواد پنجم و هفتم قانون بودجه سال ۱۳۲۱ مجلس راجع به تفاوت حقوق بازنشستگان و وظیفه وراثت مرحوم میرطوسی مادام که نقض نشده بقوت خود باقی است .

تبصره - بکارپردازی مجلس اجازه داده میشود مبلغ سه هزار ریال بعنوان کمک بورثه مرحوم حسن فخاری ناظر سابق دفعه‌تاً پردازد .

ماده سوم - بوزارت دارائی اجازه داده میشود مبلغ دو میلیون و پانصد هزار

ریال برای تهیه خواربار کارکنان مجلس و چاپخانه بکارپردازی مجلس وام داده در آخر سال ۱۳۲۳ مسترد دارد .

تبصره - تتمه وام سال ۱۳۲۲ مجلس را از این اعتبار دریافت خواهد داشت .

ماده چهارم - اعتبارات منظوره در فقرات ۴ و ۵ راجع بکمک اعاشه کارمندان

پایه ۲ و ۱ اعتبار اضافه کاری و تفاوت بهای نان منظوره در این بودجه از آغاز فروردین تا آخر سال جاری قابل پرداخت خواهد بود .

این قانون که مشتمل بر چهار ماده و صورت پیوست است در جلسه چهارم مهر

ماه یک هزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

صورت جزء قانون بودجه، مجلس شورای ملی از آغاز فروردین تا آخر اسفند ۱۳۲۳

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	شماره	ردیف	گزارش
					تفصیل ماده اول
					فقرة (۱)
	۷۷۹۷۰۰۰	۷۷۹۷۰۰۰		۱۳۶	مقرری آقایان نمایندگان و تفاوت مقرری ریاست محترم مجلس
					فقرة (۲)
					قانونگذاری
		۵۸۸۰۰	۹	۱	معاونت اداری ریاست مجلس
		۴۰۳۸۰	۷	۱	بازرس ویژه
					اداره دفتر
		۵۲۲۰۰	۹	۱	رئیس
		۲۵۲۶۰	۵	۱	منشی و مترجم
		۸۲۸۰	۱	۱	کارمند
					اداره دبیرخانه
		۵۸۸۰۰	۹	۱	رئیس
		۵۲۲۰۰	۹	۱	معاون
		۴۳۸۰۰	۸	۱	کارمند
		۴۰۳۸۰	۷	۱	کارمند
		۱۲۴۸۰	۳	۱	کارمند
		۴۱۴۰۰	۲	۴	کارمند
		۲۳۷۴۰	۱	۴	کارمند

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	تعداد	نوع	گزارش
					اداره بایگانی جاری
		۵۸۸۰۰	۹	۱	رئیس
		۴۹۰۵۰	۸	۱	معاون
		۴۰۳۸۰	۷	۱	کارمند
		۱۲۴۸۰	۳	۱	کارمند
		۱۰۰۸۰	۲	۱	کارمند
		۷۶۸۰	۱	۱	کارمند
					اداره بایگانی راکد
		۴۳۸۰۰	۸	۱	رئیس
		۲۸۳۲۰	۶	۱	معاون
		۹۸۸۰	۲	۱	کارمند
					اداره تندنویسی و تحریر صورت مجلس
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس
		۴۳۸۰۰	۸	۱	معاون
		۴۳۸۰۰	۸	۱	مدیر دایره تحریر صورت مشروح مجلس
		۳۵۵۲۰	۷	۱	معاون « » و تندنویس
		۴۰۳۸۰	۷	۱	مدیر دایره تصحیح و مقابله

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	ت ت	ت ت	گزارش
		۴۰۳۸۰	۷	۱	مدیر دائرة تند نویسی و تند نویس
		۲۸۳۲۰	۶	۱	معاون » »
		۲۸۳۲۰	۶	۱	مقطع و پاک نویس کننده صورت مجلس
پایه ۲ یکنفر		۲۷۳۲۰	۶	۱	کارمند
و پایه ۳ دونفر		۳۵۰۴۰	۳	۳	مصحح
پایه ۳ یکنفر و		۴۶۸۰۰	»	۵	تند نویس و پاک نویس
پایه ۱ چهار نفر		۱۳۶۲۵۰	»	۸	تند نویس و پاک نویس قراردادی اداره قوانین
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس
		۴۳۸۰۰	۸	۱	معاون
		۴۳۸۰۰	۸	۱	کارمند
		۳۱۹۲۰	۶	۱	کارمند
		۱۴۵۸۰	۱	۲	کارمند
					اداره مطبوعات
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس
		۲۸۳۲۰	۶	۱	معاون
		۲۵۲۶۰	۵	۱	کارمند
		۱۰۰۸۰	۲	۱	کارمند
		۸۰۸۰	۱	۱	کارمند

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	ردیف	شرح	گزارش
		۳۰۰۰۰	-	۱	مصحح قراردادی
					اداره کمیسیونها
		۴۳۸۰۰	۸	۱	رئیس
		۹۳۸۰	۲	۱	کارمند
		۵۱۲۰	۱	۱	کارمند (۸ ماهه)
					اداره ثبت و ارسال مراسلات
		۳۶۹۶۰	بمقتضای تفاوت	۲	مدیر یکنفر رتبه ۸-۵ ماهه
					مدیر یکنفر رتبه ۶-۷ ماهه
		۱۱۸۰۰	۶	۱	معاون (۵ ماهه)
		۱۲۳۶۰	۳	۱	کارمند
		۵۱۲۰	۱	۱	کارمند (۸ ماهه)
	۱۷۶۲۶۵۰	۳۰۰۰۰			اعتبار خصوصی قانونگذاری فقره (۳) کارپردازی
		۵۲۲۰۰	۹	۱	معاون کارپردازی
		۵۸۸۰۰	۹	۱	بازرس ویژه
		۳۰۱۲۰	۶	۱	بازرس کارپردازی
					اداره دفتر
		۳۵۵۲۰	۷	۱	رئیس

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	شماره	ردیف	گزارش
		۳۱۹۲۰	۶	۱	مدیر شعبه ثبت و ارسال مراسلات
		۱۲۳۰۰	۳	۱	کارمند
		۷۹۸۰	۱	۱	کارمند
					اداره حسابداری کل
		۵۸۸۰۰	۹	۱	رئیس
		۴۹۰۵۰	۸	۱	معاون
		۳۰۹۵۰	۸	۱	مدیر دایره بایگانی (۸ ماهه)
		۱۰۰۸۰	۲	۱	کارمند
		۲۸۳۲۰	۶	۱	مدیر دایره رسیدگی بحسابها
		۱۰۰۸۰	۲	۱	کارمند
		۲۸۳۲۰	۶	۱	مدیر دایره دفتر داری
		۸۸۸۰	۱	۱	کارمند دفتر داری و ماشین نویس
		۷۶۸۰	۱	۱	کارمند حسابدار
					اداره صندوق
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس
		۲۵۲۶۰	۵	۱	معاون و حسابدار
		۸۱۸۰	۱	۱	کارمند

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	تعداد	نوع	گزارش
					اداره کتابخانه
		۵۸۸۰۰	۹	۱	رئیس
		۲۳۱۴۰	۵	۱	معاون و متصدی امور فنی
		۳۳۱۲۰	۷	۱	کارمند مقدم و بازرس فنی
		۴۰۳۸۰	۷	۱	کارمند
		۲۸۳۲۰	۶	۱	کارمند
		۱۰۸۸۰	۴	۱	کارمند (۸ ماهه)
		۷۹۸۰	۱	۱	کارمند
		۱۴۴۳۰	-	۱	کارمند قراردادی
		۲۰۰۰۰	-	-	اعتبار هزینه امور فنی و فهرست کتب
					اداره کارگزینی
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس
		۴۰۳۸۰	۷	۱	معاون
		۴۳۸۰۰	۸	۱	مدیر دایره بایگانی و تهیه لیست
		۳۵۵۲۰	۷	۱	مدیر دایره باز نشستگان و موظفین
		۲۸۳۲۰	۶	۱	مدیر ثبت و ارسال مراسلات
		۱۱۷۶۰	۲	۱	کارمند و ماشین نویس
		۱۰۰۸۰	۲	۱	کارمند و بایگان

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	تعداد	ردیف	گزارش
					اداره ملزومات
		۵۲۲۰۰	۹	۱	رئیس
		۲۸۳۲۰	۶	۱	معاون
		۳۱۹۲۰	۶	۱	مدیر دائره اموال
		۹۴۸۰	۲	۱	کارمند »
		۳۱۹۲۰	۶	۱	مدیر دائره حسابداری
		۸۳۲۰	۳	۱	کارمند حسابدار (۸ ماهه)
		۲۸۳۲۰	۶	۱	مدیر تشریفات
		۲۳۱۴۰	۵	۱	مدیر فنی قسمت برق و مکانیک
		۱۴۴۰۰	۳	۱	مسئول انبار
		۸۸۸۰	۱	۱	مسئول دفتر و بایگانی
		۸۲۸۰	۱	۱	ماشین نویس
					اداره بازرسی
		۴۰۳۸۰	۷	۱	رئیس
		۲۲۰۸۰	۵	۱	معاون
		۵۰۵۲۰	۵	۲	کارمند
		۱۸۹۶۰	۴	۱	کارمند
		۱۰۰۸۰	۲	۱	کارمند

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	ت ت	ن ن	گزارش
		۴۴۸۰	۱	۱	کارمند (۷ ماهه)
					مجلس مذاکرات مجلس
		۴۹۰۵۰	۸	۱	مدیر
		۸۲۸۰	۱	۱	کارمند
					بلیط ولوایح
		۴۰۳۸۰	۷	۱	مدیر
					بهداری
		۵۷۰۰۰		۱	رئیس پزشک قرار دادی
		۳۹۶۰۰		۱	پزشک قراردادی
	۱۶۲۵۸۲۰	۴۰۳۸۰	۷	۱	متصدی بخش بلیط ولوایح
					فقرة (۴)
					خدمتگزاران جزء
یکنفر برای		۳۲۴۵۰		۳	ناظر
کمک امر		۱۶۵۲۰		۱	سر مکانیک
خواربار است		۱۳۴۴۰		۱	مکانیک
		۱۶۱۳۰		۱	تلفونچی باشی
		۳۸۴۰۰		۴	تلفونچی
		۱۵۷۵۰		۱	دربان باشی
		۱۱۶۳۶۰		۹	دربان

ملاحظات	مبلغ کلی ریال	مبلغ سالیانه ریال	شماره ردیف	گزارش
دو نفر مأموریت		۱۶۱۲۸	۱	پیشخدمت باشی
متفرقه اداری دارند		۲۹۶۳۶۶	۳۲	پیشخدمت
دو نفر مأموریت		۱۶۱۲۸	۱	سرایدار باشی
متفرقه اداری دارند		۲۰۴۲۰۰	۲۸	سرایدار
		۱۳۸۳۰	۱	آبدار باشی
		۶۱۳۵۰	۷	آبدار
		۱۶۱۲۸	۱	فراشباشی
		۸۳۷۲۰	۱۶	فراش
		۱۲۶۸۰	۱	باغبان باشی
یک نفر قراردادی است		۶۹۰۵۰	۷	گلکار
		۴۵۳۲۰	۷	باغبان
		۱۵۰۰۰	۱	شوفر اتومبیل (قراردادی)
		۳۶۰۰۰	۱	معمار (قراردادی)
				فوق العاده مأمورین پست و تلگراف
		۱۲۷۲۰	۶	مجلس و دو نفر نامه‌رسان
		۱۰۰۰۰۰		کمک هزینه زمستانی خدمتگزاران جزء

ملاحظات	مبلغ کلی ریال	مبلغ سالیانه ریال	تعداد	واحد	گزارش
		۹۰۰۰۰			تفاوت حقوق بازنشستگان و وظیفه
		۷۰۰۰۰			وراث کارمندان و خدمتگزاران مجلس و شهریه و رثه نعمت الله و عبدالله و غیره
		۳۷۰۰۰۰			اعتبار فوق العاده کارمندان و خدمت گزارانی که بیش از سه اولاد دارند
		۲۶۰۰۰۰۰			کمک اعاشه کارمندان پایه ۱ و ۲ فقرات ۲ و ۳ و خدمتگزاران جزء مجلس
		۴۴۰۴۵۵۰			نفری ۲۰۰ ریال در ماه اعتبار اضافه کاری و کمک اعاشه و حقوق ایام مرخصی فقرات ۲ و ۳ و ۴ فوق العاده نگهداری شبانه سرایدارها (شام شب)
					فقره (۵) هزینه
		۲۵۰۰۰۰			روشنائی
		۱۶۰۰۰۰۰			آبدارخانه
		۳۰۰۰۰۰			تنظیف
		۱۵۰۰۰۰۰			نوشت افزار

گزارش	رقم ریال	مبلغ سالانه ریال	مبلغ کل ریال	ملاحظات
چاپ لوایح		۷۰۰۰۰		
چاپ صورت مذاکرات مجلس		۲۰۰۰۰۰		
اعتبار کتابخانه برای خرید کتب				
و آ بو نمان جرائد و مجلات		۱۲۰۰۰۰		
پست و تلگراف و تلفن		۳۵۰۰۰		
ملبوس خدمتگزاران جزء سالی				
نفری دودست		۲۰۰۰۰۰		
سوخت زمستانی (ذغال سنگ و				
چوب سفید)		۲۳۰۰۰۰		
جشن‌ها		۲۰۰۰۰۰		
باغ بهارستان و قنات		۶۰۰۰۰		
هزینه اتومبیل و اعتبار هزینه				
پیش بینی نشده		۶۰۰۰۰		
هزینه نگاهداری و تعمیرات ابنیه مجلس		۳۲۰۰۰۰		قرضه بنائی سال ۱۳۲۲ از این محل تأمین میشود

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	ت م	ت م	گزارش
قرضه خرید اثاثیه سال ۱۳۲۲ از این محل ناسین میشود و اثاثیه اسقاط و زیادی فروخته و در عوض اثاثیه جدید خریداری شود		۴۵۰۰۰۰			خرید و تعمیرات اثاثیه
		۲۷۰۰۰۰			حق بیمه
		۱۲۰۰۰۰			هزینه بهداشتی
		۲۲۰۰۰۰			تفاوت بهای نان کارکنان مجلس
		۳۶۰۰۰۰			عیدی نوروز کارکنان مجلس
	۳۱۰۳۹۸۰	۶۶۹۸۰			اعتبار جبران کسر اقلام فقرات از ۲ تا ۵
					جمع کل ماده اول بودجه مجلس شورای ملی
	۱۸۶۹۴۰۰۰				

مبلغ هیجده میلیون و ششصد و نود و چهار هزار ریال بودجه یکساله یکپزار و سیصد و بیست و سه مجلس شورای ملی است .

صورت بالا پیوست قانون بودجه سال ۱۳۲۳ مجلس شورای ملی بوده و صحیح است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

بودجه سال ۱۳۲۳ چاپخانه مجلس شورای ملی

مصوب ۶ مهرماه ۱۳۲۳

ماده اول - برای حقوق و هزینه دوازده ماهه سال ۱۳۲۳ چاپخانه مجلس مبلغ هفت میلیون و پنجاه هزار ریال (۷۰۵۰۰۰۰) مطابق فقرات ۱ و ۲ پیوست اعتبار بکارپردازی مجلس داده می‌شود .

تبصره ۱ - بکارپردازی مجلس اجازه داده میشود کمک هزینه کارگران فنی چاپخانه مجلس را (موضوع قانون کمک کارمندان دولت) تا آخر سال ۱۳۲۳ از محل درآمد چاپخانه مجلس بردارد .

تبصره ۲ - مبلغی که بعنوان فوق العاده اضافه کاری و کمک اعاشه و حقوق ایام مرخصی و تفاوت بهای نان در ضمن این بودجه منظور شده از اول فروردین تا آخر سال ۱۳۲۳ قابل پرداخت می‌باشد .

تبصره ۳ - کارپردازی مجلس مکلف است کلیه کارگرهای چاپخانه مجلس را از حوادث کار بیمه کند .

ماده دوم - بکارپردازی مجلس اجازه داده می‌شود معادل مبلغ هشت میلیون ریال درآمد چاپخانه مجلس و باغ بهارستان که در بودجه سال ۱۳۲۳ کل کشور هفت میلیون پیش بینی شده است بخزانهداری کل بردارد و مازاد آنرا پس از پرداخت کمک هزینه کارگران فنی چاپخانه مجلس موضوع تبصره ماده اول - تتمه برای ساختمان بنای جدید کتابخانه مجلس اختصاص دهد .

ماده سوم - خدمتگزاران جزء چاپخانه مجلس از تحصیلدار - انباردار - کمک انباردار - دربان - پیشخدمت - سرایدار - آبدار - فراش - مشمول کلیه مقررات آئین نامه

اساسی خدمتگزاران جزء مجلس که بتصویب هیئت رئیسه مجلس رسیده است می‌باشند و حقوقی که در بودجه سال ۱۳۲۳ برای آنها منظور شده است با تطبیق ماده ۳ آئین‌نامه و جدول حقوق مصوب ۷ آذر ۱۳۲۱ هیئت رئیسه مجلس مأخذ پایه قانونی آنها خواهد بود .

تبصره ۱ - تحصیلدار - انباردار - کمک انباردار در عداد طبقه ناظر محسوب میشوند .

تبصره ۲ - خدمتگزاران نامبرده در صورت پرداخت کسور بازنشستگی یکجا و یا با قسطی که مدت آن از آخر اسفند ۱۳۲۴ تجاوز نکند به نسبت سنواتی که در چاپخانه مجلس خدمت نموده‌اند پیشینه آنان جز و خدمت رسمی محسوب و در صورت مشمولیت از حقوق بازنشستگی بهره‌مند میشوند و چنانچه پیش از بازنشسته شدن فوت نمایند در صورت پرداخت کسور بازنشستگی از طرف بازماندگان ورثه قانونی از وظیفه مقرره استفاده خواهند نمود .

این قانون که مشتمل بر سه ماده و صورت پیوست است در جلسه ششم مهر ماه یکهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	ردیف	تعداد	گزارش
					تفصیل ماده اول
					فقره (۱)
		۵۸۸۰۰	۹	۱	رئیس
		۴۳۸۰۰	۸	۱	معاون
		۳۱۹۲۰	۶	۱	رئیس حسابداری
		۲۵۲۶۰	۵	۱	معاون
		۴۱۶۰	۳	۱	کارمند (۴ ماهه)
		۳۱۹۲۰	۱	۴	کارمند حسابداری
		۲۸۳۲۰	۶	۱	رئیس دفتر
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس بازرسی
		۲۵۲۶۰	۵	۱	معاون
		۱۳۷۶۰	۴	۱	بازرس فنی
		۱۴۴۰۰	۳	۱	کارمند
		۷۶۸۰	۱	۱	کارمند
		۴۰۳۸۰	۷	۱	رئیس صندوق
		۷۶۸۰	۱	۱	کارمند
		۱۶۸۴۰	۵	۱	رئیس ملزومات (۸ ماهه)
		۱۶۳۲۰	۴	۱	ناظر

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانده ریال	تفاتی ن	تفاتی ن	گزارش
		۷۶۸۰	۱	۱	کارمند
		۳۱۹۲۰	۶	۱	رئیس کارگزینی قسمت فنی
		۱۶۳۲۰	۴	۱	معاون کارگزینی و بایگان
		۲۳۳۴۰	تفاوت	۲	مسئول دریافت سفارشات یک نفر رتبه چهارم ۴ ماهه یک نفر قرارداد ۸ ماهه
		۱۲۴۸۰	۳	۱	کارمند
		۱۸۹۶۰	۴	۱	مسئول تصحیح
		۱۰۰۰۸۰	۲	۱	کارمند
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس گراورسازی
		۱۶۳۲۰	۴	۱	نقاش ورتوشه‌گر
		۴۰۳۸۰	۷	۱	رئیس فوتولیتو
		۲۸۳۲۰	۶	۱	نقاش ورتوشه‌گر
پرداخت این اعتبار وارد بر آئین نامه کمک هزینه است		۲۲۳۲۰	تفاوت	۵	تفاوت حقوق و نفر کارمندان (نقاش و ناظر) کارمندان قراردادی چاپخانه فوق العاده کسر صندوق های چاپخانه و اندوخته و کرایه درشکه فوق العاده اضافه کاری و کمک اعاشه حقوق ایام مرخصی
بارعایت تبصره ۲ ماده اول		۴۰۰۰۰۰			خدمتگزاران جزء
		۲۵۳۴۴	تفاوت	۲	تحصیلدار

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانہ ریال	تعداد	نوع	گزارش
		۴۲۷۲۰	۴	تعداد	انباردار و کمک انباردار
		۱۰۹۶۳۶	۱۵	»	پیش خدمت و آبدار و سرایدار و فراش و دربان فوق العادہ کارمندان و خدمت گزارانیکہ
		۱۰۰۰۰			بیش از سد اولاد دارند
		۲۰۴۰۰	۱		قسمت فنی معاون فنی گراور سازی
		۶۷۶۸۰	۸		کارگر
		۱۰۸۰۰	۱		کارگر فوتولیتو
		۲۰۴۰۰	۱		مسئول اشترو تیمی
		۲۳۷۶۰	۴		کارگر اشترو تیمی
		۴۴۴۰۰	۱		مسئول ماشینخانہ
		۲۰۴۰۰	۱		معاون ماشین خانہ
		۴۵۰۰۰۰	۵۰		کارگر »
		۴۴۴۰۰	۱		مسئول افست
		۲۱۶۰۰	۱		معاون
		۱۳۱۷۶۰	۱۳		کارگر
		۳۲۴۰۰	۱		مسئول مو تور خانہ
		۱۸۰۰۰	۱		معاون

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانہ ریال	تعداد	گزارش
		۳۶۰۰۰	۴	کارگر
		۲۴۰۰۰	۱	مسئول حروفچینی
		۱۱۲۸۰	۱	معاون
		۱۸۴۵۶۰	۲۰	کارگر
		۲۴۰۰۰	۱	مسئول فرم بندی
		۱۴۴۰۰	۱	معاون
		۲۴۵۰۰۰	۲۰	کارگر
		۴۲۰۰۰	۱	مسئول صحافی
		۱۳۴۴۰	۱	معاون
		۱۷۶۰۴۰	۲۱	کارگر
		۱۸۰۰۰	۱	مسئول اوراق بہادار
		۹۶۰۰	۱	معاون
		۴۳۰۰۰۰	۶۰	کارگر
		۲۰۴۰۰	۱	مسئول حروف ریزی
		۳۳۰۲۰	۵	کارگر
		۲۲۸۰۰	۱	معاون فتورنوگر اور
		۱۶۸۰۰	۲	کارگر

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	تعداد	نوع	گزارش
اعتبار اضافه اجرت برای هفت ماهه آخر سال ۱۳۲۳ و اعتبار اضافه کاری برای تمام سال ۱۳۲۳ میباشد با رعایت تبصره ۲ ماده اول	۵۰۹۸۰۰۰	۹۵۳۰۰۰			اعتبار اضافه اجرت و اضافه کاری کارگران و کشیک خدمتگزاران جزء فوق العاده اعاشه کارمندان رسمی و کنتراتی در حدود پایه ۱ و ۲ و کارگران و خدمتگزاران جزء ماهی ۲۰۰ ریال .
		۴۰۰۰۰			اعتبار جبران کسر اقلام فقره ۱ (فقره ۲) هزینه بهره هفتصد و پنجاه هزار ریال وام سرمایه انتفاعی چاپخانه خرید اثاثیه و تعمیرات ماشین آلات ولوازم آنها خرید مرکب و روغن و نفت و دواجات و غیره هزینه اداری چاپخانه سوخت زمستانی (زغال سنگ و چوب سفید)
		۴۵۰۰۰			
		۲۰۰۰۰۰			
		۶۸۰۰۰۰			
		۴۰۰۰۰۰			
		۲۰۰۰۰۰			

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	ت ۳	ن ۱	گزارش
		۱۶۷۰۰۰			کمک هزینه زمستانی خدمتگزاران جزء کارگران
		۶۰۰۰۰			لباس خدمتگزاران جزء و روپوش کارگران سالی دودست
		۵۰۰۰۰			اعتبار کمک کارگرانی که در حین انجام وظیفه ناقص و یا گرفتار امراض سخت میشوند و کمک بوراث کارگران بی بضاعت
		۳۰۰۰۰۰			عیدی نوروز کارکنان چاپخانه
		۲۰۰۰۰۰			تفاوت بهای نان کارکنان چاپخانه
	۱۹۵۲۰۰۰	۱۰۰۰۰۰			اعتبار هزینه پیش بینی نشده
	۷۰۵۰۰۰۰				جمع کل بودجه چاپخانه مجلس

مبلغ هفت میلیون و پنجاه هزار ریال بودجه یکساله یکهزار و سیصد و بیست و سه چاپخانه مجلس شورای ملی است .

صورت بالا پیوست قانون بودجه سال ۱۳۲۳ چاپخانه مجلس شورای ملی بوده و صحیح است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

قانون

اجازه تمدید قانون مصوب دوم مهرماه ۱۳۲۳ برای پرداخت یکدوازدهم

هزینه آبان ماه ۱۳۲۳

مصوب ۲۵ آبان ماه ۱۳۲۳

ماده واحده- مدلول ماده واحده مصوب دوم مهرماه ۱۳۲۳ راجع به اجازه پرداخت دوازدهم شهریور و مهر برای آبانماه ۱۳۲۳ تمدید میشود .

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه بیست و پنجم آبانماه یکپنجاه و

سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

قانون

اجازه پرداخت دوازدهم هزینه های آذرماه و دی ماه ۱۳۲۳ کل کشور

مصوب ۳۰ آذرماه ۱۳۲۳

ماده اول - وزارت دارائی مجاز است کلیه حقوق و هزینه های جاری مستمر و غیرمستمر دو ماهه آذر و دی ماه سال ۱۳۲۳ وزارت خانه ها و ادارات و بنگاه های بهره برداری و بازرگانی و کارخانه های دولتی را در حدود دوازدهم اعتبار کل بودجه ۱۳۲۲ بر طبق ارقام منظور در بودجه ۱۳۲۲ کل کشور و بودجه های تفصیلی همان سال پرداخت نماید .

این پرداختها با رعایت آئین نامه های مربوط بودجه سال ۱۳۲۲ و آن قسمت از مواد مصوب قانون متمم بودجه همان سال و قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۱ و قوانین و آئین نامه های مربوط بکمک کارمندان دولت انجام میشود .

تبصره ۱ - تبصره های ۲ و ۳ و ۴ قانون سده دوازدهم مصوب ۳۱ فروردین ماه ۱۳۲۳ تا آخر سال ۱۳۲۳ بقوت خود باقی خواهند بود .

تبصره ۲ - دولت مکلف است بودجه های ۱۳۲۴ کل کشور را تا آخر دی ماه

۱۳۲۳ به مجلس شورای ملی تقدیم نماید .

قسمت چهارم - بودجه‌ها قانون اجازه پرداخت دوازدهم هزینه‌های آذرودی کل کشور ۲۲۶

مادهٔ دوم - بوزارت دارائی اجازه داده میشود اعتبار اضافه اعتبارات منظوم در بودجه پیشنهادی سال جاری کشور را که مربوط بوزارتخانه یا بنگاه مخصوص نیست مطابق فهرست ضمیمه پرداخت نماید .

تبصرهٔ ۱۵ - هزینه‌های مربوط به احتیاجات سالیانه فصلی وزارتخانه‌ها و ادارات کل و بنگاه‌های بازرگانی همان قسم که معمولاً بطور سالیانه فصلی پرداخت میشده قابل پرداخت خواهد بود .

تبصرهٔ ۲ - مادهٔ ۲۴ قانون متمم بودجه ۱۳۲۲ تاموقعی که قانون خاصی برای آموزشگاه عالی بهداشت مشهد تصویب نشده بقوت خود باقی خواهد بود .

مادهٔ سوم - بوزارت دارائی اجازه داده میشود اعتباراتی را که برای ترفیع و اضافات قانونی کارمندان و خدمتگزاران در بودجه‌های تفصیلی سال ۱۳۲۳ منظور گردیده برای نیمه دوم سال مطابق مقررات پرداخت نماید .

این قانون که مشتمل بر سه ماده و صورت بیوست است در جلسه سی ام آذرماه یکپنجاه و یکصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

ملاحظات	مبلغ اعتبار ریال	نوع اعتبار	شماره ردیف بودجه هزینه سال ۲۳ کشور
مطالبات کارخانه بوفورس بابت مهمات خریداری وزارت جنگ بمبلغ يك ميليون و ششصد هزار كورن سوئدی مربوط به تعهدات حساب اندوخته کشور موضوع قانون ۸ مهر ۱۳۲۰ از اعتبار ماده ۴۷ متن قابل پرداخت میباشد	۱۱۷۰۰۰۰۰۰	اعتبار سفارشات وزارت جنگ بامریکا طبق قوانین ۶ شهریور ۱۳۲۲ و ۲۵ اسفند ۲۱	زیر شماره ۴ هزینه بودجه کشور
کرایه سکنی و هزینه نهار و شام و هر گونه هزینه هایی که بمنظور نگاهداری عده نامبرده مورد احتیاج باشد تا آخر ال ۲۳ از این اعتبار میتوان تأمین و پرداخت نمود.	۷۸۰۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰۰ ۳۰۰۰۰۰۰	اعتبار سفارشات ژاندارمری طبق قانون اسفند ۱۳۲۱ اعتبار برای نگاهداری عده ای ژاندارم تا حدود هزار نفر در تهران بعنوان عده احتیاط اعتبار دادگاههای کیفرگرا نفر و شان اعتبار هزینه اعزام متهمین و غیره موضوع ماده ۳۵ بودجه تفصیلی وزارت دادگستری علاوه بر بودجه ۲۶ تأسیس نمایندگی در خارجه پس از تصویب کمیسیون بودجه	زیر شماره ۶ بودجه « « « زیر شماره ۱۴ بودجه « ۱۲ « زیر شماره ۱۷ بودجه

قسمت چهارم - بودجه‌ها صورت پیوست قانون اجازه پرداخت دوازدهم هزینه‌های آذرودی ۲۳ ۲۲۸

ملاحظات	مبلغ اعتبار ریال	نوع اعتبار	شماره ردیف بودجه هزینه سال ۲۳ کشور
		اعتبار قسط خریدخانه سفارت ایران در واشنگتن	زیر شماره ۱۷ بودجه
	۱۴۳۰۰۰۰	موضوع ماده ۲۹ متمم بودجه سال ۱۳۲۲	
	۱۵۰۰۰۰۰	اعتبار هزینه معاینه و پلمپ پوست در کشتارگاهها	» ۲۵ »
	۲۵۹۵۲۵	اضافه اعتبار سهیم شیر و خورشید سرخ در مشهد و تبریز	» ۳۶ »
	۴۳۹۴۰۰	اضافه اعتبار سهیم بنگاه پای خیریه	» ۳۷ »
	۱۰۰۰۰۰۰	اضافه اعتبار انتفاعی کشور و تعهدات	» ۳۹ »
		اضافه اعتبار قسط وام و سود وامهای دولت به بانک	» ۴۴ »
	۵۰۰۰۰۰۰۰	ملی ایران	
	۱۰۰۰۰۰۰۰	اعتبار دعاوی و تعهدات بلامحل	» ۴۷ »
	۲۰۰۰۰۰۰۰	اضافه اعتبار حقوق انتظار خدمت	» ۵۰ »
	۳۴۰۰۰۰۰	اضافه اعتبار هزینه محاکمات دولتی و اعتراضات ثبتي وقضائي وغيره	» ۵۱ »
	۵۰۰۰۰۰۰۰	اعتبار انتقالی از ۱۳۲۲	» ۵۳ »
		اعتبار تفاوت واحد بهای اجناس نسبت بحد متوسط سال گذشته کلیه وزارتخانه‌ها و ادارات و بنگاههای دولتی که شامل خواربار و علیق و پوشاک و تجهیزات وزارت جنگ و ژاندارمری و شهر بانی نیز خواهد بود	» ۵۴ »
	۴۰۰۰۰۰۰۰۰		

صورت بالا پیوست قانون اجازه پرداخت دوازدهم هزینه‌های آذرودی ماه ۱۳۲۳ بوده و صحیح است.
رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

قانون

متمم قانون اجازه پرداخت دودوازدهم هزینه های دی و آذر ۱۳۲۳ کل کشور

مصوب ۵ بهمن ماه ۱۳۲۲

ماده اول - وزارت جنگ مجاز است دیون و تعهدات سال ۱۳۲۲ و سالهای قبل خود را از محل اعتبارات مصرف نشده بودجه سال ۱۳۲۲ و مبالغی که بابت مطالبات سالهای گذشته آن وزارتخانه بحیطه وصول درآید با موافقت وزارت دارائی و کمیسیون بودجه پرداخت نماید .

تبصره ۱ - وزارت جنگ و ژاندارمری نیز مشمول ماده ۲۴ قانون متمم بودجه سال ۱۳۱۲ خواهند بود .

تبصره ۲ - وزارت جنگ پرداخت مطالبات قبل از شهریور ۱۳۲۰ را بر مطالبات بعد از آن مقدم بدارد .

ماده دوم - الف - وزارت دارائی مجاز است معادل نصف اضافه اعتبارات هزینه های کارگزینی مواد يك تا ده و اداری مواد ۱۱ تا ۲۱ وزارتخانه ها و ادارات و بنگاههای دولتی را (باستثنای آنچه مربوط بسازمانهای جدید باشد که برای آنها قانون مخصوصی موجود نباشد) که در بودجه های تفصیلی پیشنهادی سال جاری آنها پیش بینی شده مطابق بودجه های تفصیلی سال جاری که بکمیسیون بودجه مجلس شورای ملی تسلیم گردیده پرداخت نماید .

ب - اضافه اعتبارات یا اعتبار جدید منظور در سایر مواد بودجه های تفصیلی سال جاری وزارتخانه ها و ادارات و بنگاههای بهره برداری و بازرگانی و کارخانه های دولتی که پرداخت آنها ضرورت داشته باشد مشروط بر اینکه از نصف مبالغ منظور در بودجه های پیشنهادی آنها تجاوز ننماید مطابق بند (ب) از ماده واحد مصوب ۲۲

قسمت چهارم - بودجه‌ها قانون ستم قانون اجازه پرداخت دوازدهم هزینه‌های دی و آذر ۲۳۰ ۲۳۰

مردادماه ۱۳۲۳ بایستی وزارتخانه‌ها و ادارات ذی‌مدخل صورت آنها را با موافقت وزارت دارائی تنظیم و بکمسیون بودجه مجلس شورای ملی تسلیم نمایند که طی لایحه مخصوصی بمجلس شورای ملی تقدیم و پس از تصویب پرداخت شود .

تبصره ۱ - آموزگاران و مدیران و ناظم‌های قراردادی که تا این تاریخ دارای لااقل دهسال پیشینه خدمت میباشند بر تبه آموزگاری پذیرفته میشوند «اعم از اینکه پیمان آموزگاری یا دبیری داشته باشند» مأخذ تعیین درجه آنها طبق قسمت اخیر ماده ۱۵ قانون تعلیمات اجباری مصوبه مرداد ۱۳۲۲ خواهد بود .

تبصره ۲ - مدت خدمت وظیفه کلیه کارمندان بطور کلی جزو سابقه و برای ارتقاء آنها محسوب میشود .

ماده سوم - الف - اضافه اعتبار وزارت فرهنگ موضوع قانون مصوب نهم مهر ماه ۱۳۲۳ که از اول مهرماه ۱۳۲۳ اجازه اجرای آن داده شده بنسبت ششماهه آخر سال بمبلغ (۲۵۲۰۰۰۰۰) ریال قابل استفاده خواهد بود که برای اجرای مقررات قانون نامبرده با تأمین اضافات و ترفیعات قانونی کارمندان و خدمتگزاران و هزینه‌های ضروری دیگری که علاوه بر اعتبار سال ۱۳۲۲ مورد احتیاج قطعی آن وزارتخانه میباشد پرداخت گردد .

تبصره ۱ - اجرای اشل ماده ۱۲ قانون تعلیمات اجباری موضوع ماده واحده مصوب نهم مهرماه ۱۳۲۳ از اول دیماه ۱۳۲۳ خواهد بود .

تبصره ۲ - مفاد ماده فوق باید بطریقی عملی شود که اضافه اعتبار سال ۱۳۲۴ بودجه وزارت فرهنگ از پنجاه میلیون و چهارصد هزار ریال تجاوز ننماید .

تبصره ۳ - وزارت فرهنگ میتواند بودجه سال ۱۳۲۳ خود را در حدود جمع کل اعتبار مصوب سال ۱۳۲۲ و اضافه اعتبار مزبور در این ماده (۲۵۲۰۰۰۰۰ ریال) با موافقت وزارت دارائی تنظیم و بارعایت مقررات این ماده و تبصره‌های آن بموقع اجرا بگذارد .

قسمت چهارم - بودجه هاقانون اجازه پرداخت دوازدهم هزینه های بهمن و اسفند ۲۳ کل کشور ۲۳۱

تبصره ۴ - وزارت فرهنگ مکلف است برای کسانی که سالها سابقه معلمی داشته و بعلتی مشمول ماده ۱۲ و ۱۵ قانون تعلیمات اجباری نشده اند تا اول فروردین ۱۳۲۴ لایحه ای بمجلس پیشنهاد نماید .

تبصره ۵ - دانشگاه مجاز است کلیه هزینه های علمی و فنی مربوط بدانشکده ها را (باستثنای بیمارستانها) در حدود اعتبارات مصوب مجلس شورای ملی طبق مصوبات شورای دانشگاه که اختیار جرح و تعدیل در مواد مربوط را نیز خواهد داشت مستقیماً انجام داده صورت حساب خود را بوزارت دارائی ارسال دارد .

ب - اعتبار اضافی مبلغ ده میلیون ریال بوزارت بهداری برای جلوگیری از بیماریها جهت ششماهه آخر سال ۱۳۲۳ داده می شود که برای خرید و مجهز نمودن ۴۸ آمبولانس (کامیون) و خرید دارو و سایر مخارج مربوطه برای مبارزه با بیماریهای عفونی بمصرف برسد .

این قانون که مشتمل بر سه ماده است در جلسه پنجم بهمن ماه یکهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

اجازه پرداخت دوازدهم هزینه های بهمن ماه و اسفند ماه ۱۳۲۳ کل کشور

مصوب اول اسفند ماه ۱۳۲۳

ماده اول - بوزارت دارائی اجازه داده میشود کلیه حقوق و هزینه های مستمر

و غیر مستمر دوماهه بهمن و اسفند ماه ۱۳۲۳ را بر طبق ماده اول قانون مصوب ۳۰ آذرماه ۱۳۲۳ پرداخت نماید .

پرداختهای مزبور طبق قانون بودجه ۱۳۲۲ و آنقسمت از قانون متمم بودجه

همانسال که بتصویب رسیده و قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۱ و همچنین قانون و آئین نامه‌های کمک کارمندان دولت بعمل خواهد آمد .

تبصره - میزان اعتبار ماهیانه حقوق ۱۳۲۳ پاسبانان و سرپاسبانان با رعایت اضافه حقوقی که برطبق تبصره یک ماده واحده مصوب ۵ تیرماه ۱۳۲۲ داده شده بمأخذ اسفندماه ۱۳۲۲ خواهد بود .

ماده دوم - وزارت دارائی مجاز است نصف دیگر اضافه اعتبار ماده ۳ قسمت کارگزینی (مربوط بمستخدمین خارجی که قانون استخدام آنها از مجلس شورای ملی گذشته است) منظور در بودجه‌های تفصیلی سال ۱۳۲۳ وزارتخانه‌ها و ادارات و بنگاه‌های دولتی را (که نصف آن بموجب ماده دوم قانون پنجم بهمن ۱۳۲۳ تصویب شده) پرداخت نماید .

این قانون که مشتمل بر دو ماده است در جلسه اول اسفندماه یک هزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

اجازه پرداخت دو دوازدهم حقوق و هزینه دو ماهه اول سال ۱۳۲۴

کل کشور

مصوب ۳۰ فروردین ماه ۱۳۲۴

ماده واحده - مدلول قانون اول اسفندماه یک هزار و سیصد و بیست و سه راجع به اجازه پرداخت دو دوازدهم حقوق و هزینه وزارتخانه‌ها و ادارات دولتی و قانون پنجم بهمن و تبصره اول ماده دوم قانون سی ام آذرماه یک هزار و سیصد و بیست و سه

برای فروردین وارد بیست ماه یک هزار و سیصد و بیست و چهار قابل اجرا است .
این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه سی ام فروردین ماه یک هزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

قانون

اجازه پرداخت حقوق و هزینه دوماهه اول سال ۱۳۲۴ مجلس شورای ملی
و چاپخانه مجلس و اداره روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی

مصوب ۳۰ فروردین ماه ۱۳۲۴

ماده اول - بکارپردازی مجلس اجازه داده میشود حقوق و هزینه دوماهه اول سال ۱۳۲۴ مجلس شورای ملی و چاپخانه مجلس را در حدود بودجه و اعتبارات اسفندماه ۱۳۲۳ از وزارت دارائی دریافت دارد .

تبصره ۱ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود کمک هزینه مربوط به مجلس شورای ملی و چاپخانه مجلس و اداره روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی (موضوع قانون کمک کارمندان دولت) را در دوماهه اول سال ۱۳۲۴ از محل درآمد عمومی کشور کارسازی دارد .

تبصره ۲ - بکارپردازی مجلس اجازه داده میشود کمک هزینه کارگران فنی چاپخانه مجلس را (موضوع قانون کمک کارمندان دولت) در دوماهه اول سال ۱۳۲۴ از محل درآمد چاپخانه مجلس بپردازد .

ماده دوم - کارپردازی مجلس شورای ملی مجاز است مبلغ نصد و پنجاه هزار ریال معادل دودوازدهم بودجه اداره روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی را که تقدیم مجلس

نموده است برای حقوق و هزینه ماههای فروردین و اردیبهشت ۱۳۲۴ برسم‌علی‌الحساب از وزارت دارائی دریافت و بپردازد و پس از تصویب بودجه احتساب نماید .
این قانون که مشتمل بر دو ماده است در جلسه سی‌ام فروردین ماه یک هزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

قانون

اجازه پرداخت یکدوازدهم حقوق و هزینه کل کشور در خرداد ماه ۱۳۲۴

مصوب ۲۷ خرداد ماه ۱۳۲۴

ماده واحده - مدلول ماده واحده مصوب ۳۰ فروردین ماه ۱۳۲۴ برای پرداخت حقوق و هزینه وزارتخانه‌ها و ادارات دولتی در خرداد ماه ۱۳۲۴ قابل اجرا است .
این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه بیست و هفتم خرداد ماه یک هزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

قانون

بودجه سال یک هزار و سیصد و بیست و چهار مجلس شورای ملی

مصوب پنجم تیرماه ۱۳۲۴

ماده اول - برای مقرری و هزینه دوازده ماهه سال ۱۳۲۴ مجلس شورای ملی مبلغ بیست میلیون و نهصد و هفتاد و هشت هزار و هفتصد و نود ریال (۲۰۹۷۸۷۹۰) موافق فقره (۱) تا (۵) پیوست اعتبار بکارپردازی مجلس داده میشود .

تبصره ۱ - بکارپردازی مجلس اجازه داده می‌شود که کمک هزینه مر بوط بمجلس شورای ملی و چاپخانه مجلس و اداره روزنامه رسمی کشور را (موضوع قانون کمک کارمندان دولت) تا آخر سال ۱۳۲۴ از محل درآمد عمومی کشور از وزارت دارائی دریافت دارد .

تبصره ۲ - بکارپردازی مجلس اجازه داده می‌شود از آغاز فروردین ۱۳۲۴ ماهی سه هزار ریال درباره بانو کتایون عیال و آقایان فریدون و داریوش پسران مرحوم کیخسرو شاهرخ بارعایت ماده ۴۹ قانون استخدام کشوری بپردازد (ماده ۶ از قانون اصلاح قانون بودجه کل سال ۱۳۲۰ کشور مصوب ۸ آبان ماه ۱۳۲۰ از آغاز فروردین ۱۳۲۴ ملغی است) .

تبصره ۳ - بکارپردازی مجلس اجازه داده می‌شود بپاس خدمات ۳۸ ساله آقای حسن غفاری در مجلس شورای ملی و صدماتی که در راه ایفای وظیفه متحمل شده است (علاوه بر حقوق بازنشستگی که پرداخت می‌شود) از آغاز فروردین ۱۳۲۴ همدماهه تمه حقوق و کمک هزینه مشارالیه را (مادام که کمک هزینه بکارمندان دولت داده میشود) تا میزان مبلغی که در زمان اشتغال بخدمت دریافت میداشته است پرداخت نماید .

تبصره ۴ - بکارپردازی مجلس اجازه داده می‌شود که از آغاز فروردین ۱۳۲۴ ماهیانه مبلغ پانصد ریال بعنوان وظیفه درباره ورثه مرحوم عباس نقیب لاهوتی کارمند اداره تندنویسی مجلس بپردازد .

ماده دوم - برای حقوق و هزینه دوازه ماهه سال ۱۳۲۴ چاپخانه مجلس مبلغ هشت میلیون و دو بیست و هفت هزار و هفتاد و چهار ریال (۸۲۲۷۰۷۴) مطابق فقرات ۲۰۱ پیوست اعتبار بکارپردازی مجلس داده می‌شود .

تبصره ۱ - بکارپردازی مجلس اجازه داده می‌شود که کمک هزینه کارگران فنی چاپخانه مجلس را (موضوع قانون کمک کارمندان دولت) تا آخر سال ۱۳۲۴ از محل

درآمد چاپخانه مجلس بپردازد .

ماده سوم - برای حقوق و هزینه دوازده ماهه سال ۱۳۲۴ اداره روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران مبلغ پنج میلیون و نهصد و پنجاه هزار و ششصد و چهل و شش ریال (۵۹۹۵۶۴۶) مطابق فقرات ۲۰۱ پیوست اعتبار بکارپردازی مجلس داده میشود .

ماده چهارم - اعتبارات منظوره در مواد ۲۰۱ و ۳۰۲ راجع به اضافات و ترفیعات و کمک اعاشه و اضافه کاری و حقوق ایام مرخصی و غیره که در ضمن این بودجه منظور گردیده از آغاز فروردین تا آخر اسفند ۱۳۲۴ قابل پرداخت می باشد .

ماده پنجم - بکارپردازی مجلس اجازه داده میشود مبلغ نه میلیون ریال درآمد پیش‌بینی شده چاپخانه مجلس و باغ بهارستان و مبلغ چهار میلیون و پانصد هزار ریال درآمد پیش‌بینی شده اداره روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی در سال ۱۳۲۴ را وصول و بخرانه داری کل ایصال دارد .

این قانون که مشتمل بر پنج ماده و صورت پیوست است در جلسه پنجم تیر ماه یک هزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	ت ۳	ن ۱	گزارش
	۷۷۹۷۰۰۰	۷۷۹۷۰۰۰		۱۳۶	تفصیل ماده اول فقره (۱) مقرری ریاست محترم و آقایان نمایندگان مجلس
					فقره (۲) قانونگذاری
		۵۸۸۰۰	۹	۱	معاون اداری ریاست مجلس
		۴۰۳۸۰	۷	۱	بازرس ویژه
					اداره دفتر
		۵۲۲۰۰	۹	۱	رئیس
		۲۲۰۸۰	۵	۱	کارمند
		۱۶۵۶۰	۱	۲	کارمند
					اداره دبیرخانه
		۵۸۸۰۰	۹	۱	رئیس
		۵۲۲۰۰	۹	۱	معاون
		۴۳۸۰۰	۸	۱	کارمند
		۴۰۳۸۰	۷	۱	کارمند
		۲۴۹۶۰	۳	۲	کارمند

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	شماره تذکره	تاریخ	گزارش
		۶۲۱۶۰	۲	۶	کارمند
		۱۶۵۶۰	۱	۲	کارمند
		۱۴۴۰۰	-	۱	ماشینبست (قراردادی)
					اداره بایگانی جاری
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس
		۴۰۳۸۰	۷	۱	معاون
		۲۴۹۶۰	۳	۲	کارمند
		۲۳۰۴۰	۱	۳	کارمند
					اداره بایگانی راکد
		۴۳۸۰۰	۸	۱	رئیس
		۲۸۳۲۰	۶	۱	معاون
		۱۰۰۸۰	۲	۱	کارمند
					اداره تندنویسی و تحریر صورت مجلس
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس
		۴۳۸۰۰	۸	۱	معاون
		۴۳۸۰۰	۸	۱	مدیردائرة تحریر صورت مشروح مجلس
		۳۵۵۲۰	۷	۱	معاون « و تندنویس »

ملاحظات	مبلغ کلی ریال	مبلغ سالیانه ریال	تعداد	نوع	گزارش
		۴۰۳۸۰	۷	۱	مدیر دائره تصحيح و مقابله
		۴۰۳۸۰	۷	۱	مدیر دائره تند نویسی و تند نویسی
		۲۸۳۲۰	۶	۱	معاون » »
		۲۸۳۲۰	۶	۱	مقطع و پاک نویس کننده صورت مجلس
		۲۸۳۲۰	۶	۱	کارمند
		۲۲۵۶۰	تعداد	۲	مصحيح
		۴۸۴۸۰	»	۵	تند نویسی
		۱۳۷۱۲۰	»	۸	تند نویسی (قراردادی)
		۷۶۸۰	۱	۱	کارمند
					اداره قوانین
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس
		۴۳۸۰۰	۸	۱	معاون
		۴۳۸۰۰	۸	۱	کارمند
		۳۱۹۲۰	۶	۱	کارمند
		۱۰۰۰۸۰	۲	۱	کارمند
		۸۸۸۰	۱	۱	کارمند
					اداره مطبوعات
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس

ملاحظات	مبلغ سالانه ریال	مبلغ کل ریال	تعداد	نوع	گزارش
		۲۸۳۲۰	۶	۱	معاون
		۲۵۲۶۰	۵	۱	کارمند
		۱۲۴۸۰	۳	۱	کارمند
		۸۸۸۰	۱	۱	کارمند
		۳۰۰۰۰	-	۱	کارمند (مصحح قراردادی)
		۴۳۸۰۰	۸	۱	رئیس اداره کمیسیونها
		۱۰۰۰۸۰	۲	۱	کارمند
		۷۶۸۰	۱	۱	کارمند
		۲۸۳۲۰	۶	۱	اداره ثبت و ارسال مراسلات مدیر
		۱۲۴۸۰	۳	۱	کارمند
		۷۶۸۰	۱	۱	کارمند
	۱۷۵۸۲۰۰	۳۰۰۰۰۰	-	-	اعتبار خصوصی قانون گذاری
					فقره (۳) کارپردازی
		۵۲۲۰۰	۹	۱	معاون کارپردازی
		۱۲۱۳۵۰	تفاوت	۳	بازرسان و غیره

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	تعداد	نوع	گزارش
					اداره دفتر
		۳۵۵۲۰	۷	۱	رئیس
		۳۱۹۲۰	۶	۱	مدیر دائره ثبت و ارسال مراسلات
		۱۲۴۸۰	۳	۱	کارمند
		۱۱۷۶۰	۲	۱	کارمند
					اداره حسابداری کل
		۵۸۸۰۰	۹	۱	رئیس
		۴۹۰۵۰	۸	۱	معاون
		۴۹۰۵۰	۸	۱	مدیر دائره بایگانی
		۱۰۰۸۰	۲	۱	کارمند
		۲۸۳۲۰	۶	۱	مدیر دائره رسیدگی به حسابها
		۱۲۴۸۰	۳	۱	کارمند
		۲۸۳۲۰	۶	۱	مدیر دائره دفتر داری
		۱۱۷۶۰	۲	۱	کارمند دفتر داری و ماشین نویس
		۱۰۰۸۰	۲	۱	کارمند حسابدار
		۳۱۹۲۰	۶	۱	مدیر دایره تهیه لیست
		۷۶۸۰	۱	۱	کارمند

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیا نه ریال	شماره	ردیف	گزارش
					اداره صندوق
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس
		۲۵۲۶۰	۵	۱	معاون
		۱۱۷۶۰	۲	۱	کارمند
					اداره کتابخانه
		۵۸۸۰۰	۹	۱	رئیس
		۲۵۲۶۰	۵	۱	معاون
		۳۵۵۲۰	۷	۱	کارمند مقدم و بازرس فنی
		۴۰۳۸۰	۷	۱	کارمند
		۲۸۳۲۰	۶	۱	کارمند
		۱۶۳۲۰	۴	۱	کارمند
		۱۵۲۸۰	۱	۲	کارمند
		۱۵۱۲۰	-	۱	کارمند (قراردادی)
		۶۰۰۰۰			اعتبار هزینه امور فنی فهرست کتب
					اداره کارگزینی
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس
		۴۳۸۰۰	۸	۱	معاون
		۳۵۵۲۰	۷	۱	مدیر دائره بازنشستگان وموظفین

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	تعداد	ردیف	گزارش
		۲۸۳۲۰	۶	۱	مدیر ثبت و ارسال مراسلات
		۲۶۸۸۰	۳	۲	کارمند (ماشین نویس و بایگان)
					اداره ملزومات
		۵۲۲۰۰	۹	۱	رئیس
		۲۸۳۲۰	۶	۱	معاون
		۴۰۳۸۰	۷	۱	مدیر دائره ساختمان
		۳۱۹۲۰	۶	۱	مدیر دائره اموال
		۱۲۴۸۰	۳	۱	کارمند
		۳۱۹۲۰	۶	۱	مدیر دائره حسابداری
		۱۲۴۸۰	۳	۱	کارمند حسابدار
		۲۸۳۲۰	۶	۱	مدیر تشریفات
		۲۵۲۶۰	۵	۱	مدیر فنی قسمت برق و میکانيک
		۱۴۴۰۰	۳	۱	مسئول انبار
		۱۷۷۶۰	۱	۲	کارمند (متصدی دفتر و بایگانی و ماشین نویس)
					اداره بازرسی
		۴۰۳۸۰	۷	۱	رئیس
		۲۲۰۸۰	۵	۱	معاون
		۵۰۵۲۰	۵	۲	کارمند

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	ردیف	بخش	گزارش
		۱۸۹۶۰	۴	۱	کارمند
		۱۰۰۸۰	۲	۱	کارمند
		۲۳۰۴۰	۱	۳	کارمند
					بهداری
		۵۷۰۰۰		۱	رئیس (پزشک قراردادی)
		۳۹۶۰۰		۱	پزشک (قراردادی)
		۱۰۲۴۰	۲	۱	پزشکیار
		۴۰۳۷۰	۷	۱	متصدی بخش لوايح
	۱۹۷۰۱۳۰	۲۳۵۰۰۰			اعتبار اضافات و ترفیعات فقرات ۳ و ۲
					(فقرة ۴)
					خدمتگزاران جزء
		۳۲۲۵۶		۳	ناظر
		۱۳۴۴۰		۱	تحصیلدار (۱۰ ماهه)
		۱۷۰۸۸		۱	سرمکاناتیک
		۲۷۲۶۴		۲	مکاناتیک
		۱۶۱۲۸		۱	تلفونچی باشی

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	رتبه	گزارش
		۲۳۴۲۴	۳	تلفونچی
		۱۶۱۲۸	۱	در بان باشی
		۱۱۷۱۲۲	۹	در بان
		۱۶۱۲۸	۱	پیشخدمت باشی
		۲۹۴۳۲۰	۳۲	پیشخدمت
		۱۶۱۲۸	۱	سرایدار باشی
		۲۲۰۵۲۰	۳۰	سرایدار
		۱۴۲۱۰	۱	آبدار باشی
		۶۱۳۵۰	۷	آبدار
		۱۶۱۲۸	۱	فرشباشی
		۸۵۱۰۰	۱۶	فراش
		۱۳۰۵۶	۱	باغبان باشی
		۶۹۶۵۰	۷	گل کار
		۴۷۰۰۰	۷	باغبان
		۳۰۰۰۰	۱	شوفر اتومبیل (قراردادی)
		۳۶۰۰۰	۱	معمار (قراردادی)
				فوق العاده مأمورین پست و تلگراف
		۱۲۷۲۰	۶	ودونفر نامهران

گزارش	رقم ر	رقم ص	مبلغ سالانه ریال	مبلغ کل ریال	ملاحظات
کمک هزینه زمستانی خدمتگزاران جزء			۱۰۵۰۰۰		
تفاوت حقوق بازنشستگان و وظیفه وراث کارمندان و خدمتگزاران مجلس			۱۲۶۰۰۰		
و شهریه ورثه نعمت الله و عبدالله و غیره			۳۶۰۰۰		
شهریه و وراث مرحوم کیخسرو شاهرخ اعتبار فوق العاده کارمندان و خدمت			۷۰۰۰۰		
گزارانی که بیش از سه اولاد دارند کمک اعاشه کارمندان پایه ۱ و ۲ فقرات			۳۸۲۵۰۰		
۲ و ۳ و خدمتگزاران جزء مجلس نفری ۲۰۰ ریال در ماه					
اعتبار اضافه کاری و کمک اعاشه و حقوق ایام مرخصی و تفاوت بهای نان			۲۶۰۰۰۰۰		
فقرات ۲ و ۳ و فوق العاده نگهبانی شباندرسا یدارها			۲۸۸۰۰	۴۵۴۳۴۶۰	
(شام شب)					

ملاحظات	مبلغ سالانه ریال	مبلغ کل ریال	نوع تجهیزات	کزارش
				فقرة (۵) هزینه
	۲۵۰۰۰			روشنائی
	۱۶۰۰۰۰			آبدارخانه
	۳۰۰۰۰			تنظیف
	۲۵۰۰۰۰			نوشت افزار
	۷۰۰۰۰			چاپ لوايح
				اعتبار کتابخانه برای خرید کتب و
	۱۵۰۰۰۰			آب و نمان جراید و مجلات
	۳۰۰۰۰			پست و تلگراف و تلفن
				ملبوس خدمتگزاران جزء سالی نفری
	۲۰۰۰۰۰			دودست
				سوخت زمستانی (ذغال سنگ و
	۲۰۰۰۰۰			چوب سفید)
	۲۵۰۰۰۰			جشن ها و پذیرائی ها
	۶۰۰۰۰			باغ بهارستان و قنات
	۲۶۰۰۰۰			خرید اتومبیل نو و هزینه اتومبیل

ملاحظات	مبلغ سالانه ریال	مبلغ کل ریال	ص ف	رق ن	گزارش
قرضه خرید اثاثیه سال ۱۳۲۳ از این محل تأمین میشود.	۵۰۰۰۰۰				خرید و تعمیرات اثاثیه مجلس هزینه ساختمان جدید و تعمیرات
۱- قرضه بنای سال ۲۳ از این محل تأمین میشود.	۲۰۰۰۰۰۰				ابنیه مجلس
۲- ساختمان محل حرفه چینی روزنامه رسمی و نهار خوری و حمام و سایر امکنة بهداشتی کارگران طبق قانون بیمه کارگران.	۱۵۰۰۰۰	۴۹۱۰۰۰۰			حق بیمه هزینه بهداشتی عیدی نوروز کارکنان مجلس اعتبار هزینه پیش بینی، نشده و متفرقه اعتبار جبران کسر اقلام فقرات از ۲ تا ۵
۳- تعمیرات و نگاهداری ابنیه مجلس.	۲۰۹۷۸۷۹۰	۶۷۰۰۰۰			
					جمع کل ماده اول تفصیل ماده دوم اداره چاپخانه مجلس فقره (۱)
	۵۸۸۰۰		۹	۱	رئیس
	۴۹۰۵۰		۸	۱	معاون اداری
	۲۸۳۲۰		۶	۱	معاون فنی
	۵۲۲۰۰		۹	۱	رئیس حسابداری

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	شماره	ردیف	گزارش
سه نفر رتبه ۲		۲۵۲۶۰	۵	۱	معاون حسابداری
دو نفر رتبه ۱		۴۵۶۰۰	۱	۵	کارمند حسابدار
		۲۵۲۶۰	۵	۱	رئیس بازرسی
		۲۲۰۸۰	۵	۱	معاون
		۱۴۴۰۰	۳	۱	کارمند
		۱۰۰۸۰	۲	۱	کارمند
		۱۱۷۶۰	۲	۱	صندوقدار
		۲۵۲۶۰	۵	۱	رئیس ملزومات
		۱۶۳۲۰	۴	۱	معاون
		۱۱۶۱۶	-	۱	ناظر (قراردادی)
		۳۱۹۲۰	۶	۱	رئیس کارگزینی فنی
		۱۶۳۲۰	۴	۱	مسئول بایگانی
		۷۶۸۰	۱	۱	کارمند
		۲۴۰۰۰	-	۱	مسئول دریافت سفارشات (قراردادی)
		۱۸۹۶۰	۴	۱	مسئول تصحیح
		۱۲۴۸۰	۳	۱	کارمند تصحیح
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس گراور سازی
		۱۶۳۲۰	۴	۱	معاون و نقاش ورتوشه‌گر

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	تفاوت	تفاوت	گزارش
پرداخت این اعتبار وارد بر آئین نامه کمک هزینه است .		۴۰۳۸۰	۷	۱	رئیس فوتولیتو
					تفاوت حقوق دو نفر معاونین گراور
		۲۵۸۰۰	-	-	سازی و ملزومات
		۸۱۷۳۸		۴	کارمند (قراردادی)
					فوق العاده کسر صندوقهای چاپخانه
		۱۰۶۰۰	-	-	و اندوخته و کرایه درشکه
					فوق العاده اضافه کاری و حقوق ایام
					مرخصی کارمندان و کمک اعاشه
					کارمندان و خدمتگزاران جزء و تفاوت
					بهای نان و حقوق ۱۶ روزه فروردین
	۴۰۰۰۰۰			مرحوم مرزبان رئیس صندوق چاپخانه	
	۵۰۰۰۰			اعتبار اضافات و ترفیعات	
				خدمتگزاران جزء	
	۲۵۷۲۸		۲	تخصیص‌دار	
	۴۳۸۷۲		۴	انباردار و کمک انباردار	
	۱۱۹۸۳۶		۱۶	پیشخدمت و آبدار و سردار و فراش و دربان	
				فوق العاده کارمندان و خدمت گزارانی	
	۱۲۰۰۰			که بیش از سه اولاد دارند	

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانند ریال	تعداد	نوع	گزارش
					قسمت فنی
		۲۸۹۴۴	-	۱	معاون فنی گراورسازی
		۱۰۱۵۶۸	-	۸	کارگر گراورسازی
		۱۵۶۶۰	-	۱	کارگر فوتولیتو
		۲۸۹۴۴	-	۱	مسئول اشترو تیمی
		۴۶۵۷۲	-	۴	کارگر
		۶۰۶۷۲	-	۱	مسئول ماشینخانه
		۳۲۲۴۴	-	۱	معاون
		۶۱۴۷۰۰	-	۴۷	کارگر
		۶۰۶۷۲	-	۱	مسئول افسس
		۳۲۲۴۴	-	۱	معاون
		۱۸۷۱۱۶	-	۱۳	کارگر
		۴۴۹۱۶	-	۱	مسئول موتورخانه
		۲۵۶۴۴	-	۱	معاون و آرمیچر پیچ
		۵۴۸۶۴	-	۴	کارگر
		۳۳۹۰۰	-	۱	مسئول حروفچینی
		۱۶۳۵۶	-	۱	معاون
		۲۴۸۰۲۸	-	۲۰	کارگر

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سال‌یانه ریال	تعداد	نوع	گزارش
		۳۳۹۰۰	۱		مسئول فرم بندی
		۲۰۷۰۰	۱		معاون
		۲۸۴۲۲۰	۲۰		کارگر
		۴۲۰۰۰	۱		مسئول صحافی
		۱۹۳۸۰	۱		معاون
		۳۲۸۵۸۴	۲۸		کارگر
		۲۵۶۴۴	۱		مسئول اوراق بهادار
		۱۳۹۲۰	۱		معاون
		۴۹۸۶۵۶	۵۱		کارگر
		۲۸۹۴۴	۱		مسئول حروف ریزی
		۵۶۹۶۴	۵		کارگر
		۳۲۲۴۴	۱		معاون فتور توگر اور
		۲۸۴۴۴	۲		کارگر
					اعتبار اضافه کاری کارگران فنی و
		۳۵۰۰۰۰			کشیک خدمتگزاران جزء
		۷۶۳۰۰۰			کمک اعاشه کارگران فنی و تفاوت بهای نان
					کمک هزینه زمستانی خدمتگزاران
		۱۶۷۰۰۰			جزء و کارگران فنی

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانده ریال	تعداد	نوع	گزارش
	۶۲۲۱۰۷۴	۴۸۰۰۰۰ ۳۲۱۴۰			فوق العاده کارمندان رسمی و قراردادی در حدود پایه ۲ و کارگران فنی و خدمتگزاران جزء ماهی نفری ۲۰۰ ریال جبران کسر اقلام فقره ۱
					فقره (۲) هزینه
اثاثیه و ماشین آلات استیاض بطریق مزایده بفروش رسیده و وجه آن برای خرید اثاثیه جدید. مزید بر این اعتبار میشود.		۵۹۰۰۰۰			خرید اثاثیه و تعمیرات ماشین آلات و لوازم آنها
		۶۸۰۰۰۰			خرید ممر کب و روغن و نفت و دواجات و غیره
		۴۰۰۰۰			هزینه اداری و مطبوعات و تلفن و آبدارخانه و غیره
		۱۵۰۰۰۰			ساخت زمستانی (ذغال سنگ و چوب سقید)
		۵۰۰۰۰			ملبوس خدمتگزاران جزء سالی نفری دو دست و روپوش کارگران
		۵۰۰۰۰			اعتبار کمک بورا کارگران بی بضاعت و کارگرانی که گرفتار امراض سخت میشوند
		۶۳۵۰۰			اعتبار بیمه کارگران
یکماهه اسفند ماه ۱۳۲۳ از این محل پرداخت میشود.		۳۲۰۰۰۰			عیدی کارکنان چاپخانه
		۱۰۰۰۰			اعتبار هزینه پیش بینی نشده

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	نوع	شرح	گزارش
		۱۶۵۰۰			جبران کسرا قلام فقره (۲)
		۶۰۰۰			اعتبار فوق العاده تضمین صندوقدار و رئیس ملزومات
					هزینه خرید شیر برای کارگران
					حروفچینی، فرم بندی، حروف ریزی
	۲۰۰۶۰۰۰	۳۰۰۰۰۰			واشتر و تیبی و غیره
	۸۲۲۷۰۷۴				جمع کل ماده دوم
					تفصیل ماده سوم
					اداره روزنامه رسمی کشور
					شاهنشاهی ایران
					فقره (۱)
		۶۰۰۰۰	-	۱	مدیر (قراردادی)
		۴۲۰۰۰	-	۱	دبیر (قراردادی)
		۲۲۰۸۰	۵	۱	مدیر دفتر
		۱۰۰۸۰	۲	۱	ماشین نویس
		۱۰۰۸۰	۲	۱	اندیکاتور نویس
		۷۶۸۰	۱	۱	اندیکاتور نویس
		۲۲۰۸۰	۵	۱	مدیر بایگانی

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	رتبه	رتبه	گزارش
		۱۵۳۶۰	۱	۲	بایگان
		۶۹۶۰۰	۴	۴	مصیح
		۴۰۳۸۰	۷	۱	دائرة آگهی رئیس
		۱۲۴۸۰	۳	۱	کارمند
		۱۰۰۸۰	۲	۱	کارمند
					دائرة حسابداری
		۴۳۸۰۰	۸	۱	رئیس
		۱۸۰۰۰	-	۱	معاون (قراردادی)
		۲۰۱۶۰	۲	۲	کارمند
		۷۶۸۰	۱	۱	کارمند
		۱۳۲۰۰	-	۱	متصدی حساب آگهیها (قراردادی)
		۱۸۰۰۰	-	۱	صندوقدار (قراردادی) یا با پایه ۱
		۷۶۸۰	۱	۱	متصدی ملزومات
					دائرة بازرسی وتوزیع
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس
		۱۶۵۶۰	۲	۲	کارمند

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	نوع تجه	نوع کار	گزارش
					خدمتگزاران جزء
		۸۰۶۴	۱		تحصیلدار
		۸۴۴۸	۱		انباردار
		۸۰۶۴	۱		ناظر
		۴۹۲۴۸	۸	تفاوت	پیشخدمت و سرایدار و آبدار
		۲۶۶۵۶	۴	»	موزع
		۱۰۰۰۰	-	-	اعتبار اضافات و ترفیعات کارمندان
		۲۲۰۸۰۰	-	-	اعتبار اضافه کاری تمدن نویس ها
					اعتبار اضافه کاری و کمک اعاشه و تفاوت بهای نان و کسر صندوق و هزینه
		۹۰۰۰۰۰	-	-	پیش بینی نشده و روز مزد
					کمک اعاشه کارمندان پایه ۱ و ۲ و خدمت
		۴۵۹۰۰	-	-	گزاران جزء و فوق العاده صدی پنج اولاد
۱۷۹۸۳۴۶	۹۱۳۶		-	-	کمک هزینه زمستانی خدمتگزاران جزء
					فقره (۲)
					هزینه
					هزینه های مربوط بتأسیس اداره
		۴۰۰۰۰۰	-	-	روز نامه رسمی چهل و سه روز آخر سال ۲۳

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	ت ت	ت ت	گزارش
		۲۵۰۰۰۰			خرید اثاثیه
		۱۰۰۰۰۰			هزینه اداری (مطبوعات و آبدارخانه و غیره)
		۳۰۰۰۰			سخت زمستانی
		۱۲۰۰۰	-	۱۴	لباس خدمتگزاران جزء سالی نفری دودست
		۶۲۵۰۰			عیدی نوروز
		۳۳۰۰۰۰۰			هزینه روزنامه (کاغذ و چاپ و صحافی)
					جبران کسر اقلام فقره ۲ و هزینه پیش بینی نشده
	۴۱۹۷۳۰۰	۴۲۸۰۰			جمع کل ماده سوم
	۵۹۹۵۷۴۶				جمع ماده اول
	۲۰۹۷۸۷۹۰				جمع ماده دوم
	۸۲۲۷۰۷۴				جمع کل بودجه سال ۱۳۲۴ مجلس شورای ملی
	۳۵۲۰۱۵۱۰				

صورت بالا پیوست قانون بودجه سال یکهزار و سیصد و بیست و چهار مجلس شورای ملی
رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی
بوده و صحیح است .

قانون

اجازه پرداخت یکدوازدهم هزینه کل کشور بابت یکماهه تیر ۱۳۲۴

مصوب ۲ اسفند ماه ۱۳۲۴

ماده ۱ واحده - بوزارت دارائی اجازه داده میشود کلیه حقوق و هزینه های مستمر و غیر مستمر وزارتخانه ها و ادارات و بنگاه های دولتی و سایر هزینه های کشور را برای تیر ماه ۱۳۲۴ در حدود یکدوازدهم اعتبارات مصوب سال ۱۳۲۳ پرداخت نماید .
این پرداختها با رعایت قوانین مربوط با اعتبارات سال ۱۳۲۳ و بر طبق قانون بودجه سال ۱۳۲۲ و قانون متمم بودجه سالهای ۱۳۲۱ و ۱۳۲۲ و قانون و آئین نامه های کمک بکارمندان بعمل خواهد آمد .

تبصره ۱ - کمک کارمندان وزارت جنگ نیز مانند سایر وزارتخانه ها و ادارات دولتی از محل درآمد سال ۱۳۲۴ کشور قابل پرداخت میباشد .

تبصره ۲ - وزارت دارائی مجاز است هزینه نگاهداری یک هزار نفر ژاندارم احتیاط را که در سال ۱۳۲۳ نیز اعتبار مخصوص برای آن تصویب شده بود در چهار ماهه اول سال ۱۳۲۴ در حدود دو میلیون ریال پرداخت و ضمن بودجه سال جاری ژاندارمری اعتبار سالیانہ آنرا منظور نماید .

تبصره ۳ - مفاد تبصره (۱) ماده واحده مصوب ۳۱ فروردین ماه ۱۳۲۳ موضوع تنخواه گردان خزانه داری کل مادام که لغو نگردیده بقوت خود باقی است .
این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه دوم اسفند ماه یک هزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

قانون

اجازه پرداخت حقوق و هزینه‌های کشور بابت دوماهه

مرداد و شهریور ماه ۱۳۲۴

مصوب ۴ بهرماه ۱۳۲۴

مادده ۱ واحده - بوزارت دارائی اجازه داده می‌شود که کلیه حقوق و هزینه‌های وزارتخانه‌ها و بنگاه‌های دولتی را برای مرداد و شهریور ماه ۱۳۲۴ در حدود دود و دوازدهم اعتبارات مصوب ۱۳۲۳ پرداخت نماید .

تبصره ۱ - وزارت دارائی مجاز است اضافه‌اعتباری را که در بودجه سال ۱۳۲۴ کل کشور برای وزارت بهداری و وزارت فرهنگ و دانشگاه منظور شده مطابق ریز بودجه‌ای که وزارت فرهنگ و وزارت بهداری و دانشگاه با موافقت وزارت دارائی تهیه و تنظیم می‌نماید پرداخت نماید .

تبصره ۲ - بوزارت دارائی اجازه داده می‌شود رقم اعتبار پیشنهادی در حدود بودجه ۱۳۲۴ را برای مصرف اداره های کل ساختمان و بنگاه مستقل آبیاری در حدود قوانین مالی کارسازی دارد .

تبصره ۳ - از این تاریخ ببعده پرداخت حقوق مستخدمین بیگانه که بدون تصویب مستقیم مجلس شورای ملی استخدام گردیده‌اند اعم از روزمزد و غیره ممنوع است و دولت مکلف است لایحه استخدام هر یک از آنها را که لازم بداند به مجلس شورای ملی تقدیم نماید .

تبصره ۴ - هیچ کنگره پزشکی در ایران اعم از کنگره ملی یا بین‌المللی نمیتوان تشکیل داد مگر آنکه برنامه فنی آنرا قبلاً شورای دانشکده پزشکی طهران و شورای عالی بهداشت تصویب نموده باشد و بهیئت وزیران پیشنهاد نماید تا پس از

تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا گذاشته شود و فقط اتباع ایران یا مستخدمین دولت ایران میتوانند عضویت هیئت مؤسسه کنگره را داشته باشند .

تبصره ۵ - سالهای خدمت گذشته کمک آموزگاران و آموزگاران و دبیران

مشمول ماده ۱۵ قانون تعلیمات عمومی جز و خدمت رسمی آنها محسوب میشود ولی باید کشور بازنشستگی خدمت گذشته خود را مطابق قوانین مربوطه نقداً یا اقساطاً بپردازند .

تبصره ۶ - الف - وزارت دارائی مکلف است از تاریخ اجراء فقط برای مدت

یکسال از فروش اجناس انحصاری زیر: تریاک - قماش - قند و شکر و چای از قرار صدیسه اضافه بر قیمت دولتی وصول و عایدات هر شهرستانی را بشهرداری آن شهرستان تسلیم نماید .

ب - کشور دینار اضافه صدیسه بنفع مصرف کنندگان حذف میشود .

این قانون که مشتمل بر یک ماده و شش تبصره ضمیمه است در جلسه چهارم مهرماه ۱۳۲۴ بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

اجازه پرداخت یکدوازدهم هزینه مهرماه ۱۳۲۴ کل کشور

مصوب ۲ آبانماه ۱۳۲۴

ماده واحده - بوزارت دارائی اجازه داده میشود کلیه حقوق و هزینههای

وزارتخانه ها و ادارات و دستگاههای دولتی و سایر اعتبارات منظور در بودجه کل کشور را در مهرماه ۱۳۲۴ طبق اعتبارات مصوب ۱۳۲۳ پرداخت نماید .

تبصره ۱ - چون قانون بودجه سال ۱۳۲۴ و متمم آن بتصویب نرسیده است پرداختهای فوق با رعایت قوانین مربوط به اعتبارات سال ۱۳۲۳ و برطبق قانون بودجه سال ۱۳۲۲ و قوانین متمم بودجه سال ۱۳۲۱ و ۱۳۲۲ و قانون و آئین نامه‌های مربوط بکمک کارمندان دولت بعمل خواهد آمد .

تبصره ۲ - وزارت دارائی مجاز است اضافه اعتباری را که در بودجه سال ۱۳۲۴ کل کشور برای وزارت کشور و شهربانی کل و ژاندارمری کل منظور شده مطابق ریز بودجه‌ای که وزارت کشور با موافقت وزارت دارائی تهیه و تنظیم مینماید پرداخت نماید .

تبصره ۳ - مفاد تبصره ۱ قانون مصوب دوم مردادماه ۱۳۲۴ راجع به پرداخت کمک کارمندان وزارت جنگ در مهرماه ۱۳۲۴ مجری خواهد بود .

تبصره ۴ - هزینه نگاهداری یک هزار نفر ژاندارم بطور احتیاط در مرکز از بابت سه ماهه مرداد تا آخر مهرماه ۱۳۲۴ به نسبت اعتبار پیش بینی شده در تبصره ۲ قانون دوم مرداد ۱۳۲۴ قابل پرداخت خواهد بود .

تبصره ۵ - اعتبار بودجه دانشکده دامپزشکی که ضمیمه دانشگاه طهران شده با موافقت وزارت دارائی از بودجه وزارت کشاورزی مجزی و ببودجه دانشگاه علاوه میشود .

تبصره ۶ - وزارت دارائی مجاز است مبلغ دوست وچهل هزار وپانصد و هفتاد ریال که در سال ۱۳۲۳ از بابت عوارض گمرکی لوله‌های آب بوشهر دریافت داشته مسترد نماید که بمصرف هزینه آب بوشهر برسانند .

این قانون که مشتمل بر یک ماده و شش تبصره ضمیمه است در جلسه دوم آبانماه یک هزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

اجازه پرداخت یکدوازدهم حقوق و هزینه کل کشور در آبانماه ۱۳۲۴

مصوب اول آذرماه ۱۳۲۴

ماده واحده - بوزارت دارائی اجازه داده میشود کلیه حقوق و مخارج وزارتخانه‌ها و ادارات و بنگاههای دولتی و سایر مخارج منظور در بودجه کل کشور را در ماه آبان ۱۳۲۴ طبق اعتبارات مصوب سال ۱۳۲۳ و با رعایت تبصره ۳ و ۱ ماده واحده مصوب دوم آبان ماه ۱۳۲۴ پرداخت نماید.

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه اول آذرماه یکپزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

اجازه وصول درآمدهای سال ۱۳۲۴ و پرداخت یکدوازدهم حقوق و هزینه کل کشور در آذرماه سال جاری

مصوب ۴ دی ماه ۱۳۲۴

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت دارائی اجازه میدهد درآمدهای پیش بینی شده دولت را در بودجه سال ۱۳۲۴ وصول و کلیه حقوق و هزینه‌های وزارتخانه‌ها و ادارات و بنگاههای دولتی و سایر اعتبارات منظور در بودجه کل کشور را معادل یکدوازدهم بابت آذرماه ۱۳۲۴ طبق اعتبارات مصوب سال ۱۳۲۳ با رعایت تبصره یک ماده واحده مصوب دوم آبانماه ۱۳۲۴ پرداخت نماید.

تبصره - وزارت دارائی موظف است مبلغ يك ميليون و دويست هزار ريال برای اتمام دو بیمارستان شهرداری قوچان و شیروان و مبلغ چهارصد هزار ريال برای انجام ساختمان مریضخانه شهرداری زنجان و مبلغ ششصد هزار ريال برای ساختمان یکباب دبستان دولتی در قوچان در سال ۱۳۲۵ در بودجه منظور و پرداخت نماید .
ماده واحده بالا و تبصره آن در جلسه چهارم دیماه یکهزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

اجازه پرداخت یکدوازدهم حقوق و هزینه کل کشور بابت دیماه ۱۳۲۴

مصوب اول بهمن ۱۳۲۴

ماده واحده - بوزارت دارائی اجازه داده میشود کلیه حقوق و هزینه های وزارتخانه ها و ادارات و دستگاه های دولتی و سایر اعتبارات منظور در بودجه کل کشور را در دیماه یکهزار و سیصد و بیست و چهار طبق اعتبارات مصوب سال ۱۳۲۳ و بارعایت تبصره ۱ و ۳ ماده واحده مصوب دوم آبان ماه ۱۳۲۴ پرداخت نماید .

تبصره ۱ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود سالیانه معادل مبلغ چهار میلیون و چهارصد و چهل هزار ريال علاوه بر اضافه اعتبار پیشنهادی در بودجه سال ۲۴- که در تبصره يك قانون ۴ مهرماه ۱۳۲۴ برای دانشگاه تصویب شده برای توسعه و تکمیل دانشکده پزشکی منظور و پرداخت نماید .

تبصره ۲ - وزارت دارائی مجاز است ترفیع و اضافه حقوق قانونی سال ۱۳۲۴ کارمندان و خدمتگزاران را که اعتبار آنها در بودجه های تفصیلی ۱۳۲۴ وزارتخانه ها

و ادارات و بنگاه‌های دولتی پیش بینی شده مطابق ارقام منظور در بودجه های تقدیمی بکمسیون بودجه مجلس شورای ملی پرداخت نماید .

تبصره ۳ - دولت مکلف است املاک خاندان مرحوم صولت هزاره را مسترد یا در عوض بآنها ملك دیگری بدهد .

این قانون که مشتمل بر یک ماده و سه تبصره است در جلسه اول بهمن ماه یک هزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

اجازه پرداخت یک دوازدهم حقوق و هزینه کل کشور بابت بهمن ماه ۱۳۲۴

مصوب ۳۰ بهمن ماه ۱۳۲۴

ماده واحده - بوزارت دارائی اجازه داده میشود کلیه حقوق و هزینه وزارتخانه‌ها و ادارات و بنگاه‌های دولتی و سایر اعتبارات منظور در بودجه کل کشور را در بهمن ۱۳۲۴ طبق اعتبارات مصوب سال ۱۳۲۳ و با رعایت تبصره ۱ و ۳ ماده واحده مصوب دوم آبان ۱۳۲۴ پرداخت نماید .

تبصره - بوزارت دارائی اجازه داده میشود که از اول بهمن ماه ۱۳۲۴ مادام که قانون جدید استخدام کشوری و یا قانون استخدام مهندسين بتصویب نرسیده بکلیه مهندسين که در خدمت دولت یا بنگاهها و بانکهای دولتی هستند و پایه تحصیلاتشان لیسانس یا بالاتر (فوق لیسانس یا دکترا) شناخته شده باشد علاوه بر حقوق و مزایائی که فعلا بآنها داده میشود مبلغی بنام کمک هزینه مهندسی بترتیب زیر پرداخت گردد :

نسبت بحقوق ثابتی که دریافت میدارند برای یکهزار ریال اول صدی شصت .
برای مازاد یکهزار ریال تادوهزار ریال صدی، چهل .
بمهندسینی که حقوق ثابت آنها بیش از پنجهزار ریال است از این بابت چیزی
پرداخت نخواهد شد و برای آنهایی که حقوق ثابتشان بین چهار هزار و پنجهزار ریال
است تفاوت حقوق ثابت آنها تا پنجهزار ریال .
این قانون که مشتمل بر یک ماده و یک تبصره است در جلسه سی ام بهمن ماه
یکهزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسید .
رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

قانون

بودجه سال یکهزار و سیصد و بیست و پنج مجلس شورای ملی

مصوب ۱۶ اسفند ماه ۱۳۲۴

ماده اول - برای مقرری و هزینه دوازده ماهه سال ۱۳۲۵ مجلس شورای
ملی مبلغ بیست میلیون و دویست و هفتاد و هشت هزار و یکصد و چهل و هشت ریال
(۲۰۲۷۸۱۴۸) مطابق فقرات (۱) تا (۵) پیوست اعتبار بکارپردازی مجلس داده میشود.
تبصره ۱ - بکارپردازی مجلس اجازه داده می شود که کم هزینه مر بوط بمجلس
شورای ملی و چاپخانه مجلس و اداره روزنامه رسمی کشور را (مادام که قانون کمک
کارمندان دولت بقوت خود باقی است) تا آخر سال ۱۳۲۵ از محل درآمد عمومی
کشور از وزارت دارائی دریافت دارد .

تبصره ۲ - تبصره دوم ماده اول قانون بودجه سال ۱۳۲۴ مجلس مر بوط بوظیفه
ورات مرحوم کیخسرو شاهرخ و تبصره سوم ماده مز بوره مر بوط ببقیه حقوق و کمک

هزینه آقای حسن غفاری و تبصره چهارم ماده مزبوره مربوط بوظیفه وراث مرحوم عباس نقیب‌لاهورتی کارمند سابق اداره تندنویسی مجلس مادام که نقض نشده بقوت خود باقی خواهند بود .

تبصره ۳ -- بکارپردازی مجلس اجازه داده می‌شود از آغاز فروردین ۱۳۲۵ ماهیانه مبلغ دوهزار ریال بعنوان وظیفه درباره ورثه مرحوم محمدحسین دارائی کارمند اداره حسابداری کل مجلس با رعایت ماده ۹۹ قانون استخدام کشوری بپردازد .

تبصره ۴ - بکارپردازی مجلس اجازه داده میشود از آغاز فروردین ۱۳۲۵ ماهیانه مبلغ هفتصد و پنجاه ریال درباره بانو بتول عیال و دو فرزند سلیمان عمه که در حین انجام وظیفه فوت نموده است بعنوان وظیفه بپردازد .

تبصره ۵ - از محل صرفه جوئی بودجه ۱۳۲۴ و ۱۳۲۵ مجلس کارپردازی مجلس مکلف است صورت مشروح مذاکرات ادوار اول و دوم و سوم و چهارم و پنجم و قسمتی ازدوره ششم مجلس را طبع و نشر نماید .

ماده دوم - برای حقوق و هزینه دوازده ماهه سال ۱۳۲۵ چاپخانه مجلس مبلغ هشت میلیون و بیست و شش هزار و نهصد و سی و نه ریال مطابق فقرات ۱ و ۲ پیوست اعتبار بکارپردازی مجلس داده می‌شود .

تبصره - بکارپردازی مجلس اجازه داده می‌شود کمک هزینه کارگران فنی چاپخانه مجلس را (مادام که قانون کمک کارمندان دولت بقوت خود باقی است) تا آخر سال ۱۳۲۵ از محل درآمد چاپخانه مجلس بپردازد .

ماده سوم - برای حقوق و هزینه دوازده ماهه سال ۱۳۲۵ اداره روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران مبلغ سه میلیون و پانصد و سی و دو هزار و هشتصد و چهل و چهار ریال (۳۵۳۲۸۴۴) مطابق فقرات ۱ و ۲ پیوست اعتبار بکارپردازی مجلس داده می‌شود .

تبصره ۱ - اداره روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی مکلف است صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی را جداگانه و آگهی های مجله را جداگانه چاپ و منتشر نماید .

تبصره ۲ - اداره تند نویسی و اداره روزنامه رسمی و چاپخانه مجلس بامسئولیت مشترك موظفند که با بکار انداختن تمام وسائلی که در اختیار دارند مذاکرات هر جلسه مجلس را بلافاصله بطبع رسانیده و منتشر سازند .

ماده چهارم - اعتبارات منظوره در مواد ۳ و ۲ و ۱ راجع به اضافات و ترفیعات و کمک اعاشه و اضافه کاری و حقوق ایام مرخصی و غیره که در ضمن این بودجه منظور گردیده از آغاز فروردین تا آخر سال ۱۳۲۵ قابل پرداخت میباشد .

ماده پنجم - بکارپردازی مجلس اجازه داده میشود مبلغ هشت میلیون ریال درآمدپیش بینی شده چاپخانه مجلس و باغ بهارستان و مبلغ سه میلیون و پانصد هزار ریال درآمدپیش بینی شده اداره روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی را در سال ۱۳۲۵ وصول و بخرانه داری کل ایصال دارد .

ماده ششم - بوزارت دارائی اجازه داده میشود مبلغ یک میلیون ریال برسم وام برای خرید کالا جهت چاپخانه مجلس بکارپردازی مجلس بپردازد و در آخر سال ۱۳۲۵ مسترد دارد .

ماده هفتم - بوزارت دارائی اجازه داده میشود مبلغ سه میلیون ریال از محل درآمد عمومی کشور برای هزینه طبع یکساله ۱۳۲۵ فرهنگ آقای دهخدا بکارپردازی مجلس بپردازد و این اعتبار باتصویب هیئت رئیسه مجلس از حیث حقوق متصدیان عمل و بهای کاغذ و هزینه طبع و غیره بمصرف خواهد رسید .

تبصره - دولت موظف است خانه آقای علی اکبر دهخدا را در صورت تمایل آقای دهخدا بفروش بقیمت عادلانه خریداری نموده و دبستانی در آنجا بنام دهخدا ایجاد کند.

این قانون که مشتمل بر هفت ماده و صورت پیوست است در جلسه شانزدهم اسفندماه یک هزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است.

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	تعداد روز	تعداد شماره	گزارش
					تفصیل ماده اول
					فقرة (۱)
	۷۷۹۷۰۰۰	۷۷۹۷۰۰۰	۱۳۶		مقرری ریاست محترم و آقایان نمایندگان مجلس
					فقرة (۲)
					قانونگذاری
		۵۸۸۰۰	۹	۱	معاون اداری ریاست مجلس
		۴۳۸۰۰	۸	۱	بازرس ویژه
					اداره دفتر
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس
		۲۵۲۶۰	۵	۱	کارمند
		۱۵۳۶۰	۱	۲	کارمند
					اداره دبیرخانه
		۵۸۸۰۰	۹	۱	رئیس
		۵۸۸۰۰	۹	۱	معاون
		۴۹۰۵۰	۸	۱	کارمند

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	رتبه	نوع	گزارش
		۴۰۳۸۰	۷	۱	کارمند
		۴۱۲۸۰	۳	۳	کارمند
		۶۵۵۲۰	۲	۶	کارمند
		۷۶۸۰	۱	۱	کارمند
		۱۴۴۰۰	۱	۱	ماشینست
حقوق در حدود پایه يك پرداخت میشود .					اداره بایگانی جاری
		۵۲۲۰۰	۹	۱	رئیس
		۴۳۸۰۰	۸	۱	معاون
		۲۸۸۰۰	۳	۲	کارمند
		۲۴۲۴۰	۱	۳	کارمند
					اداره بایگانی راکد
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس
		۳۱۹۲۰	۶	۱	معاون
		۱۱۷۶۰	۲	۱	کارمند

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	تعداد	ردیف	گزارش
					اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس
		۵۲۲۰۰	۹	۱	رئیس
		۴۹۰۵۰	۸	۱	معاون
		۴۰۳۸۰	۷	۱	رئیس دائره تند نویسی
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس دائره پاك نویس صورت مجلس
		۳۱۹۲۰	۶	۱	مقطع و پاك نویس كنده صورت مجلس
		۴۳۸۰۰	۸	۱	مدیر دائره تصحیح
					كارمند تند نویسی و پاك نویس صورت
		۲۴۹۶۰	۳	۲	مشروح مجلس
					مصحح و تند نویسی و پاك نویس صورت
		۳۱۹۲۰	۲	۳	مشروح مجلس
		۳۳۱۲۰	۱	۴	تند نویسی و پاك نویس صورت مشروح مجلس
					تند نویسی و پاك نویس صورت مشروح
		۱۶۹۰۰۰	-	۹	مجلس (قراردادی)
					اداره قوانین
		۵۲۲۰۰	۹	۱	رئیس
		۴۹۰۵۰	۸	۱	معاون

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	تعداد	نوع	گزارش
		۴۹۰۵۰	۸	۱	کارمند
		۳۵۵۲۰	۷	۱	کارمند
		۳۱۹۲۰	۶	۱	کارمند
		۲۱۸۴۰	۲	۲	کارمند
					اداره مطبوعات
		۵۲۲۰۰	۹	۱	رئیس
		۳۱۹۲۰	۶	۱	معاون
		۲۵۲۶۰	۵	۱	کارمند
		۱۴۴۰۰	۳	۱	کارمند
		۱۰۰۸۰	۲	۱	کارمند
		۳۰۰۰۰	-	۱	مصصح (قراردادی)
					اداره کمیسیونها
		۴۹۰۵۰	۸	۱	رئیس
		۱۱۷۶۰	۲	۱	کارمند
		۸۸۸۰	۱	۱	کارمند

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	ردیف	تذکره	گزارش
					اداره ثبت و ارسال مراسلات
		۳۱۹۲۰	۶	۱	رئیس
		۱۴۴۰۰	۳	۱	کارمند
		۱۶۵۶۰	۱	۲	کارمند
	۱۸۱۱۳۶۰	۳۰۰۰۰	-	-	اعتبار خصوصی قانون‌نگذاری
					فقره (۳)
					کارپردازی
		۵۸۸۰۰	۹	۱	معاون کارپردازی
		۱۲۴۷۷۰	۳	تفاوت	بازرسان ویژه
					اداره دفتر
		۴۰۳۸۰	۷	۱	رئیس
		۳۵۵۲۰	۷	۱	مدیر دائره ثبت و ارسال مراسلات
		۲۶۸۸۰	۳	۲	کارمند
					اداره حسابداری کل
		۵۸۸۰۰	۹	۱	رئیس
		۵۲۲۰۰	۹	۱	معاون

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	شماره	ردیف	گزارش
		۵۸۸۰۰	۹	۱	مدیر دایره رسیدگی بحسابها
		۱۴۴۰۰	۳	۱	کارمند
		۷۶۸۰	۱	۱	کارمند
		۴۹۰۵۰	۸	۱	مدیر دایره بایگانی
		۷۶۸۰	۱	۱	کارمند
		۳۱۹۲۰	۶	۱	مدیر دایره دفترداری
		۱۲۴۸۰	۳	۱	کارمند دفترداری و ماشین نویس
		۱۱۷۶۰	۲	۱	کارمند حسابداری
		۳۱۹۲۰	۶	۱	مدیر دایره تهیه لیست
		۱۱۷۶۰	۲	۱	کارمند
					اداره صندوق
		۵۲۲۰۰	۹	۱	رئیس
		۲۵۲۶۰	۵	۱	معاون

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	شماره	نوع	گزارش
		۱۲۴۸۰	۳	۱	کارمند
					اداره کتابخانه
		۵۸۸۰۰	۹	۱	رئیس
		۲۸۳۲۰	۶	۱	معاون
		۴۰۳۸۰	۷	۱	کارمندمقدم و بازرس فنی
		۴۳۸۰۰	۸	۱	کارمند
		۳۱۹۲۰	۶	۱	کارمند
		۱۸۹۶۰	۴	۱	کارمند
		۱۰۰۰۸۰	۲	۱	کارمند
		۷۶۸۰	۱	۱	کارمند
		۱۵۱۲۰	-	۱	کارمند(قراردادی)
		۶۰۰۰۰	-	-	اعتبار هزینه امور فنی فهرست کتب
					اداره کارگزینی
		۵۲۲۰۰	۹	۱	رئیس
		۴۳۸۰۰	۸	۱	معاون

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	تعداد	نوع	گزارش
		۴۰۳۸۰	۷	۱	مدیردائرة بازنشستگان و موظفین
		۳۱۹۲۰	۶	۱	مدیر ثبت و ارسال مراسلات
		۱۶۳۲۰	۴	۱	کارمند و ماشین نویس
		۱۴۴۰۰	۳	۱	بایگان
					اداره ملزومات
		۵۸۸۰۰	۹	۱	رئیس
		۳۱۹۲۰	۶	۱	معاون
		۴۳۸۰۰	۸	۱	مدیردائرة ساختمان
		۳۵۵۲۰	۷	۱	مدیر دائرة اموال
		۱۴۴۰۰	۳	۱	کارمند »
		۳۵۵۲۰	۷	۱	مدیردائرة حسابداری
		۱۴۴۰۰	۳	۱	کارمند حسابدار
		۳۱۹۲۰	۶	۱	مدیر تشریفات
		۲۵۲۶۰	۵	۱	مدیر فنی قسمت برق و میکانیک

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	ت. ۳	ت. ۱	گزارش
		۲۸۳۲۰	۶	۱	مدیردایره خرید
		۱۶۳۲۰	۴	۱	مسئول انبار
					کارمند (متصدی دفتر و بایگانی و
		۲۰۱۶۰	۲	۲	ماشین نویس)
		۷۶۸۰	۱	۱	کارمند
					اداره بازرسی
		۴۰۳۸۰	۷	۱	رئیس
		۲۵۲۶۰	۵	۱	معاون
		۲۸۳۲۰	۶	۱	کارمند
		۲۲۰۸۰	۵	۱	کارمند
		۲۱۸۴۰	۲	۲	کارمند
		۲۴۲۴۰	۱	۳	کارمند
					بهداری
		۵۷۰۰۰	-	۱	رئیس (پزشک قراردادی)
		۳۹۶۰۰	-	۱	پزشک (قراردادی)
		۱۰۲۴۰	۲	۱	پزشکیار

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	رتبه	ردیف	گزارش
		۴۳۸۰۰	۸	۱	متصدی پخش لوايح
					متصدی حضور و غیاب آقایان
		۳۱۹۲۰	۶	۱	نمایندگان
					اعتبار اضافات و ترفیعات فقرات ۳ و ۲
	۲۱۲۲۰۳۶	۱۷۴۵۱۶	-	-	و اعتبار ترمیم کارمندان پیمانی
					فقره (۴) خدمتگزاران جزء
یک نفر ردیف ناظر		۲۲۶۵۶		۲	ناظر
یک نفر ردیف باشیها		۲۶۸۸۰		۲	مأمور اداره ملزومات
		۱۶۱۲۸		۱	تحصیل‌دار
		۱۷۶۶۴		۱	سر میکانيک
		۲۸۰۳۲		۲	میکانيک
		۱۶۱۲۸		۱	تلفو نچی باشی
		۲۴۵۷۶		۳	تلفو نچی
		۱۶۱۲۸		۱	دربان باشی
		۱۱۱۵۹۲		۹	دربان
		۱۶۱۲۸		۱	پیشخدمت باشی

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	تعداد شماره	گزارش
		۲۹۶۲۰۰	۳۲	پیشخدمت
		۱۶۱۲۸	۱	سرایدار باشی
دو نفر جدید		۲۴۵۲۲۴	۳۲	سرایدار
		۱۴۵۹۲	۱	آبدار باشی
		۷۴۶۳۲	۸	آبدار
		۱۶۱۲۸	۱	فرشباشی
		۸۸۵۵۲	۱۶	فراش
		۱۳۴۴۰	۱	باغبان باشی
		۷۴۲۲۸	۷	گل کار
		۴۸۱۱۶	۷	باغبان
		۳۰۰۰۰	۱	شوفا تو میل (قراردادی)
		۳۶۰۰۰	۱	معمار (قراردادی)
				فوق العاده مأمورین پست و تلگراف
		۱۶۸۰۰	۶	و دو نفر نامه رسان
		۱۰۵۰۰۰		کمک هزینه زمستانی خدمتگزاران جزء تفاوت حقوق بازنشستگان و وظیفه وراث کارمندان و خدمتگزاران

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	تعداد	گزارش
		۱۵۹۰۰۰		مجلس و شهریه و رتبه نعمت الله و عبدالله و غیره
		۳۶۰۰۰		وظیفه و رواتب مرحوم کیخسرو و شاهرخ
		۷۰۰۰۰		اعتبار فوق العاده کارمندان و خدمت گزارانی که بیش از سه اولاد دارند
		۳۸۸۰۰۰		کمک اعاشه کارمندان پایه ۱ و ۲ فقرات ۳ و ۲ و خدمت گزاران جزء مجلس نفری ۲۰۰ ریال در ماه
		۲۶۰۰۰۰۰		اعتبار اضافه کاری و کمک اعاشه فقرات ۳ و ۲
		۳۰۸۰۰		فوق العاده نگهبانی شبانه سرایدارها (شام شب)
	۴۷۰۴۷۵۲	۵۰۰۰۰		حقوق ایام مرخصی درگذشتگان فقره (۵) هزینه
		۲۵۰۰۰		روشنائی
		۱۶۰۰۰۰		آبدارخانه
		۳۰۰۰۰		تنظیف

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	تعداد	گزارش
هر مبلغ از این اعتبار ارز لازم شود وزارت دارائی خواهد پرداخت .		۱۸۰۰۰۰		نوشت افزار
		۷۰۰۰۰		چاپ لوايح
		۱۵۰۰۰۰		اعتبار کتابخانه برای خرید کتب و آ بو نمان جرائد و مجلات
		۴۰۰۰۰		پست و تلگراف و تلفن
		۲۰۰۰۰۰		ملبوس خدمتگزاران جزء سالی نفری دو دست
		۱۸۰۰۰۰		سوخت زمستانی (ذغال سنگ و چوب سفید)
		۲۰۰۰۰۰		جشن ها و پذیرائی ها
		۶۰۰۰۰		باغ بهارستان و قنات
		۲۵۰۰۰۰		خرید اتومبیل نو و هزینه اتومبیل
		۵۰۰۰۰۰		خرید و تعمیر اثاثیه مجلس
		۱۰۰۰۰۰۰		هزینه ساختمان جدید و تعمیرات
		۳۰۰۰۰۰		ابنیه مجلس حق بیمه

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	رتبه	کلاس	گزارش
		۱۵۰۰۰۰			هزینه بهداری
		۴۳۰۰۰۰			عیدی نوروکارکنان مجلس
		۷۸۰۰۰			اعتبار هزینه پیش بینی نشده و متفرقه
	۳۷۹۳۰۰۰	۶۰۰۰۰			اعتبار جبران کسر اقلام از ۲ تا ۵
	۲۰۲۷۸۱۴۸				جمع کل ماده اول بودجه مجلس
					تفصیل ماده دوم
					اداره چاپخانه مجلس
					فقره (۱)
		۵۸۸۰۰	۹	۱	رئیس
		۵۲۲۰۰	۹	۱	معاون اداری
		۳۱۹۲۰	۶	۲	معاون فنی
		۴۳۸۰۰	۸	۱	رئیس حسابداری
		۲۸۳۲۰	۶	۱	معاون حسابداری
		۶۱۹۲۰	تعاون	۵	کارمند
		۲۵۲۶۰	۵	۱	رئیس بازرسی
		۲۸۳۲۰	۶	۱	معاون
		۱۶۳۲۰	۴	۱	کارمند

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	رتبه	شماره	گزارش
		۱۷۶۰	۲	۱	کارمند
		۱۲۴۸۰	۳	۱	متصدی صندوق
		۱۸۹۶۰	۴	۱	رئیس ملزومات
		۱۱۶۱۶	-	۱	ناظر (قراردادی)
		۳۵۵۲۰	۷	۱	رئیس کارگزینی فنی
		۱۸۹۶۰	۴	۱	مدیر بایگانی
		۲۴۰۰۰	-	۱	مسئول دریافت سفارشات (قراردادی)
		۲۲۰۸۰	۵	۱	مسئول تصحیح
		۱۴۴۰۰	۳	۱	کارمند تصحیح
		۵۲۲۰۰	۹	۱	رئیس گراورسازی
		۱۸۹۶۰	۴	۱	معاون و نقاش ورتوشه‌گر
		۴۳۸۰۰	۸	۱	رئیس فوتولیتو
		۸۱۷۳۸	تفاوت	۴	کارمند قراردادی
					تفاوت حقوق دو نفر معاون گراورسازی
پرداخت این		۲۵۸۰۰			ورئیس ملزومات
اعتبار وارد بر					فوق العاده کسر صندوق و کرایه
آئین نامه کمک					درشکه
هزینه است .		۵۴۰۰			

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	ردیف	توضیح	گزارش
		۶۰۹۷۲۰			فوق العاده اضافه کاری و حقوق ایام مرخصی کارمندان و کمک اعاشه کارمندان و خدمتگزاران جزء
		۷۶۷۶۹			اعتبار اضافات و ترفیعات و ترمیم کارمندان پیمانی
		۲۶۱۱۲	۲		خدمتگزاران جزء تحصیلدار
		۳۵۳۲۸	۳		انباردار و کمک انبار
		۷۲۹۶	۱		تلفونچی
		۱۱۴۴۸۰	۱۵		پیشخدمت و آبدار و سریدار و فراش و دربان
		۲۰۰۰۰			فوق العاده کارمندان و خدمتگزارانی که بیش از سه اولاد دارند
		۱۵۳۰۰			کمک هزینه زمستانی خدمتگزاران جزء
		۳۲۲۴۴	۱		قسمت فنی معاون فنی گراورسازی
		۹۸۵۶۸	۸		کارگر
		۲۸۹۴۴	۱		مسئول اشترو تیبی

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	ص ف	ن ق	گزارش
		۶۴۸۱۲		۵	کارگراشته و تیمی
		۶۰۶۷۲		۱	مسئول ماشینخانه
		۳۲۲۴۴		۱	معاون »
		۵۵۳۱۰۴		۴۰	کارگر »
		۶۰۶۷۲		۱	مسئول افسر
		۳۲۲۴۴		۱	معاون
		۱۷۸۱۱۶		۱۲	کارگر
		۴۴۹۱۶		۱	مسئول موتورخانه
		۲۵۶۴۴		۱	معاون موتورخانه و آرمیچر پیچ
		۵۴۸۶۴		۴	کارگر موتورخانه
		۳۳۹۰۰		۱	مسئول حر و فچینی
		۱۸۱۵۶		۱	معاون »
		۱۶۹۴۰۴		۱۴	کارگر »
		۳۳۹۰۰		۱	مسئول فرم بندی
		۲۰۷۰۰		۱	معاون »

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	شماره	تاریخ	گزارش
		۲۲۸۰۱۲		۱۶	کارگرفرم بندی
		۱۷۴۰۰		۱	مسئول صحافی
		۱۹۳۸۰		۱	معاون »
		۳۰۰۶۲۴		۲۷	کارگر »
		۲۵۶۴۴		۱	مسئول اوراق بهادار
		۱۳۹۲۰		۱	معاون »
		۵۰۳۶۶۴		۴۹	کارگر »
		۲۸۹۴۴		۱	مسئول حروف ریزی
		۷۴۳۶۴		۶	کارگر »
		۳۲۲۴۴		۱	معاون فوتور توگراور
		۲۰۱۰۰		۲	کارگرفوتورتوگراوروفوتولیتو
					اعتبار اضافه کاری کارگران فنی و
		۲۰۰۰۰۰			کشیک خدمتگزاران جزء
		۷۶۳۰۰۰			کمک اعاشه کارگران فنی
		۱۵۵۰۰۰			کمک هزینه زمستانی کارگران فنی

ملاحظات	مبلغ سالانه ریال	مبلغ کل ریال	نوع	شرح
		۵۵۲۰۰۰		فوق العاده معیشت کارمندان رسمی و قراردادی در حدود پایه ۱ و ۲ و کارگران فنی و خدمتگزاران جزء نفری ۲۰۰ ریال در ماه
	۶۱۵۷۹۳۹	۲۵۰۰۰		جبران کسر اقلام فقره ۱
				فقره (۲)
				هزینه
		۵۰۰۰۰۰		خرید اثاثیه و تعمیرات ماشین آلات و لوازم آنها
اثاثیه و ماشین آلات اسقاط بطریق مزایده بقرش رسیده و وجه حاصله به این اعتبار اضافه میشود.		۶۵۰۰۰۰		خرید مرکب و روغن و نفت و دواجات و غیره
دواجات و سایر کالای بدون مصرف بطریق مزایده بقرش رسیده و وجه حاصله به این اعتبار اضافه میشود.		۶۰۰۰۰		هزینه اداری و مطبوعات و تلفن و آبدارخانه و غیره
		۸۰۰۰۰		ساخت زمستانی (نغال سنگ و چوب سفید)

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	تغییرات	گزارش
در صورت لزوم از اعتبارات فقره ۲ بودجه چاپخانه مجلس معادل مبلغ یکمیلیون ریال وزارت دارائی ارز خواهند داد و وجه آنرا دریافت خواهند داشت .	۱۸۶۹۰۰۰	۸۰۰۰۰ ۵۰۰۰۰ ۶۳۰۰۰ ۳۳۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰ ۶۰۰۰ ۳۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰		<p>ملبوس خدمتگزاران جزء نفری دو دست در سال و روپوش کارگران اعتبار كمك بورات کارگران بی بضاعت و کارگرانی که گرفتار امراض سخت میشوند</p> <p>اعتبار بیمه کارگران</p> <p>عیدی کارکنان چاپخانه مجلس</p> <p>اعتبار هزینه پیش بینی نشده اعتبار فوق العاده تضمین صندوقدار و ناظر چاپخانه</p> <p>هزینه خرید شیر برای کارگران</p> <p>حروفچینی و فرم بندی و حروف ریزی و اشترو تپی و گراور سازی</p> <p>جبران کسر اقلام فقره ۲</p>
	۸۰۲۶۹۳۹			<p>جمع کل ماده دوم بودجه چاپخانه مجلس</p>

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانند ریال	تعداد	نوع	گزارش
					تفصیل ماده سوم اداره روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران فقره (۱)
		۶۰۰۰۰	۱		مدیر (قراردادی)
		۴۲۰۰۰	۱		دبیر (قراردادی)
		۱۰۰۰۸۰	۲	۱	ماشین نویس
		۲۲۰۰۸۰	۵	۱	اندیکاتور نویس
		۱۰۰۰۸۰	۲	۱	اندیکاتور نویس
		۷۶۸۰	۱	۱	اندیکاتور نویس
		۲۲۰۰۸۰	۵	۱	مدیر بایگانی
		۱۰۰۰۸۰	۲	۱	بایگان
		۱۵۳۶۰	۱	۲	بایگان و متصدی ارسال مراسلات
		۶۹۶۰۰	-	۴	مصحح قراردادی
					دائرة آگهی
		۴۰۳۸۰	۷	۱	رئیس
		۱۲۴۸۰	۳	۱	معاون
		۱۰۰۰۸۰	۲	۱	کارمند

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالیانه ریال	ردیف	تفصیل	گزارش
					تفصیل ماده سوم
					اداره روزنامه رسمی کشور
					شاهنشاهی ایران
					فقره (۱)
		۶۰۰۰۰	۱		مدیر (قراردادی)
		۴۲۰۰۰	۱		دبیر (قراردادی)
		۱۰۰۸۰	۲	۱	ماشین نویس
		۲۲۰۸۰	۵	۱	اندیکاتور نویس
		۱۰۸۰۰	۲	۱	اندیکاتور نویس
		۷۶۸۰	۱	۱	اندیکاتور نویس
		۲۲۰۸۰	۵	۱	مدیر بایگانی
		۱۰۰۸۰	۲	۱	بایگان
		۱۵۳۶۰	۱	۲	بایگان و متصدی ارسال مراسلات
		۶۹۶۰۰	-	۴	مصحح قراردادی
					دائرة آگهی
		۴۰۳۸۰	۷	۱	رئیس
		۱۲۴۸۰	۳	۱	معاون
		۱۰۸۰۰	۲	۱	کارمند

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	تعداد	نوع	گزارش
		۷۶۸۰	۱	۱	متصدی آگهی
		۱۳۲۰۰	-	۱	حسابدار آگهی (قراردادی)
					دائرة حسابداری
		۴۳۸۰۰	۸	۱	رئیس
		۲۴۰۰۰	-	۱	معاون (قراردادی)
		۲۰۱۶۰	۲	۲	کارمند
		۷۶۸۰	۱	۱	متصدی صندوق
		۲۵۲۶۰	۵	۱	متصدی ملزومات
					دائرة بازرسی و توزیع
		۴۳۸۰۰	۸	۱	رئیس
		۱۰۰۸۰	۲	۱	متصدی توزیع
					خدمتگزاران جزء
		۸۴۴۸	-	۱	تحصیلدار و ناظر
		۸۸۳۲	-	۱	انباردار
		۴۷۲۳۲	بغاوت	۸	بیشخدمت و سرا یدار و آبدار
		۲۵۱۵۲	»	۴	موزع

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	ت ۳	ن ۱	ملاحظات
		۴۹۱۰۰			اعتبار اضافات و ترفیعات و ترمیم کارمندان پیمانی
		۴۵۰۰۰۰			اعتبار اضافه کاری و کمک اعاشه و کسر صندوق و هزینه پیش بینی نشده
	۱۱۷۷۸۴۴	۶۰۰۰۰			کمک اعاشه پایه های ۱ و ۲ و مستخدمین جزء و فوق العاده اولاد و کمک هزینه زمستانی خدمتگزاران جزء
					فقره (۲) هزینه
		۲۰۰۰۰			خرید اثاثیه و تعمیرات
		۱۱۰۰۰۰			هزینه اداری و مطبوعات و آبدارخانه
		۲۰۰۰۰			سوخت زمستانی (ذغال سنگ و چوب سفید)
		۱۵۰۰۰			لباس خدمتگزاران جزء سالی نفری دودست

ملاحظات	مبلغ کل ریال	مبلغ سالانه ریال	ن	ن	گزارش
		۶۰۰۰۰			عیدی نوروز
		۲۱۰۰۰۰۰			هزینه روزنامه کاغذ و چاپ و صحافی و غیره
		۳۰۰۰۰			جبران کسر اقلام فقره ۱ و ۲ و هزینه پیش بینی نشده
	۲۳۵۵۰۰۰				
	۲۵۳۲۸۴۴				جمع کل ماده سوم
	۲۰۲۷۸۱۴۸				جمع ماده اول
	۸۰۴۶۹۳۹				جمع ماده دوم
	۳۱۸۲۷۹۳۱				جمع کل بودجه سال ۱۳۲۵ مجلس شورای ملی

این صورت پیوست قانون بودجه سال ۱۳۲۵ مجلس شورای ملی بوده و صحیح است .
رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

قانون

اجازه پرداخت پنجاه میلیون و چهارصد هزار ریال اعتبار اضافی بوزارت فرهنگ بمنظور اجرای قانون تعلیمات عمومی

مصوب ۹ مهر ماه ۱۳۲۳

ماده واحده -- وزارت فرهنگ مجاز است مبلغ پنجاه میلیون و چهارصد هزار ریال اعتبار اضافی اعطائی بوزارت فرهنگ درامسال را از اول مهرماه ۱۳۲۳ بمصرف اجرای قانون تعلیمات اجباری از حیث ترمیم حقوق و اجرای اشل جدید منظور در ماده ۱۲ قانون تعلیمات اجباری (باستثنای تبصره ۱ و تبصره ۲ آن) و تأسیس و تکمیل دانشسراها و مقدماتی و کلاسهای کمک آموزگاری و تأسیس و تکمیل آموزشگاههای مرکز و شهرستانها و دهستانها و هزینه مربوط بآنها و همچنین کمک به آموزشگاههای ملی و کمک بدانش آموزان بی بضاعت برساند .

تبصره ۱ - اضافه کمک بکارمندان دولت مصوب ۲۳ شهریور ۲۲ شامل آن قسمت از ترمیم حقوق مربوط با اجرای قانون تعلیمات اجباری که بموجب این ماده برقرار میگردد نخواهد بود .

کمکی که به آموزشگاههای ملی می شود از طرف وزارت فرهنگ بمعلمین مدارس ملی به نسبت حقوقشان پرداخت خواهد شد .

تبصره ۲ - دولت مکلف است نقشه ده ساله برای ساختمان دبستانها یا خرید خانه های مناسب برای دبستانها در تمام شهرستانها و بخشها و دهستانها تنظیم نماید و بوسیله تحصیل وام طویل المدت از بانکهای داخلی آنرا عملی نماید و وام مزبور را از محل اعتبارات ساختمانی و اعتبارکرایه خانه مدارس منظور در بودجه های سالانه وزارت فرهنگ و همچنین از محل صرفه جوئی های پرسنلی بودجه های سالانه وزارت

فرهنگ مستهلك سازد .

تبصره ۳ - وزارت فرهنگ مجاز است در هر محل که ضروری بداند برای اجرای قانون تعلیمات عمومی از ابنیه ای که بموجب هبه نامه املاک پادشاه سابق بدولت واگذار شده است جهت آموزشگاه ها یا بهداری آموزشگاهها مجاناً استفاده نماید .

تبصره ۴ - وزارت فرهنگ مکلف است برای باسواد کردن کارگران کارخانجات دولتی باوزارت بازرگانی وپیشه و هنر همکاری نماید که در ظرف سه سال خواندن و نوشتن و حساب کردن را بوسیله تأسیس کلاس های مخصوص بکارگران بیاموزند و صاحبان کارخانجات ملی راهم مکلف سازند که بادستور وزارت فرهنگ بتأسیس اینگونه کلاسها در داخل کارخانه اقدام نمایند .

تبصره ۵ - دولت مکلف است تا آخر اسفند ماه ۱۳۲۳ قانون سازمان جدید وزارت فرهنگ را طبق احتیاجات و بمقتضای اوضاع فعلی کشور تهیه و بمجلس شورای ملی تقدیم دارد .

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه نهم مهر ماه یکهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

قانون

یکصد و پنجاه میلیون ریال اعتبار برای کمک هزینه ارتش و تشکیل دادگاه فوق العاده برای رسیدگی بجرائم مربوط بوقایع شهریور ۱۳۲۰

مصوب ۲ آبان ماه ۱۳۲۳

ماده واحده - شماره ارتش ایران در سال جاری نود هزار نفر خواهد بود و

برای پرداخت کمک هزینه قانونی بکارمندان اعتباری بمیزان یکصد و پنجاه میلیون ریال بوزارت جنگ اعطاء میشود و برای پرداخت اعتبار نامبرده وزارت دارائی مجاز است مبلغ یکصد و پنجاه میلیون ریال از بانک ملی ایران وام دریافت و از محل صرفه جوئی بودجه وزارت جنگ و صرفه جوئی بودجه کل کشور در سال ۱۳۲۳ و سال ۱۳۲۴ مسترد دارند.

تبصره ۱ - وزارت جنگ مجاز است که از اعتبار مواد و بعضی از فصول بودجه

بصرف سایر مواد و فصولی که کسر اعتبار دارند برساند.

تبصره ۲ - برای رسیدگی بحیف و میل اموال دولت و کلیه جرائم بهر طریق

بمناسبت وقایع شهریور ماه ۱۳۲۰ از طرف افسران و کارمندان لشکری و کشوری ارتکاب شده است دادگاه فوق العاده تشکیل میشود.

دادگاه مزبور مرکب از سه نفر از قضات عالی رتبه دادگستری که پایه آنها از ۸

کمتر نباشد و دو نفر افسر خواهد بود. این دادگاه يك دادستان و بتعداد کافی بازپرس و دادگاه و کارمندان علی البدل از قضات دادگستری و افسران ارتش خواهد داشت.

کلیه کارمندان قضائی این دادگاه بنا بر پیشنهاد وزارت جنگ و وزارت دادگستری

و بتصویب هیئت دولت و فرمان اعلی حضرت همایونی تعیین شده و احکام صادره این

دادگاه جز در مورد محکومیت های جنائی که قابل رسیدگی فرجامی در دیوان

کشور است در باقی موارد قطعی است. مرور زمان نسبت به جرائم فوق جاری

نخواهد بود.

رسیدگی و محاکمه در این دادگاه با رعایت قانون دادرسی و کیفر ارتش بعمل

خواهد آمد.

تبصره ۳ - مدت خدمت مشمولین دیپلمه مانند لیسانسیه یکسال خواهد بود

که شش ماه در دانشکده و شش ماه در صف خدمت خواهند کرد.

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه دوم آبانماه یکپهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

تکمیل قانون استخدام آقای پرفسور شارل ابرلین

مصوب ۲ آبانماه ۱۳۲۳

ماده واحده - در تکمیل قانون مصوب دوم اسفند ۱۳۲۱ حقوق و هزینه سفر آقای پرفسور شارل ابرلین رئیس دانشکده پزشکی از تاریخ ۱۷ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ که تهران وارد شده اند بقرار زیر مقرر میدارد :

۱- حقوق آقای پرفسور شارل ابرلین در سال پانزده هزار دلار امریکائی خواهد بود که نصف آن بریال و نصف دیگر بد دلار بایشان ماهانه پرداخته خواهد شد .

۲- هزینه مسافرت آقای پرفسور ابرلین از آمریکا تهران تا حدود دوهزار و پانصد دلار امریکائی مطابق اسناد هزینه پرداخته خواهد شد . در صورتیکه در انقضای مدت خدمت فعلی پیمان نامه استخدامی ایشان تجدید نشود هزینه بازگشت ایشان از تهران بفرانسه بر طبق نرخ بنگاههای مسافربری بادرجه یک تأدیبه خواهد گردید . این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه دوم آبان ماه یکپهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

افزایش دولشگر به ارتش و ترمیم حقوق افسران

مصوب ۲۷ آبان ماه ۱۳۲۴

ماده واحده - مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد اعتبارات ذیل را اضافه بر بودجه فعلی وزارت جنگ منظور و در وجه آن وزارتخانه پردازد :

الف - بوزارت جنگ اجازه داده میشود که ۱۲۱۳۲ نفر بسازمان فعلی ارتش اضافه نماید و بودجه چهارماهه آخر سال ۱۳۲۴ آن که در حدود پنجاه و دو میلیون ریال خواهد بود از طرف وزارت دارائی پرداخت خواهد شد .

ب - برای بهبود اوضاع معاش افسران سالیانه مبلغ سی و پنج میلیون ریال از طرف وزارت دارائی اعتبار بوزارت جنگ داده میشود که بطریق ذیل استفاده نماید :

- ۱ - حق اولاد برای هر طفل صغیری بدون رعایت درجه ماهیانه یکصد ریال .
- ۲ - اضافه حقوق سنوات خدمت نسبت به افسرانی که بترقیع نائل نمیشوند در سال دوم ترفیع $\frac{1}{4}$ تفاوت حقوق بابت درجه بالاتر نسبت بدرجه فعلی و در سالهای بعد هم هر سال $\frac{1}{4}$ این تفاوت بعنوان اضافه حقوق داده خواهد شد .
- ۳ - تفاوت ارزش زندگانی در نقاط مختلف کشور حداکثر (۲۰٪) بیست درصد حقوق بابت درجه هر افسر در هر ماه .

۴ - لباس - بهر افسری سالیانه دو دست لباس خدمت داده میشود .

تبصره - وزارت جنگ مجاز است افسران جزو کادر ثابت را که تا این تاریخ مستعفی شده اند و مایل بدخول مجدد در ارتش باشند و محکومیت و سابقه سوئی نداشته باشند با همان درجه در ارتش استخدام نماید .

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه بیست و هفتم آبان ماه یکپنجاه و

سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

قانون

اجازه پرداخت دو بیست و پنج هزار ریال از محل صرفه جوئی بودجه

سال ۲۴ مجلس جهت هزینه اعتبار طبع فرهنگ دهخدا

مصوب ۱۶ اسفندماه ۱۳۲۴

ماده واحده - مجلس شورای ملی بکارپردازی مجلس اجازه میدهد که از محل صرفه جوئی بودجه سال ۱۳۲۴ مجلس فعلا مبلغ دو بیست و پنج هزار ریال برای هزینه اعتبار طبع فرهنگ آقای دهخدا از وزارت دارائی دریافت دارد و این اعتبار بتصویب هیئت رئیسه از حیث حقوق متصدیان عمل و خرید کاغذ و هزینه طبع و غیره بمصرف خواهد رسید .

تبصره - نظر بخدمات فرهنگی و علمی شایان تقدیر آقای محمد قزوینی بوزارت دارائی اجازه داده میشود ماهی ده هزار ریال حقوق به آقای محمد قزوینی مادام العمر پرداخت نماید .

این قانون که مشتمل بر یک ماده و یک تبصره است در جلسه شانزدهم اسفندماه یک هزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

فہرست

قسمت پنجم - تصمییات

از صفحہ ۲۹۹ تا صفحہ ۳۲۸

فهرست : قسمت پنجم - تصمیمات

صفحه		عنوان قانون	شماره ردیف
تا	از		
۳۰۱	۲۹۹	تصمیم قانونی دائر به ابراز رأی اعتماد بکابینه آقای محمد ساعد نخست وزیر.	۱
۳۰۲	۳۰۱	تصمیم قانونی دائر به ابراز رأی اعتماد نسبت بکابینه آقای محمد ساعد نخست وزیر.	۲
۳۰۳	۳۰۲	تصمیم قانونی دائر به ابراز رأی اعتماد بکابینه آقای محمد ساعد نخست وزیر.	۳
۳۰۴	۳۰۳	تصمیم قانونی دائر به ابراز رأی اعتماد بکابینه آقای مرتضی بیات نخست وزیر.	۴
-	۳۰۵	تصمیم قانونی دائر با بر از رأی اعتماد نسبت بکابینه آقای مرتضی بیات.	۵
-	۳۰۵	تصمیم قانونی دائر با بر از رأی اعتماد بکابینه آقای بیات نخست وزیر.	۶
۳۰۶	۳۰۵	تصمیم قانونی راجع بتقاضای رأی اعتماد با آقای بیات نخست وزیر.	۷
۳۱۲	۳۰۶	تصمیم قانونی راجع بکابینه آقای ابراهیم حکیمی نخست وزیر.	۸
۳۱۵	۳۱۳	تصمیم قانونی دائر به ابراز رأی اعتماد بکابینه آقای محسن صدر نخست وزیر.	۹
۳۱۸	۳۱۶	تصمیم قانونی دائر به ابراز رأی اعتماد بکابینه آقای ابراهیم حکیمی نخست وزیر.	۱۰
-	۳۱۸	معرفی کابینه آقای احمد قوام.	۱۱

فهرست: قسمت پنجم - تصمیمات

صفحه		عنوان قانون	شماره
تا	از		ردیف
-	۳۱۹	تصمیم قانونی راجع به پانزده روز مهلت بکمیسیون عرایض برای رسیدگی بمدارك اعلام جرم منتسبه به آقایان سهیلی و تدین .	۱۲
۳۲۰	۳۱۹	تصمیم قانونی راجع پانزده روز مهلت بکمیسیون عرایض برای رسیدگی به اتهامات آقای تدین .	۱۳
-	۳۲۰	تصمیم قانونی راجع بیکماه مهلت بکمیسیون قوانین دادگستری موضوع رسیدگی به اتهامات آقایان سهیلی و تدین .	۱۴
۳۲۱	۳۲۰	تصمیم قانونی راجع بدوماه مهلت بکمیسیون قوانین دادگستری راجع برسیدگی اعلام جرم منتسبه به آقایان سهیلی و تدین .	۱۵
-	۳۲۱	تصمیم قانونی راجع پانزده روز مهلت بکمیسیون عرایض و مرخصی در موضوع رسیدگی به اعلام جرم منتسب به آقای سهیلی در مورد انتخابات فارس .	۱۶
-	۳۲۲	تصمیم قانونی دائر بقابل تعقیب بودن آقای تدین وزیر اسبق خواربار .	۱۷
-	۳۲۲	تصمیم قانونی دائر بقابل تعقیب بودن آقای علی سهیلی نخست وزیر اسبق .	۱۸
-	۳۲۳	تصمیم قانونی دائر بقابل تعقیب بودن آقای علی سهیلی نخست وزیر اسبق .	۱۹

فهرست: قسمت پنجم - تصمیمات

صفحه		شماره ردیف	عنوان قانون
تا	از		
-	۳۲۳	۲۰	تصمیم قانونی دائر بقابل تعقیب بودن آقای علی سپیلی نخست وزیر اسبق .
-	۳۲۴	۲۱	تصمیم قانونی راجع بتشکیل کمیسیون پنج نفری برای تحقیق و رسیدگی بشایعاتی که نسبت ببعضی از نمایندگان میدهند .
-	۳۲۵	۲۲	تصمیم قانونی راجع بچهل و پنج روز مهلت بکمیسیون تحقیق و رسیدگی بشایعات .
-	۳۲۵	۲۳	تصمیم قانونی دائر بتشکیل کمیسیون هفت نفری برای رسیدگی بواقعه ۱۵ اسفند ۱۳۲۳ .
-	۳۲۶	۲۴	تصمیم قانونی دائر بتشکیل کمیسیون دوازده نفری برای اصلاح قانون انتخابات .
-	۳۲۶	۲۵	تصمیم قانونی دائر بیکماه مهلت بکمیسیون انتخابات برای اصلاح قانون انتخابات .
۳۲۷	۳۲۶	۲۶	تصمیم قانونی مربوط به انتخابات پانزدهمین دوره قانونگذاری .
-	۳۲۷	۲۷	تصمیم قانونی دائر بتشکیل کمیسیون شش نفری برای تجدید نظر در نظامنامه داخلی مجلس شورای ملی .
-	۳۲۷	۲۸	تصمیم قانونی راجع به انتخاب کمیسیون شش نفری برای کمک و همراهی به آسیب دیدگان شهرگران .
-	۳۲۸	۲۹	تصمیم قانونی مربوط بچاپ فرهنگ دهخدا .
-	۳۲۸	۳۰	نمایندگان منتخبه برای نظارت ذخیره اسکناس .

قسمت پنجم تصمیمات تصمیم قانونی

دائر به ابر از رای اعتماد به کابینه آقای محمد ساعد نخست وزیر

مصوب ۲۷ فروردین ماه ۱۳۲۳

مجلس شورای ملی در جلسه یکشنبه ۲۷ فروردین ماه ۱۳۲۳ پس از طرح

در جلسه سه شنبه ۸ فروردین ماه ۱۳۲۳ هیئت وزیران بشرح زیر به مجلس شورای ملی معرفی شده اند:

- ۱- جناب آقای ساعد نخست وزیر و وزیر امور خارجه ۲- آقای امان الله اردلان وزیر بازرگانی و پیشه و هنر
- ۳- آقای مرتضی قلی بیات وزیر مشاور ۴- آقای ابوالقاسم فروهر وزیر پست و تلگراف و تلفن
- ۵- آقای حمید سیاح وزیر راه ۶- آقای مصطفی عدل وزیر مشاور
- ۷- آقای عبدالحسین هژیر وزیر کشور ۸- آقای ابراهیم زند وزیر جنگ
- ۹- آقای دکتر قاسم غنی وزیر بهداری ۱۰- آقای اسدالله ممقانی وزیر دادگستری
- ۱۱- آقای علی ریاضی وزیر فرهنگ ۱۲- آقای محمود نریمان وزیر دارائی
- ۱۳- آقای محمود فاتح وزیر کشاورزی.

در جلسه پنجشنبه ۱۷ فروردین ماه ۱۳۲۳ مجدداً هیئت وزیران بشرح زیر به مجلس شورای ملی معرفی شده اند:

- ۱- جناب آقای ساعد نخست وزیر و وزیر امور خارجه
- ۲- آقای امان الله اردلان وزیر پیشه و هنر ۳- آقای مرتضی قلی بیات وزیر مشاور
- ۴- آقای ابوالقاسم فروهر وزیر دارائی ۵- آقای حمید سیاح وزیر راه
- ۶- آقای مصطفی عدل وزیر مشاور ۷- آقای عبدالحسین هژیر وزیر کشور
- ۸- آقای ابراهیم زند وزیر جنگ ۹- آقای دکتر قاسم غنی وزیر فرهنگ
- ۱۰- آقای اسدالله ممقانی وزیر دادگستری ۱۱- آقای ناصر اعتمادی وزیر کشاورزی
- ۱۲- آقای دکتر سعید مالک وزیر بهداری. وزیر پست و تلگراف به معرفی خواهد شد.

برنامه به کابینه آقای محمد ساعد نخست وزیر با کثرت ۶۴ رأی از ۸۵ نفر عده حاضر رأی اعتماد داده است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

متن برنامه کابینه آقای محمد ساعد نخست وزیر

الف- در سیاست خارجی :

همکاری کامل با متحدین خود بر اساس رعایت حقوق و منافع متقابل و تحکیم روابط دوستانه با دولت های دوست و همسایه .

ب- در سیاست داخلی :

- ۱- استقرار امنیت عمومی و قضائی بوسیله تأمین اجرای کامل قانون در تمام شئون کشور و جهد در اینکه قانون در سراسر کشور اجرا تا عموم افراد کشور از عدالت واقعی برخوردار و آسایش عمومی برقرار شود .
- ۲- تهیه وسائل تأمین خوار بار و حوائج ضروری مردم و سعی در تعدیل قیمتها .

۳- تأمین حداقل مایحتاج زندگانی برای افراد کارگر و بزرگ از حیث غذا و لباس و مسکن و بهداشت و تعلیمات مربوط بمشاغل هر يك از طبقات مذکور .

۴- تجدید نظر در قانون تقسیمات کشور و شهرداریها و اصلاح تشکیلات اداری مملکت با توجه باینکه اهالی در اداره امور محلی خود بیشتر شرکت داشته باشند .

۵- تنظیم برنامه های چندساله در امور مربوط بکشاورزی و صنعتی و بازرگانی و بهداشت و فرهنگ و تقدیم آن به مجلس شورای ملی .

۶- تجدید نظر در وضع مأمورین دولت و تأمین زندگی آبرومند آنها تا

بتوانند با کمال فراغت خاطر انجام وظیفه نمایند با تشویق کامل خدمتگزاران صدیق و درست کار و تعقیب و مجازات آنها، تا آنجا که از مقام خود بر ضرر دولت و ملت سوء استفاده مینمایند .

۷ - استفاده کامل از جوانان تحصیل کرده که شایستگی علمی و عملی و اخلاقی آنها در امری که بر عهده داشتند با امتحان رسیده است .

این برنامه بشرح بالا در جلسه بیست و هفتم فروردین ماه یکهزار و سیصد و بیست و سه مطرح و نسبت بکابینه آقای ساعد با کثرت ۴۶ رأی از ۸۵ نفر عده حاضر مجلس شورای ملی رأی اعتماد داده است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

تصمیم قانونی

دائر بابر رأی اعتماد نسبت بکابینه آقای محمد ساعد نخست وزیر

مصوب ۲۸ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳

مجلس شورای ملی در جلسه ۲۸/۲/۱۳۲۳ پس از استماع توضیحات آقای

۱ - آقای دکتر نخعی در جلسه ۲۳ خرداد ۲۳ بسمت معاونت پارلمانی نخست وزیر

معرفی شدند .

۲ - آقای وحید تنکابنی در جلسه ۲۳ خرداد ۲۳ سمت معاونت وزارت فرهنگ معرفی

شدند و تا انتخاب وزیر فرهنگ بجای آقای دکتر غنی که بمسافرت رفته اند با مور وزارت فرهنگ رسیدگی مینمایند .

۳ - در جلسه ۲۵ خرداد ۲۳ آقای دکتر آزموده بسمت معاونت وزارت کشاورزی

معرفی شدند .

۴ - در جلسه اول تیر ماه ۲۳ آقای دکتر اقبال بسمت معاونت وزارت بهداری معرفی شدند .

۵ - در جلسه ۲۲ تیر ماه ۲۳ آقای سر تپ عبدالله هدایت بسمت معاونت وزارت جنگ

معرفی شدند .

۶ - در جلسه ۲۷ تیر ۲۳ آقای غلام حسین خوشبین بسمت معاونت وزارت دادگستری

معرفی شدند .

نخست وزیر (موضوع استیضاح آقای مهندس فریور) نسبت بکا بینه آقای محمد ساعد به اکثریت ۷۳ رأی از ۹۲ نفر عده حاضر ابراز رأی اعتماد نموده است .
این تصمیم در جلسه بیست و هشتم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

تصمیم قانونی

دائره ابراز رأی اعتماد به کابینه آقای محمد ساعد نخست وزیر

مصوب ۲۶ شهر یورماه ۱۳۲۳

مجلس شورای ملی در جلسه ۲۶ شهر یورماه ۲۳ پس از طرح بر نامه کابینه آقای محمد ساعد نخست وزیر با اکثریت ۷۲ رأی از صد نفر عده حاضر رأی اعتماد داده است .
رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

در جلسه ۱۵ شهر یورماه ۲۳ هیئت وزیران بشرح زیر بمجلس شورای ملی معرفی شده اند:

جناب آقای ساعد نخست وزیر و وزیر امور خارجه

آقای خلیل فویمی وزیر مشاور

آقای باقر کاظمی وزیر فرهنگ

« الهیار صالح وزیر داد گستری

« یوسف مشاور وزیر پست و تلگراف و تلفن

« محمد سروری وزیر کشور

« دکتر محمد نخعی وزیر پیشه و هنر و بازرگانی

وزیر کشاورزی بعد انتخاب و معرفی خواهد شد .

در جلسه ۳۰ شهر یورماه ۲۳ آقای اشرفی بسمت معاونت پارلمانی نخست وزیر معرفی شده اند .

در جلسه ۴ مهر ۲۳ آقای دکتر هیمین بسمت معاونت وزارت دارائی معرفی شده اند .

در جلسه ۲۰ مهر ۲۳ آقای سرتیپ هدایت به کفالت وزارت جنگ معرفی شده اند .

در جلسه ۲۰ مهر ۲۳ آقای دکتر محمود افشار بسمت معاونت وزارت فرهنگ معرفی شده اند .

متن برنامه کابینه آقای ساعد

- ۱- استقرار امنیت عمومی بوسیله اجرای اصل حاکمیت قانون در سراسر کشور و استقلال قضاوت و جلوگیری قطعی از کلیه عوامل و عناصری که مخد امنیت و نظم باشند .
- ۲- کوشش برای تثبیت قیمت‌ها و ارزانی هزینه زندگی عمومی و مبارزه شدید با احتکار و علل دیگر گرانی .
- ۳- شروع با اجرای قانون تعلیمات اجباری و تجدید نظر در برنامه‌های تحصیلی .
- ۴- شروع با ایجاد وسایل تحدید کشت تریاک در کشور .
- ۵- تقدیم لایحه اصلاح قانون انتخابات بمجلس شورای ملی .

تصمیم قانونی

دائره ابراز رأی اعتماد به کابینه آقای مرتضی بیات نخست‌وزیر

مصوب ۱۳ آذرماه ۱۳۲۳

مجلس شورای ملی در جلسه سیزدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و بیست و سه

در جلسه ۵ آذرماه ۲۲ هیئت وزیران بشرح زیر بمجلس شورای ملی معرفی شده‌اند:

جناب آقای بیات نخست‌وزیر	آقای کمال هدایت وزیر بازرگانی و پیشه و هنر
آقای فوهیمی وزیر مشاور	« اردلان (امان‌الله) وزیر دارائی
« دکتر صدیق وزیر فرهنگ	« عدل (منصور السلطنه) وزیر دادگستری
« دکتر سیاسی وزیر مشاور	« انتظام وزیر راه
« محسن رئیس وزیر خارجه	« دکتر سعید مالک وزیر بهداری
« زنده‌وزیر جنگ	« سروری وزیر کشور
« آراسته وزیر پست و تلگراف و تلفن	

امور وزارت کشاورزی تا تعیین وزیر تحت نظر اینجناب اداره خواهد شد .
در جلسه ۱۶ آذرماه ۱۳۲۳ آقای نصرالله انتظام بمسئولت وزارت امور خارجه معرفی شدند .
در جلسه سه شنبه ۱۸ اسفندماه ۱۳۲۳ آقای دکتر شیخ بمعاونت وزارت پیشه و هنر معرفی شدند .

پس از طرح برنامه کابینه آقای مرضی بیات به اکثریت ۷۲ رأی از ۹۸ نفر عده حاضر رأی اعتماد داده است .
رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

برنامه دولت آقای بیات نخست وزیر

- ۱- تشدید روابط دوستی با دول متحابه و تعقیب همکاری کامل با متفقین ایران طبق پیمان سه گانه و اعلامیه ملل متحده مورخ اول ژانویه ۱۹۴۲ .
- ۲- توجه کامل به حفظ امنیت در کشور بوسیله مراقبت در اجرای قوانین و تقویت قوای تأمینیه .
- ۳- سعی در بهبود زندگی مادی و معنوی عامه مردم بوسیله پائین آوردن هزینه زندگی و تهیه و اجرای نقشه چند ساله برای بهداشت عمومی و فراهم کردن موجبات اصلاح مدارس و اجرای قانون آموزش و پرورش اجباری و همچنین گذراندن قانون کار بمنظور تکمیل آسایش و رفاه کارگران .
- ۴- تجدید نظر در قانون انتخابات و تهیه لوایح بمنظور اصلاح و تثبیت سازمان وزارتخانه ها و ادارات دولتی و اقدام در ترفیه حال کارمندان دولت و تقویت حس وظیفه شناسی و انضباط کامل بوسیله اجرای اصل پاداش و بازخواست .
- ۵- تهیه مقدمات تبدیل تدریجی وضع فعلی بوضع عادی بعد از جنگ بوسیله طرح نقشه های اقتصادی و کشاورزی برای اصلاح امور آبیاری و سدسازی و بهبود حال کشاورزان و همچنین تهیه کار برای کسانی که ممکن است بیکار شوند .

تصمیم قانونی

دائره ابرازرای اعتماد نسبت بکابینه آقای مرتضی بیات

مصوب ۲۳ آذرماه ۱۳۲۳

مجلس شورای ملی در جلسه ۲۳ آذرماه ۱۳۲۳ به اکثریت ۷۲ رأی از ۹۳ نفر عده نمایندگان حاضر بکابینه آقای مرتضی بیات رأی اعتماد داده است .
این تصمیم در جلسه ۲۳ آذرماه ۱۳۲۳ بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است .
رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

تصمیم قانونی

دائره ابرازرای اعتماد بکابینه آقای بیات نخست وزیر

مصوب ۱۰ اسفند ماه ۱۳۲۳

مجلس شورای ملی در جلسه دهم اسفند ماه ۱۳۲۳ بکابینه آقای بیات نخست وزیر با اکثریت ۹۱ رأی از ۹۴ نفر عده حاضر رأی اعتماد داده است .
این تصمیم در جلسه دهم اسفند ماه یک هزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

تصمیم قانونی

راجع بتقاضای رأی اعتماد به آقای بیات نخست وزیر

مصوب ۲۸ فروردین ماه ۱۳۲۴

مجلس شورای ملی در جلسه ۲۸ فروردین ماه ۱۳۲۴ بعد از استماع توضیحات

آقای بیات نخست وزیر بنا بر تقاضای ایشان نسبت بدولت رأی اعتماد گرفته و چون از ۹۲ نفر عده حاضر ۴۵ نفر رأی مثبت دادند دولت ایشان دارای اکثریت نگردید .
تصمیم قانونی فوق در جلسه بیست و هشتم فروردین ماه یک هزار و سیصد و بیست و سه اتخاذ گردید .
رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

تصمیم قانونی

راجع به کابینه آقای ابراهیم حکیمی نخست وزیر

مصوب ۱۳ خرداد ماه ۱۳۲۴

مجلس شورای در جلسه ۱۳/۳/۲۴ نسبت بکابینه آقای حکیمی نخست وزیر رأی اعتماد گرفته و چون ۲۵ نفر از ۹۵ نفر عده حاضر فقط رأی مثبت داده بودند لذا اکثریت حاصل نگردید .

تصمیم بالا در جلسه سیزدهم خرداد ماه یک هزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسید .
رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

متن برنامه آقای حکیمی نخست وزیر

آقایان محترم :

بنا بر تمایلی که از طرف مجلس شورای ملی اظهار شده بود اعلیحضرت همایونی اینجانب را مأمور تشکیل دولت فرمودند حسب الامر اینجانب دولت را تشکیل داده بحضور همایون معرفی نمود و اینک نیز با امتنان از حسن نظری که نمایندگان محترم درین خصوص نسبت ببنده ابراز داشته اند برای معرفی دولت بمجلس شورای ملی شرف حضور یافته و مقدمتاً برنامه عمل دولت را بعرض مجلس میرسانم .

برخاطر عموم نمایندگان محترم مکشوف است که این جانب از مدتی قبل بکلی از مشاغل دولتی کناره گرفته بودم و شخصاً هیچگاه درصدد قبول مقامی نبودم و حتی در جریان مطالعات و مذاکرات دوهفته نمایندگان محترم نیز که بی مقدمه منجر باظهار تمایل مجلس شورای ملی نسبت باین جانب گردید بهیچوجه دخیل نبودم با این وصف بدیهی است که این تصمیم مجلس را نسبت بخود بی نهایت گرانها دانسته و بهمین جهت بر خود فرض دیدم که باوجود مشکلات از قبول خدمت استنکاف نکنم و آنچه در قوه دارم برای حسن اجرای منویات مجلس شورای ملی در راه خدمت بمملکت بکار ببرم .

نکته دیگری که از این اظهار تمایل مجلس شورای ملی دستگیر این جانب شد این بود که نمایندگان محترم در موقع اتخاذ این تصمیم در خاطر خود داشته اند که اینجانب در تمام عمر آسایش و رفاه ملت و استقلال کامل مملکت و قوام و قدرت دولت را همواره موقوف باستقرار کامل اصول مشروطیت و حکومت ملی دانسته ام و همیشه در این رادعلا قدم برداشته ام و در هیچ دوره ای از ادوار از این اصل اساسی منحرف نشده ام و بنا بر این مسلم است که در این دوره نیز که نمایندگان محترم میخواهند اصول مشروطیت همه در جای خود پایدار گردد سعی در پیروی از این رویه دیرینه و جبهه همت اینجانب خواهد بود و باین جهت امیدوارم که همکاری صمیمانه ای که نمایندگان محترم در این زمینه با دولت خواهند فرمود گردش دستگاه حکومت را بر محوری قرار دهد که در سایه استقرار اصول حکومت مشروطه مصالح عالی مملکت را از هر جهت تأمین کند و در این زمینه برای نمایندگان محترم و سایر عقلا ی قوم جای هیچگونه نگرانی باقی نماند و از این باب هرگونه اختلاف نظری که پیشروان افکار و علاقه مندان با اصول در طرز اداره امور کشور دارند مرتفع شود زیرا که باعتقاد اینجانب عموم ملت در این اصل اتفاق دارند که صیانت استقلال تام ایران و سایر مصالح عالی مملکت باید

بوسیله اجرای واقعی اصول مشروطیت تأمین شود و باین وصف اگر در اذهان و افکار اختلافی در طرز اداره امور مملکت وجود داشته باشد منشأ آن غالباً اختلاف رویه در طریقه اجرای اصول مزبور است نه اختلاف عقیده در خود آن اصول .

اما از آنجا که مخصوصاً در این ایام حتی اینگونه اختلاف نظرها هم غالباً موجب ضعف دولت میشود و سکنه بارکان مملکت وارد می‌آورد جای آن دارد که بالفعل تا وقتی که مصالح اساسی مملکت را از بیم هرگونه گزند و آسیب فراغت دست دهد هادیان افکار از هرگونه اختلاف نظر چشم‌پوشند و صمیمانه دست یگانگی و ووداد بهم بدهند و از اقداماتی که دولت برای تأمین آن مقصود اصلی میکند بقوت تمام پشتیبانی نمایند تا توجه بفروع بیش از حد لزوم نباشد و در نتیجه مجلس و دولت از جهدی که شبانه روز باید در راه حفظ و تقویت اصول بکنند باز نمانند و بحث در اموری که از لحاظ اهمیت در درجه دوم و سوم قرار دارد بموقعی که مجلس و دولت را از حل و تسویه مسائل درجه اول مملکت فراغت نصیب شده باشد موکول گردد . بنا بر این مقدمات تصمیم اینجانب از بدو قبول این خدمت این شد که برای اجرای کامل اصول مشروطیت دولت در حین انجام وظایفی که بموجب قانون اساسی بر عهده دارد بترتیبی عمل کند که مسئولیت تام و تمام کلیمه آنها را بعهد خود داشته باشد تا مجلس شورای ملی هم بتواند حقوقی را که بموجب قانون اساسی برای نظارت کامل در عملیات قوه مجریه بر عهده دارد اعمال کند .

حاجت بتوضیح ندارد که اجرای دقیق قوانین مصوب مجلس شورای ملی وظیفه اساسی دولت خواهد بود و مجلس هر جا که انحرافی از آنها دید دولت را متذکر خواهد نمود و علاوه بر این مسلم است که اینجانب در هر امری که متضمن مصالح عالیه مملکت باشد نه تنها بدون نظر مجلس قدمی بر نخواهم داشت بلکه بدون تقویت

کامل مجلس شورای ملی بحسن خاتمه اقداماتی که در این زمینه خواهیم کرد نمی توانم امیدوار باشم .

هر گاه نمایندگان محترم باتصویب بر نامه دولت این رویه عملی را قبول فرمایند اعتقاد اینجانب بر این است که بسیاری از مشکلات مملکت که حل آن بعزم و همت مجلس و دولت بسته است آسان خواهد شد علی الخصوص که در این چندروزه جنگ اروپا خاتمه یافته و پایان آن خاتمه يك قسمت از مشکلاتی را که در مملکت ما مولود جنگ بوده است بشارت میدهد .

پیمانی که متجاوز از سه سال قبل دولت ایران با متحدین معظم خود دولت شوروی و دولت انگلستان بست بر عهده هر يك از سه دولت تعهداتی گذاشت .

از روز امضای پیمان دولت ایران تعهدات خود را کاملاً انجام داد و آنچه در قوه ملت و مملکت ایران بود تمام و کمال برای غلبه بر دشمن بکار انداخت بطوریکه خود متحدین ما نیز همواره باین حقیقت واقف بودند و بکرات آنرا یاد آوری و تصدیق نمودند با این وصف اکنون که ستاره صلح در افق طالع شده است و بنا بآثاری که طبیعتاً بر آن مترتب میباشد من بعد بسیاری از آنچه در ایران در طول مدت جنگ متحدین ما بآن حاجت داشتند و موافقت دولت ایران در آن باب بموجب مقررات پیمان سه گانه معلوم شده بود علی الاصول دیگر طرف احتیاج ایشان نخواهد بود و علیهذا دولت ایران با توجه کامل بمقررات پیمان سه گانه که مراعات آن همیشه اوقات نصب العین ما بوده و هست امید و انتظاری که در این موقع دارد این است که هر چه زودتر بجلب موافقت کامل متحدین معظم خود در باب ترتیب سهل و ساده ای که بر آن اساس مناسبات عادی ایام صلح جانشین مقررات پیمان سه گانه بشود توفیق حاصل کند و بنا باصل مساعدت و همکاری صمیمانه ای که فیما بین ایران با دول شوروی و انگلستان و امریکا برقرار است و شالوده آن مخصوصاً در ظرف سنوات اخیر استحکام

یافته است با توافق دول مزبور ترتیبی بدهد که در تمامی شئون مملکت اوضاع عمومی بمقتضای استقلال کامل دولت ایران بحال عادی برگردد و مصائب و تلفات و خسارات و ضررهائی که در نتیجه حوادث جنگ بایران توجه کرده است بر طبق آنچه حق و عدالت حکم میکند و در مورد نظایر آن در روابط بین‌المللی مرعی شده باشد جبران پذیرد و حسن مناسبات ایران با عموم ممالک دوست و مخصوصاً با سده دولت سابق الذکر بر اساس احترام متقابل بسط و توسعه یابد و روابط اقتصادی و معاملات تجارתי ما با ایشان در پر تو اصولی که ضامن منافع و مصالح هر دو طرف باشد رو بافزایش و رونق برود و باین وسیله در امر معیشت مردم و گذران یومیه افراد ملت نیز که مخصوصاً در نتیجه جنگ سخت بمضیقه افتاده است گشایش و آسایشی فراهم شود .

البته دولت به نیت انجام این مقاصد بدون فوت وقت در این ابواب بامتحدین خود وارد مذاکره خواهد شد و بدون زره ای تردید یقین دارد که در این اقدام مجری تصمیم قطعی و عزم ثابت عموم نمایندگان مجلس شورای ملی و کلیه افراد مردم مملکت میباشد و باستظهار حسن نظری که همواره متحدین عظیم الشان ما در باره فداکاری های ملت ایران در راه معاضدت با ایشان ابراز نموده اند دولت امیدواری کامل دارد که متحدین ما امروز که بفتح و فیروزی نائل آمده اند این تقاضاها و انتظارات ملت ایران را بسمع رضا شنیده و بحسن قبول تلقی خواهند نمود .

بدیهی است که دولت در ضمن مذاکراتی که در باب مناسبات اقتصادی و تجارתי مملکت با متحدین خود بعمل خواهد آورد وضع اداره امور اقتصادی و مالی مملکت را نیز مورد مطالعه قرار خواهد داد تا کم و کیف آنرا با توجه بوضع که بمناسبت خاتمه جنگ اروپا پیش خواهد آمد بسنجد و اقداماتی را که باقتضای اوضاع فعلی مملکت و بمنظور تعدیل بودجه و تجدید نظر در مالیاتها و تهیه کار و بهبودی فلاح و صنعت و وضع مستخدمین دولت و بهبودی وضع کارگران و کشاورزان و نظایر آن ضروری شمرده

شود معین نماید و البته در ضمن اموری که همواره توجه خاص دولت مصروف آن خواهد شد استقرار امنیت و اصلاح و تکمیل قوای تأمینیه مملکت است که مخصوصاً در این اوقات حائز کمال اهمیت میباشد .

شاید تکرار این مطلب زائد نباشد که امروز در نتیجه وقایعی که از چگونگی آن نمایندگان محترم خود بخوبی آگاه هستند حتی یک رشته از امور مملکت را هم نتوان نام برد که محتاج باصلاحات نباشد و ناچار دولت در ضمن برخورد بهریک از آنها آنچه در حیطه امکان باشد برای بهبودی کیفیت آن بذل جهد خواهد نمود لکن از آنجا که امور مزبور همه در عرض یکدیگر نیستند بلکه بعضی مقدم بر بعضی دیگر شمرده میشوند و از طرف دیگر توجه جامع و کامل نسبت بهمه آنها در آن واحد با اوضاع فعلی مقدور نیست بالفعل دولت بالخاصه مسائل ذیل را شایان دقت و توجه و مراقبت و تصمیم عاجل میداند :

۱- حفظ و تحکیم مناسبات حسنه بین کشور ایران و کشورهای دوست و متفق همیشه هدف اصلی دولت ایران بوده و دولت این جانب نیز از وظایف مهمه و اولیه خود میداند که تمام مساعی خود را برای تشیید و تأیید آن بکار برد مساعی این دولت برای رسیدن بمقصود صمیمانه و صادقانه و نسبت بهریک از متفقین بزرگ ما یکسان و صرفاً بر اساس استقلال کامل سیاسی و اقتصادی ایران و احترام متقابل و برطبق مقررات پیمان سه گانه و منشور آتلانتیک و اعلامیه تهران انجام خواهد گرفت .

۲- مطالعه فوری در امور اقتصادی برای استقرار اصول و تشکیلاتی که متناسب با اوضاع اقتصادی فعلی مملکت باشد .

۳- تجدید نظر در مالیاتها و تعدیل بودجه .

۴- اصلاح و تکمیل قوای تأمینیه برای استقرار امنیت کامل در کشور .

۵ - اجرای طرحهایی که متضمن اصلاحات فلاحتی و صنعتی و تهیه کار برای بیکاران باشد .

۶ - بهبودی وضع کارگران و کشاورزان بر طبق قوانین مخصوصی که از مجلس شورای ملی خواهد گذشت .

۷ - تجدید نظر در قانون استخدام دولتی .

پس از بیان بر نامه دولت بکیفیتی که بعرض رسید اکنون هیئت دولت را بشرح ذیل بمجلس شورای ملی معرفی مینمایم :

(۱) آقای دکتر مرزبان وزیر بهداشتی

(۲) » (نصر الملك) حسنعلی کمال هدایت وزیر مشاور

(۳) » نصرالله خلعت بری (اعتلاء الملك) وزیر کشاورزی

(۴) » عبدالحسین هژیر وزیر دارائی

(۵) » مصطفی عدل وزیر مشاور

(۶) » ابراهیم زند وزیر جنگ

(۷) » نادر آراسته وزیر راه

(۸) » انوشیروان سپهبدی وزیر خارجه

(۹) » ابوالقاسم نجم وزیر بازرگانی و پیشدو هنر

(۱۰) » غلامحسین رهنما وزیر فرهنگ

(۱۱) » اللهیار صالح وزیر دادگستری

(۱۲) وزیر پست و تلگراف بعداً تعیین و معرفی خواهد شد .

(۱۳) وزارت کشور را عجلتاً خود اینجانب عهده دار خواهم بود .

ابراهیم حکیمی

تصمیم قانونی

دائر به ابراز رأی اعتماد بکابینه آقای محسن صدر نخست وزیر

مصوب ۵ مهر ماه ۱۳۲۴

مجلس شورای ملی در جلسه ۱۳۲۴/۷/۵ پس از طرح برنامه بکابینه آقای محسن صدر نخست وزیر به اکثریت ۷۰ رأی از یکصد و چهارده نفر عده حاضر رأی اعتماد داده است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

***

متن برنامه کابینه آقای صدر نخست وزیر

پس از تشکر از حسن ظن و تمایلی کد نمایندگان محترم نسبت باینجانب ابراز داشته اند بنا بر فرمان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی دولت را تشکیل و آقایان وزیران را بمجلس شورای ملی معرفی مینمایم .

جناب آقای حسنعلی کمال هدایت وزیر دادگستری

جناب آقای محمود بدر وزیر دارائی

جناب آقای عباسقلی گلشائیان وزیر بازرگانی و پیشه و هنر

جناب آقای مصطفی عدل وزیر مشاور

هیئت وزیران نامبرده بالا در جلسه ۲۶ تیر ماه ۲۴ بمجلس شورای ملی معرفی شده و در تاریخ پنجم مهر ۲۴ رأی اعتماد داده شده است .

در جلسه سه شنبه ۱۳ شهریور ماه ۱۳۲۴ آقای احمد فریدونی بسمت معاونت وزارت کشور معرفی شده است .

در جلسه سه شنبه ۱۳ شهریور ماه ۱۳۲۴ آقای وحید تنکا بنی بسمت معاونت وزارت فرهنگ معرفی شده است .

در جلسه سه شنبه ۲۰ شهریور ماه ۱۳۲۴ آقای سرتیپ مقتدر بسمت معاونت وزارت جنگ معرفی شده است ،

در جلسه سه شنبه ۲۴ مهر ماه ۱۳۲۴ آقای دکتر خشایار بسمت معاونت وزارت کشاورزی معرفی شده است .

وزیر جنگ	جناب آقای ابراهیم زند
وزیر بهداری	جناب آقای دکتر سعید مالک
وزیر کشاورزی	جناب آقای دکتر محمد نخعی
وزیر راه	جناب آقای نادر آراسته
وزیر امور خارجه	جناب آقای انوشیروان سپهبدی
وزیر فرهنگ	جناب آقای غلامحسین رهنما

وزیر پست و تلگراف بعداً معرفی میشود .

وزارت کشور نیز عجالاً بعهدہ اینجانب خواهد بود .

چون باید روشی که دولت برای اداره امور کشور دارد بصورت بر نامه تنظیم و تقدیم شود اصول و رؤوس اقداماتی را که مصمم با اجرای کامل آن میباشد در ضمن ۱۱ ماده بعرض مجلس شورای ملی میرساند .

بدیهی است که اجرای این بر نامه با پشتیبانی نمایندگان محترم متناسب با فرصتی است که در اختیار دولت باشد و برای آنکه خاطر نمایندگان محترم نیز از جریان عمل دولت مستحضر گردد تصمیم بر اینست که در هر چندی یکبار گزارشی از پیشرفتهای حاصله بعرض مجلس شورای ملی برسد .

اینک مواد بر نامه :

۱- حفظ و تحکیم مناسبات حسنه بین کشور ایران و کشورهای دول مستفق و سایر دولتهای دوست همیشه هدف اصلی دولت ایران بوده و دولت اینجانب نیز از وظایف مهمه و اولیه خود میدانند که تمام مساعی خود را برای تشدید و تأیید آن بکار برد - رویه دولت اینجانب برای رسیدن به این مقصود صمیمانه و صادقانه است و نسبت بهریک از متفقین بزرگ ما یکسان و صرفاً بر اساس استقلال کامل سیاسی و اقتصادی ایران و احترام متقابل طبق مقررات پیمان سه گانه و منشور آتلانتیک و اعلامیه

- تهران انجام خواهد گرفت .
- ۲- مطالعه در امور اقتصادی بمنظور اتخاذ و استقرار اصول و تشکیلاتی که متناسب با مقتضیات و مصالح کشور و رفاه عامه باشد .
- ۳- تجدید نظر در قانون مالیات بر درآمد و بعضی از مالیاتهای دیگر و تأمین توازن بودجه .
- ۴- استقرار کامل امنیت در تمام شئون کشور بوسیله اجرای قطعی قوانین و اصلاح و تقویت سازمانهای مسئول .
- ۵- تهیه کار برای بیکاران بوسیله تشویق شرکتهای خصوصی و فراهم ساختن وسیله استفاده از سرمایه‌های کوچک و اقدام بکارهای عام‌المنفعه مانند امتداد راههای آهن و اسفالت نمودن شاهراهها و آبیاری .
- ۶- بهبود وضع کارگران و کشاورزان بر طبق قوانین مخصوصی که از مجلس شورای ملی خواهد گذشت .
- ۷- بهبود وضع کارمندان دولت و تجدید نظر در قوانین استخدامی .
- ۸- اجرای سازمان جدید وزارت بهداشتی پس از تصویب کمیسیون بهداشتی مجلس شورای ملی و تنظیم برنامه چندساله برای اصلاح بهداشت کشور .
- ۹- تعقیب مطالعه و اصلاح برنامه های تحصیلی - تسریع در اجرای قانون تعلیمات اجباری و اقدام در تأسیس دانشسراها در نقاط مختلف کشور .
- ۱۰- تجدید نظر در قانون انتخابات .
- ۱۱- تهیه برنامه چندساله برای توسعه و ترقی کشاورزی و صنعتی در همه نقاط کشور و تقدیم لوایح مربوطه بمجلس شورای ملی .
- این برنامه بشرح بالا در جلسات متعدد طرح و در جلسه پنجم مهر ماه یکپرزاروسید و بیست و چهار نسبت بکابینه آقای صدر با کثرت ۷۰ رأی از ۱۱۴ نفر عده حاضر مجلس شورای ملی رأی اعتماد داده است . رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

تصمیم قانونی

دائره ابراز رأی اعتماد نسبت بکابینه آقای ابراهیم حکیمی نخست وزیر

مصوب ۱۵ آبانماه ۱۳۲۴

مجلس شورای ملی در جلسه پانزدهم آبان ماه ۱۳۲۴ پس از طرح بر نامه دولت به اکثریت ۸۸ رأی از ۹۴ نفر عده حاضر نسبت بکابینه آقای ابراهیم حکیمی نخست وزیر رأی اعتماد داده است .

این تصمیم در جلسه پانزدهم آبان ماه یکم هزار و سیصد و بیست و چهار از طرف مجلس شورای ملی اتخاذ گردیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

در جلسه یکشنبه ۱۳ آبانماه ۱۳۲۴ هیئت دولت بشرح زیر بمجلس شورای ملی معرفی شده اند :

- ۱- آقای حسنعلی کمال هدایت (وزیر مشاور) ۲- آقای خلیل فویمی (وزیر کشور)
  - ۳- آقای امان الله اردلان (وزیر دادگستری) ۴- آقای عبدالحمین هژیر (وزیر دارائی)
  - ۵- آقای احمد حسین عدل (وزیر کشاورزی) ۶- آقای المهیاری صالح (وزیر مشاور)
  - ۷- آقای سر لشکر ریاضی (وزیر جنگ) ۸- آقای محمود نریمان (وزیر پست و تلگراف)
  - ۹- آقای دکتر سعید مالک (وزیر بهداری) ۱۰- آقای غلامحسین رهنما (وزیر فرهنگ)
  - ۱۱- آقای سر لشکر فیروز (وزیر راه) ۱۲- آقای ابوالقاسم نجم (وزیر امور خارجه)
- وزیر بازرگانی و پیشه و هنر بعد تعیین خواهد شد، فعلا خود بنده آنجا را اداره میکنم .
در جلسه سه شنبه ۴ دی ماه ۱۳۲۴ آقای المهیاری صالح بسمت وزارت کشور معرفی شده است .
در جلسه سه شنبه ۴ دی ماه ۱۳۲۴ آقای هاشم صوبیا بسمت وزارت پیشه و هنر معرفی شده است .

در جلسه سه شنبه ۴ دی ماه ۱۳۲۴ آقای دکتر علی اکبر اعتماد بسمت معاونت وزارت بهداری معرفی شده است .

در جلسه ۵ شنبه ۱۳ دی ماه ۱۳۲۴ آقای مهتدس بیات بسمت معاونت وزارت کشاورزی معرفی شده است .

برنامه کابینه آقای ابراهیم حکیمی

۱- درسیاست خارجی دولت ایران همواره ازصمیم قلب آرزومنداست که دوستی وودادصادقانه ایران بادولتهای متفق ودوست و متحد ما روزافزون باشد ودراین راه دولت ایران هرچه بتواندخواهد کرد تا علایق مودت ازهر جهت محکم شود . دولت اینجانب همه گونه مساعی بکارخواهد برد که مناسبات وروابط حسنه فیما بین ازهرگونه شائبه مصون ومحفوظ باشد وهمچنین مراقبت خواهد نمود تا تعهداتیکه دولت ایران طبق منشورممل متحد نموده است اجرا گردد .

۲- برای تأمین امنیت کامل درسراسر کشورقوای تأمینیه مملکت باید اصلاح وتکمیل شود ووسائل ولوازم وخصوصیات آن به تناسب حوائج مملکت وعوایدعمومی دولت وتجهیزات جدیده تعیین گردد .

۳- تعدیل بودجه وتجدید نظر درمالیاتها و مطالعه فوری در امور اقتصادی برای استقراراصول وتشکیلاتی که متناسب با اوضاع اقتصادی فعلی مملکت باشد و گذران مردم را آسان کند درصدر اصلاحاتی جادارد که دولت آنها را ازاهموظائف خود می شمارد و دراین زمینه اصلاح و تصفیه ادارات وتجدید نظر درقانون استخدام دولتی وتقدیم لوائیحی که متضمن اصلاحات صنعتی وفلاحتی وایجاد سد وآبیاری وتهیه کار برای بیکاران وبهبودی حال کارگر وبرزگر باشد مورد توجه دقیق واقدمام جدی دولت خواهد بود ومخصوصاً مساعی دولت مصروف اتخاذ تصمیمات وتهیه لوائیح جامع الاطرافی خواهد شد که در نتیجه اجرای آنها برزگر خود صاحب آب و زمین باشد وخرده مالکی درمملکت بیش از پیش رواج یابد ودر هر نقطه که لازم باشد درمعاملات ومناسبات زارع ومالك تجدید نظر بعمل آید ووسائل اجرای قانون تعلیمات اجباری فراهم شود .

۴- اجرای سازمان جدید وزارت بهداری پس از تصویب کمیسیون بهداری

مجلس شورای ملی و تنظیم برنامه چندساله برای اصلاح بهداشت کشور .

۵- تجدد نظر در قانون تشکیلات مملکتی و تصریح وظایف استانداران و فرمانداران و سایر مأمورین وزارت کشور .

۶- یک وظیفه مهم دیگر که دولت اینجانب بر عهده خود میداند شروع انتخابات دوره پانزدهم تقنینیه است در موقعی که اخیراً مجلس شورای ملی مقرر نموده است و انجام آن در اسرع اوقات و بنحویکه کاملاً آزاد و برطبق موازین مشروطیت از هر گونه مداخله و نفوذ و اقدامات منافی قانون مصون باشد . ضمناً دولت اهتمام خواهد کرد که در قانون انتخابات فعلی مجلس شورای ملی قبل از انقضاء دوره چهاردهم تقنینیه تجدد نظر بعمل آید .

۷- توسعه و تکمیل خطوط راه آهن و اسفالت نمودن راههای شوسه نیز مورد عمل قرار خواهد گرفت .

کابینه آقای احمد قوام

در جلسه یکشنبه ۲۸ بومن ماه ۱۳۲۴ هیئت کابینه بشرح زیر معرفی شدند :

- ۱- وزارت امور خارجه و وزارت کشور بعهده خود بنده است ،
- ۲- وزارت دارائی آقای بیات
- ۳- وزارت راه آقای سرلشکر فیروز
- ۴- وزارت دادگستری آقای انوشیروان سپهبدی
- ۵- وزارت پیشه و هنر آقای احمد علی سپهر
- ۶- وزارت بهداری آقای دکتر اقبال
- ۷- وزارت پست و تلگراف آقای سهام الدین غفاری
- ۸- وزارت فرهنگ آقای ملک الشعراء بهار
- ۹- کفالت وزارت کشاورزی آقای شمس الدین امیر علائی
- ۱۰- معاونت سیاسی و پارلمانی نخست وزیر آقای مظفر فیروز
- ۱۱- آقای سپهبد امیر احمدی وزیر جنگ و درغیاب بنده هم آقای بیات از بنده نیابت خواهند کرد .

تصمیم قانونی

راجع به پانزده روز مهلت بکمیسیون عرایض برای رسیدگی بمدارک
اعلام جرم منتسبه به آقایان سهیلی وتدین

مصوب ۲۹ فروردین ماه ۱۳۲۳

نظر باینکه کمیسیون عرایض مدت ۱۵ روز مقرر در ماده ۳ قانون محاکمه وزراء
را برای تحقیقات و رسیدگی راجع باعلام جرم نسبت با آقایان سهیلی نخست وزیر سابق
وتدین وزیر کشور پیشین کافی ندانسته بر حسب تقاضای کمیسیون نامبرده ۱۵ روز دیگر
از تاریخ ۲۳/۱/۲۹ مدت قانونی مقرر در ماده ۳ قانون محاکمه وزراء نسبت باین
امر بخصوص تمدید میگردد .

تصمیم فوق در جلسه بیست و نهم فروردین ماه یک هزار و سیصد و بیست و سه بتصویب
مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

تصمیم قانونی

راجع به ۱۵ روز مهلت بکمیسیون عرایض برای رسیدگی با اتهامات آقای تدین

مصوب ۲۸ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳

نظر باینکه کمیسیون عرایض ۱۵ روز مدت مقرر در ماده ۳ قانون محاکمه
وزراء را برای رسیدگی به پرونده ارسالی وزارت دادگستری موضوع اتهاماتی که به
آقای تدین وزیر پیشین وزارت خواربار داده شده کافی ندانسته بر حسب تقاضای
کمیسیون نامبرده علاوه بر مدت قانونی پانزده روز دیگر نسبت باین امر بخصوص مهلت
داده میشود .

تصمیم فوق در جلسه بیست و هشتم اردی بهشت ماه یکهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

تصمیم قانونی

راجع به یکماه مهلت بکمیسیون قوانین دادگستری موضوع رسیدگی

باتهامات آقایان سهیلی و تدین

مصوب ۷ خردادماه ۱۳۲۳

نظر باینکه کمیسیون قوانین دادگستری یکماه مدت مقرر در ماده ۴ قانون محاکمه وزراء را برای ادامه تحقیقات نسبت بجرائم منتسبه از طرف آقای فرخ نسبت باقایان سهیلی و تدین کافی ندانسته لذا بر حسب تقاضای کمیسیون علاوه بر مدت قانونی یکماه دیگر نسبت باین امر بخصوص مهلت داده میشود .

این تصمیم در جلسه هفتم خرداد ماه یکهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .
رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

تصمیم قانونی

راجع بدوماه مهلت بکمیسیون قوانین دادگستری راجع برسیدگی

اعلام جرم منتسبه باقایان سهیلی و تدین

مصوب ۱۸ تیرماه ۱۳۲۳

چون کمیسیون قوانین دادگستری در نتیجه زیادی کار و تراکم امور موفق برسیدگی پروندههای اعلام جرم نسبت باقای سهیلی از طرف آقای فرخ و مدیران

جراید و نیز اعلام جرم نسبت با آقای تدین از طرف آقای محمد طباطبائی نگردیده بر حسب تقاضای کمسیون نامبرده دوماه دیگر علاوه بر مدت مقررہ در مادهٔ چهارم قانون محاکمه وزراء بکمسیون قوانین دادگستری برای ادامه تحقیقات مهلت داده میشود .

این تصمیم در جلسه هیجدهم تیرماه یکهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید . رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

تصمیم قانونی

راجع به پانزده روز مهلت بکمسیون عرایض و مرخصی در موضوع

رسیدگی باعلام جرم منتسب با آقای سهیلی در مورد انتخاب فارس

مصوب ۲ مهرماه ۱۳۲۳

نظر باینکه کمسیون عرایض و مرخصی پانزده روز مدت مقرر در قانون محاکمه وزراء را برای ادامه تحقیقات راجع باعلام جرم آقای فرخ برعلیه آقای سهیلی در مورد انتخابات شیراز و جهرم و آبادکافی ندانسته لذا بر حسب تقاضای کمسیون علاوه بر مدت قانونی پانزده روز دیگر نسبت باین امر بخصوص مهلت داده میشود .

این تصمیم در جلسه دوم مهرماه یکهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

تصمیم قانونی

دائر بقابل تعقیب بودن آقای تدین وزیر اسبق خواربار

مصوب ۱۱ دیماه ۱۳۲۴

مجلس شورای ملی آقای تدین وزیر اسبق خواربار را در موضوع اعلام جرم آقای محمد طباطبائی راجع بخواربار آذر بایجان قابل تعقیب تشخیص و طبق ماده ۵ قانون محاکمه وزراء پرونده امر را بدیوان کل کشور ارجاع مینماید .
این تصمیم در جلسه یازدهم دیماه یکهزار و سیصد و بیست و چهار از طرف مجلس شورای ملی اتخاذ شده است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

تصمیم قانونی

دائر بقابل تعقیب بودن آقای علی سهیلی نخست وزیر اسبق

مصوب ۹ اسفندماه ۱۳۲۴

مجلس شورای ملی آقای علی سهیلی نخست وزیر اسبق را در موضوع یکی خرید قسمتی ابزار و اشیاء و لوازم ساختمان از انبار وزارت امور خارجه و دیگری در خصوص اعمال نفوذ و مداخلات در انتخابات آذر بایجان قابل تعقیب تشخیص و طبق ماده ۵ قانون محاکمه وزراء پرونده امر را بدیوان کشور ارجاع مینماید .
این تصمیم در جلسه نهم اسفندماه یکهزار و سیصد و بیست و چهار از طرف مجلس شورای ملی اتخاذ شده است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

تصمیم قانونی

دائر بقابل تعقیب بودن آقای علی سهیلی نخست وزیر اسبق

مصوب ۹ اسفند ماه ۱۳۲۴

مجلس شورای ملی آقای علی سهیلی نخست وزیر اسبق رادر موضوع اعلام جرم آقایان مدیران جراید راجع بتوقیف جراید و تفسیر قانون حکومت نظامی و قیام علیه حکومت ملی قابل تعقیب تشخیص و طبق ماده ۶ قانون محاکمه وزراء پرونده امر را بدیوان کشور ارجاع مینماید .
این تصمیم در جلسه نهم اسفند ماه یکهزار و سیصد و بیست و چهار از طرف مجلس شورای ملی اتخاذ شده است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

تصمیم قانونی

دائر بقابل تعقیب بودن آقای علی سهیلی نخست وزیر اسبق

مصوب ۹ اسفند ماه ۱۳۲۴

مجلس شورای ملی آقای علی سهیلی نخست وزیر اسبق رادر موضوع اعلام جرم آقای فرخ نماینده مجلس راجع بدخالت در امر انتخابات بندر عباس و شهرضا قابل تعقیب تشخیص و طبق ماده ۶ قانون محاکمه وزراء پرونده امر را بدیوان کشور ارجاع مینماید .
این تصمیم در جلسه نهم اسفند ماه یکهزار و سیصد و بیست و چهار از طرف مجلس شورای ملی اتخاذ شده است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

تصمیم قانونی

راجع بتشکیل کمیسیون پنج نفری برای تحقیق و رسیدگی بشایعاتی که نسبت

ببعضی از نمایندگان میدهند

مصوب ۲۷ دیماه ۱۳۲۴

نظر باینکه شایعاتی دائر بمداخله بعضی از نمایندگان مجلس شورای ملی در برخی از معاملات راجع بکالاهای انحصاری و اقدام برای تحصیل اجازه ورود پاره‌ای از اجناس و غیره سوء استفاده از مقام خود بمنظور انتفاع مادی درجراید انتشار مییابد . و نظر بلزوم تحقیقات در اطراف شایعات و اتخان تصمیم شایسته نسبت بکسانیکه در صورت ثبوت شایعات مزبور مسئول و مستحق تعقیب خواهند بود .

از این روی :

مجلس شورای ملی طبق اصل ۳۳ از متمم قانون اساسی کمیسویی از پنج نفر نمایندگان بانتهاب مجلس تشکیل و مأمور میکند که تحقیقت جامع الاطرافی بعمل آورده و گزارش لازم را از تاریخ اتخان این تصمیم در ظرف یکماه بمجلس شورایملی تقدیم نماید .

دولت مکلف است کلیه اسناد و اطلاعات و وسایل تحقیق رادر اختیار کمیسیون بگذارد .

تبصره - مورد اتهام منحصر به اجناس انحصاری نبوده و بهر اتهامی که مبنی برسوء استفاده مادی است رسیدگی شود .

تصمیم قانونی بالا در جلسه بیست و هفتم دیماه یکهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورایملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

تصمیم قانونی

راجع به چهل و پنج روز مهلت بکمیسیون تحقیق و رسیدگی بشایعات

مصوب ۱۳ اسفند ماه ۱۳۲۳

نظر به اینکه کمیسیون تحقیق و رسیدگی بشایعات منتخبه از مجلس شورای ملی مدت یکماه مقرر در تصمیم قانونی مصوب ۲۷/۱۰/۲۳ را کافی برای رسیدگی ندانسته لذا بر حسب تقاضای کمیسیون از تاریخ تصویب چهل و پنج روز دیگر مهلت داده میشود .

تصمیم بالا در جلسه سیزدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

تصمیم قانونی

دائر بتشکیل کمیسیون هفت نفری برای رسیدگی

بواقعه ۱۵ اسفندماه ۱۳۲۳

مصوب ۲۲ اسفندماه ۱۳۲۳

مجلس شورای ملی تصویب مینماید کمیسیونی مرکب از هفت نفر بقرعه برای رسیدگی بواقعه روز سه شنبه پانزدهم اسفندماه و تعیین مسئولین شلیک از مجلس شورای ملی انتخاب شود کمیسیون مزبور مکلف است گزارش خود را تا روز بیستم فروردین ماه ۱۳۲۴ بمجلس شورای ملی تقدیم دارد .

تصمیم بالا در جلسه بیست و دوم اسفندماه یکهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

تصمیم قانونی

دائر بتشکیل کمیسیون دوازده نفری برای اصلاح قانون انتخابات

مصوب ۱۵ شهر یورماه ۱۳۲۳

مجلس شورای ملی اجازه میدهد کمیسیون دوازده نفری از شعب ششگانه مجلس برای اصلاح و تهیه و تنظیم قانون انتخابات مجلس شورای ملی انتخاب شود که با جلب نظر وزارت کشور قانون نامبرده را تادوماه تهیه و تقدیم مجلس نماید .
تصمیم بالا در جلسه پانزدهم شهر یورماه یکهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

تصمیم قانونی

دائر یکماه مهلت بکمیسیون انتخابات برای اصلاح قانون انتخابات

مصوب ۵ بهمن ماه ۱۳۲۳

نظر به اینکه کمیسیون انتخابات منتخبه از مجلس شورای ملی دو ماه مدت مقرر در قانون مصوب ۱۵ شهر یورماه ۱۳۲۳ را کافی برای اصلاح و تنظیم قانون انتخابات ندانسته لذا بر حسب تقاضای کمیسیون از تاریخ ۲ بهمن ماه ۱۳۲۳ یکماه دیگر مهلت داده میشود . این تصمیم در جلسه پنجم بهمن ماه یکهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

تصمیم قانونی

مربوط به انتخابات پانزدهمین دوره قانونگذاری

مصوب ۱۹ مهر ماه ۱۳۲۴

ماده ۱۹ احده - بمحض اینکه تمام خاک ایران بر طبق پیمان سدگانه از نیروی

قسمت پنجم - تصمیمات تصمیم قانونی مربوط به انتخابات دوره پانزدهم قانونگذاری ۳۲۷

قوای متفقین تخلیه شد بلافاصله فرمان انتخابات صادر و انتخابات دوره پانزدهم شروع گردد .

تصمیم قانونی بالا در جلسه نوزدهم مهر ماه یکهزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی -- محمدصادق طباطبائی

تصمیم قانونی

دائر بتشکیل کمیسیون شش نفری برای تجدید نظر
در نظامنامه داخلی مجلس شورای ملی

مصوب ۱۹ بهمن ماه ۱۳۲۳

مجلس شورای ملی در جلسه نوزدهم بهمن ماه ۱۳۲۳ بتشکیل کمیسیون شش نفری منتخبه از شعب برای تجدید نظر در نظامنامه داخلی مجلس شورای ملی رأی داده است .
رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

تصمیم قانونی

راجع بانخابات کمیسیون شش نفری برای کمک و همراهی
بآسیب دیدگان شهرگران

مصوب ۲۲ فروردین ماه ۱۳۲۳

مجلس شورای ملی در جلسه بیست و دوم فروردین ماه ۱۳۲۳ بتشکیل یک کمیسیون شش نفری بریاست رئیس مجلس برای کمک و همراهی بآسیب دیدگان شهرگران رأی داده است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

تصمیم قانونی

مربوط بچاپ فرهنگ دهخدا

مصوب ۲۵ دی ۱۳۲۴

هیئت رئیسه مجلس شورای ملی مکلف است وسایل طبع کتاب فرهنگ آقای دهخدا را فراهم نموده هر نوع کمک و وسیله‌ای را که آقای دهخدا لازم داشته باشد در اختیار ایشان بگذارند و قراردادی که مورد موافقت طرفین باشد با ایشان منعقد نماید .

تصمیم بالا در جلسه بیست و پنجم دی ماه یک هزار و سیصد و بیست و چهار مجلس شورای ملی اتخاذ شده است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمدصادق طباطبائی

نمایندگان منتخبه برای نظارت ذخیره اسکناس
منتخبه از مجلس

تاریخ انتخاب			اسامی	شماره
روز	ماه	سال		ردیف
۵	اردیبهشت	۱۳۲۳	آقای ابوالقاسم نراقی	۱
»	»	»	» صادق بوشهری	۲
۲۵	»	۱۳۲۴	» مخبر فرهمند	۳
۱۸	آذرماه	»	» دکتر کیان	۴

فهرست

قسمت ششم = آئین نامه‌ها

از صفحه ۳۲۹ تا صفحه ۳۵۱

فهرست : قسمت ششم - آئین نامه‌ها

صفحه		عنوان قانون	شماره ردیف
تا	از		
		آئین نامه قانون مالیات بردرآمد مصوب ۱۹ آبان ۱۳۲۲	۱
۳۴۶	۳۲۹	(مصوب کمیسیون قوانین دارائی) .	
		اصلاح تبصره ماده اول و اضافه تبصره ۳ بماده ۱۶ آئین نامه	۲
۳۴۷	۳۴۶	قانون مالیات بردرآمد (مصوب کمیسیون قوانین دارائی).	
		تبصره اضافی بماده ۲۴ آئین نامه قانون مالیات بردرآمد	۳
۳۴۸	۳۴۷	(مصوب کمیسیون قوانین دارائی) .	
		تعرفه بند (ز) ماده ۱۱ آئین نامه قانون مالیات بردرآمد	۴
۳۵۰	۳۴۸	(مصوب کمیسیون قوانین دارائی).	
		تمدید مدت تبصره ماده ۱ آئین نامه مالیات بردرآمد (مصوب	۵
-	۳۵۰	کمیسیون قوانین دارائی).	
		اصلاح آئین نامه مربوط بصلاحت دادگاههای نظامی موقت	۶
۳۵۱	۳۵۰	در زمان حکومت نظامی (مصوب کمیسیون قوانین دادگستری).	

قسمت ششم

آئین نامه ها

آئین نامه قانون مالیات بر درآمد مصوب ۱۹ آبان ۱۳۲۲

مورخ اول خردادماه ۱۳۲۳ (مصوب کمیسیون قوانین دارائی)

قسمت اول - اظهارنامه و موعد تسلیم آن

ماده ۱- کلیه مؤدیان مالیات مذکور در ماده اول قانون مالیات بر درآمد که زکری از معافیت آنها از حیث تنظیم اظهارنامه و تأدیه مالیات در ماده دوم قانون نامبرده نشده است و طبق ماده ۱۴ از قانون مکلف به تنظیم و تسلیم اظهارنامه میباشند باید پس از انقضاء سال مالیاتی منتها تا سه ماه اظهارنامه مالیاتی حاکی از درآمد خود طی سال پیشین طبق مقررات این آئین نامه تنظیم نمایند .

تبصره - منحصرأ در سال ۱۳۲۳ تسلیم اظهار نامه های مذکور در بالا تا آخر تیرماه همان سال قبول خواهد شد .

ماده ۲- مؤدیان مالیات باید اظهارنامه مذکوره در ماده بالا را با اداره دارائی محلی که در آخرین روز سال مالیاتی محل اقامت قانونی یا مرکز شغل و یا کسب آنها بوده است تسلیم نمایند - در صورتیکه مؤدی اقامتگاه قانونی یا محل دائمی برای شغل خود نداشته باشد نزدیکترین اداره دارائی مقر اقامت خود - کسانیکه مقر

قانون نشان درخارج ازایران باشد باید اظهار نامه خود را با اداره درآمد داخلی تهران تسلیم نمایند .

تبصره - مالیاتی که بموجب بندالف ماده ۱۳ قانون مالیات بردرآمد پرداخته خواهد شد بمصرف شهرداری همان شهرستانی خواهد رسید که درآمد از آن محل حاصل شده است .

هرگاه محل درآمد متعدد و یا محلی که مؤدی در آنجا اظهار نامه تسلیم می کند متفاوت باشد مالیات مقرر در بند الف ماده ۱۳ قانون مالیات بردرآمد به نسبت درآمد هر محل بین شهرداریهای آن محلها تقسیم خواهد شد .

ماده ۳ - اظهار نامه باید روی اوراق مخصوصی که از طرف ادارات دارائی در دسترس مؤدیان گذارده میشود و نمونه و تعداد نسخ آنرا وزارت دارائی تعیین میکند تنظیم گردد و تاریخ تسلیم آن تاریخ قبض رسیدی است که مأمور مربوط دارائی مکلف به تسلیم بمؤدیان است و یا قبض سفارشی پستخانه محل در قبال تسلیم اظهار نامه که بمؤدیان داده میشود .

مؤدیان مالیات که درخارج از ایران اقامت دارند میتوانند اظهار نامه خود را بوسیله تلگراف و یا در روی اوراق عادی تنظیم و توسط پست با اداره درآمدهای داخلی تهران ارسال دارند - تاریخ تسلیم اظهار نامه نسبت بمؤدیان مذکور تاریخ تسلیم تلگراف یا استامپی است که در پستخانه مبداء زده میشود .

تبصره - پستخانه موظف است رسید اظهار نامه را در قبض سفارشی باقید تاریخ تمام حروف (روز - ماه - سال) تسلیم مؤدی نماید .

ماده ۴ - در مورد املاک مزروعی مؤدیان باید اولین اظهار نامه مندرج در ماده ۱۴ قانون مالیات بردرآمد را منتهی تا ۳۱ تیر ماه ۱۳۲۳ طبق نمونه‌هایی که وزارت دارائی تعیین میکند تنظیم و تقدیم نمایند این اظهار نامه میزان عایدات

پنجسال آنها را به مأخذ حد متوسط عایداتشان در سالهای ۱۳۲۰ - ۱۳۲۱ - ۱۳۲۲ تعیین مینماید اینگونه مؤدیان باید علاوه بر اظهارنامه مذکور اظهارنامه دیگری مثل سایر مؤدیان تا موعدی که در ماده یک این آئین نامه تصریح شده تنظیم و تقدیم نمایند این اظهارنامه باید شامل درآمدهای کشاورزی آنها در سال مالیاتی و سایر درآمدهائی باشد که در سال مالیاتی مربوط داشته اند .

تبصره - دعوی مؤدی مالیات کشاورزی که در سال مالیاتی عواید دیگری نداشته است او را از تکلیف تقدیم اظهارنامه سالیانه معاف نمیکند مگر آنکه میزان عایدی کمتر از دوازده هزار ریال باشد .

ماده ۵ - برای درگذشتگان در صورتیکه دارای درآمدی باشند که مالیات به آن تعلق گیرد بایستی اظهارنامه از طرف ورثه منتها تا ۵ ماه بعد از اطلاع از فوت مورث خود تنظیم و تسلیم گردد - هنگامی میتوان به تنظیم اظهارنامه برای درگذشتگان مبادرت نمود که درآمد سال مالیاتی قبل از مرگ آنان اضافه بر دوازده هزار ریال بوده باشد .

تبصره - در صورتیکه یکی از وراثت بتقدیم اظهارنامه مبادرت کند سایر وراثت از مسئولیت بری خواهند شد - تسلیم اظهارنامه از ناحیه یک یا چند نفر از وراثت مانع تسلیم اظهارنامه از ناحیه سایر وراثت (طبق تشخیص خودشان) نخواهد بود .

ماده ۶ - تنظیم اظهارنامه نسبت بشخصیت های حقوقی اعم از آنکه بنگاهها یا مؤسسات آنها دارای تابعیت داخلی باشند یا خارجی و اعم از آنکه مرکز اصلی آنها در ایران باشد یا خارجه بعهدۀ نماینده قانونی آنهاست که مقیم ایران بوده و طبق قوانین مربوط به ثبت این قبیل مؤسسات برسمیت شناخته شده باشند .

اگر این مؤسسات طبق قوانین ایران خود را به ثبت نرسانده و یا نماینده قانونی

آنها با ادارات ثبت معرفی نشده باشند ادارات دارائی اداره‌کنندگان مقیم ایران آنها را متضامناً مسئول دانسته و از دارائی شخصی خود آنها و دارائی مؤسسات موجود آنها در ایران مالیات متعلقه را وصول خواهد نمود .

در مورد افراد اتباع ایران یا خارجه که در ایران دارای درآمد مشمول مالیاتی بوده و مقیم خارج از ایران باشند نیز در صورتیکه در موعد مقرر شخصاً یا بوسیله نماینده اظهارنامه قانونی تنظیم ننموده و مالیات متعلقه را نداده باشند ادارات دارائی از اموال آنها مستقیماً مالیات مربوط را وصول خواهد نمود در این مورد اشخاصی نیز که واسطه وصول و یا ایصال عواید آنها بوده‌اند متضامناً از دارائی شخصی خود مسئول پرداخت مالیات میباشند .

قسمت دوم - سال مالیاتی

ماده ۷ - طبق تبصره ماده ۱۲ از قانون مالیات بر درآمد سال مالیاتی عبارت است از سال شمسی که در آن سال تحصیل درآمد شده باشد .

در صورتیکه شرکتی یا هر نوع شخصیت حقوقی دیگری دوره عملکرد دیگری بغیر از سال شمسی داشته باشد سال مالیاتی او همان دوره عملکردش محسوب خواهد گردید بشرط آنکه این دوره عملکرد در اساسنامه آن پیش‌بینی شده و یا دفاتر محاسباتی و ترازنامه آنرا تأیید نماید . لکن مالیات مصرحه در این قانون بدون توجه بدوره عمل سال مالی مؤدی شامل کلیه درآمد مشمول مالیات سال ۱۳۲۲ میشود . هر شرکت یا شخصیت حقوقی که مالیات بر درآمد قسمتی از سال ۱۳۲۲ خورشیدی را مطابق قانون مالیات بر درآمد مصوب ۲۹ آبان ۱۳۱۲ پرداخته باشد مکلف است اظهارنامه جدیدی برای مدت مزبور طبق مقررات قانون جدید و آئین نامه فعلی تنظیم و تسلیم نماید و در صورتی که بر درآمد مدت مزبور طبق قانون جدید

اضافاتی تعلق گیرد آن اضافات را نیز باید بپردازد .

ماده ۸۵ - تغییری که منبسط در سال مالیاتی شرکتها داده شود وقتی از طرف ادارات دارائی پذیرفته است که تغییر مزبور در اداره ثبت شرکتها به ثبت رسیده و سند مثبت آن به اداره دارائی داده شده باشد .

ماده ۹۰ - در صورت تغییر سال مالیاتی یا در مورد تأسیس و انحلال یا عدم ادامه کسب و تجارت که در سال مالیاتی صورت میگیرد اظهارنامه باید منتها در ظرف يك ماه برای همان قسمت از سال مالیاتی تنظیم و مالیات آن طبق مقررات این آئین نامه پرداخته شود . در این صورت بخشودگیها نیز متناسب همان قسمت سال مالیاتی احتساب خواهد شد - مدت کمتر از ۱۵ روز بحساب نیامده و بیش از ۱۵ روز یکماه تمام محسوب خواهد گشت .

قسمت سوم - درآمدهای ویژه و ناویژه اول - درآمد ویژه

ماده ۱۰ - درآمد ویژه مصرحه در ماده سوم از قانون مالیات بر درآمد عبارت است از :

هرگونه درآمد نقدی یا جنسی حاصله از حقوق - مواجب - مزد - اجرت - حق الزحمه - فوق العاده - پاداش و بهره معاملات پولی و معاملات رهنی و بیع شرطی - سود سهام - کارمزد - حق الامتیاز - لایطار و شرط بندی - حق داوری درآمد املاک مزروعی مشمول مالیات - درآمد مشمول مالیات از اجاره بها - درآمد مشمول مالیات از فروش اموال غیر منقول - هر نوع درآمد اتفاقی جز درآمد ارثی و هر نوع درآمد دیگری که در این آئین نامه اسم صریحی از آن برده نشده و معافیت آن تصریح نگردیده و اجازه داده نشده است که از آن درآمدها بعنوان هزینه تحصیل درآمد مبلغی موضوع شود .

تبصره - نسبت بزراعت چای تسعیر جنسی مقرر در فقرات ج - د - ه - و ماده ۳

از قانون مالیات بر درآمد روی قیمت برگ تر بعمل خواهد آمد .

دوم - درآمد ناویژه و طریقه تبدیل بدرآمد ویژه

ماده ۱۱ - درآمد ناویژه عبارت است از درآمد حاصله از هر نوع کسب یا معاملات بانضمام درآمدهای بازرگانی و بانکی و صرافی و هر نوع عملیات انتفاعی دیگر و همچنین بهره برداری کانپاکه پس از کسر هزینه‌هایی که برای تحصیل این درآمدها بشرح زیر لازم می‌باشد بدرآمد ویژه تبدیل می‌گردد :

الف - دستمزد - مواجب - حق الزحمه - و حق العمل و فوق العاده مستخدمین و کارگران و جوهی که طبق نظامنامه وزارت دارائی ب صندوقهای تقاعد و تعاون مستخدمین و کارگران پرداخته می‌شود .

در صورتیکه وجهی ظاهراً در ازاء خدمت پرداخته شده باشد و بیش از حد متعارفی باشد که معمولاً برای کارهای مشابه غیر دولتی پرداخته می‌شود میزان زائد از حد معمول و اعتدال جزء کسورات محسوب نخواهد شد .

پاداش پرداختی به مستخدمین و کارگران راهنگامی می‌توان جزء کسورات بشمار آورد که حقیقتاً در قبال خدمت انجام شده و بطور کمک اضافی پرداخته شده باشد .

ب - بهای مواد خام یا مواد نیمه ساخته که در تهیه محصولات کارخانه بکار برده می‌شود .

پ - بهای مواد ساخته شده منحصر ب آنچه در سال مالیاتی بفروش نرفته باشد مشروط بر آنکه بهای مواد خام و نیمه ساخته‌ای که برای ساختن آن مصرف شده برای تشخیص درآمد ویژه سالهای پیش کسر نشده باشد - مؤدیان مالیاتی باید برای اینگونه موارد دفاتر موجودی کالا داشته باشند .

تبصره - مطابق ماده ۷ از قانون مالیات بر درآمد در صورتیکه بهای تمام شده

اجناس را از دفاتر و اسناد مالیات دهنده نتوان بدست آورد ارزیابی آن طبق بهای تمام شده همان کالا متعلق بمؤدیان مالیاتی بحد متوسط قیمت کالا در سال مالیاتی واگر این امر ممکن نشود از روی قرائن و امارات و اطلاعاتی که اداره کل در آمدهای داخلی بدست خواهد آورد بعمل خواهد آمد .

ت - ملزومات اداری و ابزار و آلات که در ظرف کمتر از یکسال ممکن است از بین بروند و قیمت آنها جزء سرمایه محسوب نشده باشد .

ث - وجوه پرداختی بابت بیمه‌های مربوطه بکسب از قبیل بیمه‌های آتش سوزی دزدی - طوفان و غرامت پرداختی به کارگران وامثال آن .

ج - کرایه باربری و سایر هزینه‌های حمل و نقل برای پیشرفت کار که در ظرف سال مالیاتی پرداخته میشود .

چ - فرع قرضه‌های مؤدی در موارد سه گانه زیر:

فرع اسناد قرضه که از طرف مؤسسه منتشر شده .

فرع وامهائی که از شرکت‌های بیمه یا بانکها یا بنگاهها یا اشخاص برای تکمیل حوائج پیشه گرفته شده است .

فرع بقایای بدهی مؤدی بابت خرید مواد و لوازم کار .

تبصره ۱۵ - در مورد دوم باید وام متکی بر سند رسمی یا بانکی یا سندی باشد

که از شرکت سهامی بیمه ایران صادر گردیده است و در مورد اول و سوم مشروط باین است که مؤدی دارای دفتر تجارتي ثبت شده قانونی باشد .

تبصره ۲۰ - فرع وام بنرخی احتساب میشود که حقیقتاً مؤدی مالیات پرداخته

است مشروط بانکه از حد متعارفی تجاوز ننماید .

ح - اجاره بهای ساختمانها یا اثاثیه که برای انجام عملیات مربوط به بازرگانی

یا کسب و کار تأدیبه میشود و وجهی که برای مرمت آنها مصرف میگردد .

تبصره - اگر مؤدی قسمتی از بنای استیجاری را محل پیشه و قسمتی را محل سکونت شخصی خود قرار دهد میزانی که متناسباً بآن محل اجاره تعلق می‌گیرد بابت پیشه محسوب خواهد شد

خ - برق و سوخت که برای روشنائی و یا حرارت و یا قوای محرکه ماشین آلات و امثال آن لازم است .

د - حقوق و حق الامتياز و سایر عوارض و مالیاتها غیر از مالیات بردرآمد که بدولت یا شهرداریها طی سال مالیاتی پرداخت میشود .

ذ - وجوهی که در عرض سال طبق قسمت ب از ماده ۱۰ قانون مالیات بردرآمد صرف توسعه ساختمان کارخانه برای کارخانه و خرید دستگاههای تولیدی بمنظور توسعه ضروری کارخانه و تعمیرات ماشین آلات میشود تا حدی که بآن اطلاق تأسیسات جدید نشود مشروط بر آنکه قیمت این تأسیسات هیچگاه بحساب سرمایه محسوب نگردد - خرید زمین مشمول توسعه ساختمان کارخانه نیست .

ر - مطالبات لاوصول راممکن است از درآمد ناویره کسر نمود یا برابر آنرا که بحساب ذخیره تأمین مطالبات سوخت شده اضافه نموده باشند از درآمد کسر کنند - این قبیل مطالبات در صورتیکه در سالهای بعدی وصول گردند بحساب درآمد سالی که وصول میشوند محسوب خواهند شد - اثبات لاوصول بودن بعهده مؤدی است و مطالباتی که قبل از فروردین ۱۳۱۹ بعنوان لاوصول قلمداد شده مشمول این قاعده نیستند .

ز - وجود خالصی که برای استهلاك و فرسودگی و اسقاط ساختمانها و ماشین آلات و لوازم آنها و معدنکاری تخصیص داده میشود طبق تعرفه پیوست این آئین نامه خواهد بود .

ژ - در مورد تشخیص درآمد ویژه بانک ملی ایران مقررات اساسنامه بانک مزبور که در تاریخ ۲۲ مرداد ۱۳۱۷ بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است مجری خواهد بود.

بانک ملی ایران مجاز است در صورتیکه مجمع عمومی صاحبان سهام تصویب نماید قبلاً از پرداخت مالیات بر درآمد مبالغی از درآمد های غیر عادی خود برای تشکیل اندوخته های احتیاطی و اندوخته های دیگر از درآمد ناویژه خود کنار بگذارد.

س - وجوه ذخیره متعلق بشرکتهای بیمه که در ایران تشکیل یافته و مرکز اصلی آنها در ایران بوده و معاملات عمده شان در ایران صورت میگیرد طبق جدول هائی که از طرف وزارت دارائی تهیه میشود.

ش - فرع بولی که بانکها بمشتریان خود میپردازند.

ص - کلیه هزینه های واقعی و لازمه اداری و انتفاعی دیگر که برای اداره کسب ضرورت داشته و بحساب دارائی مؤسسه نرفته باشد.

ماده ۱۲ - سرمایه پرداخته شده مندرجه در قسمت الف از ماده ۱۰ قانون مالیات بر درآمد در مورد شرکتهای سهامی عبارت است از سرمایه ای که حقیقتاً صاحبان سهام یا شرکاء پرداخته اند.

قسمت چهارم - موعد پرداخت

ماده ۱۳ - مؤدی میتواند مالیات را تماماً در حین تقدیم اظهارنامه، و یا در سه قسط متساوی بپردازد در صورتیکه پرداخت مالیات به اقساط باشد قسط اول باید بضمیمه اظهارنامه و قسط دوم حداکثر بفاصله دوماه قسط سوم بفاصله چهارماه از تسلیم اظهارنامه تأدیه شود.

نسبت بمؤدیان مالیات بر درآمد کشاورزی قسط اول باید منتها تا یکماه بعد از

تاریخی که برای دادن اظهارنامه تعیین شده و قسط دوم حداکثر بفاصله دو ماه و قسط سوم بفاصله پنج ماه از تاریخ تسلیم اظهارنامه داده شود .

تبصره - وزارت دارائی محل هائی را که اقساط مالیاتی باید در آنجا پرداخت

شود تعیین خواهد نمود .

قسمت پنجم - پرداختهای در ظرف سال

ماده ۱۴ - هر شخص یا شخصیت حقوقی که عملی را مقاطعه بدهد در صورتیکه

مبلغ آن بیش از بیست هزار ریال باشد مکلف است ۱۵ درصد قیمت کل مقاطعه را عایدی موقت مشمول مالیات مقاطعه کننده دانسته و در موقع هر پرداختی مالیات آنرا طبق نرخ های مقرر در ماده ۱۲ و بند الف ماده ۱۳ قانون مالیات بر درآمد کسر گذارده و منتها تا ۱۵ روز باقید مشخصات با اداره دارائی مربوط بپردازد .

ماده ۱۵ - افراد یا شخصیت های حقوقی مذکور در ماده بالا مکلفند تا آخر

هر ماه و منتها تا ده روز بعد از آن صورتی از این قرارداد ها را که متضمن اسم متعاملین و مبلغ قرارداد و موعد پرداخت باشد به اداره دارائی محل طبق نمونه هائی که وزارت دارائی معین میکند تسلیم نمایند .

ماده ۱۶ - افراد و کلیه شخصیت های حقوقی و بنگاه ها یا مؤسسات خصوصی

از جوهی که بعنوان مواجب یا مزد و فوق العاده و پاداش یا بهر عنوان دیگر در مقابل خدمات شخصی بمستخدمین یا کارگران خود میپردازند موظفند به تناسب درآمد سالیانه که از این بابت عاید آنها شده از هر پرداختی مالیات آنها را طبق نرخ های مقرر در ماده ۱۲ قانون مالیات بر درآمد به اضافه صدی ده مندرج در ماده ۱۳ کسر نمایند پرداخت کنندگان در صورتی بدین عمل اقدام میکنند که این عواید سالیانه مؤدی از دوازده هزار ریال متجاوز بوده و با رعایت معافیت ها و بخشودگی های

مندرج در فقرات ب-ج-د-ط از ماده ۶ و الف از ماده ۹ قانون نیز مالیات بده محسوب گشته و مشمول قسمت ه از ماده ۲ قانون مالیات بردرآمد نباشد .

تبصره ۱ - اگر زمان خدمت مندرج در ماده بالا کمتر از یکماه باشد کسر مالیات اجباری نیست .

تبصره ۲ - میزان فوق العاده اعاشه و هزینه سفر که بموجب بند ب از ماده ۶ قانون مالیات بردرآمد مالیات بآن تعلق نمیگیرد نبایستی از حد متعارفی تجاوز نماید .

ماده ۱۷ - مؤدیان مالیات مشروحه در ماده ۱۶ باید در ماه فروردین هر سال (در سال ۱۳۲۳ در ظرف یکماه پس از اعلان در هر محل) اسنادی که معافیت آنها را نسبت بفقرات ب و ج ماده نهم قانون مالیات بردرآمد برساند بکارفرمایان خود تسلیم نمایند تا کارفرما طبق آنها اظهارنامه‌های مخصوصی را که در دسترس آنها است تنظیم نموده و در ظرف پانزده روز پس از آن ماه با اداره داری محل بدهند - اگر مؤدی اسناد خود را بکارفرما در ظرف مدت معینه فوق ندهد مثل کسی تعلق می‌شود که دارای بخشودگیهای نامبرده در قانون نیست -- اداره داری محل با اعلامیه‌های فوق رسیدگی کرده و میتواند بمندرجات آن اعتراض نماید -- اعتراض بمؤدی ابلاغ میشود و مؤدی میتواند در ظرف پانزده روز از تاریخ ابلاغ بکمسیون تشخیص اعتراض کند - در صورت عدم اعتراض در ظرف پانزده روز نظر اداره داری قطعی خواهد بود و در صورت اعتراض مادامی که کمسیون نظر دیگری اتخان نکرده اعلامیه‌ای که کارفرما تنظیم کرده مؤثر است .

تبصره ۱ - در صورتیکه اسناد معافیت منضم باظهارنامه تقدیمی از ناحیه کارفرما صادر از ناحیه داری محل باشد اداره داری محل باظهارات مندرج در اظهارنامه که

طبق آن اسناد تنظیم شده حق اعتراض ندارد .

تبصره ۲ - کارفرمایان مذکور در ماده ۱۶ این آئین نامه مکلفند برگه‌های اظهارنامه‌های لازم را از ادارات دارائی محل تحصیل و در دسترس مؤدیان مالیات بگذارند .

ماده ۱۸ - مالیات‌هایی که طبق ماده ۱۴ و ۱۶ این آئین نامه کسر می‌گردد بدهی کسر گذارنده محسوب شده و باید از طرف کسر کنندگان در مورد ماده (۱۴) منتها تا ۱۵ روز در مورد ماده ۱۶ در آخر هر ماه منتها تا ۱۵ روز بعد از ماه به انضمام صورت کارمندان بدارائی محل تسلیم و قبض رسید گرفته شود - نمونه‌های چاپی برای نوشتن صورت اسامی کارمندان و نمونه‌های چاپی برای قبض رسیدی که کارمندان باید به مستخدمین و کارگران و سایر اشخاص مذکور در مواد ۱۴ و ۱۶ بدهند از طرف دارائی محل در دسترس پرداخت کنندگان گذارنده خواهد شد .

ماده ۱۹ - مؤدیان مالیات در موقع تنظیم اظهارنامه باید وجوهی را که به کیفیت مندرج در مواد ۱۴ و ۱۶ از آنها در ظرف سال مالیاتی قبل کسر گردیده است در اظهارنامه خود با ذکر نمره قبض پرداخت قید نمایند و پس از تصفیه حساب مالیاتی اگر معلوم شد مؤدیان مالیات چیزی بستانکار گشته‌اند طلب آنها در همان سال مسترد خواهد شد .

قسمت ششم - قرائن و امارات

ماده ۲۰ - در صورتیکه طبق ماده ۱۸ از قانون مالیات بردرآمد مؤدی دفاتر و اسناد معتبری ارائه ندهد و یا در موعد مقرر اظهارنامه خود را تهیه و تسلیم ننماید ادارات دارائی از روی قرائن و امارات زیر مالیات متعلقه را تشخیص خواهند داد :

الف - میزان سرمایه .

- ب- میزان فروش سالیانه .
- پ- کرایه سالیانه محل پیمده یا خانه مسکونی یا هر دو آنها.
- ت- میزان حقوق یا دستمزدی که بکارمندان و کارگران پرداخت شده است .
- ث- میزان قوه‌های ماشین و مقدار مواد اولیه که بمصرف رسیده یا ارزش محصولاتی که بدست آمده .
- ج- میزان بیمه .
- چ - میزان دلالی و حق العمل دریافتی .
- ح - میزان ظرفیت کامیونها .
- خ - میزان کل درآمد ناویژه .
- د - واحد معمولی دستمزد .
- ذ - تعداد کارگران .
- ر - تعداد ویزیت پزشکان .
- ز - - تعداد روز نامهای که چاپ شده .
- ژ - تعداد مجله‌ایکه در هر هفته و یا ماه چاپ می شود.
- س - - تعداد صندوقهای سالونهای تأتیر - سینما - کافهها - رستورانها - قهوه‌خانهها و غیره .
- ش - - تعداد دستگاههای پارچه بافی در کارخانه‌های پارچه بافی .
- ص - تعداد قرصها در کارخانه‌های نخریسی .
- ض - ظرفیت تاکسیها و اتوبوسها .
- ط - - تعداد و بهای اتوبوسهای شخصی .
- ظ - - در مورد محصول اراضی مزروعی میزان آب و جفت و بذرو مساحت زمین

به تناسب هر محل و دفاتر جزء جمع وزارت دارائی و میزان تعهداتی که در سالهای قبل برای فروش غلات از طرف مالکین بوزارت دارائی داده شده است .

ع- در مورد باغات و جنگل ها میزان جریب و یا اجاره آنها و در مورد نتاج و بهره اغنام و احشام عدۀ آنها و در مورد قنوات و رودخانه ها میزان آب یا اجاره آنها و در مورد آسیاها قوه آب و یا اجاره آنها و در مورد حق الارض مساحت زمین که در تمام این موارد رعایت عرف هر محل باید بشود .

تبصره ۱۰ - ممکن است درآمد ویژه مؤدی را با اعمال يك یا چند نشانی از نشانی های مذکور در بالا تعیین نمود و چنانچه چند نشانی اعمال شود بین نتایج حاصله از نشانی های مختلفه نتیجه ای که از همه بیشتر است مأخذ تشخیص مالیات خواهد بود مگر آنکه بر اثر ارجاع پرونده بکمیسیون رسیدگی بشکایات مؤدیان از طرف کمیسیون نامبرده نظردیگری اتخاذ شود .

تبصره ۲۰ - در صورتیکه مؤدی اظهار نامه تنظیم نکرده باشد اداره دارائی محل بجای مؤدی اظهار نامه تنظیم و بمؤدی ابلاغ خواهد نمود - تنظیم این اظهار نامه مؤدی را از پرداخت جریمه که در مورد عدم تنظیم اظهار نامه تعلق میگیرد معاف نخواهد کرد .

تبصره ۳۰ - در صورتیکه بواسطه نداشتن سواد فارسی خرده مالک نتواند اظهار نامه را خود تنظیم کند مأمور دارائی باید از طرف او به تنظیم اظهار نامه مبادرت کرده و آنرا با مضا یا مهر و یا اثر انگشت او و همچنین به تصدیق کسخدای محل و سه نفر از ساکنین محل که معتمد باشند برساند اگر اشخاص نامبرده از تصدیق اظهار نامه خودداری کنند باید مراتب بازکر اسامی آنها در اظهار نامه قید گردد .

قسمت هفتم - طرز انتخاب اعضاء کمیسیون رسیدگی بشکایات

مؤدیان و طرز رسیدگی

ماده ۲۱ - از آغاز هر سال منتها تا آخر خرداد ادارات دارائی و دادگستری و نیز اطاق بازرگانی و انجمن شهرداری و کمیته کشاورزی و انجمن پزشکان و کانون وکلا و کانون سردفتران در هر محل و یا نماینده هر طبقه که مؤدی در آن طبقه است برای عضویت در کمیسیون یا کمیسیونهای مندرج در ماده ۱۹ قانون مالیات بردرآمد (تعداد کمیسیونها را وزارت دارائی تعیین و اعلام میکند) تعیین و با ادارات دارائی آن محل کتباً معرفی نمایند .

تبصره ۱ - انجمن شهرداری و اطاق بازرگانی ممکن است نمایندگان از غیر از اعضاء خود انتخاب نمایند .

تبصره ۲ - عضویت نمایندگان مذکور فقط برای یکسال است و در ظرف آن سال فقط از طرف مقاماتی که آنها را انتخاب کرده اند قابل تغییرند .

ماده ۲۲ - مالیات دهنده در موقع تسلیم دادخواست رسیدگی بشکایت باید از طرف خود در صورتیکه جزء طبقات بازرگانان یا اصناف یا کشاورزان یا پزشکان باشد نماینده آن طبقه را که طبق ماده بالا تعیین گردیده بنمایندگی خود برای عضویت کمیسیون معرفی نماید تا نماینده باتفاق نماینده دادگستری و دارائی کمیسیون رسیدگی بشکایات او را تشکیل و اتخاذ تصمیم نمایند و اگر مؤدی جزء طبقات نامبرده نباشد حق دارد هر کس را که میخواهد از طبقه خود برای تشکیل کمیسیون مذکور معرفی نماید .

ماده ۲۳ - اگر مؤدی نماینده خود را تعیین نکرد کسی که از طرف اطاق

بازرگانی یا انجمن شهرداری تعیین شده بعنوان نماینده مؤدی در کمیسیون تعیین خواهدگشت و اگر چنین نمایندگانی وجود نداشته باشند نمایندگان دادگستری و دارائی شخص صالح ثالثی که مؤدی جزء آن طبقه است با توافق یکدیگر معین و برای عضویت در کمیسیون تعیین و بموضوع پرونده رسیدگی خواهندکرد .

تبصره - اداره دارائی محل باید یکی از کارمندان خود را بسمت دبیردائمی و بایگان کمیسیون تعیین کند .

ماده ۲۴ - پس از تسلیم اظهارنامه‌ها بایستی اظهارنامه متتها در ظرف هشت ماه بوسیله ادارات دارائی محل بررسی و مالیات طبق قوانین و آئین نامه‌های جاریه تشخیص و تعیین شود در صورتیکه دارائی محل تشخیص دهد که اظهارنامه مؤدی ناقص است یا آنکه میزان مالیات کمتر از مأخذ درآمد واقعی مؤدی در اظهارنامه نوشته شده و یا اینکه مؤدی اساساً اظهارنامه تسلیم نموده باشد و همچنین در موردی که طبق تبصره ۲ و ۳ از ماده (۲۰) ادارات دارائی خود اظهارنامه تنظیم نموده اند دارائی محل باید کتباً نظر خود را به مالیات دهنده اخطار نماید در این صورت هرگاه مالیات دهنده تسلیم بنظر اداره دارائی محل نشود میتواند در عرض بیست روز پس از تاریخ ابلاغ اخطار تقاضای رسیدگی مورد اختلاف را از کمیسیون محلی بنماید .

تبصره - پس از انقضاء مدت مقرر در ماده بالا (هشت ماه) اعتراضی بر اظهارنامه تسلیم شده نمیتوان نمود مگر نسبت بمبالغی از عایدات که در اظهارنامه قید نشده باشد در این صورت ماده ۲۰ قانون مالیات بر درآمد مجری خواهد بود .

ماده ۲۵ - دادخواست ها باید کتباً مستقیماً یا بوسیله پست سفارشی یا تلگرافاً توسط دارائی محل بعنوان کمیسیون فرستاده شود و دلائلی که برای رفع اختلاف و اثبات حقانیت در نظر گرفته شده است بطور صریح و روشن اظهار شود - دادخواستها باید به ترتیب نوبت رسیدگی شود بجز در مواردیکه از لحاظ اهمیت

موضوع و وصول مطالبات دولت بنا بر تشخیص دارائی محل رسیدگی خارج از نوبت ایجاب گردد .

ماده ۲۶ - کمیسیون رسیدگی بشکایات بایستی روزی را برای شنیدن اظهارات مالیات دهنده تخصیص دهد و تاریخ و ساعت آنرا کتباً با اطلاع مؤدی مالیات و اداره دارائی برساند و این تاریخ نباید کمتر از دوازده روز و زیادتر از یکماه از تاریخ ابلاغ باشد مگر اینکه مدت کمتر از ده روز طبق موافقت کتبی مؤدی و اداره دارائی و تصویب کمیسیون تشخیص مالیات معین شود - در صورتیکه مؤدی در روز معین حاضر نشود کمیسیون مکلف است برای یک دفعه جلسه را تجدید نماید - در روز معین قضیه از طرف کمیسیون مورد رسیدگی واقع خواهد شد اعم از اینکه مؤدی مالیات حاضر باشد یا نباشد .

تبصره ۵ - در صورتیکه عدم رسیدگی کمیسیون بموضوعی ناشی از تشکیل نشدن کمیسیون یا عدم کفایت وقت یا سبب دیگری که مربوط بمؤدی نیست باشد کمیسیون تجدید وقت خواهد نمود .

ماده ۲۷ - کمیسیون باید صورتی تنظیم نماید و در آن تاریخ جلسات را بطور منظم تعیین کند رئیس کمیسیون میتواند در مورد لزوم جلسات ویژه تشکیل دهد هرگاه اکثریت حضور داشت کمیسیون میتواند شروع بکار کند . تصمیمی که در کمیسیون از طرف اکثریت گرفته میشود معتبر است .

ماده ۲۸ - حدود اختیارات کمیسیون محدود بمقرراتی است که در قانون مالیات بر درآمد و این آئین نامه از حیث درآمدهای ناویژه و درآمدهای ویژه و درآمد مشمول مالیات مؤدی و غیره ذکر شده است - کمیسیون میتواند دفاتر محاسبات و سوابق و مدارک دیگر را که باید روی آن تصمیم بگیرد از مالیات دهنده بخواهد .

ماده ۲۹ - خلاصه مذاکرات باید ضمن صورت مجلس نوشته شده و بامضای

کارمندان کمیسیون برسد ورأی کمیسیون باید کتباً بمؤدی ابلاغ گردد .

ماده ۳۰۵ - مأمورین دارائی مکلفند برای هر سال مالیاتی پس از اخذ تمام مالیات مفاصا حساب بدهند .

ماده ۳۱ - این آئین نامه که مشتمل بر هفت قسمت و ۳۱ ماده است در جلسه دوشنبه اول خردادماه ۱۳۲۳ کمیسیون قوانین دارائی مجلس شورای ملی بتصویب رسیده و از تاریخ اول فروردین ۱۳۲۳ قابل اجراء است .

وزارت دارائی میتواند در صورت لزوم در این آئین نامه بتصویب کمیسیون قوانین دارائی مجلس شورای ملی تجدید نظر نماید .

این آئین نامه که مشتمل بر هفت فقره و سی و یک ماده است و در تاریخ اول خرداد ماه ۱۳۲۳ بتصویب کمیسیون قوانین دارائی مجلس شورای ملی رسیده بموجب ماده ۲۱ قانون مالیات بر درآمد قابل اجراء است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

اصلاح

تبصره ماده اول و اضافه تبصره ۳ بماده ۱۶ آئین نامه

قانون مالیات بر درآمد

مصوب هفتم مرداد ماه ۱۳۲۳ (کمیسیون قوانین دارائی)

جمله زیر به تبصره ماده اول آئین نامه قانون مالیات بر درآمد مصوب اول خرداد ماه ۲۳ کمیسیون قوانین دارائی اضافه میشود :

« و در شهرستانها کسانی که تا آخر شهریور ماه ۱۳۲۳ به تسلیم اظهار نامه «بادرت

نمایند از پرداخت جریمه تأخیر تسلیم اظهار نامه مندرج در قسمت الف ماده ۱۶ قانون مالیات بر درآمد معاف خواهند بود»

تبصره زیر بعنوان تبصره ۳ بماده ۱۶ آئین نامه مذکور فوق اضافه میشود:
«تبصره ۳ - مالیاتی که در ماده ۱۲ و بند الف از ماده ۱۳ قانون مالیات بر درآمد پیش بینی شده نباید بنحو زیر بدون وضع هیچگونه معافیتی از درآمدهای مزبور در موقع پرداخت برداشت شود:

الف - سود سهام شرکت‌های سهامی .

ب - مبالغی که بعنوان دلالی و حق العمل پرداخت میشود .

ج -- درآمد جایزه - لاپار - شرط بندی و حکمیت .

این مالیات‌ها باید در ظرف پانزده روز از آخر هر ماهی که آنرا دریافت نموده‌اند بدارائی های محل تحویل شود - در مورد توزیع سود سهام نیز شرکت باید صورتی از اسامی صاحبان سهام و وجوهی که از بابت سود سهام به آنان پرداخته شده تنظیم و تسلیم نماید» .

اصلاحات فوق در جلسه هفتم مرداد ماه یکهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب کمیسیون قوانین دارائی رسیده و بموجب ماده ۲۱ قانون مالیات بر درآمد مصوب ۱۹ آبانماه هزار و سیصد و بیست و دو قابل اجرا است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

تبصره اضافی بماده ۲۴ آئین نامه قانون مالیات بر درآمد

مصوب ۱۹ اسفند ماه ۱۳۲۳ (کمیسیون قوانین دارائی)

تبصره زیر بعنوان تبصره ۲ به آئین نامه قانون مالیات بر درآمد اضافه میشود:
«تبصره ۲ - مدت معینه در ماده ۲۴ برای بررسی اظهار نامه‌ها و تشخیص و تعیین

مالیات بر درآمد استثنائاً برای سال ۱۳۲۳ از تاریخ تسلیم اظهارنامه تا مدت هشت ماه خواهد بود.

تبصره بالا در تاریخ ۱۹ اسفندماه ۱۳۲۳ بتصویب کمیسیون قوانین دارائی رسیده وبموجب ماده ۲۱ قانون مالیات بر درآمد مصوب ۱۹ آبانماه ۱۳۲۲ قابل اجرا است.
رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

تعرفه بند (ز) ماده ۱۱ آئین نامه قانون مالیات بر درآمد

مصوب ۲۷ اسفندماه ۱۳۲۳ (کمیسیون قوانین دارائی)

تعرفه وجوه خالصی که برای استهلاك و فرسودگی و اسقاط ساختمانها و ماشین آلات و لوازم آنها و معدنکاری تخصیص داده میشود (بیوست بند ز ماده ۱۱ آئین نامه قانون مالیات بر درآمد مصوب اول خرداد ۱۳۲۳ کمیسیون قوانین دارائی).

۵۰ درصد	۱ -- حروف و عدد های چاپخانه
» ۵	۲ -- ساختمانهای سنگی و آجری
» ۷	۳ -- ساختمانهای چوبی
» ۸	۴ -- ماشین آلات کارخانه های ریسندگی
» ۸	۵ -- ماشین آلات کارخانه های بافندگی
» ۸	۶ -- ماشین آلات کنسرو سازی
» ۱۰	۷ -- ماشین آلات متفرقه
» ۲۰	۸ -- اتومبیل
» ۲۰	۹ -- کامیون
» ۱۰	۱۰ -- میل و اثاثیه
» ۸	۱۱ -- اثاثیه تجارتنی

۷ درصد	۱۲ - ماشینهای بخار
» ۱۲	۱۳ - ماشین دیزل
» ۱۰	۱۴ - ماشینهای احتراق داخلی
» ۲/۵	۱۵ - موتورهای الکتریکی و دینام
» ۱۵	۱۶ - اسبابهای متفرقه الکتریکی
» ۸	۱۷ - توربینها
» ۸	۱۸ - ماشینهای ابزارسازی
» ۵۰	۱۹ - افزارکار

برای مقاطعه کاران ساختمان

۳۳ درصد	۲۰ - اتومبیل و کامیون
» ۱۵	۲۱ - سایر ماشین آلات از قبیل کمپرسور - بتونیر - تلمبه غلطک و غیره
» ۵۰	۲۲ - افزارکار

جدول استهلاکات معادن

۱۵ درصد	۲۳ - کان ذغال
» ۱۰	۲۴ - کان فلزات
» ۱۰	۲۵ - کان گوگرد و کانهای سطح الارضی
» ۱۰	۲۶ - کان نمک
» ۱۵	۲۷ - ماشین آلات (بغیر از ماشین آلات ثابت از قبیل کارخانه احداث برق که آنها مطابق جدول معمولی محسوب خواهد شد)
» ۵۰	۲۸ - افزارکار

بیست و هشت قلم جدول بالا راجع به بند (ز) ماده ۱۱ آئین نامه قانون مالیات بر درآمد که در تاریخ ۲۷ اسفند ماه ۱۳۲۳ بتصویب کمیسیون قوانین دارائی رسیده و پیوست آئین نامه مذکور مصوب اول خرداد ۱۳۲۳ میشود بموجب ماده ۲۱ قانون مالیات بر درآمد مصوب ۱۹ آبان ماه ۱۳۲۲ قابل اجراست .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

تمدید مدت

تبصره ماده ۱ آئین نامه مالیات بر درآمد
مصوب ۳۱ خردادماه ۱۳۲۴ (کمیسیون قوانین دارائی)

« مدلول تبصره زیر ماده یک آئین نامه قانون مالیات بر درآمد در سال ۱۳۲۴ نیز قابل اجراست » .

اصلاح فوق در تاریخ ۳۱ خرداد ماه ۱۳۲۴ بتصویب کمیسیون قوانین دارائی مجلس شورای ملی رسیده و بموجب ماده ۲۱ قانون مالیات بر درآمد قابل اجراست .
رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

اصلاح آئین نامه

مربوط بصلاحت دادگاههای نظامی موقت در زمان حکومت نظامی

مصوب اول آذر ماه ۱۳۲۴ (کمیسیون قوانین دادگستری)

ماده اول - بند ۲۴ و ۲۸ از ماده ۲۰ آئین نامه خرداد ۱۳۲۲ و عبارت (مسلحانه) از بند ۲۱ ماده مرقوم حذف میگردد .

ماده دوم - بند ۲۶ از ماده ۲۰ آئین نامه فوق بشرح زیر اصلاح میگردد :
جرایم مشمول ماده ۲۵۸ قانون کیفر عمومی .

ماده سوم - رسیدگی بجرائم مندرج در ماده ۴۳ اصلاح شده در اسفند ۱۳۱۵ از قانون مجازات مرتکبین قاچاق از تاریخ تصویب این آئین نامه بادادگاههای نظامی موقت خواهد بود .

ماده چهارم - تبصره ماده ۱۶ آئین نامه شهر یور ۱۳۲۲ نسخ میشود :

ماده پنجم - پرونده‌هایی که رسیدگی به آنها از صلاحیت دادگاههای نظامی موقت خارج شده در صورتیکه منتهی بصدور حکم نشده بدادسراهای دادگستری مراجعه میگردد .

ماده ششم - این آئین نامه از تاریخ تصویب بموقع اجرا گذاشته میشود .

آئین نامه اصلاح آئین نامه مصوب ۱۶ خرداد ۱۳۲۲ و ۲۱ شهر یور ۱۳۲۲ که مشتمل برشش ماده است بشرح بالا در تاریخ اول آذرماه یک هزار و سیصد و بیست و چهار بتصویب کمیسیون قوانین دادگستری مجلس شورای ملی رسیده و بموجب قانون مصوب ۲۳ اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و بیست و یک قابل اجرا است .

رئیس مجلس شورای ملی - محمد صادق طباطبائی

فهرست تاریخی
قوانین موضوعه و مصوبات
دوره چهاردهم قانونگذاری

فهرست تاریخی قوانین و مصوبات دوره چهاردهم

شماره صفحه	تاریخ تصویب			عنوان قانون	شماره ردیف
	روز	ماه	سال		
				تصمیم قانونی راجع با انتخاب کمیسیون ۶ نفری برای	۱
۳۲۷	۲۲	فروردین	۱۳۲۳	کمیته و همراهی به آسیب دیدگان شهر گرگان .	
				تصمیم قانونی دائر به ابراز رأی اعتماد بکابینه آقای	۲
۲۹۹	۲۷	»	»	محمد ساعد نخست وزیر .	
				تصمیم قانونی راجع به ۱۵ روز مهلت بکمیسیون	۳
				عرایض برای رسیدگی بمدارک اعلام جرم	
۳۱۹	۲۹	»	»	منتسبه به آقایان سهیلی و تدین .	
				قانون اجازه پرداخت هزینه کل کشور در سه ماهه	۴
۱۹۷	۳۱	»	»	اول سال ۱۳۲۳ .	
				قانون اجازه پرداخت حقوق و مصارف سه ماهه	۵
۱۹۹	۳۱	»	»	اول سال ۱۳۲۳ مجلس شورای ملی .	
				تصمیم قانونی دائر به ابراز رأی اعتماد نسبت	۶
				بکابینه آقای محمد ساعد نخست وزیر (موضوع	
۳۰۱	۲۸	اردیبهشت	»	استیضاح آقای مهندس فریور) .	
				تصمیم قانونی راجع به ۱۵ روز مهلت بکمیسیون	۷
۳۱۹	»	»	»	عرایض برای رسیدگی به اتهامات آقای تدین .	

فهرست تاریخی قوانین و مصوبات دوره چهاردهم

شماره صفحه	تاریخ تصویب			عنوان قانون	شماره ردیف
	سال	ماه	روز		
۳۲۹	۱۳۲۳	خرداد ماه	۱	آئین نامه قانون مالیات بر درآمد (مصوب کمیسیون قوانین دارائی).	۸
۳۲۰	»	»	۷	تصمیم قانونی راجع به یکماه مهلت به کمیسیون قوانین دادگستری موضوع رسیدگی به اتهامات آقایان سهیلی و تدین.	۹
۱	»	»	۲۱	قانون اجازه استرداد کتیبه های طلا خط علیرضا عباسی به آستانه قدس رضوی.	۱۰
۲	»	»	۲۵	قانون اصلاح ماده ۱۲ قانون متمم بودجه ۱۳۲۲ راجع به حقوق پایه های یک دبیری و آموزگاری.	۱۱
۲	»	»	»	قانون اجازه واگذاری مقرداری از اراضی قریه امیرآباد جهت گورستان اتباع ممالک متحده امریکای شمالی.	۱۲
۳۲۰	»	تیر ماه	۱۸	تصمیم قانونی راجع به مهلت به کمیسیون قوانین دادگستری راجع به رسیدگی اعلام جرم منتسبه به آقایان سهیلی و تدین.	۱۳
۲۰۰	»	»	۲۷	قانون اجازه پرداخت دودوازدهم هزینه کل کشور بابت دو ماهه تیر و مرداد ۱۳۲۳.	۱۴

فهرست تاریخی قوانین و مصوبات دوره چهاردهم

شماره صفحه	تاریخ تصویب			عنوان قانون	شماره ردیف	
	روز	ماه	سال			
	۱	مردادماه	۱۳۲۳	۲۰۱	<p>قانون اجازه پرداخت دو دوازدهم حقوق و مصارف مجلس شورای ملی بابت دو ماهه تیر و مرداد ۱۳۲۳ .</p>	۱۵
	۷	»	»	۳۴۶	<p>اصلاح تبصره ماده اول و اضافه تبصره ۳ بماده شانزده آئین نامه مالیات بر درآمد (مصوب کمیسیون قوانین دارائی) .</p>	۱۶
	۲۲	»	»	۳	<p>قانون حدود اختیارات کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی در مورد رسیدگی ببودجه های سال ۱۳۲۳ کل کشور .</p>	۱۷
	۱۵	شهریورماه	»	۳۲۶	<p>تصمیم قانونی دائر بتشکیل کمیسیون ۱۲ نفری برای اصلاح قانون انتخابات .</p>	۱۸
	۲۶	»	»	۳۰۲	<p>تصمیم قانونی دائر به ابراز رأی اعتماد بکابینه آقای محمدساعد نخست وزیر .</p>	۱۹
	۲	مهرماه	»	۳۲۱	<p>تصمیم قانونی راجع به ۱۵ روزمهلت بکمیسیون عرایض و مرخصی در موضوع رسیدگی به اعلام جرم منتسب به آقای سهیلی در مورد انتخابات فارس .</p>	۲۰

فهرست تاریخی قوانین و مصوبات دوره چهاردهم

شماره صفحه	تاریخ تصویب			عنوان قانون	شماره ردیف
	سال	ماه	روز		
				قانون اجازه پرداخت دودوازدهم هزینه کل کشور	۲۱
۲۰۲	۱۳۲۳	مهرماه	۲	بابت دو ماهه شهر یور و مهر ۱۳۲۳ .	
۲۰۲	»	»	۴	قانون بودجه سال ۱۳۲۳ مجلس شورای ملی .	۲۲
۲۱۷	»	»	۶	قانون بودجه سال ۱۳۲۳ چاپخانه مجلس شورای ملی .	۲۳
				قانون اجازه پرداخت پنجاه میلیون و چهار صد	۲۴
				هزار ریال اعتبار اضافی بوزارت فرهنگ	
۲۹۳	»	»	۹	بمنظور اجرای قانون تعلیمات عمومی .	
۳۰	»	»	۲۰	قانون راجع به تهیه قانون استخدام مهندسين .	۲۵
				قانون ۱۵۰ میلیون ریال اعتبار برای کمک هزینه	۲۶
				ارتش و تشکیل دادگاه فوق العاده برای	
۲۹۴	»	آبانماه	۲	رسیدگی بجرائم مربوط بوقایع شهر یور ۱۳۲۰ .	
۲۹۶	»	»	۲	قانون تکمیل قانون استخدام آقای پرفسور شارل برلین	۲۷
				قانون اجازه تمدید قانون مصوب ۲ مهرماه ۱۳۲۳	۲۸
۲۲۵	»	»	۲۵	برای پرداخت یکدوازدهم هزینه آبانماه ۱۳۲۳	
				قانون ممنوعیت دولت از مذاکره و عقد قرارداد	۲۹
۴	»	آذرماه	۱۱	راجع به امتیاز نفت با خارجیان .	

فهرست تاریخی قوانین و مصوبات دوره چهاردهم

شماره صفحه	تاریخ تصویب			عنوان قانون	شماره ردیف
	سال	ماه	روز		
۳۰۳	۱۳۲۳	آذرماه	۱۳	تصمیم قانونی دائر به ابراز رأی اعتماد بکابینه آقای مرتضی بیات نخست وزیر .	۳۰
۳۰۵	»	»	۲۳	تصمیم قانونی دائر به ابراز رأی اعتماد بکابینه آقای مرتضی بیات نخست وزیر (موضوع استیضاح آقای پوررضا) .	۳۱
۲۲۵	»	»	۳۰	قانون اجازه پرداخت دو دوازدهم هزینه های آذرماه و دیماه ۱۳۲۳ کل کشور .	۳۲
۵	»	دیماه	۱۸	قانون الغاء اختیارات اقتصادی آقای دکتر میل سپو رئیس کل دارائی .	۳۳
۳۲۴	»	»	۲۷	تصمیم قانونی راجع بتشکیل کمیسیون پنج نفری برای تحقیق و رسیدگی بشایعاتی که نسبت ببعضی از نمایندگان میدهند .	۳۴
۲۲۹	»	بهمن ماه	۵	قانون متمم قانون اجازه پرداخت دو دوازدهم هزینه های دی و آذر ۱۳۲۳ کل کشور .	۳۵
۳۲۶	»	»	»	تصمیم قانونی دائر بیک ماه مهلت بکمیسیون انتخابات برای اصلاح قانون انتخابات .	۳۶

فهرست تاریخی قوانین و مصوبات دوره چهاردهم

شماره صفحه	تاریخ تصویب			عنوان قانون	شماره ردیف
	روز	ماه	سال		
۱۲	۸	بهمن ماه	۱۳۲۳	قانون اجازه اجرای قوانین آئین نامه های مربوط به بهداری که قبل از تأسیس وزارت بهداری بعهدۀ وزارت کشور بوده است بوزارت بهداری .	۳۷
۱۲	»	»	»	قانون اجازه اجرای لایحه قانونی سازمان وزارت بهداری پس از تصویب کمیسیون بهداری مجلس .	۳۸
۳۲۷	۱۹	»	»	تصمیم قانونی دائر بتشکیل کمیسیون شش نفری برای تجدید نظر در نظامنامه داخلی مجلس شورای ملی .	۳۹
۲۳۱	۱	اسفندماه	»	قانون اجازه پرداخت دو دوازدهم هزینه های بهمن ماه و اسفندماه ۱۳۲۳ کل کشور .	۴۰
۳۰۵	۱۰	»	»	تصمیم قانونی دائر بابرار رأی اعتماد بکابینه آقای مرتضی بیات نخست وزیر (موضوع اعلام جنگ بژاپن) .	۴۱
۳۲۵	۱۳	»	»	تصمیم قانونی راجع بچهل و پنج روز مهلت به کمیسیون تحقیق و رسیدگی بشایعات .	۴۲

فهرست تاریخی قوانین و مصوبات دوره چهاردهم

شماره صفحه	تاریخ تصویب			عنوان قانون	شماره ردیف
	روز	ماه	سال		
				قانون تجدید استخدام آقای آندره گدار تبعه فرانسه	۴۳
	۱۳	اسفندماه	۱۳۲۳	برای مدیریت باستانشناسی و موزده و کتابخانه .	
۱۹۳				تبصره اضافی بماده ۲۴ آئین نامه مالیات بردرآمد	۴۴
	۱۹	»	»	(مصوب کمیسیون قوانین دارائی) .	
۳۴۷				تصمیم قانونی دائر بتشکیل کمیسیون ۷ نفری	۴۵
	۲۲	»	»	برای رسیدگی بواقعه ۱۵ اسفندماه ۱۳۲۳ .	
۳۲۵				تعرفه بند (ز) ماده ۱۱ آئین نامه مالیات	۴۶
	۲۷	»	»	بردرآمد (مصوب کمیسیون قوانین دارائی) .	
۳۴۸				تصمیم قانونی راجع به تقاضای رأی اعتمادبه	۴۷
	۲۸	فروردین	۱۳۲۴	آقای بیات نخست وزیر .	
۳۰۵				قانون اجازه پرداخت دودوازدهم حقوق وهزینه	۴۸
	۳۰	»	»	دوماهه اول سال ۱۳۲۴ کل کشور .	
۲۳۲				قانون اجازه پرداخت حقوق و هزینه دوماهه	۴۹
	»	»	»	اول سال ۱۳۲۴ مجلس شورای ملی و چاپخانه	
۲۳۳				مجلس و اداره روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی .	
	۱۳	خردادماه	»	تصمیم قانونی راجع بکابینه آقای ابراهیم حکیمی	۵۰
۳۰۶				نخست وزیر .	

فهرست تاریخی قوانین و مصوبات دوره چهاردهم

شماره در دفتر	تاریخ تصویب			عنوان قانون	شماره مصوبه
	روز	ماه	سال		
۵۱	۲۷	خرداد ماه	۱۳۲۴	قانون اجازه پرداخت یکدوازدهم حقوق و هزینه کل کشور در خردادماه ۱۳۲۴ .	۲۳۴
۵۲	۳۱	»	»	تمدید مدت تبصره ماده ۱ آئین نامه مالیات بر درآمد (مصوب کمیسیون قوانین دارائی) .	۳۵۰
۵۳	۵	تیر ماه	»	قانون بودجه سال ۱۳۲۴ مجلس شورای ملی .	۲۳۴
۵۴	۲	امرداد ماه	»	قانون اجازه پرداخت یکدوازدهم هزینه کل کشور بابت یکماهه تیر ۱۳۲۴ .	۲۵۸
۵۵	۱۳	شهریور ماه	»	قانون تصویب منشور ملل متحد که در سانفرانسیسکو به امضاء رسیده است .	۳۱
۵۶	۴	مهر ماه	»	قانون اجازه پرداخت حقوق و هزینه های کشور بابت دو ماهه امرداد و شهریور ماه ۱۳۲۴ .	۲۵۹
۵۷	۵	»	»	تصمیم قانونی دائر به ابراز رأی اعتماد بکابینه آقای محسن صدر نخست وزیر .	۳۱۳
۵۸	۱۹	»	»	تصمیم قانونی مربوط به انتخابات پانزدهمین دوره قانونگذاری .	۳۲۶
۵۹	۲	آبان ماه	»	قانون اجازه پرداخت یکدوازدهم هزینه مهر ماه ۱۳۲۴ کل کشور .	۲۶۰

فهرست تاریخی قوانین و مصوبات دوره چهاردهم

شماره صفحه	تاریخ تصویب			عنوان قانون	شماره ردیف
	روز	ماه	سال		
				تصمیم قانونی دائر به ابراز رأی اعتماد نسبت بکابینه آقای ابراهیم حکیمی نخست وزیر.	۶۰
۳۱۶	۱۳۲۴	آبان ماه	۱۵	قانون اجازه استخدام آقای دکتر بنت - ف - اوری مشاور فنی وزارت بهداری.	۶۱
۱۹۴	»	»	۲۲	قانون اصلاح قانون نظام وظیفه .	۶۲
۲۶	»	»	»	قانون افزایش دولشکر بهارنش و ترمیم حقوق افسران	۶۳
۲۹۷	»	»	۲۷	قانون اجازه پرداخت یکدوازدهم حقوق و هزینه کل کشور در آبان ماه ۱۳۲۴ .	۶۴
۲۶۲	»	آذرماه	۱	اصلاح آئین نامه مربوط بصلاحیت دادگاههای نظامی موقت در زمان حکومت نظامی (مصوب کمیسیون قوانین دادگستری).	۶۵
۳۵۰	»	»	»	قانون اصلاح قانون مالیات بر درآمد .	۶۶
۶	»	»	۲۲	قانون سازمان وزارت بهداری (مصوب کمیسیون بهداری).	۶۷
۱۳	»	»	»	قانون اجازه وصول درآمدهای سال ۱۳۲۴ و پرداخت یکدوازدهم حقوق و هزینه کل کشور در آذرماه سال جاری .	۶۸
۲۶۲	»	دی ماه	۴		

فهرست تاریخی قوانین و مصوبات دوره چهاردهم

شماره صفحه	تاریخ تصویب			عنوان قانون	شماره ردیف
	سال	ماه	روز		
۹۳	۱۳۲۴	دی ماه	۶	قانون اجازه مشارکت دولت ایران در مقررات کنفرانس منعقد شده در برتن وودز مربوط بتأسیس صندوق وبانک بین المللی .	۶۹
۳۲۲	»	»	۱۱	تصمیم قانونی دائر بقابل تعقیب بودن آقای تدین وزیر اسبق خواربار.	۷۰
۱۰	»	»	۱۳	قانون اجازه استقراض پنج میلیون ریال از بانک ملی ایران برای کمک بحریق زدگان قزوین .	۷۱
۱۱	»	»	۲۳	قانون اجازه پرداخت آخرین حقوق مستخدمین کشوری ولشکری که از فروردین ۲۴ بیعددر راه انجام وظیفه کشته شده یا میشوند بپوراث قانونی آنها و برقراری چند فقره مستمری .	۷۲
۳۲۸	»	»	۲۵	تصمیم قانونی مربوط بچاپ فرهنگ دهخدا .	۷۳
۲۶۳	»	بهمن ماه	۱	قانون اجازه پرداخت یکدوازدهم حقوق و هزینه کل کشور بابت دی ماه ۱۳۲۴ .	۷۴
۲۶۴	»	»	۳۰	قانون اجازه پرداخت یکدوازدهم حقوق و هزینه کل کشور بابت بهمن ماه ۱۳۲۴ .	۷۵

فهرست تاریخی قوانین ومصوبات دوره چهاردهم

شماره صفحه	تاریخ تصویب			عنوان قانون	شماره دفتر
	سال	ماه	روز		
۳۲۲	۱۳۲۴	اسفندماه	۹	تصمیم قانونی دائر بقابل تعقیب بودن آقای علی سهیلی نخست وزیر اسبق .	۷۶
۳۲۳	»	»	»	تصمیم قانونی دائر بقابل تعقیب بودن آقای علی سهیلی نخست وزیر اسبق (در موضوع اعلام جرم مدیران جرایم).	۷۷
۳۲۳	»	»	»	تصمیم قانونی دائر بقابل تعقیب بودن آقای علی سهیلی نخست وزیر اسبق (راجع بدخالت در امور انتخابات بندرعباس).	۷۸
۲۹۸	»	»	۱۶	قانون اجازه پرداخت دویست و پنجاه هزار ریال از محل صرفه جوئی بودجه سال ۲۴ مجلس جهت هزینه اعتبار طبع فرهنگ دهخدا.	۷۹
۲۶۵	»	»	»	قانون بودجه سال یک هزار و سیصد و بیست و پنج مجلس شورای ملی .	۸۰
۳۲۸	-	-	-	نمایندگان منتخبه برای نظارت اسکناس .	۸۱

فهرست موضوعی

قوانین دوره چهاردهم ثانوی نگذاری

فهرست موضوعی قوانین دوره چهاردهم

شماره صفحه	شرح موضوعات	شماره موضوعات	عنوان قانون	شماره ردیف
۱	اجازه استرداد اشیاء و پارچه های طلائی که جزو پشتوانه اسکناس بوده در قبال دریافت طلا بموزه ایران باستان.	۱	قانون اجازه استرداد کتیبه های خط علیرضا عباسی به آستانه قدس رضوی.	۱
۱	اجازه معاوضه شمشهای خرده ناجور و مسکوکات طلای معیوب با شمش طلای مرغوب بپانک ملی ایران.	۲		
۵	محدودیت دولت از استخدام جدید. اجازه تشکیل شورای عالی اقتصادی بدولت.	۱ ۲	قانون الغاء اختیارات اقتصادی آقای دکتر میلیسپو رئیس کل دارائی.	۲
۶	برقراری شهریه در باره ورثه قانونی دکتر حامدی - جواد آزادی - ابوالقاسم نراقی - کمال هدایت - حسین اتابکی - احمد مقیمی .	۱	قانون اجازه پرداخت آخرین حقوق مستخدمین کشوری و لشکری که از فروردین ۲۴ بیعد در راه انجام وظیفه کشته شده یا میشوند بوراث قانونی آنها و برقراری چند فقره مستمری.	۳
۱۱	احتساب کمبود مدت خدمت محمد تقی حجتی کارمند وزارت راه.	۲		
۱۱	مشمول قانون فوق شدن ورثه سرگرد مافی که قبل از فروردین ۲۴ در رضائیه کشته شده .	۳		
۱۲				

فهرست موضوعی قوانین دوره چهاردهم

شماره ردیف	عنوان قانون	شماره موضوعات	شرح موضوعات	شماره صفحه
۴	قانون تجدید استخدام آقای آندره گدار تبعه فرانسه برای مدیریت باستان شناسی و موزو و کتابخانه .	۱	مشمول قانون حفظ آثار ملی شدن ابنیه و اماکن و آثار صنعتی که جنبه عمومی دارد و در زمان قاجاریه ساخته شده .	۱۹۴
۵	قانون بودجه سال ۱۳۲۳ مجلس .	۱	اجازه تأسیس روزنامه رسمی .	۲۰۳
		۲	مکلف بودن پزشکانی که از بودجه مجلس حقوق میگیرند برسدگی به بیماران فقیر .	۲۰۳
		۳	تمدید مدت مواد ۷ و ۵ بودجه سال ۲۱ مجلس راجع بتفاوت حقوق بازنشستگان و وظیفه وراثت مرحوم میرطوسی .	۲۰۳
۶	قانون بودجه سال ۱۳۲۳ چاپخانه مجلس .	۱	مکلف بودن کارپردازی مجلس به بیمه نمودن کلیه کارگران چاپخانه مجلس از حوادث کار .	۲۱۷
		۲	احتساب تحصیلدار - انباردار - کمک انباردار در عداد طبقه ناظر .	۲۱۸

فهرست موضوعی قوانین دوره چهاردهم

شماره ردیف	عنوان قانون	شماره موضوعات	شرح موضوعات	شماره صفحه
۷	قانون متمم قانون اجازه پرداخت دو دوازدهم هزینه‌های دی و آذر ۱۳۲۳ کل کشور .	۱	مکلف بودن وزارت جنگ بمقدم داشتن مطالبات قبل از شهریور ۱۳۲۰ بر مطالبات بعد از آن.	۲۲۹
		۲	پذیرفتن آموزگاران و مدیران و ناظم‌های قراردادی که ددسال پیشینه خدمت داشته باشند بر تبه آموزگاری.	۲۳۰
		۳	جزو سابقه نمودن مدت خدمت و وظیفه کارمندان و احتساب آن برای ارتقاء	۲۳۰
		۴	تعیین تاریخ اجرای اشل ماده ۱۲ قانون تعلیمات عمومی.	۲۳۰
		۵	اعطاء اختیار بدانشگاه راجع بجرح و تعدیل هزینه‌های علمی و فنی مربوط بدانشکده‌ها طبق مصوبات شورای دانشگاه .	۲۳۱
۸	قانون بودجه سال ۱۳۲۴ مجلس شورای ملی.	۱	الغاء ماده ۶ قانون اصلاح قانون بودجه ۱۳۲۰ کشور و برقراری شهریه در باره ورنه مرحوم کیخسرو شاهرخ .	۱۳۵

فهرست موضوعی قوانین دوره چهاردهم

شماره صفحه	شرح موضوعات	شماره موضوعات	عنوان قانون	شماره ردیف
۲۳۵	اجازه پرداخت تنمه حقوق و کمک هزینه حسن غفاری علاوه بر حقوق بازنشستگی او.	۲		
۲۳۵	برقراری شهریه در باره ورثه مرحوم عباس نقیب لاهوتی.	۳		
۲۵۹	اجازه پرداخت اضافه اعتباری که در بودجه سال ۱۳۲۴ کل کشور برای وزارت بهداری و وزارت فرهنگ و دانشگاه منظور شده.	۱	قانون اجازه پرداخت حقوق و هزینه های کشور بابت دو ماهه امرداد و شهریور ماه ۱۳۲۴ .	۹
۲۵۹	اجازه پرداخت رقم اعتبار پیشنهادی بودجه سال ۱۳۲۴ برای مصرف ادارهای ساختمان و بنگاه مستقل آبیاری.	۲		
۲۵۹	ممنوعیت دولت از پرداخت حقوق مستخدمین بیگانه که بدون تصویب مستقیم مجلس شورای ملی استخدام گردیده اند .	۳		

فهرست موضوعی قوانین دوره چهاردهم

شماره صفحه	شرح موضوعات	شماره موضوعات	عنوان قانون	شماره ردیف
۲۵۹	تعمین شرایط تشکیل کنگره های پزشکی در ایران اعم از کنگره ملی یا بین المللی	۴		
۲۶۰	اجازه احتساب سالهای خدمت گذشته کمک آموزگاران و آموزگاران و دوران مشمول ماده ۱۵ قانون تعلیمات عمومی جزو خدمت رسمی آنها .	۵		
۲۶۰	اجازه اخذ صدی سه اضافه بر قیمت دولتی برای مدت یکسال از فروش قسمتی از اجناس انحصاری دولت برفع شهرداریها	۶		
۲۶۱	اجازه پرداخت اضافه اعتبار پیش بینی شده در بودجه ۱۳۲۴ کل کشور برای وزارت کشور و شهربانی و ژاندارمری .	۱	قانون اجازه پرداخت یکدوازدهم هزیند مهر ماه ۱۳۲۴ کل کشور .	۱۰
۲۶۱	تفکیک بودجه دانشکده دامپزشکی از بودجه وزارت کشاورزی و زمینیه نمودن آن بیودجه دانشگاه .	۲		

فهرست موضوعی قوانین دوره چهاردهم

شماره ردیف	عنوان قانون	شماره موضوعات	شرح موضوعات
		۳	اجازه استرداد ۲۴۰۵۷۰ ریال عوارض گمرکی لوله های آب بوشهر که در سال ۱۳۲۳ گرفته شده و اختصاص آن بمصرف هزینه آب بوشهر
۲۶۱		۱	موظف بودن دولت برای منظور داشتن اعتبار اتمام بیمارستانهای شهرداری قوچان و شیروان وساختمان مریفخانه شهرداری زنجان و ساختمان يك باب دبستان دولتی قوچان در بودجه سال ۱۳۲۵
۲۶۳		۱	اجازه پرداخت چهارمیلیون و چهارصد و چهل هزار ریال علاوه بر اضافه اعتبار پیشنهادی در بودجه سال ۱۳۲۴ مصوب ۴ مهر ماه ۲۴ بدانشکاه برای توسعه و تکمیل دانشکده پزشکی .
۲۶۳		۱۱	قانون اجازه وصول درآمدهای سال ۱۳۲۴ و پرداخت یکدوازدهم حقوق و هزینه کل کشور در آذرماه سال جاری
		۱۲	قانون اجازه پرداخت یکدوازدهم حقوق و هزینه کل کشور بابت دیماه ۱۳۲۴

فهرست موضوعی قوانین دوره چهاردهم

شماره صفحه	شرح موضوعات	شماره موضوعات	عنوان قانون	شماره دفتر
۲۶۳	اجازه پرداخت اعتبار ترفیع و اضافه حقوق قانونی سال ۱۳۲۴ کارمندان و خدمتگزاران که در بودجه ۱۳۲۴ پیش بینی شده طبق ارقام منظور در بودجه های تقدیمی به کمیسیون بودجه .	۲		
۲۶۴	مکلف بودن دولت بتعویض یا استرداد املاک مرحوم صولت هزاره .	۳		
۲۶۴	برقراری کمک هزینه بمهندسانی که پایه تحصیلاتشان لیسانس یا بالاتر است .	۱	قانون اجازه پرداخت یکدوازدهم حقوق و هزینه کل کشور بابت بهمن	۱۳
۲۶۵	تمدید مدت تبصره های دوم و سوم و چهارم ماده اول قانون بودجه سال ۱۳۲۴ مجلس راجع با اجازه پرداخت وظیفه وراثت مرحوم کیخسرو شاهرخ و بقیه کمک هزینه آقای حسن عفاری و وظیفه وراثت مرحوم عباس نقیب لاهوتی .	۱	ماد ۱۳۲۴ . قانون بودجه سال ۱۳۲۵ مجلس شورای ملی .	۱۴

فهرست موضوعی قوانین دوره چهاردهم

شماره صفحه	شرح موضوعات	شماره موضوعات	عنوان قانون	شماره ردیف
۲۶۵	برقراری وظیفه درباره ورثه مرحوم محمدحسین دارائی .	۲		
۲۶۵	برقراری وظیفه درباره ورثه سلیمان عمله .	۳		
۲۶۶	اجازه طبع صورت مشروح مذاکرات ادوار اول و دوم و سوم و چهارم و پنجم و قسمتی از دوره ششم مجلس .	۴		
۲۶۷	اجازه تفکیک چاپ صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی از چاپ آگهی های مجله .	۵		
۲۶۷	سه میلیون ریال اعتبار برای هزینه طبع یکساله ۱۳۲۵ فرهنگ آقای دهخدا	۶		
۲۶۸	اجازه خرید خانه آقای دهخدا برای تأسیس دبستانی بنام دهخدا	۷		
۲۹۳	مکلف بودن دولت برای تنظیم نقشه ده ساله بمنظور ساختمان دبستانها یا خرید خانه های مناسب برای دبستانها بوسیله تحصیل وام طویل المده از بانکهای داخلی .	۱	قانون اجازه پرداخت پنجاه میلیون و چهارصد هزار ریال اعتبار اضافی بوزارت فرهنگ بمنظور اجرای قانون تعلیمات عمومی	۱۵

فهرست موضوعی قوانین دوره چهاردهم

شماره صفحه	شرح موضوعات	شماره موضوعات	عنوان قانون	شماره دریف
۲۹۴	اجازه استفاده وزارت فرهنگ از ابنیه‌ای که بموجب هبه نامه املاک پادشاه سابق بدولت واگذار شده است جهت آموزشگاهها یا بهداری آموزشگاهها .	۲		
۲۹۴	مكلف بودن وزارت فرهنگ به همکاری وزارت بازرگانی و پیشه و هنر برای باسواد کردن کارگران کارخانجات دولتی در ظرف سه سال بوسیله تأسیس کلاسهای مخصوص و کارگران کارخانجات ملی بوسیله صاحبان کارخانجات .	۳		
۲۹۵	یکسال شدن مدت خدمت مشمولین دیپلمه مانند لیسانسیه‌ها .	۱	قانون یکصد و پنجاه میلیون ریال اعتبار برای کمک هزینه ارتش و تشکیل دادگاه فوق العاده برای رسیدگی بجرائم مربوط بوقایع شهریور ۱۳۲۰ .	۱۶

فهرست موضوعی قوانین دوره چهاردهم

شماره ردیف	عنوان قانون	شماره موضوعات	شرح موضوعات	شماره صفحه
۱۷	قانون افزایش دولشکر به ارتش و ترمیم حقوق افسران.	۱	اجازه تجدید استخدام افسرانی که جزو کادر ثابت بوده اند و مستعفی شده اند در صورت عدم سوء سابقه و محکومیت با همان درجه سابق .	۲۹۷
۱۸	قانون اجازه پرداخت دو بست و پنجاه هزار ریال از محل صرفه جوئی بودجه سال ۲۴ مجلس جهت هزینه اعتبار طبع فرهنگ دهخدا.	۱	برقراری شهریه در باره آقای محمد قزوینی.	۲۹۸